

B 10284

ACTE

SI

FRAGMENTE

LATINE ROMANESCI

Pentru istoria beserecii romane
mai alesu unite

Edite si anotate

de

TIM. CIPARIU

CANONICU GR. CAT. ETC.

BLASIU

Cu tipariulu Semin. diecesanu.

MDCCCLV.

B10284

EXCELLENTISSIMO

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO

DOMINO DOMINO COMITI

ALEXANDRO

STERCA - SIULUTIU DE CARPENISI

ARCHIEPISCOPO ET METROPOLITAE

ALBA - JULIENSI

ET

FOGARASIENSI

ETC. ETC. ETC.

HOC OPUS HISTORICUM

ECCLESIASTICUM

HIERARCHIAM NATIONIS ROMANAE

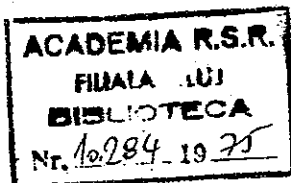
ILLUSTRANS

PRAESULI SUO DIGNISSIMO

D. D. D.

EDITOR.

B10284

spre conservarea astoror documente *). Se pare, că într-unu timpu pre apucate scoteau, duceau și nu mai înturnau documentele istorice dein arhivulu episcopescu **). De aci se vedu atate documente citate la Sincai, Clain, P. Major, care in arhivulu Episcopescu neci pana la 1849 nu se aflau. Ce s'a templatu în temporele mai noue, s'a atinsu în note ici colea mai în diosu, și este neîndoitu, că sunt dein cei ce traescu acumu, carii siau adunatu arhivu însemnatu dein arhivulu dein Blăși; ci acestia speramu, că erasi le voru întorce în apoi acolo de unde se tienu.

Inse și paz'a cea mai buna încă e desierta, și monumentele demne de pastrare, astadi nu în archive și biblioteci, care le potu manca foculu, umediunea și moliele, și le potu decima amicii și neamicii, ci în carti tiparite numai se potu pastră cu mai multa securitate.

Dein aste cause și io me determinai a dá a fora aceste acte și fragmente, ce mai remasera dein altele mai multe acumu perite, că se nu pieră și ele prein vre una fatalitate neprevedită, fiindu dein multe cautari demne de a fi pastrate. Celi ce le voru lege cu luare a mente, se voru convinge, că am dreptate, și că și cele mai menunte bucati și notiie ajuta la luminarea istoriei noastre.

Ele nu facu una istoria sistematica; inse fia care lectoriu trecundu preintr'însele și combinandule și-va face de sene una idea, de și nu completa, dar' chiara, de una parte a istoriei be-

*) Vedi mai diosu p. 223.

***) Mai diosu p. 207 lin. ult. etc. P. Major ist. bes. p. 105 not.

seresci a romanilor. Acestia mia fostu și scopolu publicarii acostei. La care inse nu va prisosi a adauge și urmatoriile.

I. Relegiunea Romanilor.

Urmele istorice și cele de limba nu ne lasa a ne îndoii, cumu că romanii încă și pre tempurile de în care nu avem documente scrise, au fostu de buna ora creștiniti.

Dela Constantin începundu creștinatatea se face relegiune de stat a imperiului romanu, și episcopi numeroși se aflau pre marginile Daciei aureliane: la Abritu, Appiaria, Come, Dorostoru, Marcianopole, Nicopole, Nove, Odrisu în Mesia de diosu: la Ape, Castru-marti, Naisu, și Siscia în Dacia, er' mai alesu la Sardica carea era capitala Daciei noue, unde sub Protogene Episcopulu ei se tienu sinodulu provinciale în a. 347. Episcopii lor erau romani, în catu nece nu șcicau grecesce, și acosti romani au fostu parentii nostri și ai fratilor nostri de preste Dunare, de nu ne mentem sentiulu national și adeverulu istoricu că sentem nepotii acelor'a, — și relegiunea lor au fostu relegiunea nostra, romana nu grecesca nece serbesca.

De acesta origine siau adusu a mente și eroicii restauratori ai independentiei nationali dein Dacia noua, și alesu Ioaniciu imperatulu, candu lapedandu totu comerciulu cu grecii și ofertele lor, ceru dela Roma și întarire scaunulu seu și unire cu bescrea romana *) pre la a. 1261.

Limba încă ne arata, că de la începutulu în-

*) Vedi mai diosu p. 7.

temeliarei creștinatatei amu fostu Crestini, și nu pagani, care numiri nu le amu luat nece de la greci nece serbi, ci de la romani dein limb'a latina, in care se afla etimalu pagus, de unde paganii se numira dupa ce scotienduse dein cetati nu se mai aflau de catu pre sate.

De atuncea dicemu noi dumeneca nu *κυριακή* seau *ημέρα*, Cruce nu *σταυρός* seau *κρίσ*, Paresemi nu *παρασκευή*, Cumencatura, Besereca (seau dupa macedoniani basereca) intru intielesulu romanu-creștinu, Botezu-are cá latinii baptizo-are, Dumne-dieu cá italii domne-dio si cá provincialii domne-dieu, Serbatoria, Sântu, si numele de Sânti si serbatori: Sânta-Maria nu Maria, San-Pietru, San-Pauru, San-Giorgiu, San-Juane care pentru vechimea lui adi se pronuncia Sun-zuene.

Nu sunt aceste documente destule, cá creștinatatea nu o au luat parentii nostri nece dela greci nece dela Serbi?

Ci fatalitatea timpurilor apoi ne a despartitu de beserec'a romana, si ne a impreunatu cu cea bizantina, inea nece cu acest'a de adereptulu, ci mai multu prein midilocirea serbesca bulgara, de care inca nu puturamu scapa.

Inse parentii nostri celu pucinu s'au incercatu si in dilele mai noue a se apropiá de beserec'a matre romana. Uniunea cu beserec'a Romei se incepú sub Metropolitulu Albei Iulie in 1697, si se cosumá in 1700 in lun'a lui Sept.; er' mai strinsu se cosolidá prein restaurarea scaunulu A. Epescu metropolitanu de Alba Julia cu ierarchia romana, decretata de Majestatea Sa in 12 Dec. 1850,

si confirmata de scaunulu apostolescu alu Romei in 19 Dec. 1854.

II. Ierarchia romanesca.

Ierarchia romanesca in ainte de unire, e cea mai mare parte oscura.

De episcopiele de preste Dunare mai numai numele lor si a le unoru episcopi sunt cunoscute, de care am scrisu mai susu.

Dein coce de Dunare: in tier'a Romanesca este unu A. Episcopu metropolitu, de odata si Exarchu, care mai demultu resiedea in Tergovisce, er' depre le a. 1690 la Bucuresti. Sufragancii lui sunt Episcopii dela Rimnicu, Buzeu si Argisiu, dein care inse celu dein urma episcopatu s'a inceputu numai la a. 1793. Vedi Seriea cronologica a acestor'a in Part. III. p. 225-233. In Moldova asemenea este unu A. Epu. metropolitu, resiedendu mai inainte la Suciava (in Bucovina) er' acumu in Jasi, cu sufraganeii dela Romanu si Husiu. De celu dein Beserabia nu avem cunoscintia.

In Transilvania si partile Hungariei locuite de Romani, inca a fostu unu singuru A. Episcopu metropolitu dela Alba-Julia (Belgradu), care se pare celu pucinu mai tardiu a fi fostu subt Exarchatu-lui celui dein tier'a rom.; vedi P. III. p. 236-7 not. c) si p. 249 la midilocu. Sufraganeii acestuia nu se sciu anumitu, cá scaunele lor se vedu cu multu in ainte de unire a se fi stersu, pentru care si Metropolitii Albei Julei acumu mai tardiu portau si titlele acestoru scaune seau ale mai multor'a.

Sufraganeii acestia dupa urmele istorice erau dein episcopiele urmatorie:

- a) Beiusiu în Ungaria, vedi cartea lui Inocentiu III dein a. 1205 la Pray hier. tom. II. p. 40 seq.
- b) Bistra în Trans., în diplom'a A. Episcopului Stefanu dein a. 1651, unde se numesce Saba Episcopulu dela Bistra, la l. c. p. 409 seq.
- c) Fagarasiu în Trans. în titlulu A. Episcopului Barlaam, în Euchol. dein a. 1689.
- d) Feleacu în Trans. lunga Clusiu, intru unu Evangeliu serbescu dein a. 1474 ce se afla la besereca de acolo, si s'a scrisu pentru episcopulu Daniel, de la care si astadi sunt remasitie totu acolo impreuna cu carti de impartire; vedi Poëmatiön p. 96.
- e) Galatiu în Trans. lunga Fogarasiu preste Oltu, pote ca totu un'a cu alu Fogarariului. De spre Macariu ep. Galatiului affai un'a nota ms. a lui Sam. Clain în Diction. rom. ms. care acum e peritu, cu aceste cuvinte: „1469 Macarius Eppus. Galatiensis obtinet a Principe mandatum ad magistratum Cibiniensem ut cathedraicum suum a presbyteris valachis accipere possit“.
- f) Giuagiu-de-susu (Fel-Diod) în Trans. lunga Alba-Julia; în diplom'a Isabelei dein a. 1557 pentru Christoforu ep. Giuagiului la Benkö Milcov. tom. II. p. 145 si la P. Maior ist. bes. p. 164.
- g) Maramuresiu în Ung. în mai multe tittle A. Episcopesci, pr. în N. T. de Belgradu de a. 1648, în Euch. de 1689; si în diplom'a citata dein Pray p. 409, prein care pune Episcopu pre Parteniu; vedi mai diosu Part. II. p. 184 seq.
- h) Muresien'a în Ungaria (la Cenade), unde în d'lele S. Stefanu era manastire grecesca, si apoi se fece episcopu S. Gerardu pre la a. 1035. Vedi Pray l. c. p. 290 seqq. si Acta S. Gerardi ed. A. Carol. 1790, p. 319 seqq.
- i) Oradea-mare în Ung., în Cazani'a de Brasiov dein a. 1591, si în dalteri'a lui Genadiu dein a. 1628 (vedi Part. III. p. 253).
- k) Satmariu în Ung., în dalteri'a lui Genadiu dein 1628; vedi p. 253.
- l) Silvasiu în Trans. lunga Hatiegu, în Euchol. de a. 1689.
- m) Vadu (Rév) în Ung., în N. T. de 1618, Euchol.

de 1689, diplom'a lui Simon Stefanu dela Pray p. 409; si în dalteri'a de 1628 mai diosu p. 253.

III. A. Episcopii Albei Julei pana la Athanasiu I.

Seriea A. Episcopiloru de Alba-Julia pana la unire e nedeplenita, si istoricii nostri Clain si P. Maior nu se involiescu în ordenarea celoru cunoscuti.

P. Maior în ist. bes. pag. 159. si autoriulu disertatiunei: De ortu etc. p. 13, urmeza Diptichului metropolitaniu, care G. Sincai marturisesce insusi alu fi dusu dein Blasiu si alu fi donatu bibliotecei dein Pestia D. diu scie cu ce dreptu (vedi mai diosu p. 207 seqq.). Ci ore strinsu urmeza succesiunea cronologica e indoeja, er' eunu ca nu e completu, cele urmatorie voru adeveri.

Sam. Clain, atatu în fragmentulu latinescu de care vedi mai diosu p. 137 nota, catu si în istoria rom. scurtata, propune alta serie cronologica, care noi am publicat'o de alta data*), si în care dela a. 1348 pana la a. 1698 numera XXX de A. Episcopi, precum urmeza:

Joane I pre la a. 1348 mortu 1365. Niceforu I pre la 1366 m. 1376. Theofane 1376—1391. Niceforu II pana la 1402. Dionisiu 1404—1414. Nicolau I pre la 1426. Arseniu pre la 1428, m. 1438. Euthimiu 1436, m. 1448, Basiliu pana la 1458. Nicolau II, pre la 1459 pana la 1470. Theodosiu, 1470, m. 1478. Joane II, pana la 1506. Theoctistu pana la 1519. Gerasimu 1521, m. 1529. Ioroste I, 1531, m. 1537. Theofilu I, 1538. m. 1553. Stefanu I, 1553, m. 1560. Genadiu I, 1562. m. 1585. Joane III, m. 1602. Josefu I, m. 1613. Daniel pana la 1618. Saba I, 1618, m. 1625. Genadiu II, 1627, m. 1639. Io-

*) Vedi Scurta notitia a Episcopatului Fogarasiului în Schematismulu diecesanu dein a. 1842.

S. Clain smentesce dicendu că a moritu in 1699, si pag. 257 seq. si 26; testamentulu lui. de in 18 Jul. 1697 se află in arch. episcopescu.

XVII. Athanasiu I, alesu si santitu in 22 Jan. 1698, in cond. Bucur. mai diosu p. 240 seqq. sub care unirea s'a intemeliatu.

Inse starca relegiunei si a mai multoru de in acesti A. Episcopi, de si mainainte inca nu a fostu usiora, sub principii achatholici incepu affi si mai grea, relegiunea fiendu proscripta, er' A. Episcopii supusi Superintendentiloru reformati, pre cumu arata numerosele documente in cele urmatorie. Ci prein unire mai antaniu s'a usioratu, si in urma a sufletitu deplenu.

In urma adaugemu, cumu că unirea cu beserec'a romana catolica inca in ainte de Theofilu si Athanasiu incepuse ase face sub Ioane Corvinu, fiendu Episcopulu Matheiu, mai alesu in tienutulu Sabasiului, numerulu sufleteloru suinduse pana la 30,000. Vedi Germania franciscana. Ci tempurile urmatorie o inecasera pana la tempulu supunerei Transilvaniei sub glorios'a casa a Austriei.

P A R T E A I.

A.

DE ORTU PROGRESSU CONVERSIONE VALACHIORUM EPISCOPIS ITEM ARCHIEPISCOPIS ET METROPOLITIS EORUM.

POPULI Valachici, qui Valachiam, Moldaviam, Transilvaniam, Hungariam item, Banatus, Besarabiae, Bulgariae, Albaniae et Podoliae provinciarum partes, novamque Serviam Russico imperio subditam incolunt, veri sunt (quod lingua ipsa, mores, genius et ingenium indicat) germanique nepotes romanarum coloniarum, quas Traianus imperator post devictum Decebalum Daciae regem, ubi Daciam juris et ditionis romanae fecisset, in provinciam redegisset, urbes condidisset, circa annum Christi CV. infinitas huc transtulit ad tutandos imperii fines, agros urbesque colendas. Ita Dio Cassius, Eutropius, Jornandes, Xiphilinus, Aeneas Silvius, Innocentius III. pontifex maximus, Antonius Bonfinius, scriptores perantiqui.

Inter romanas istas colonias, a quibus valachi originem ducunt, nobilissimas familias fuisse testantur lapidum vetustissimae inscriptiones, quas et Stephanus Zamoscius collegit, et hodie e rudibus variis in locis eruuntur.

Confirmant id amplius ipsi romani imperatores ex dictis prognati coloniis, Aurelianus, Galerius, Armentarius Dacia Ripensi orti ibidemque sepulti, Licinius item et ipse Constantinus M., cujus postremi natale solum fuerat Naissus Daciae

mediterraneae civitas a coloniis Romanorum jam tum inhabitata.

Postea tractu temporis nobilissima romana haec propago per varia fortunae tela, per temporum injurias, perque Hunnorum, Graecorum, Bulgarorum, Turcarum, Tartarorum, aliorumque barbarorum irruptiones, depopulationes, funesta bella, oppressiones, diuturnamque servitutum praesertim ex quo Valachus, Rascianorum et Russorum astu latinum characterem, quo antè utebantur, in Cyrillianum teste Cantemirio *) Moldaviae Principe mutavit, maxima sese ignorantia involvit.

Interim tamen miseratione divina, et gloriosorum divorumque domus Austriacae imperatorum Leopoldi, Josephi, Caroli, atque augustissimae Imperatricis feliciter regnantis clementia, munificentia, cura et sollicitudine prorsus materna, natio haec ab ignorantiae tenebris, et oceano schismatis ad morum ingenique cultum, et religionem catholicam, in dies magis magisque reducitur ac perficitur.

Valachi non a Flacco, ut Bonfinius et Aeneas Silvius comminiscuntur, sed quia aboriginum eorum a Pannonibus Oláh ex Olasz quod italicum, significat vocantur, hinc Olahi (ita Zamoscianus), aut potius, quod verisimilius videtur, etymologia nominis „valachus“ originem sumpsit a voce illyrica vlah, quae romanum, latinum et italicum apud Illyricos, Bulgaros, Croatas caeterosque idiomatis hujus populos, quibus convivebant et actu convivunt Valachi, denotat; ita verior sensus.

*) MS. habet Cantinio, sed tales plures errores tacite correximus.

Valachorum ad Christum conversio antiquissima fuisse arguitur vel ex eo, quod nec tempus nec auctorem certum totius conversionis eorum annales memoriae prodant. Indubitatum tamen est Valachos IV. saeculo Christum cognovisse. Imprimis enim Constantinus M. imperator, cujus imperio et Daciae utriusque populi et totus poene quaequa late patebat terrarum orbis parebat, ubi sub Christi vexillo circa annum CCCXII. prodigiose militare coepisset, per universas imperii sui provincias uti et per Daciam proprium sibi natale solum de abolendis simulacris et inducenda religione christiana leges tulit et mandata dedit, et quidem anno CCCXVI. 7. Jun. ad Protogenem in Dacia episcopum scribens duas leges tulit, quibus novos manumittendi modos pro Christianis inducebat. Fleurii hist. eccles. lib. X. §. 20.

Idem Protogenes episcopus Daciae anno CCCXXVIII, Concilio Nicaeno primo oecumenico interfuit, postea anno CCCXLVII. in Concilio Sardicensi cum dicto episcopo Protogene plures e Daciis adfuere episcopi, nominanter Gaudentius (vulgò Bucuru) a Dacia de Naisso, Vitalis a Dacia Ripensi de Aquis, Calvus a Dacia Ripensi de Castro Martis, Marcus a Dacia de Siscia. Constat ex ipso etiam epistolae synodalis concilii Sardicensis ad totius ecclesiae catholicae episcopos scriptae titulo Daciae utriusque episcopos praesentes fuisse. Sed et martyrium plures id temporis circa annum CCCLXXIV. pro Christo passos in Valachia clarum est ex Fleurii hist. eccl. lib. XVI, §. 43, ubi refert S. Sabbam in fluvium Musea hodie Mosous a) in Valachia praecipiti-

tatum et aquis submersum, quorum reliquias S. Basilius a Praefecto Daciae Junio Sorano Cappadoce sibi in Cappadociam transmitti petit epistola CCXLI, quas reliquias praedictus tribunus Soranus consentientibus Valachiae presbyteris Cappadociae suae misit. S. Nicetas vero Daciae episcopus circa annum CCCXCVII et subsequentes magnam Dacorum, Getarum et Bessorum, qui nondum conversi fuerant, multitudinem composuit, exindeque eorum Apostolus dici meruit; ita Fleury hist. eccl. lib XXI §. 31.

Referunt nonnulli et S. Chrysostomum in Valachorum conversione operatum fuisse.

Haec ad demonstrandam Valachorum IV. Saeculo factam conversionem pro temporis, et scopi propositique exigentia sufficient, e quibus consentaneum est Archiepiscopos in primariis urbibus, et alibi episcopos, sine quorum pastoralis regimine christiana respublica neququam stare potest, pluribus in locis tum adhuc per Daciam exstitisse, e quibus praeter eos, quos Nicaeno et Sardicensi conciliis interfuisse praemisimus, alios etiam aliis in conciliis adfuisse acta conciliorum per eos pariter subscripta indicant. Igitur ut rem propius restringamus, praetermissis longis temporum, ambagibus sedem Archiepiscopalem et Episcopales in hoc M. Transilvaniae Principatu pro parte Valachorum antiquissimas esse declaratur sequentibus.

Primò. In historia byzantina editionis venetae tomo XVII. §. 351 de ordine thronorum Metropolitanorum circa saeculum XIV. praescripto sequentia leguntur: „Sunt in Ungro-Valachia duo

Metropolitae, quorum alter tenet locum Nicomediensis et dicitur Exarcha totius Ungariae et plagenarum (hic est Bucurestiensis in Valachia), alter dicitur Metropolitae partis Ungro-Valachiae geritque vices Amaseni (qui erat ante aliquos annos Metropolitae Alba-Julienensis in Transilvania, hodie vero Episcopatus Fogarasiensis), et alius in Moldavia seu Nigra-Valachia (Jassiensis).

Secundò. Constat ex literis Vladislai Hungariae regis privilegialibus Episcopum Muncaciensem, et Maramarosiensem A. Episcopis Valacho-Transilvaniensibus subordinatos fuisse, quarum tenor sequitur in haec verba. *)

Nos Vladislaus Dei Gratia Rex Hungariae et Bohemiae etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod venerabilis et religiosus frater Hilarius Prior Claustrisive monasterii ecclesiae B. Michaelis Archangeli in Maramorosio fundati graecae fidei professor nostrae majestatis accedens praesentiam exhibuit et praesentavit quasdam literas privilegiales Rmi. patris Antonii quondam civitatis Constantinopolitanae novae Romae ac totius orbis Patriarchae in pergamo graecis literis exaratas sigilloque suo plumbeo impendenti consignatas, et cum hoc etiam earundem literarum exemplum verbo tenus in latinum traductum de et super nonnullis indultis juribusque et libertatibus eidem ecclesiae S. Michaelis per eundem concessis inferius in tenore ejusdem exempli denotatis et specificatis, supplicans majestati nostrae, ut literas hujusmodi patriarchales, ac omnia in eis contenta, ratas, gratas et acceptas habere ac pro eodem fratre Hilario suisque successoribus universis ecclesiaeque praenotata innovantes perpetuo valituras gratiose dignemur confirmare. Nos igitur hujusmodi supplicatione memorati fratris Hilarii exaudita et clementer admissa

*) Etiam apud P. Major hist. eccl. val. p. 144 seqq.

praescriptas literas dicti Patriarchae non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua parte vitiatas conspeximus praesentibusque literis nostris similiter privilegialibus earundem exemplum de verbo ad verbum inseri et inscribi facientes, eas et omnia in eis contenta eatenus, quatenus eadem rite et legitime existunt emanatae viribusque eorum veritas suffragatur, acceptamus, approbamus et ratificamus, ac pro eodem Claustro S. Michaelis Archangeli et consequenter pro fratre Hilario suisque successoribus universis innovantes perpetuo valituras confirmamus. Ita tamen, quod frater Hilarius Prior et sui successores Episcopo de Munkács sui ordinis reverentiae, Archiepiscopo vero de Transilvania modernis et futuris veluti superioribus suis debitam subjectionem et obedientiam praestare debeant et teneantur. Harum nostrarum quibus secretum sigillum nostrum, quo ut Rex Hungariae utimur, est appensum vigore et testimonio literarum. Datum Cassoviae per manus Rdi. in Xto. patris domini Thomae episcopi ecclesiae Jaurinensis et postulati Agriensis aulae nostrae summi et secretarii cancellarii ac fidelis nostri dilecti 14. die mensis Maji An. Dni. 1494, regnorum nostrorum Hungariae etc. quarto, Bohemiae vero 24.

Neque officit, quod patroni dicti monasterii ex Marmatia ad Antonium Patriarcham Constantinopolitanum pro privilegialibus literis longe antea anno nempe 1391 recurrerint, dictus enim Antonius Patriarcha cum romana ecclesia unionem fovebat, provinciae vero istae Daciae et illyricae jure patriarchali ad sedem Constantinopolitanam tunc spectabant, neque rex Vladislaus pro schismaticis sed pro graeco-catholicis literas has (quae literis istis insertae habentur) recognovit et confirmavit, quippe graeca fides non schisma sed ipsum ritum et disciplinam graecam significat.

Porro, Valachos a quarto saeculo quo christianam religionem amplexi sunt usque ad saeculum XV. cum romana ecclesia unitos fuisse ex monumen-

tis historiae ecclesasticae colligitur, neque cum graecis saeculo XIII., quo schisma graecorum propter captam per latinos Constantinopolim maxime grassabatur, se ab obedientia romanae sedis divulserunt contentis graecorum studiis et promissis, quod ex Joannicii Valachorum regis ad Innocentium III. scripta in haec verba epistola colligitur:

Ubi ad graecorum aures pervenit me ad vos nuncios misisse, adfuerunt ab Imperatore et Patriarcha legati mihi dicere jussi: Ad nos convertere, imperatorem te coronabimus et Patriarcham dabimus, sine quibus dignitatibus regnum tuum stare nequit. Ego vero oblata respui quia servus S. Petri et sanctitatis tuae esse cupio, hinc misi ad te Archiepiscopum meum cum pecunia signata, misi etiam vasa, vestes sericas, ceram, equos et mulos, ut quantum te reverear probarem,

Et alibi:

Chrisma non habemus, illud antea a graecis accipiebamus, qui hodie nos aeque ac vos romanos oderunt.

Sequuntur pontificis Innocentii III. epistolae ad principem Joannicum:

Nos audito, quod de nobili urbis Romanae prosapia progenitores tui originem traxerint, et tu ab eis sanguinis generositatem traxeris, et sincerae devotionis affectum, quem ad Apostolicam Sedem geris quasi haereditario jure, jam pridem te proposuimus literis et nunciis visitare.

Et alio loco:

Ut populis Valachorum tam in spiritualibus quam et temporalibus consulamus, illius auctoritate nixi, qui Davidem unxit per manum Samuelis, te Regem eorum operam Cardinalis Leonis legati nostri constituimus, mittimus sceptrum et coronam, quae nostro nomine tibi dabit, ac juramentum tuum recipiet, te subditosque tuos in obsequio Romanae Ecclesiae perseveraturos.

Trae et Joannicum tres alii praedecessores Valachorum principes, nominanter Simeon, Petrus et Samuel per Romanum Pontificem in reges uncti sunt. Fleury I. XV, §. 53 et I. XVI. §. 7.

Consequenter etiam saeculo XIV. Valachos et Moldavos fuisse unitos satis indicat Hist. eccl. Fleurii I. XCVII. §. 14. Sed et saeculo XV. Valachos in unione magis confirmatos fuisse constat ex historia Concilii Florentini, in quo principum eorum oratores et A. Episcopus Damianus (cujus consilio Josephum Patriarcham Constantinopolitanum in unienda graeca ecclesia plurimum usum fuisse conqueritur schismaticorum nequissimus Sylvester Siropulus *) in sua hist. Flor.) cum uno archi-presbytero Constantine totius gentis Valachicae nomine adfuerunt et subscripserunt. Postea etiam anno MCCCLXXIV Valachiae Princeps sacra Apostolorum limina Romae visitavit. Item Stephanus M. Moldaviae Princeps spoliatorum de Turcis reportatorum partem Summo Pontifici, partem regibus Hungariae et Poloniae submitit.

Postea ubi saeculo XVI. Moldaviae Valachiaeque populi Turcis tributarii facti sunt, non ipsis integrum erat communionem cum Sede Romana amplius fovere, Valachi vero Transilvaniae, Marmatiae partiumque Hungariae coloni sub Hungariae regibus et Transilvaniae principibus catholicis unioni sacrae amplius adhaerebant; ac primum per istos acatholicos Transilvaniae Principes cuncti ad schisma ipsumque Calvinis-

*) Vel Sguropulus, MS. Scitropulus.

mum non pauci, ut in Haczeg et alibi videre est, variis artibus inducti sunt, et quidem familiae nobilissimae. Manifesta seductionis hujus argumenta habemus libros perverso Calvinistarum studio in Transilvania variis in locis idiomate valachico editos plurimis erroribus et confictis adversus religionem catholicam calumniis et imposturis scatentes, uti sunt.

Psalterium A. Juliae impressum, in cujus praefatione adversus romanum pontificem et religiosos ritus latini patres turpiter invehuntur.

Novum item Testamentum pariter A. Juliae praelo datum, in quo praeter alios errores insertos, vocant Catholicos pseudo-prophetas, Papam antichristum, Jesuitas antichristi praecursores. Sunt et alii hujus furfuris *) libri.

Ast perversissimis omnium prodiit jussu Georgii Rakoczi Catechismus valachicus, in quo sacramenta impugnant et convellunt, cultum imaginum et reliquiarum, jejunia, officium ecclesiasticum, vota evangelica, omnes denique sacros ritus et caerimonias idololatriam, superstitiones et naenias enormes compellant et ex sacris literis subvertere adnituntur,

Dum his perversis Calvinistarum conatibus Clerus populusque in Transilvania valachicus reniteretur, coeperunt iidem Calvinistae severioribus mediis, vinculis nempe, carceribus, illusoriis degradationibus, ipsisque adeo mortibus Clerum, praesertim Archiepiscopos deterrere, cruciare et dilaniare. Sic fecere A. Episcopo Sabbae secundo Balasfalvae in castello principis Apafi, cujus jussu

*) Nimis acerbe dictum ut multa alia pro genio temporis.

dictus Sabbas ad internecionem fere primum verberatus dein in ecclesia Vincii spectante populo paludamentis pontificalibus per modum degradationis in ecclesiae opprobrium publice exutus, in carcerem conjectus indeque singulis diebus veneris eductus et ad mortem usque fustigatus est b).

Exinde Superintendens calvinistarum Synodis ecclesiasticis Valachorum praesidebat, hunc quatuor archidiaconi de clero Valachico in cathedra sublimatum humeris suis in synodum deferre cogebantur, nihilque citra hujus praesidentiam Clero Valachico ejusque A. Episcopis et Episcopis in rebus spiritualibus integrum erat decernere.

Sub iisdem acatholicis Transilvaniae principibus novum Valachos ad Calvinismum seducendi medium excogitatum est, similis nempe sibi in pane et vino sine ulla praemissa consecratione coenam Domini sumendi modus, quem a tempore paschali pascha nominarunt, et ad tollendum sacrosanctae Eucharistiae usum introducere conati sunt, unde paulo post dicere possent Valachos in praecipuo et substantiali fidei articulo sibi similes ac ipsis Catholicis esse, quemadmodum et hodie ad abalienandos a sacra cum ecclesia romana unione populi hujus animos ex hoc ipso introducto paschae jam abusu passim dicitant ipsosque schismaticos idem dicitare docent nequissimi impostores.

At Christus dominus portas inferi, Calvinistarum nempe illorum machinationes adversus ecclesiam sponsam suam, in his etiam tentationum fluctibus non sivit praevalere, verum non modo unitos ecclesiae suae pastores sed et disunitos ori-

entalis ecclesiae viros adversus Calvinianorum hujusmodi technas et fraudes detegendas reprehendasque excitavit.

Nam ut unitum Clerum qui populum similes errores continuo dedocet sileamus, ipse etiam Anthimus Valachiae A. Episcopus cognita istiusmodi perversa Calvinistarum arte novum hoc pascha una cum iis, qui Eucharistiae loco sumerent, condemnat in pastorali sua encyclica.

Dum Calviniani adversus ecclesiam hanc molimina ista agebant librosque pestilentos edebant, in Romanam ecclesiam plurimum invocabantur et calumniabantur. Praevidebant enim Valachos, quos cum Romana ecclesia unitos invenerant, nequam sibi uniri prius quam iidem in ecclesiae Romanae odium inducerentur.

Haec ad dignoscendas graves ecclesiae hujus quas ab acatholicis perpetiebatur persecutiones, tentationes et vicisitudines in digressu dicta sufficiant. Ad propositum redimus, Sedem nempe A. Episcopalem Valachorum in Transilvania ex ipsis etiam jussu studioque heterodoxorum impressis libris valachicis ostensuri. Itaque —

Tertio. Exstat liber concionatorius valachicus sub Christophoro Bathori 1580 Coronae per saxones editus, in cujus titulo et praefatione haec leguntur:

Tempore magni a Deo illustrati A. Episcopi Gennadii qui in tota ditone suae celsitudinis (Christ. Bathori) Dei gratia rector fuit religionis christianae, ego Hrezsil (Herschel) Lucas judex Coronensis civitatis et districtus Barcensis (seu Burzelland) Dei adjutorio, et voluntate horum omnium et consilii mei et aliorum, meis expensis hunc librum imprimi curavi in civitate Corona. *Et infra:*

Consilium inivi cum SSmo. Metropolita magno Genadio totius Transilvaniae principatus et districtus Varadinensis c).

Quartò. Anno 1641 Albae Juliae modo Carolinae tempore principis Georgii Rakoczi liber concionatorius imprimitur, ubi haec habentur.

Miseratione divina ego Archi-metropolita Gennadius supplicavi suae celsitudini Georgio Rakoczi, ut imprimantur hic in principatu suae celsitudinis libri valachici, et sua celsitudo annuit desiderio meo ut imprimantur: quod opus morte praeventus praedictus A. Metropolita absolvere non potuit, sed ego miseracione divina successor Orestes A. Metropolita videns hoc divinum opus inchoatum consumavi d).

Quintò. Psalterium Anno 1651 ex hebraico in valachicum versum sumtibus et jusu ejusdem principis per ipsosmet Calvinistas editum, in cujus dedicatione ad eundem principem haec leguntur:

Haec videns et considerans celsitudo tua, clementissime domine princeps, ad majorem Dei gloriam injuncti nobis servis celsitudinis tuae (idest togatis calvinistis) una cum Simeone Stephano Metropolita Valachorum de Alba Julia e).

In titulo verò libri ejusdem haec habentur:

Suadente et mandante sua celsitudine sumtibus suae celsitudinis Georgii Rakoczi impressus est hic liber in typographia suae celsitudinis.

Sextò. Novum Testamentum jussu et expensis Georgii Rakoczi impressum. In subscriptione dedicationis ad eundem principem haec habentur:

Minimus et humillimus servus celsitudinis tuae Simeon Stephanus Archi-Episcopus et Metropolita cathedrae Albae Juliae, Vadensis et Maramorosiensis f).

Septimò. Breviarium anno 1696 Cibinii impressum, in cujus dedicatione leguntur ad Rm.

et Deo dilectissimum dominum Theophilum Metropolitanam Albae Juliae, Vadensem, Maramorosensem et Silvasiensem etc. g)

Octavò. Exstat Balasfalvae Dyptichoti Metropolis Albensis *), in quo sederim A. Episcopi juxta temporum seriem h) ab anno 1528 hoc ordine inserti leguntur.

I. A. Ep. Joannes.	II. A. Ep. Theoctistus.
III. A. Ep. Gennadius.	IV. A. Ep. Orestes.
V. A. Ep. Theophilus.	VI. A. Ep. Stephanus.
VII. A. Ep. Gerasimus.	VIII. A. Ep. Orestes.
IX. A. Ep. Daniel.	X. A. Ep. Sabbas.
XI. A. Ep. Josephus.	XII. A. Ep. Josaphat.
XIII. A. Ep. Sabbas.	XIV. A. Ep. Barlaam.
- XV. A. Episcopus Theophilus. Sub isto A. Episcopo Principatus Transilvaniae ad augustissimam Domum Austriacam devolutus est, et de restauratione S. Unionis, quae sub principibus acatholicis extincta fuerat, agitari coeptum.
- XVI. A. Episcopus Athanasius, sub quo totius Cleri populiqve Valachici per principatum Transilvaniae diffusi divina clementia et divi Leopoldi imperatoris apostolico studio tot votis optata unio revixit.

Archi-Episcopatus huic Albensi mox fati A. Episcopi Athanasii tempore Jo. Constantinus Brancovan S. R. imperii princeps et Valachiae Vajvoda certum praedium donavit in Valachia, quam dotem literis quoque donationalibus i) munivit et confirmavit, tenoris sequentis:

Jo. Constantinus de Bassaraba divina favente clementia princeps et Dominus totius Ungro-Vlachiae, sanctae

*) Jam diu est quod amplius non exstat.

et divinae metropoli Albae Juliensi et A. Episcopatus Transilvaniae sub invocatione SS. et vivificae Trinitatis, cujus domum residentialem antiquitate collapsam ex fundamento fieri et ergi curavit in Domino defunctus quondam praedecessor noster Jo. Michael princeps; Rmo. item patri Athanasio Metropolitae totique synodo s. Metropoleos trado possessiones in campo Merisianiloru dicto districtus Argis ex toto territorio ex campo, ex silva et aquis, et pomario pagi cum omnibus proventibus qui essent. Quapropter mea dominatio hoc donationis meae scriptum tradidit simul cum omnibus contractibus factis in emptione harum possessionum Rmo. patri Athanasio Metropolitae Transilvaniae et toti synodo metropoleos, ut jure optimo teneant et possideant hanc possessionem in campo Merisianiloru dicto cum omnibus proventibus a limitibus usque ad limites. Datum in urbe principatus nostri Bucuresci, mense Junio 15, anno principatus dominationis meae decimo secundo, a condito vero orbe 7208, a Domino autem nostro Jesu Christo MDCC.

Jo. Constantinus princeps. Stephanus Cantacuzenus cancellarius.

Sed et antea sedes metropolitana Albensis jam per Michaëlem Valachiae principem jam per alios valachicos principes donata, restaurata et dotata exstitit.

Denique augustissimus imperator D. Leopoldus praefatum Athanasium in suo benigno decreto anno 1705 medio Comitibus Seeau emanato A. Episcopum Carolinensem nominat et agnoscit, quemadmodum ex ejusdem exemplaris extractu videre est.

Cum Illmus. et Rmus. Dnus. Athanasius orientalis Ecclesiae graeci ritus per Transilvianiam Archi-Episcopus suo et totius neo-unitae communitatis Valachorum nomine medio supplicis libelli instantiam fecisset, ut domus extra arcem A. Carolinae sita anno 1700 pro domo monetaria deputata et ex parte consummata, post vero officialibus monetariis pro re monetaria incommoda reperta, dicta neo-

unitae Valachorum communitati concederetur, praesertim cum intentio sit in domo illa Scholas Valachico-Latinas erigendi, et intuitu hujusmodi Commissio Cameralis pronuncin Transilvania existens supramemoratum Illni. ac Rmi. Dni. Archi-Episcopi petitem sua informatione secundasset; et sub 20. augusti anno 1703 mox fatae Camerali Commissioni per excelsam Cameram aulicam intimatum fuisset, quod sua caesarea majestas petitam istam domum Dno. Archi-Episcopo et neo-unitae Valachorum communitati benigne concesserit, et ut eadem ipsis consignetur, quod vero superveniente et etiannum durante rebellionē in effectum deduci non potuit, ideo pro meliori securitate tam Dni. Archi-Episcopi quam totius neo-unitae Valachorum communitatis per praesentes Cessionales iisdem saepius memorata domus una cum adjacentē area et appertinentiis nomine suae caesareo-regiae majestatis conceditur et confertur, ita ut pacatis quod Deus faxit temporibus domum istam consignandam apprehendere, occupare, exstruere, et in destinatum usum libere convertere possint. In cujus rei fidem istas Cessionales subscripsimus et sigillis nostris roboravimus. Cibinii die 5. maji, anno 1705.

Ioannes Honorius S. R. J. Comes ac dominus de Seeau L. B. in Wirding S. C. Regiaeque Mitis. camerarius Exc. Cam. aulicae Consiliarius necnon in Transilvaniae regno deputatae cameralis commissionis praeses m. pr. *Infra:*

Georgius Ecclesz m. pr. *)

Tum ex his tum ex ipso ornatu seu paludamentis A. Episcopo propriis, quibus Episcopi hujus ecclesiae per usum a majoribus acceptum etiamnum utuntur, luculentissime constat, sedem istam antiquitus fuisse metropolitanam atque ad ipsam usque assumtae cum R. Catholicis unionis sacrae tempora titulis et praerogativis Metropolitanis ornatae usamque fuisse, ac plures Episcopatus, ni-

*) Apud Sinkai Chron. t. III. p. 218, sed tantum valachice, ubi Seeau pro Seeau legitur.

mirum Vadensem, Maramorosiensem, Silvasiensem et subinde Munkacsensem eidem Metropolitanae sedi suffraganeos quondam fuisse. Expost vero ubi theologus latini ritus ad latus A. Episcopi Athanasii caeterorumque hujus ecclesiae adjunctus est, et sedes metropolitana Carolinensis Fogarasinum sub Episcopo B. Patakio translata, coepit vocari sedes episcopalis Fogarasiensis, taliterque jus metropoliticum in episcopale contractum sed et hoc nimium coarctatum nostris hisce temporibus vidimus; quae jurium metropolitanorum coarctatio et limitatio post susceptam S. Unionem quomocumque facta (id enim et si sciamus, enarrare non est hujus loci) quantum unioni sacrae totique Ecclesiae huic nocuerit cunctis notum est.

Profecto nec ordo charitatis nec circumspicuum commendandae unionis sacrae motivum erat favores et jura ecclesiastica, quibus ecclesia haec in schismate gaudebat, expost cum unione ipsa, cujus intuitu amplioribus eadem haec ecclesia insignibus digna fuisset, restringere et odia ampliare. En brevi hoc tempore, a quo Exmus. praesul noster Gregorius Major cum sua sede a theologi latini ritus obligatione absolutus, atque b. honoris insignibus auctus et debitae assistentiae ordinibus caesareo-regiis munitus est, totique Clero et populo conspicuus et ornatus factus, non sufficimus dinumerare hominum de populo isto myriades ad ovile Christi quotidie advolantes. Neque per hoc sedes haec metropolitana jus metropoliticum amisit, quod ad minorem civitatem translata sit, de canone enim Trullano 38 et 39 cautum est: Ut si injuria temporum et incursione barbarorum factum est, quod episcopus aliquis aut metropolita de una civitate

majori ad minorem aut plane ad pagum transeat: gradum servet et adveniente feliciore tempore sedem suam rursus relibeat. Quemadmodum et sedes haec tametsi in antiquo suo jure interea impedita sit, consultissime tamen acceptali isto tempore ita suadente in pristinum statum metropolitanum restitui posset cum maximo in utramque rempublicam emolumento.

Imprimis enim vel sola Transilvania capax est unius metropolitanae et unius suffraganei episcopi, tanto siquidem populo in Transilvania valachico (in quo 188—330 milia patres familias circiter, ecclesiae vero in universum 1695 circiter numerantur) unus episcopus regendo et gubernando impar est omnino. Hinc etiam evenit, ut cum Episcopi Fogarasienses tantae populorum multitudini debite invigilare nequiverint, schismatici impostores ceu lupi rapaces gregem eorum dissipaverint et totum poene nuper suffocaverint. Quum itaque divina favente clementia populus iste indefessis praesulis nostri Exmi. Gregorii Major conatibus ad unionem sacram in dies magis magisque recurrat, ne rursus pastorum defectu ingruente aliqua tentatione fors relabatur, vel haec sola ratio pro uno A. Episcopatu et uno saltem episcopatu ritus graeci in Transilvania erigendis satis militat.

Quidsi Marmatiam (quae sub Episcopo Barone Klain occasione incorporationis Comitatus Maramorosiensis Hungariae regno factae ab hac dioecesi primum avulsa est), quid si districtum Biharensem, Satmariensem, Hevesiensem, Aradiensem, Banatum, Moldaviae, Valachiae et Bulgariae partes ad coronam Hungariae de jure spectan-

tes, quas etiam cum bono Deo huic imperio Austriae domus subjectum iri speramus, desideramus et Deum incessanter oramus, circumspexerimus? Tantam profecto in his Transilvaniam circumjacentibus provinciis gentis Valachicae partim unitae partim ad hanc pronissimae reperiemus multitudinem, quae caeteros ritus graeci populos ad domum Austriacam pertinentes copia et numero longe amplius superat. D. T.

Adnotationes.

Dissertatio haec ex veteri ms. non tamen satis correcto desumpta est auctoris incerti sed ex aetate Episcopi Gr. Major. Quid autem sibi velint initiales D T, in ora extrema msti. appositae, an auctorem vel scribam aut aliud aliquid designent, divinare non licet.

a) Pag. 3. Apud Fleury l. c. tom. IV. p. 246 ed. Paris. 1724 haec leguntur: „On mena Sabas pour le noyer au fleuve nommé alors Musée aujourd'hui Mussous en Valachie.“ Quinam sit hic fluvius Valachiae, difficile est conjecturare; Motru in Valachia et Maros in Transilvania proxime accedunt ad nomen hujus fluvii, qui caeterum in Gothia quaerendus est.

b) Pag. 10. Decretum depositionis hujus A. Episcopi de 8. Dec. 1680 adhuc ineditum exstat in meis ms. sub Fmox publicandum. Caeterum conferatur Cser ei in sua historia ms., qui uberius de his agit licet reformatae confessioni addictus.

c) Pag. 12. Verba in originali ita sonant: „*ѣ зиаеле марелди де адмнезеѣ админат архіепи-скопѣди генадіе, чѣѣ фост спре тот деснѣсѣл*

мзрїен лѣи кѣ мила лѣ адмнезеѣ шкрѣмитору лециен крешинѣскѣ... ѣ кѣ ажѣторю лѣ адмнезеѣ ши кѣ бол ачестѣр тѣтѣрѣр, ши а сфатѣлди мїеѣ ши алазѣтѣр. ѣѣ жѣлжнѣл хрѣжнл лѣкач жѣдецѣл крашовѣлди ши а тотѣцинѣтѣл брѣсен желѣни. ши деѣ де ле типзрїи... ѣ четѣтѣк цинѣтѣлди домнїен мѣле ѣ крашов... ши фварте мѣ сфѣтѣїи кѣ админатѣл митрополитѣл мареле генадіе де ѣ тот цинѣтѣл арѣѣлѣлди ши ал ѣрѣжїи.

d) Ib. Verba citata in lingua originali ita sonant: *Кѣ мила лѣ адмнезеѣ ѣѣ архімитрополитѣл генадіе... ши мѣ желѣни мзрїен сале лѣ краи раколци геѣргїе де ачест лѣкрѣ сѣ типзрѣскѣ кзрциле анче ѣ цара мзрїен сале ши мзрїа са мїаѣ даг бое сѣ типзрѣск... гѣрѣ кѣнд лѣ ѣчепѣт а се типзрїи чѣкѣте кзрци ноѣв нисе тѣмплѣ петрѣчере депре чѣетѣ лѣме ши ам лѣсат ла моарте ноѣстрѣ пре чїне ба лѣмина милостивѣл адмнезеѣ пре скаѣнѣл митрополїен вѣа гра дѣ лѣи сѣ нѣ пѣрѣскѣ ачест лѣкрѣ вѣн че сѣ ѣтѣрѣскѣ. Дерепт ачѣка кѣ мила лѣ адмнезеѣ їѣрїет архїи митрополитѣ вѣзѣнд ачест лѣкрѣ адмнезеѣск че сѣѣ фост ѣчепѣт де ѣчел пзрїнте кир генадіе... ам ѣпѣлѣт ши ам сѣкрѣшит etc.*

e) Ib. Verba originalis sunt: *ѣчѣтѣ тоѣте вѣзѣндѣле ши лѣжнѣлѣ а мнїте мзрїа та милостиве доамне Краю, фѣарте адмнезеѣше ши пре марѣ лѣѣда лѣи адмнезеѣ ан порѣнчїи. Ноѣв сѣѣцилор мзрїен тале ѣпреѣнѣ кѣ, ѣемеѣн ѣтѣѣян, митрополитѣл белградѣлди etc.*

f) Ib. Liber hic impressus est anno Chr. 1648, verba vero citata ita in originali sonant.

ѣлѣтѣ маи мїкѣ ши плекѣтѣ а мзрїи тале

ΘΙΜΙΩΝ ΘΤΒΦΑΝ αρχιεπίσκοπ ши митрополит
Скадрѣшѣли Бѣлградѣли ши а Вадрѣли ши а Ма-
раморѣшѣли ши а тоатѣ цара Ардѣлѣли.

g) Pag. 13. Hunc librum non vidi, sed ex-
stant et alii libri a dissertatore non memorati, in
quibus similes intitulationes occurrunt, uti: Jus
Canonicum minus ed. 1640 Govorae in Vala-
chia in 4., et Euchologium ed. 1682. A. Ju-
liae in 4. etc. in quorum priori praefatio sic
incipit:

ГОНЯДІЯ КЪ МИЛА ЛЪИ ДЪМНЕХЪС архієпископ
ши митрополит а тоатѣ цара Ардѣлѣли паче ши
спеціаліе.

In altero vero in dedicatione, addito etiam
Fogarasiensi, ita:

Кътрѣ прѣкъ ѡсѣнѣцитѣла ши а ХС ѡминатѣла,
ВЯРЛАМ Архієпископ ши Митрополитѣла: Ѣфн-
теи Митрополіи а Бѣлградѣли, а Вадрѣли, а
Снабашѣли, а Фѣгѣрашѣли ши а Мараморѣ-
шѣли, ши а ѡпископѣлар дин Цара Оунѣрѣлѣкѣ.

h) Ibid. Quoad seriem chronologicam A. E-
piscoporum Albae Juliensium vide praefationem.

i) Ibid. Exstabant in Originali lingua vala-
chica scriptae in Archivo Dioecesano, sed jam
ante depraedationem archivi de 1849 deperditae,
aut ut mihi innotuit apud privatum quemdam vi-
rum latitant. Exemplum hujus diplomatis, quod
ex originali descriperam, una cum aliis meis
scriptis 1849 deperditum est, superest tamen for-
te exemplum aliud quod amico cuidam in Vala-
chia prius commoranti communicaveram sed quod
necdum reobtinere potui.

B.

*NOTITIA AUTOBIOGRAPHICA EXMI. QUON-
DAM JOANNIS BABB EPISCOPI GR. CATH.
FOGARASIENSIS.*

EGO Joannes Babb natus in Ormány Comi-
tatu Szolnok interiori e parentibus catholicis no-
bilibus utpote Andrea Babb de Kop, Monostor di-
strictus Kövár et matre Candida Timandi filia no-
bilis Stephani Timandi quondam Vicarii Trans-
marusiani et notarii apostolici in Also-Suk Cott.
Kolos habitantis. In lucem editus anno 1739. Ba-
ptizatus et confirmatus a locali parochio Ormanien-
si Popa Gligorie, levante nobili Nicolao Flo-
rian ^{13/25} (sic) Nov. ej. anni. Educatus circiter per sep-
tem annos in eodem pago, frequentavi scholas tri-
viales apud ejetem Ludimagistrum reformatum,
dein in Dees-akna pariter apud magistrum refor-
matum sed exiguo tempore. Dein obtinente na-
tione armenica dominium Szamos-ujvár, in cujus
dominii gremio est ipse etiam pagus Ormány, et
reluctante communitate bona nostra jure inscripti-
tio possessa, recesserunt parentes ad pagum Gyula
in Cott. Doboka, et aedificata domo in fundo
coemto habitavimus ibidem. Hic pariter missus
sum ad magistrum reformatum, ubi etiam fre-
quentavi per aliquod tempus, dein translatis scho-
lis Gyulaensibus ad Csomofája in vicinia una cum
eodem magistro ibi pariter frequentavi donec cir-
citer decem aut undecim annorum fuerim, tunc
dein Claudiopolim ductus incepti frequentare a-
pud patres Jesuitas.

Anno 1753 1. Nov. sub magistro nomine
Schreger incepti declinationes discere. Absoluta

hac schola anno sequenti fui minor-parvista sub magistro Emerico Boer, dein major-parvista sub magistro Horváth. Hoc anno senex jesuita pater Bojda accepit me diebus dominicis et festis pro ministro ad Bacs ubi solebat celebrare sacrum, dein adveniente autumnno posuit me in seminarium S. Josephi Claudiopolitanum qua principistam. In principiis mansit magister Josephus Horváth, in Grammatica pariter ille fuit noster magister, in syntaxi pater Joannes Paszszar, in poësi Geró, in rhetorica iterum pater Paszszar. In seminario regentes fuerunt pater Dziañ et Spleni.

Absoluta rhetorica anno sequenti mansi externus, sed infirmatus cum initio scholarum debui domum discedere ad curandum apostema quod in pede sinistro ad talos habui. Hoc vulnere curato redi ad scholas, sed jam conditiones distributae erant ita ut nulla vacans supermanserit. Sed quadam vice examinatus a professore patre Andraši ex logica et respondens ad illius beneplacitum, illico dispositus sum pro correpetitore Dni. Wolfg. Macskasi logici ad Convictum, qui mihi solvit victum et cohabitationem sub regente Georgio Biró viro praeclearo. In examine paschali et finali bene substiti coram decano altiorum Alexandro Sárosi, sed meus herulus parum profecit non habens animum ad studia. Sequenti anno mansi pro studio physicae sub eodem professore Josepho Andraši et utcumque profeci, externus, habens conditiones apud Dnum. tricesimatorem a Sauer et apud proventus-officialem (proviant-officier) Hertzberg, et panem ex porta qua congregationis altiorum bedellus, cui congregatio- ni praeses erat pater Alex. Sárosi.

Absoluta physica meditabar ingredi statum monachalem Basilianorum Balasfalvensium, quod ipsum patri Alexandro Sárosi decano nostro aperui, qui dixit mihi: Statum religiosum esse statum perfectum, et post professionem immutabilem, adeoque bene perpendendum, nequo casu facti poeniteat, opus itaque esse ad eum amplectendum maturo consilio; tu autem es 21 vel 22 annorum, adhuc valde juvenis; suaderem tibi, ut adhuc uno anno frequentes studia, et si post hunc idem animus tibi erit, amplectere; interea etiam hoc sciscitabimur, utrum sit vacantia, et absoluto noviciatu quò miteris ad studia theologica.

Obedivi ego bono patri et frequentavi physicam adhuc uno anno sub patre Ipach. Absoluto hoc studiorum anno veni Balasfalvam cum Germano Péterlaki, qui pariter habebat animum religiosum statum amplectendi sed illum strictissimum, in quo nihil comedebatur quod mortem lamentatur.

Susceptus itaque ad noviciatum cum initio Septembris 1764 una cum aliis tribus: Gregorio Pap ex Vidra absoluto theologo Tyrnaviensi, Nicolao Aaron de Bistra Archidiaconi Verespatakiensis filio et Petro Jacob ex oppido Thorda, his absolutis rhetoribus, sub praepositura patris Sylvestri Caliani. Noviciorum vero magister erat Gerontius Cotóre, vivebamus autem lacticiiniis.

In quadragesima, siquidem pater Gregorius Major, qui syntaxim et grammaticam docebat, Cibinium citatus et arestatus ex causa, quod contradixerit denominationi episcopi Athanasii Rednik, qui jam in Septembri 1764 ascenderat Vien-

nam qua nominatus episcopus post mortem P. Pauli Aaron, — arrestato itaque et cum brachio militari abducto ad Munkács Gregorio Major, successi in docendo eidem et docui syntaxim et grammaticam usque Junium. Tunc redux Roma Jacobus Aaron assumpsit doctionem praedictarum classium.

Jam tempus advenerat emittendae professionis, sed accepto mandato ab episcopo Rednik, ut ante illius reditum non admittamur ad professionem, dilatum est negotium usque ad ejus adventum qui fuit cum initio Septembris 1765.

Postea quam advenit, incepit nos ipse Episcopus docere in suo cubiculo, et proponere illud strictissimum jejunium, quod reliqui connovicii inviti etiam amplexi sunt et professionem emiserrunt: Gregorius Pap, Nicolaus Aaron, et Ignatius Darabant qui cum episcopo descenderat Vienna. Petrus Pap vero sive Jacob cum valetudinarius esset emansit. Ego autem, cum me resolvere ad illud strictissimum jejunium noluerim, susceptus ad professionem non sum; atque ideo scripsi patri Sárosi, qui antea erat praeses congregationis Claudiopoli et nunc factus superior Udvarhelyini, de meo statu, qualiter adigar ad illud strictissimum jejunium; et respondit: quod si plenariam voluntatem non habeam, non obliger ejus modi statum amplecti, in quo forte cum tempore desperarem, ideoque potius venirem Udvarhelyinum, et si per annum ibi fuero quum etiam ipse cogitet in Hungariam futuro autumno proficisci secum me accipiet, et potero in Hungaria jura frequentare. Respondi illi quod sim venturus sub hac conditione ut ad annum in Hungariam discederem, ego pro addiscendis juribus.

Acceptis igitur meis literis illico expedit pro me suum hominem cum equo, qui me secum in decembri maximo frigore, posteaquam omnibus hic valedixissem, abduxit. Perveniens Udvarhelyinum, — libenter me habuit praefatus superior Sárosi et suum oeconomum fecit tradens mihi omnia et eorum curam.

Sed pro meo infortunio superior Sárosi in majo 1766 mortuus est, eique in superioratu successit sicutus aliquis Lestyán qui erat regens in Seminario, qui me variis modis alliciebat et promissionibus detinebat, si quidem ego discessum parabam. Promisi quidem illi me annum hunc adimplendum sed finito anni curriculo discessurum ad continuanda studia. Verum adveniente anno 1767 non potui me liberare ab importuno homine, circumventus per Dnum. Joannem Nagy assessorem tabularem, et per ipsum Lestyán superiorem, et mansi ibidem usque primum Aprilis 1769.

Tunc enim factus oconomus pater Gregorius Pap, quocum fui in noviciatu, per omnia egit, ut venirem Balasfalyam pro decimate monasteriali, quod et obtinuit a Capitulo, et vocatus veni Balasfalyam 4. Apr. 1769, et incepti fungi 10. Apr. ej. anni, et eram in hac functione usque 1. Nov. 1773.

Tunc succedens in episcopatu Gregorius Major, e monasterio Munkácsiensi per Josephum imperatorem eliberatus, Athanasio Rednik in majo 1772 in calidis febribus denato, coepit cogitare de mittendis ad fundationes exteris clericis non monachis. Ego cum animum ad statum ecclesiasticum semper habuerim, respondi me ad clericam una cum Ladislao Getzi et Joanne Medan.

Suscepti itaque et missi, ego et Getzi Tyrnaviam, Medau vero Agriam, pervenimus pro anno novo 1774, quum iter difficillimum fuerit et per sex hebdomadas itinerabamur, Tyrnaviam, ubi suscepti et induti ad noviciatum missi sumus sub praefecto Filo Canonico, Vicepraefecto Handlerla, studiorum praefecto Paulo Kluk, noviciorum magistro Paulo Rosos IV. anni theologo.

Incepimus frequentare scholas theologicas sub professore primario Francisco Hubert, secundario Josepho Nagy, controversista Novata, scripturistico sene quodam parochi. Absoluto primo anno, in secundo erant professores: idem primarius Franc. Hubert, secundarius Pelczer piarista, scripturista Wisser Quinque-Ecclesiensis, Canonista Joannes Lakics saecularis. Tertio anno, primarius et secundarius iidem, moralista Bertholdi paulinus. Quarto anno iidem. Qua tertii anni factus sum ductor musaei quinti, quod ipsum anno quarto etiam tenui.

Absoluto anno quarto revocati sumus per nostrum praesulem Greg. Major, sed ambo, et ego et Geczi, infirmi. Ego enim cum fine anni 1776 incideram in sputum sanguinis, Geczi autem tunc quando jam itineri nos accingere debebamus.

Circa finem Maji 1777 movimus illo reconvallescente Tyrnavia cum Joanne Santa clerico absoluto dioecesis Transilvaniensis versus Posonium, pernoctantes in Seminario clericorum Posonii. Omissis ibidem nostris reculis ascendimus omnes tres Viennam. Die sequenti pervenientes Viennam, quum pater Basthastics nobis hospitium in Seminario graeco-catholico ad S. Barbaram dare no-

luerit, recepit nos Baro Preni praefectus seminarii Pazmaniani, qui etiam victum omnibus tribus dedit per quatuor dies; quin imo ego etiam ad primam mensam applicitus sum per praedictum baronem Preni praefectum; existentibus in praefato nostro seminario alumnis: Michaeli Timar, Joanne Para, Demetrio Caian, Stephano Szabo, Gabriele Ferenczi, Ladislao Nemes, Petro Ungur; in Pazmaneo autem Stephano Szaltsvai et Alexandro Fuszku.

Quatuor diebus expletis movimus domum versus, beneficio aquae usque Posonium. Posonii acceptis nostris reculis ex Seminario Posoniensi processimus usque Pestinum per aquam; abinde conducto curru venimus per Arad Carolinam, ubi descendentes in monasterio ascendimus in fortalitium et salutavimus Canonicos Carolinenses. Praepositus vero qui et Vicarius erat nos excepit prandio. Relicto dein ibidem Joanne Santa clerico latini ritus, nos movimus Balasfalvam, et descendimus in diversorio. Accessimus Episcopum et nos praesentavimus, qui nos consolatus est verbis et svasit, ut curandae valetudinis causa discederemus ad nostros, recuperata vero sanitate rediremus ad ordines suscipiendos.

Geczi mansit hic aliquandiu, ego vero discessi ad pagum Gyula in Cott. Doboka ad meum fratrem uterinum Abrahamum Duca, ubi usque ad finem Octobris permansi et valetudinem curavi.

Curata aliquantum valetudine redivi Balasfalvam, et assignata per Episcopum meum domo penes culinam, habitavi in eadem domo cum Ge-

orgio Pensariu scriba episcopali. Primo vere autem transivi ad tractum penes portam.

Anno hoc 1777, 25 Dec. ordinatus in diaconum, anno vero 1778 ordinatus presbyter in parochate; eram ordinarius celebrans in capella curiali, et negotia mihi commissa absolvebam solerter in referatis et resolutionibus scribendis ac repræsentationibus. Hoc ipso anno circa festum S. Petri sum factus Archidiaconus Dályænsis, et ex parte Cleri inspector renovationis Seminarii et templi penes Basilium Caliani inspectorem cameraticum; dein perceptor pecuniæ a sacerdotibus pro subsidio belli collectæ.

Tandem anno 1779 in Martio denominatus archidiaconus Sedis Marus et M. Vasarhelyiensis parochus. Installatio fuit in M. Madaras per archidiaconum Danielem ex Katona. Finita installatione ivi Vasarhelyinum et in visi parochianos. Redux abinde Balasfalvam, mansi per aliquos menses Balasfalvæ quum Episcopus vellet me penes se manere, ego tamen humiliter expetens et paterne a præsule dimissus ivi M. Vasarhelyinum et functus sum munere parochiali et archidiaconali usque ad Junium anni 1782. Tunc Episcopus visitans partes campestris venit Vasarhelyinum, et absolvens Vasarhelyini visitationem accepit me secum in carpento usque Radnoth, ubi aperuit mihi se resignasse episcopatu et advenisse etiam jubilationem a Cancellario. Hoc dolebam, quum mihi optimus pater fuerit. Sequente die Episcopus movit Balasfalvam versus, ego vero redii M. Vasarhelyinum.

Non multo tempore elapso quinimo indicitur

congregatio generalis pro eligendo novo episcopo ad diem 12 Aug. 1782. Convenimus, legitur resignatio, legitur jubilatio, valedicit Episcopus, in palatio episcopali discedente Episcopo adveniunt Commissarii delegati Eximus: Carolus Teleki thesaurarius et Wolfgangus Kemény Consiarius gubernialis, assident mensæ, exhibent commisiones et transponuntur mihi legendæ tamquam notario pro hoc actu constituto. His perlæctis processimus ad templum cathedrale vota daturi.

Congregatis in cistula omnium votis per Eximum. Dnum. comitem Car. Teleki, et convolutis agitatisque, perleguntur publice et obtingunt:

Mihi Joanni Babb	37.
Jacobo Aaron	57.
Ignatio Darabant	63.
Philothæo (László)	16.
Samueli Klain	1.
Abrahamo Méhesi	2.
Andreae Zsetkei	2.
Hieronymo Kálnoki	1.

Nota bene: Setkei erat præpositus Ungvariensis, Jacobus Aaron præpositus Varadiensis. Hi duo propositi sunt per Cancellarium et commendati, cum externi fuissent.

Absoluta candidatione discesserunt omnes ad sua exspectantes denominationem altissimam unus ex tribus personis, qui plura vota habuerunt.

Interim hoc etiam notandum venit, quod Stephanus Szaltsvai ephemerius in Seminario ad S. Barbaram videns occasionem, nunc posse esse episcopum ex Clero, et observato eo quod Ignatius Jacobum, Jacobus Ignatium, Samuel vero

utrumque descripsisset, laboravit pro me tamquam persona de clero, quum alii duo essent monachi.

Et sic denominatus sum Episcopus die 21 oct. 1782 per Josephum Imperatorem.

Hoc autumno Viennam ascendere non valens tum propter defectum pecuniae tum propter incommoditatem temporis, distuli usque ad annum sequentem 1783, quo comparatis necessariis ascendi Viennam circa initium Julii et me Cancellario Francisco Eszterházi praesentavi. Hospitium in Seminario S. Barbarae habui. Dein cum Stephano Szaltsvai protunc ephemerio obtinens audientiam, accessimus Imperatorem Josephum qui nos clementer allocutus, et gratias egi pro denominatione. Cui valedicentes, exorsi sumus processum coram Nuncio apostolico Garampi, et omnia acta juxta suam modalitatem misimus Romam ad agentem Brunati, quo praesentante illa Consistorio advenerunt bullae in Januario 1784.

Obtentis bullis et Collationibus regiis volebam discedere, sed incidens in infirmitatem colicalem debui manere usque in Aprilem. Interea supplicem libellum dedi exponens statum Cleri nostri, petii modalitate aliqua subsidium pro Clero, sed nihil obtinere potui, verum demandata est restrictio parochiarum, quae etiam facta est annis 1785, 1786 et 1787. Sed denato imperatore Josepho, nullus jam amplius curat.

In Aprili movens Vienna, venimus ad M. Ujfalu ad domum sororis meae, ubi morati per quatuor dies transivimus ad Gyula ibique per quindecim dies curavi valetudinem, deinde veni-

Balaszfalvam pro 26 Maji, et consecratus sum per episcopum Gregorium Major 6. Junii 1784.

Tandem absoluta consecratione ivimus Cibinium cum Ignatio Darabant vicario, ubi praesentavi collationes regias, depositoque juramento fidelitatis Imperatori coram Illmis. Consiliariis Wolfg. Kemény et Davide Székely 2. Jul. 1784, et tempus introductionis et installationis determinatum est pro 11 Jul. 1784; pro quo die comparuerunt ex parte regii Gubernii Wolfgangus Kemény, David Székely consilarii, et Antonius Horvath secretarius; ex parte camerae Franciscus Felszegi et Thorwesten exactor. Adfuit etiam Episcopus Battyáni, adfuerunt archidiaconi omnes cum suis deputatis et tractati per tres dies. Absoluta installatione, facto ad eos per me sermone, discesserunt deputati et Archidiaconi ad sua.

Adnotatio.

Desumpta est haec notitia ex ipso Originali manu Exmi. quondam Joannis Babb Episcopi exarato in undecim foliis in 4-o Calendario valachico Cibiniensi pro 1803 apud Barth edito insertis. Originale tamen quod in Bibliotheca Semitaria servabatur periisse videtur, apographum vero quod ipsemet ante hos viginti annos confeceram, feliciter servatum est, ex quo praesens editio fluxit.

De personis nostri Cleri in hac notitia memoratis in sequentibus plura occurrunt, uti observanti lectori patebit.

C.

**TESTAMENTUM FUNDATIONALE EJUSDEM
EPISCOPI JOANNIS BABB PRO CLERO GR.
CATHOLICO FOGARASIENSI DE XXVIII OCT.
MDCCCXXVIII.**

NOS JOANNES BABB Dei et apostolicae sedis gratia Episcopus in Transilvania Fogarasiensis, sanus, vegetus, incolumis, mei mearumque rerum optime conscius, testamento quod olim feceram relecto, multis quas longa aetas mea vidit vicissitudinibus seria aestimatione pensatis, in Nomine Smae. et individuae Trinitatis Patris, Filii et Spiritus S. ad ejus gloriam, in honorem beatissimae semper virginis Mariae et omnium sanctorum, hanc testamentariam de mea substantia hodie facio dispositionem inalterabiliter et sancte semper custodiendam.

I. Tota mea substantia quantulacunque est sit mei Cleri alioquin pauperis. Hinc et pecunia parata quae actu exstat, et illa quae ex vendendis pretio currenti pecoribus, frumento, vino, cremato, doliis, vasis quorum et copia magna est et pleraque circulis ferreis circumdata sunt, foeno, stramine aut aliis, cujuscunque generis illa forent, rebus parabitur, fundo publico cui visum fuerit, sive Religionis sive Status debitorum aut Cameratico inferatur, et proveniens exinde census, quem admodum aliorum etiam hucdum illocatorum Capitalium,—exceptis septem millibus R. florenorum Capitulo per me erecto annue obtingentibus, quos mecum apud animum reputatis quae acciderunt pecuniae mutationibus, ut Capitulares mei ab hodierno semper non obstantibus quibusvis nefors pro conditione rerum humanarum emersuris pecuniae variationibus in moneta conventionali accipiant, decerno,—cedat parochis in cura animarum strenue desudantibus, vitae probitate et solerti populi institutione semet distinguentibus et bono aliis e-

xemplo praelucentibus, primo loco habitis Archidiaconis et V. Archidiaconis.

Quibus quantum personaliter assignari debeat Episcopus cum Capitulo consideratis locorum circumstantiis et parochiali proventu determinabit. Nulli tamen meo judicio, praeter eos de quibus ipse anno 1818 disposui, plus quam 150 Rfl. detur in W. W. quo fiet, ut plures, cum omnes pauperes sint, participare valeant.

II. Equidem scholas omnes Balasfalvae docendi obligatio vi foundationis Patribus religiosis Ordinis Divi Basilii M. incumbit, a qua hodie eo minus solvi possunt, quod ab onere Episcopo in negotiis dioecesis etiam adsistendi liberi per erectionem Capituli sint.

Quia tamen in praesentiarum pleno numero non sunt, muneri huic plene satisfacere nequeunt, sed in humanioribus per Clericos saeculares penes ratas monasteriales supplentur, et studia theologica cum philosophicis a Canonicis sponte ad docendum semet resolventibus sine omni remuneratione ab exordio Capituli tradita sunt et hodie traduntur, ex resultatura ut in praemissis innui interusuriali massa pro quinque professoribus studia theologica et philosophica tractaturis mille quingentos R. florenos *) decerpandos, unicuique per 300 R. florenos dandos censeo et desino.

Sin vero ex Canonicis aliqui, prout hodie fit et hactenus non sine vulgari (sic) eorum commendatione et publici emolumento factum est, ad studium aliquod tradendum sese resolverent, iis per 200 solum ex praelibata massa penes canonicalem ratam solvendo existimo, sed id eousque solum, usque dum patres Basilitae pleno numero et ad specificatas disciplinas cum fructu docendas apti et idonei erunt, aut fundus, quod brevi praesertim si Religiosi pauciores quam undecim erunt futurum spero, in tantum accreverit, ut his oneribus supportandis par sit.

Tunc doctione juxta incumbentem statui eorum obligationem ex integro ad eos devoluta, massa haec 1500 R. florenorum ad parochorum subsistentiam cui dicata est impendenda veniet.

*) W. postea insertum.

III. Omnes autem illi, qui ex hac massa participabunt, seu docentes seu parochi, archidiaconi et V. archidiaconi obligabuntur, praeter solitas pro benefactoribus dum celebrant commemorationes, pro annuo centum R. florenorum salario decem sacra seu liturgias, et sic servata proportione, omnipotenti Deo 1. pro me meisque parentibus defunctis et cognatis, 2. pro feliciter regnante Imperatore et Consiliariis catholicis, 3. pro episcopis et sacerdotibus dioecesis hujus vita functis, 4. pro sacerdotibus vitae hujus usura fruuntibus, offerre ea tempestate seu in continuo seu interrupte, prout commodissimum erit, tantum non die dominico aut festo, quo unusquisque parochus pro populo curae suae spirituali concredito immaculatam hostiam aeterno numini offerre tenetur.

Cum vero hanc massam unice et solum pro parochis destinaverim, nihil ex hac pro erectione aut renovatione templorum, aut procuracione vestium ecclesiasticarum in parochiis erogatum volo.

IV. Vestes ecclesiasticae per me curatae maneant pro usu ecclesiarum duarum Balasfalvensium, iisque festis diebus induantur Episcopo concelebrantes, vel episcopo absente Capitulares cum caeteris concelebrantibus. Vestes vero pro ordinandis confectae cedant usui eorundem ordinandorum, usque dum ordinantur et in celebratione sacri erudiuntur.

V. Apparamenta Episcopalia per me procurata cedant pro celebratione Episcopi, prout etiam reliquae vestes usuales.

VI. Argenteria maneat successori Episcopo, si illam solvere voluerit, intra annum gratis sine interusurio, postea si exsolvere non valebit, solvat interusurium ad cassam Cleri donec relierit. Relictio vero fiat eodem pretio, quo ipse emi, loth unum a triginta grossis in mon. con.

Constat autem argenteria ex sequentibus frustis ut pote: paribus cultrorum 24 cum duplicibus fusciniis, cochlearibus 24, pro distribuendo jusculo quinque, pro caffae 12; patena cum urceolo pro lotionem, duobus ibrik pro caffae adferenda, candelabris quatuor, et salinaribus quatuor. Quae cuncta in cistula et duobus sic dictis tok habentur.

VI (sic). Vasa, dolia, cadi omnis generis maneant

successori, si illa medio pretio exsolvere placuerit; secus medio licitationis distrahantur.

VII. Carpentum per me Vienna curatum, et rheda major cum sex helciis nobilioribus et quatuor equis melioribus maneant successori Episcopo. Alia sex helcia vendantur in augmentum cassae Cleri cessura.

Holicser seu porcelan(um) usuatum, quantum hic Balasfalvae habetur, cum 24 orbiculis stanneis, sex patenis, una cum jusculari, 12 mappis minoribus, tribus majoribus, duabus nimirum brevibus, tertia longissima, sicut et vasa culinaria omnis generis maneant pro successore.

VIII. Quae in domo Claudiopolitana habentur, exsolvantur per meum successorem, si eorum usum habere voluerit, in rhenensibus 500 ad cassam Cleri.

IX. Pretium carpenti per pie defunctum Ignatium Darabant episcopum M. Varadinensem accepti in 50 aureis veris consistens expendet successor meus in necessaria pro episcopatu.

X. Pro fundo instructo detrahantur ex integra massa bis mille R. floreni, sive in pecunia parata sive in naturalibus sive ex utroque mixtim prout magis expedire videbitur, sicut etiam triticum pro intertentione studentium ad novam usque collectionem.

XI. Meliorationes quae omnibus notae sunt, — excepta silvula berkutz dicta, cujus ligna Seminario Balasfalvensi dioecetano desecanda et in usus convertenda lego, — gratis maneant successori, quemadmodum et utensilia curialia, metretae, urnae, scaphiae, ahena cujuscunque generis, et quae in diversoriis existunt.

XII. Quia monasterium et in eo existentes scholae nec non Seminarium annis proxime elapsis reparata sunt, et ecclesia curialis nunc in opere est, ac necessaria pleraque procurata sunt, si opere nondum perfecto parcae filum vitae abrumperent, restantem mercedem operariis exolvere et ex massa detrahi jubeo. Ast pro reparatione ecclesiae cathedralis, in qua per 45 annos immaculatam Deo hostiam obtuli, quinque milia lego, quae quoad indictum finem non applicabuntur et in quantum non applicabuntur, erga interusurium ad eundem scopum fructificatura extradanda erunt.

XIII. Vineae in promontorio Monorensi penes alodialem sitae annis 1813 et 1814, prouti emanati contractus sonant, in R. florenis 350 et 225, in summa in 573 (*sic*) emtae, olim semidesertae, hodie in bono statu existentes cedant successori, ita tamen, ut decimam ex iis omni anno solvat Ecclesiae Cathedrali, quo illa hac ratione etiam tantisper juvari possit.

Nec absimiliter vineam Csergediensem a meo praedecessore ecclesiae legatam et a me persoluto pretio redemptam successori erga persolvendum justum eidem Ecclesiae pretium lego.

Vineolam vero in territorio Turiensi inter colonicales sitam per me emtam, melioratam Capitulo cedo.

XIV. Quia septem millia R. florenorum in conv. mon. quae olim pro Capitulo vi foundationis destinata sunt, exiguum sunt, adjiciantur adhuc tria millia, ut sint decem millia annue in M. C.

XV. Apes in omnibus quatuor apiariis maneant episcopo successori, ut ex earum cera fiant luminaria in templis Cathedrali et curiali, mel in usum curiae cedat, inspectione omni tempore perens Capitulum manente.

XVI. Bubalorum paria duo maneant una cum curibus pro usu curiae.

XVII. Omnis quocunque titulo serviens conventio-natus praeter salarium, quod illi ad illum diem competit, per 20 R. florenos. Officiales per 60 in W., ephebi vero qui in mea infirmitate, debilitate, vigilem, diligentem et fidelem operam impenderit, 100 Rf. in moneta, si ipse eorum fati-gia rebonificare praeventus nefors inopina morte nequivero.

XVIII. Debita quae tempore caristiae prementis contracta sunt, omnibus colonis sine discrimine relaxentur et condonentur; reliqua seu ante seu post caristiam levata excipiantur et reliquae massae aggregentur, quia non paupertas illa extorsit, nec illa solutionem tandiu distulit, sed praepostera persuasio fore futurum, ut nunquam exsolvantur, et occasiones se ab illis liberandi non unius generis suppeditatae sunt; licuit vino, frumento, ovibus exsolvere, modo animus fuisset; licuit uno floreno tres depurare, nec tamen quidquam profectum est.

XIX. Cognatis meis pauperibus tenuia subsidia, in

quantum christiana charitas praecipit et Canonum reverentia patitur, jam dedi.

XX. Sepultura fiat honesta. Omnis celebrans accipiat per imperialem coronatum, duo concionatores per aureum, clerici singuli per vigesimarium, studentes per sex cruciferos bonos: 15 valutales efficientes, reliqui qui aderunt per grossum argenteum. Cibus et potus, quantum fieri poterit, detur ad saturitatem sed non ad ebrietatem.

Et haec omnia ad majorem Dei gloriam.
Balasfalvae 28. octobris 1828.

L. S. Eppus. Joannes Babb mpr.

Codicillus.

Nos Joannes Babb de K. Monostor divina miseratione per M. Trans. Ppatum. partesque eidem incorporatas Gr. ritus Catholicorum Episcopus Fogarasiensis, S. C. R. A. Majestatis Consiliarius actualis intimus, insignis item Ordinis Leopoldini Commendator, reflectentes in administratione nostrarum altissime confirmatarum foundationum dubia quaequam subinde oriri, et confusiones consequi posse, ad eas praepediendas et quo omnia ad Dei gloriam pacate administrantur sequentem Declarationem tam V. Capitulo quam meo successori pro cynosura inscribituram facere intendimus prout et facimus.

I. Interusuria omnium Capitalium fundationalium quotannis per delegatum V. Capituli e cassa publica excepta, quam actualem Custodem Canonicum saepe aetas aut infirmitas diuturna impedire possint, custodienda ei individuo quod iudicio successoris mei et V. Capituli aptissimum juxta circumstantias tam pro custodia quam administratione cassae V. Cleri iudicabitur, concedantur.

II. Ex hac cassa excontententur tam V. Capitulum quam parochi locorum eorum, quibus salarium in certa quanti-

tate affixum est, tum dein ii qui ad dies vitae participare dignoscuntur. Horum vero quopiam vita functo, salarium ejusdem iudicio successorum meorum praesulum et V. Capituli transferatur in alium parochum pium ac zelosum aut V. archidiaconum cum hoc observato, ut praesule duo vota habente pluralitate votorum talis eligatur.

III. Simili ratione e residua cassae summa pro demerito zelantibus parochis distribuatur, quantum judicabitur, ad dies vitae eorum.

IV. Ex eadem residuitate juventur grandine, incendio aut alio fortuito casu damnificati animarum curatores solo praesule quantum 100 Rf. nunquam excedens determinante.

V. In erectionem templorum aut collationem librorum ecclesiasticorum nunquam ex hac cassa, quae viventium est, quidquam erogetur.

Quod spectat susceptionem juvenum studentium ad nostras fundationes, hanc fieri volumus per solum praesulem successorem nostrum, qui tamen maximam rationem habebit filiorum sacerdotum, excepto convictu nobilium Claudiopoli ad quem praeclarorum virorum nationis nostrae filios applicari cupimus, ut quondam decori sint miserae huic romanae soboli.

Dabamus Balasfalvae 15. Decembris, anno Christi millesimo octies centesimo octavo et vigesimo.

Eppus. Joannes Babb mpr.

Adnotatio.

Desumptum est hoc testamentum ex ipso altero originali, Codicillus vero ex transumpto authentico, utroque in archivo Capituli Blasiensi conservato. Testamentum editum sed in vernacula tantum versione habetur ad calcem Concionis funebris per Rm. quondam Canonicum Theodorum Pop habitae et Cibinii anno 1830 in 4-o editae.

D.

TESTAMENTUM FUNDATIONALE EXMI. QUONDAM G. GREGORII MAIOR EPISCOPI GR. CATH. FOGARASIENSIS DE XXIX DEC. MDCCLXXXIV.

IN NOMINE SSmae. et individuae Trinitatis, Patris, et Filii et Spiritus sancti.

Quum ego me noscam mortalem esse, et jamjam praesentiam tempus resolutionis meae instare, ergo hinc e lectulo dolorum meorum velut ex ipsa tumba, mente tamen integer, hanc meam legalem atque testamentariam super universa substantia mea qualicumque et quocumque nomine vocitata, per me ipsum diu quidem collecta, multaue mea industria et parsimonia in majorem Dei gloriam utilitatemque ecclesiae suae sanctae adusque servata, hinc in hoc ipso folio exprimo voluntatem, ultimamque relinquo quoad omnia dispositionem omni tempore et loco valituram.

I. Etsi ego ab auspicio statim episcopatus mei saepius sollicitabam et saepissime pensabam, qualiter adhuc in vita montem aliquem pietatis erigere possem, qualiterque Ecclesiam meam cathedralem omnimoda dote hactenus destitutam qua sponsam quoquo modo dotare valerem, quia vero quoadungebar, ejus ego necessitates supportabam ita, ut et ab intus in spiritu floreret, et ab extus per novam ad se accessionem ab innumeris filialibus salutaretur, ave ei adhuc a longe dicentes, perindeque et ipsa eo tum non intantum dotari quam potius crescere egebat, et ego ad finem eam dotare utique decreveram, con-

tigit interea (quod in nostra Dacia potissimum fieri suevit), ut ego ei vita adhuc comite valedixerim adeoque circa ejus qualem qualem dotationem providere non potuerim; nunc jam, utut eam optimo, pio longaque liberali successori charissimo paulò ante filio, nunc venerabili fratri Illmo. nempe et Rm. D. Joanni Babb divinitus creditam et ad amussim consolatam laetus videam, nihilominus ut factò ostendam me eam usque in finem dilexisse, en:

1) Testor ei Cathedrali Balasfalvensi ad SSmam. Trinitatem per modum perpetuae foundationis aureos centum viginti id est 120.

2) Molendinum Szancsaliense juxta fassionem meam Szancsaliensibus ipsis jam antea ea propter factam et stylum manu mea in ipsa expressum.

3) Vineam magnam N. Csergediensem. Quae tria tanquam per modum perpetuae et irrevocabilis foundationis ultima et integra voluntate manifestata curabit omnimode praelaudatus frater episcopus et legitimi quique successores, ut pecunia bono loco locetur, inde legale interusurium ecclesiae veluti dilectae sponsae suae in ornatus et necessitates quascunque perpetuo proveniat, integro semper capitali manente; sic et e molendino farina pro agape, et e vite vinum in holocaustum perpetuo sufficiat, ubi die sabbati ante dominicam Ssmae. Trinitatis fiat in requiem animae meae liturgia. Provenientes vero ex his tribus positionibus fructus Vicarius generalis cum Ecclesiarcha percipient erga dandas episcopo et episcopis rationes; itaque studebunt et sedenti pro tunc

episcopo instabunt, ut mons hic pietatis nulla ex parte decrescat sed potius perpetuo accumulatur, ne in hac unica etiam parte ipsa mater Ecclesia augustissimo fundatori quoquo modo molesta forte fiat futura.

II. Permitto clenodia ad capellam episcopalem:

1) Crucem pretiosam pectoralem veris smaragdus quindecim et brilliantis 70 circum ornatam, puro auro ligatam cum suo annulo aequo aureo ex una smaragdo et octo in circuitu majusculis brilliantis, capsula rubra compositam.

2) Alteram crucem aequo pectoralem sat honestam et magnificam ex undecim topaziis majoribus et octo minoribus in argento bene inaurato recentius ex integro per me hoc ipso fine paratam (nam cum cruce flava sepeliri volo).

3) Duas cruces vulgò reliquiaria ad ornatum sacrae mensae pretiosas valde et mira subtilique arte elaboratas, auro, argento verisque unionibus ornatas, quas diva quondam Maria Theresia augusta aeterna fama dum viveret dignissima princeps, cujus pientissima commemoratio in perpetua sit benedictione, mihi directe mittere ex interiori suo aerario dignata fuerat.

4) Mitram subnigricantem aequo affabre elaboratam una cum scuto subalbo cum inscriptione aurea: *Accingere gladio tuo super femur tuum potentissime etc.* per me Viennae comparatam. Item:

5) Coronidem 285 Rflnorum. de qua alia mitra fiat, uti inferius sub NB. Denique—

6) Evangelion in rubra bysso puro argento per

totum variis affabre figuris argenteis exornatum sat gravis ponderis.

III. Relinquo episcopatu in usum successorum.

1) Meliorationes meas intra dominium factas, quae, quum de praesenti existant, ipsaemet ostendent, quales, quamque dominio utiles sint.

2) Utensilia, instrumenta pro tractanda oeconomia in ustrina, in granariis, in diversoriis reperibilia, quae quantae sint, quidve valeant, quum conscribenter apparebit.

3) Tria carpenta propria mille imperialibus per me procurata, et illud pretiosius quod Cibinii in allodio nostro exstat, una cum duobus helciis et suis phaleris sericeis pro gala aptatis, duobus item equis rudos.

4) Pro apparatu dono armarium ex testudine et ligno ebeni mira arte confectum et exornatum impretiabile neque in hac patria adhucque visum sed et alibi ubique rarum *), ad sacra suppellectilia servanda admodum aptum. Item:

5) Alterum armarium una cum variis rebus ad mensam parandam et ornandam in promptu necessariis cum mensis, tapetibus, sedibus, imaginibus a potiori portrahit elegantibus in episcopali residentia reperibilibus actuque prae manibus Dni. successoris existentibus, sperans ego quoque, quod sicut mihi vivo Augustissimus semper benignissimus fuit, ita defuncto multo magis benignus fiet, et ab illa quae circa fundum instructum versatur in 909 Rfl. praetensione velut quid exiguo respectu tantae Majtatis. anima mea in pace aeternum quiescet. Demum —

IV. Quia ratione 1645 Rf. 23 $\frac{3}{4}$ xr. per me Seminario nostro dioecesano pendendorum plano me inter et commissarios et DD. Consiliarium Felzegi et exactorem Thorwesten Camerales occasione resignationis per me dominii facto satisfacere adusque, veluti volebam, non potuerim ob interpositas ab

*) Vide Benkö Transilvaniam.

extra nonnullas difficultates, ideo ut ab hoc etiam anima mea adhuc in vita penitus purgetur, assigno ipsi Seminario in hujus positionis depurandae securum fundum debita nempe mea activa a) praeprimis apud incolas dominii haerentia, quum et mihi massa Episcopo - Rednikiana, unde hoc debitum in me derivari praetenditur, in meris contractibus et similibus debitis in ipsa occasione transpositionis mihi dominii absque ulla quidem de refundendo facta mentione, sed unice titulo tractandae oeconomiae fuerit transposita. Quodsi ipsa debita ad summam illam depurandam forte non sufficerent, pro tunc massae meae curatores ex distrahendis naturalibus intra dominium adhuc existentibus ad amussim explebunt. Jam —

V. Quum ipsum Seminarium dioecesanum divina gratia bene positum et statuminatum sit, praestabilius longeque utilius toti publico futurum fore adinveni, ut aliqua saltem Fundatiuncula fieret pro externa juventute scholastica mediis omnibus undequaque destituta ac miserrima, quemadmodum etiam piè eis lego aureos centum viginti i. e. 120, unde egentioribus et praeprimis primas tenentibus jam charta, jam libellis nonnullis, etiam saltem calceamentis opitulari possit, ita tamen ut et ipsae scholae memores accepti gratuiti beneficii diem 30 Jan. SS. nempe tribus ecclesiae doctoribus qua universarum artium et scientiarum tutelaribus sacrum peculiari devotione observabunt, et triplici lingua in Triadum laudem, sicut et benefactorum suorum memoriam panegyrim in auditorio publice dicent quotannis, unde et auditores ad sibi benefaciendum eo magis

incitentur. Cura hujus legati tota manebit penes hos tres: Vicarium generalem, humaniorum Praefectum, et normalium Directorem; et hujus beneficium participes sint studiosi in scholis minoribus Balasfalvensibus tantum, non alibi, discentes.

VI. Cum episcopus dictus sim Fogarasien- sis, dignum et justum invenio, ut ea mater ec- clesia quoque omni prorsus dote adusque desti- tuta perindeque plane egena, lacera et fissuris plena aliquantulum saltem adjuvetur et restauretur laeteturque me unum ex sponsis fuisse, qui ejus ad extremum etiam meminerim, ideo dono ei au- reos sexaginta i. e. 60, insuper partem domus a D. Angelo Corneli actu tricesimatore regio ad Rubram turrim emtae in 100 aureis me concer- nentem eidem ecclesiae pro perpetua fundatione confero atque transcribo, ita ut ibi votiva fiant pro me in festo S. Nicolai. Abinde—

VII. Redeo A. Carolinam, ubi aequè reperio pervetustam antecessorum meorum a principio metropolim plane desolatam et undique fissuris pertusam, quam eo nomine etiam aliqua in parte juvare apud animum meum jam dudum con- clusi, quod in ipsa ecclesia requiescere usque ad novissimum diem velim; proinde facio ei funda- tionem in aureis centum viginti i. e. 120 ad ru- pturas suas utcumque resarciendas; item sex a- pum alvearia pro multiplicatione examinum, un- de luminaria pro ecclesia fiant; cumque ego or- dinare velim, ut lapis ibi in ecclesia super ur- na mea ponatur in ampliorem ipsius templi de- corem, hinc sacrificantes ibi memores meae bo- nae voluntatis facient sacra quotannis omni pri-

mo die cujusvis mensis et ipse sacrificans de in- terusurio legatae et bene locatae pecuniae per 30 xros. et minister 10 xr. pro omni sacro par- ticipare facultantur. — Ecclesiae superiori in Li- poveni do etiam quod possum: duo apum alve- aria in mei commemorationem, item ipsi mona- sterio A. Carolinensi duo.

VIII. Cum ego in Silvania solo quippe na- tali meo nominanter Tusnad-Szarvad templum sa- tis commodum super corpora majorum meorum inibi requiescentium Deo juvante posuerim totum e solido, sed per adversas mihi nimium difficul- tates nondum id plene uti intendebam perfece- rim, praecipue ab intus nihil dum ornaverim, id- circo eum in finem relinquo ipsi templo au- reos Cremnitz. centum viginti i. e. 120, ut exin- de omne quod hactenus imperfectum visum per- ficiatur, et siquid adhuc de hac massa super- esset elocetur, et interusurium sit ecclesiae in- conservationem, cujus ministri etiam perpetuo ob- ligabuntur mei ceu fundatoris in sacrificiis me- mores esse, et speciatim in festo SS. AA. pro mea anima quotannis votiva facere. Sed et—

IX. Ecclesiis intra dominium me potissimum motore et adjutore e solido cum primis erectis in sui conservationem paucillum quantum possum hilari corde lego, et quidem:

1) Balasfalvensi minori ecclesiae aureos sex, item pra- tum in territorio Tür Csaki vocatum, quum Türens- is quoad prata satis provisum sit.

2) Monoraensi pratum in territorio N. Cserged lo- co Lunkutze prope Trojan situm.

3) N. Csergediensi condono flcos. 40, quos mihi de- bet pro domo parochiali, ac una eidem dono omnia prata

excepto uno Monoraensi jam donato, sic et terrena arabilia omnia Bungarsanis aere parato soluta, ita et prunetum supra domum Andreae quondam Bungarsan in 50 finis. per me solutum, quae quamquam ecclesiae legaverim, cum tamen parochus his omnibus destituatur, possit prata in partem, terrena erga moderatam taxam ab ecclesia negotiari.

4) Veziensi pro sibi erigenda turri, nam templum Dei gratia nonnihil et nostra jam erexerunt, cedo 40 finos. e restantiis inibi educillaribus pro solvendis duntaxat ipsis artificibus, praesertim quum crucem jam pro turri per me Cibinii comparatam habeant.

5) Türiensi condono quos mihi debebat 36 finos., supra dono sex cumulos foeni, quos in Pagina habeo facili calculo 200 finos. valentes, cujus foeni distracti pretium pro lamina ad turrim tegendam applicari volo, quum crux aliunde laminea admodum alta et elegans Cibinii jam per me parata habeatur.

In quibus quinque ecclesiis aequae fiat memoratio mei omni die praesertim dedicationis earum.

X. Quia ego in erigendo e cespite templo nostro Cibiniensi plurimas fecerim expensas, et quidem novissime extra dominium positus debuerim continuare aedificium cum ipsius adeo totali pensionis meae insumtione, neque tamen omnibus his adminiculis plene perficere potuerim, idcirco relinquo ei ultimam meae mihi clementissimo ad dies vitae meae resolutae pensionis angariam, item 200 fl. quibus Illmus. D. Comes Joanes Lazar mihi solvendis restat, de quibus et sua Illtas. et noster secretarius optime sciunt, scriptoque ubi necesse foret etiam docebunt, ut ex ambabus his positionibus quae ibi adhuc imperfecta essent perficiantur. De reliquo eam ecclesiam in tanto regni emporio positam commendo Illmo. fratri suc-

cessori et successoribus pro magnificentia sua altari majore ornandam et conservandam, cui utcumque conservandae sufficit hortus ipse allodialis, pro quo ego quoad obtinuissem plurimum sollicitavi plurimosque ducatos expendi: nam pratium sex curruum foeni per me aere parato relutum, sic et sex jugera agrorum ad id allodium aliunde pertinentia sint parochi in subsistentiam, qui aequae animae meae memor semper erit in suis liturgiis. Tandem—

XI. In meam sepulturam permitto aureos ducentos idest 200, e quibus etiam petra supra urnam meam fiat uti puncto VII. innui.

Sequitur jam ut Serindafia (quorum singulum 40 liturgias complectitur) in refrigerium animae meae fienda ordinem, et ordino ut sequitur. 1. Patri Augustino confessorio et aliunde semper charo Ser. 1 (aur. 3).—2. Samueli Klein aequae ab initio semper dilecto 2: 6.—3. Joachimo me singulariter semper observanti 1: 3.—4. Spiritu doni spirituali 1: 3.—5. Joannicio Visoli qui mihi pontificanti assidue assistebat 1: 3.—6. Macario 1: 3.—7. P. Dan. Balasfalvensi 1: 3.

Parochis intra dominium: 8. Panadiensi 1: 3.—9. Spin. dt. 10. Iklod. dt. 11. Szancs. dt. 12. Monor. dt. 13. N. Cserged. dt. 14. Sz. Patak. dt. 15. Vez. dt. 16. Csufud. dt. 17. Tür. dt. 18. Kutfalv. dt. 19. Cibiniensi Isaiiae dt. 20. Lupensi Nic. Morar dt.

Parochis extra dominium: 21. AD. Albensi Tyron 4 apum alvearia et 2: 6.—22. Par. Petro ex Lipoveni 1: 3.—23. Monacho Theodosio h. a. apiario meo duo alvearia plena et 1: 3.—24. Par. Vajasd. Petro 1: 3.—25. Par. Sz. Imr. Georgio dt. 26. Par. ex Mihálczf. dt. 27. Par. K. Kerek. Em. Neagoi dt. 28. Par. ex Resinar Petro Catanostro antea diacono 2: 6.—29. Par. Thord. ad capellam pascului 1: 3.—30. Par. ex P. Csan Theodoro dt. 31. AD. Fogaras. Constantin 3: 9.—32. AD. Szarvad. Demetrio 2: 6.—33. AD. Szam. Udvarhely. Theodoro 3: 9.—34. AD.

K. Darolcz. Georg. Liptsei 1: 3. — 35. AD. Csög. Georgio dt. 36. Mon. Dorotheo ex Szanto dt. 37. Par. Tasnad. dt.

38. Ad monasterium Maria-Pocsense, quo quoties ad devotionem fratresque venerandos divertebam, toties summo amore et reverentia in suis tabernaculis me peramanter recipiebant 4: 12.

39. Ad monasterium Munkácsiense in monte Csernek, ubi per septem annos exul ab omnibus S. illis patribus veluti verus amicus et hospes aliquis semper habebam 8: 24.

40. A. R. Dno. Antonio Mártonfi Prof. Claudio, pro 12 missae sacrificiis, cujus et erga me amorem et erga ecclesiam nostram Cibin. favorem experti sumus 6. Aurei. 180.

XII. Ordo paternae charitatis nostrae exigere videtur, ne cognatorum nostrorum et amicorum nobis in vita obsequentium, sicut et fidelium famulorum obliviscamur. Hinc—

1. Cum Rmus. Ignatius iterum Vicarius generalis mihi per universam episcopatus mei administrationem plurimum adstiterit, qui diu noctuque veluti luminare quoddam extabat, et uti mancipium pro tanto publico operabatur, ac una in vinea Domini desudabat, et ego ei pro tantis operationibus suis ad mensuram solvere impar omnino fui, in symbolum nihilominus mei erga se semper sinceri amoris ac paternae teneritudinis relinquo ei aureos 50, duos item e meis equis et unum vas vini Csergödiensis.

2. Quum Lad. Vitéz nobilis de Csög, meus alias secundum carnem sororinus, ab juventute sua et antea Viennae et hic in patria postea usque adhuc semper mihi ad latus fuerit, et sub toto episcopatu meo a secretis absque ulla quidem

dimensa per meum pro servitio praevia portione aut remuneratione, sed sola spe tantum alitus, quod ego eum pro omni suo servitio mihi assidue praestito proque omnibus laboribus velim adhuc vivus remunerari, et cum usura resolvere totius sui servitii fatigia et famulatus, quos is mihi ad supremum agonem diligentissime amantissimeque complevit. Ideo ego quoque hodie motu proprio puroque instinctu divino ipsi Lad. Vitéz relinquo aureos ducentos i. e. 200. Item quaequae mea activa debita, quae ab excontentando Seminario forte superessent, necnon universa naturalia in stramine, granis et nodis quocumque nomine vocitata, ita et animalia et pecora; boves sex, tauros duos, et currum meum pirocs dictum cum omnibus helciis; non absimiliter quosquos habeo liquores cujuscunque generis et speciei cum vasis plenis et vacuis hinc inde dispersis eidem permitto; in summa universarum mearum rerum exceptis iis, quae aliis jam legata essent, eundem haeredem facio.

Uxori vero ejus Julianae pro speciali mihi semper exhibito honore et reverentia, amoreque sinceri servitii sui mihi persaepe exhibiti testor aureos triginta i. e. 30 Cremnicienses.

Sorori ejus virgini Evae dono cultros meos proprios ex matre-perla auro ligatos cum cochleari argenteo in capsula rubra inclusos.

3. Vitezio Farkas quia etiam bene multa mihi praestitit servitia, ei quoque relinquo aureos quinquaginta i. e. 50; item unam equam rubram cum hinnulo, et equellam nigricantem de praesenti in Vajasd hincantes eidem dono.

4. Simeoni Vitéz, actu vigiliarum magistro in Rakovicza, quem a puero Munkacsini adhuc existens sub meam tutelam suscepi et educavi, relinquo aureos centum i. e. 100.

Sed et reliquis secundum carnem cognatis, aequae pau-

peribus titulo eleemosynae lego et quidem :

5. Dilectissimae unice secundum carnem sorori meae Dominicae Major viduae Vitezianae permitto ac testor aureos septuaginta i. e. 70; item omnia apud alvearia quae aliis testatus non sum cum plenis ac vacuis corribus, ut exinde provenientes ceram partim in refrigerium animae meae offerre, partim in sui sepulturam conservare possit ac valeat, quam secretario nostro velut sibi matrem et mihi germanam ita commendo ejusque curae relinquo, ut quoad viveret eam honeste servet, et cum honore sepeliat.

6. Duobus filiis orphanis viduae A. diaconissae Szantoiensis Annae per 100 aur. uni in educationem, matri vero 10, in summa 210 aureos.

7. Uni puero Julianae Butean in educationem 100, et puellae in dotem 50, matri eorum 10, in summa aureos centum sexaginta i. e. 160.

8. Duobus pueris postae-magistri Magensis in educationem cuiusvis per 100, et puellae Julianae in dotem 50, matri eorum 10, in summa 260 aur. Item eidem haeredibusque suis in perpetuum lego domum meam Fogarasiensem in fundo a B. Basilio Baranyi et ejus condisoribus emtam per me a fundamento aedificatam jure quo ego eam emi perennali.

9. Duobus pueris sororini mei A. D. Szamos-Udvarhelyiensis per 100 uni in educationem, et puellae jamjam nubili 50, in summa 250.

10. Sororinae meae Barbarae A. diaconissae T. Szarvadiensis qua sterili 30 aureos.

11. Pronepoti meo Joanni Nic. Vitéz mihi aliunde sincere saepius faculanti actu rhetori in continuanda sua studia relinquo aur. 50; sorori ejus in A. Varcza jamjam nubili in dotem 25, matri eorum 10, in summa 85 aureos.

12. Nepoti Theodoro Brinzas ex Csög aur. octo: 8.

13. Pronepoti Pinte ex Domoszlo diu jam coeco aur. duos: 2.

14. Binis pueris Dni. Joan. Dallyai per sex aureos uni in educationem, et filiulae tres in dotem, in summa aur. 15. Patri vero eorum in aeternam memoriam et candidum semper erga me animum fiant vestes lugubres.

15. Steph. Vajda nostro antea provisorii in gratuitam praestitorum nobis servitorum memoriam, in recompensationem item prati Turiensis Csáki ré t dicti, ita et in defensionem causae educillaris Gyujtojanae testor et relinquo aur. quadraginta i. e. 40.

16. Genero ejusdem aequae pro defensione causae Gyujtojanae aur. 20. Cui et vestes lugubres fiant, qui nostra commendatione praecipue in Cottu. promotus est teste nempe Nic. Fogarasi.

17. Dno. procuratori Jos. Haykul ob magnam nos inter necessitudinem dum una conviveremus, fiant vestes lugubres condonato etiam hucdum interusurio a 100 fl. a me sibi mutuo datis.

18. Joanni Pap de Palathka provisorii antea camerari Balasf. mihi a pueris distincte dilecto variumque in vita servitium praestanti, fiat in mei memoriam par vestium atrarum.

19. Capitanissae Mariae Kassai ob meam adhuc cum suis majoribus optimam semper harmoniam permitto pro atra veste sibi paranda aureos 6.

20. Locum-tenenti Remete uti fidissimo meo antè camerario dono ducatos duos, et consorti ejus 1, in summa aur. 3.

21. Didascalo Nic. Zalathnensi longiori temporum circulo mihi ad-mensam fideliter servienti dono aur. 15, et si desideraverit etiam par vestium atrarum in nostri memoriam fiat.

22. Georgio Pensariu nostro antea diligenti amanuensi, nunc vero fiscali Cancellistae 4 aureos.

23. Zsivano Imminovics nobis actu servienti praeter vestitum lugubrem aur. 6.

24. Matthaeo husaro antea nostro, nunc ephebo ep-pali. aur. tres: 3.

25. Joanni Fogarasi nostro antea aulico praeter vestes atras aur. duos: 2.

26. Greg. Trif actu etiam clavigero par vestium atrarum et aur. unum: 1.

27. Joanni Texa nostro antea ephebo par vestium atrarum et aur. unum: 1.

28. Mironi husaro sicubi reperiretur aur. duos: 2.

29. Moysi Balica nostro antea husaro par vestium

atrarum et aur. quatuor: 4.

30. Nostris autem aurigis Jos. Rajka Balasf., Akimo Rosian et Steph. Dénes Türiensibus cuius per duos aureos: 6.

31. Theodoro moderno coquo Seminarii, et Matthaeo focario, cuius per aureum: 2.

32. Orphanæ Piaë Cibiniensi in nostro allodio degenti aur. unum: 1.

33. Pictori Viennensi Ephrem Muntyu aur. quatuor: 4.

34. Greg. Dallyai moderno nostro a septem ferme mensibus ephæo vestes atrae fiant, cui quia nihil fixi habuit permitto in remunerationem servitiorum suorum aur. triginta: 30.

35. Moderno aurigæ Flora fiant vestes atrae, cui etiam permitto aur. quatuor: 4.

NB. Hanc summam universam ipsemet manu mea apposui. Eppus. Gregorius Major m. pr.

Deposita erat apud me Viennæ qua adhuc nominatum Eppum. in pignus Coronis aliqua pretiosa nimis ex milienis perlis seu veris unionibus orientalibus composita, quam ego tunc adhuc ea intentione ad me accepi, meamque cum tempore feci, ut exinde tiam eppalem. quoad fieri possit elegantem et magnificam cum tempore formarem, uti PP. Ignatius, Augustinus et Samuel oculati fuerent testes hodieque vivi tres testimonium perhibebunt. Sed quia plurima subinde adversa intercessere, ob quæ ego mitram ipsam hactenus conficere, uti tunc ab initio proposueram, nequiverim, quemadmodum ex contractu cessionali etiam apparet, ego nunc tandem meam illam primaevam intentionem in effectum reipsa deducere volens committo nominandis massæ meæ curatoribus, ut exinde eppalem. tiam more ritumque nostro fieri curent, itaque inter reliqua clenodia perpetuo asservendam transponant, pro qua ex integro paranda relinquo aureos viginti i. e. aur. 20. Ita autem artifex eam consuet et adaptabit, ut crux quæ servit ad mitram nigricantem, servire ad occasionem possit et isti. Caeterum omnè jus, quod in ipsam coronidem Ladislaus Vitéz habebat, ego eidem reexsolvo in aureis Cremnitz. triginta: aur. kr. 30.

His taliter ordinatis et conclusis superest:

1) Ut ego immortales Deo creatori meo agam gratias, quod me de lacrimarum valle repente non evocaverit, sed sufficiens tempus poenitendi et peccata mea expiandi misericordissime in hanc horam largitus sit, voluitque benigne juxta aequè angens B. Augustini semet desiderium hic potius urere, hic secare. Non absimiliter —

2) Augustissimo Imperatori pro universis in vita collatis beneficiis, honoribus, dignitatibus etiam eminentibus infinitas reddo gratias. Sic et —

3) Dicasteriis tribus praesertim excelsis omnigenam in rebus gerendis prosperitatem felicemque successum precor unaque mihi de universis imbecilitatis meae commissis vel etiam omissis veniam supremè indulgeri exoro.

4) Venerabili fratri successori Joanni longævam firmitatem et uberem in vinea domini progressum ex intimo corde voveo, una enixe supplicando, ut ad sacras aras mortalitatis meae memor diutissime vivat et per universas ecclesias suas pro me campanas tribus in continuo diebus sonare committat.

5) Praemissa universo Clero tam regulari quam saeculari paterna benedictione, piis omnium precibus me ardentè commendo, unaque omnes et singulos tam A. Diaconos quam et reliquos cunctos ab omnibus restantiis, cujuscunque illae generis vel speciei superessent, omnimode absolvo a toto episcopatus mei tempore usque diem 12. Aug. 1782 qua nempe resignavi, voloque hanc meam plenariam absolutionem ad universorum notitiam quo ocyus fieri possit pervenire.

6) Omnibus et singulis, qui me quoad una fuisset quoquo modo offendissent, ex animo parco, mihi aequae parci volo; imo si qui quacunque fragilitate humana vel etiam daemone impellente in nostram indignationem forte incidissent, vel canonicas quascunque censuras incurrissent mihi reservatas, ego eos hodie vivus de omnibus absolvo; postremo —

7) Huic meae ita factae et ordinatae vivae vocis et absolutae voluntatis dispositioni praepono Curatores vigiles et Exsecutores praefatum sororinum meum Lad. Vitéz et affinem ejus postae magistrum Magensem Nic. Molnár, et plenam eis auctoritatem tribuo expresseque volo, ut legata praesertim in educationem puerorum dotemque puellarum facta curentur, itaque attemperate tutoque locentur, ut inde omnis eis decurrat census capitali uniuscujusque integro permanente, quoad nempe legatarii ad legitimam pervenerint aetatem.

Cumque ego ad ultimum quoque agonem mente saepius versabam Ven. fratres et co-eppos. Exmos. quippe ac Illm. Bas. Bosiskovics Chrysiensem, et Moysen Drágosi M. Varadinensem, et Andream Bacsinszki Munkacsiensem; non absimiliter ex animo meo adusque etiam haud excidit Ven. Collegium Urbanum de prop. fide cui ego pro acceptis abinde multis beneficiis et honoribus adusque paria rependere non potui, adeoque volo ut istis omnibus subito mors mea denunciatur, ut dicti fratres eppi. et ipsi ad sacras aras et dioeceses suae mei meminerint; Ven. vero Congregationi de prop. fide, ut alumni solitas pro confratre alias suo Gregorio Major compleant orationes.

Haec ego omnia taliter ultima mea volunta-

te hic et hoc folio ordinata atque disposita conscientiae binorum praementionatorum Curatorum una exsecutorum alligo, ita ea ipsa agant, curent et exsequantur finique supremo mancipent, ut in extremo die justo iudici Christo Dno. quoad omnia rationem reddere et absolutionem impetrare mereantur. A. Carolinae 29. Dec. 1784.

L. S. Eppus. Gregorius Major in. pr. qui supra.

L. S. Dictante Exmo. D. Praesule. scripsi ego Tyron Drágosi in. pr. A. Diaconus Albensis b).

Adnotationes.

Descriptum est ex protocollo fundationali dioecetano quod in archivo Capituli conservatur; originale tamen, quod usque ad 1849 in eodem archivo exstabat, non vidi. Ex protocollo vero apparet hic tantum Copiam exstitisse de 26 Jul. 1800 in Vajasad per Lad. Vitéz factam, et Claudiopoli 7 Sept. ej. a. per Mich. Orosz secr. gubernialem vidimatam.

a) Pag. 45. Hoc punctum a parte Gubernii acceptatum non fuit sed debitum ex aere parato depurari debuit, in quod legata juventutis scholasticae, ecclesiarum Fogaras., curialis et A. Carolinensis interea converti petiit testamenti exsecutor et obtinuit, sed legata tarde et cum damno refusa sunt.

b) Pag. 55. Testes subscripti erant duo Canonici A. Carolinenses Joan. Lukács et Jos. Nagy. Ab extra vero erat scriptum:

Anno 1785 die 7. mensis Febr. Balasfalvae in Residentia eppali. altero statim post tumulationem die apertum, et in publica sessione praesentibus praecipuis legatariis lectum et publicatum fuit per me Lad. Vitéz de Csög constitutum exsecutorem in. pr.

E.

**TESTAMENTUM FUNDATIONALE ILLMI. AC
RM. QUONDAM EPISCOPI P. PAULI AARON
DE VI. NOV. MDCCLVIII**

Siquidem Deo O. M. auspice, et ejus magnae Matris auxilio favente, in illius Annunciatae festivitatis honorem ad Dei gloriam pro emolumento pauperulae juventutis jam etiam jacta fabricae fundamenta in tantum exsurrexerunt, ut jam sub tecto conspiciantur, quaecunque superius notata *), et quaecunque ab illo tempore meis sumtibus et proventibus hinc inde augeri aut erigi curavi, omnia et singula in rationem praemissam seu pro dote hujus quod erigitur Seminarii Beatae semper Virginis ab angelo Annunciatae consecro, offero et dedico cum omnibus meis proventibus et activis debitis (nam passiva non nisi quae in sortem emendi Boni pro dicto Seminario in alio folio a) notata contrahere memini, quae etiam ex meis proventibus prius exsolvi cupio), reliqua autem omnia dicto Seminario ejusdemque pauperibus meis haeredibus sub cura religiosorum regulam S. Basilii M. accurate observantium, qui obligati erunt episcopo nostro successori pro tempore existenti rationes dare, quemadmodum etiam Typographiam cum recenti qui sit typo meis, si Typographiae non sufficerent, sumtibus redimendo, apiario Carbonariensi, vinea noviter erecta ex Peterfalva, et quidquid demum de meo reperietur congestum, auctum

*) Vide acclusum sub AA pag. 57.

aut reparatum eidem Seminario consecro, nisi aliter ante obitum b) per expressum ordinarem. Sign. Balasfalvae 6. Nov. 1758.

L. S. P. Paulus Aaron m. pr. Eppus. Fogaras.

AA.

Anno superiore etiam aliquid exiguum administrarunt, hoc anno 1756, 18 Jul. secundum acclusam schedulam c).

Mittebantur autem Viennam a nobis per Vicarium pro lanina tunicarum et panno pro religiosis Rhnses. 200.

Et imbrices circa 60 millia, mille a R. 5. emti Cibinii.

Caetera quae in usum monasterii partim ego, partim Vicarius erogavit non sunt notata; quae autem provisoretus erogavit, rationes et extractus eorundem perhibent.

Duae rotae molares factae. Canalis ad cellarium cum cisterna factus; tectum monasterii reparatum; lapides pro ambitu; Calx Cibinio 30, ex Hidos 80; *) Vasa v(ini) 60. Piscina magna facta ex fundamento, domestica pariter ex fundamento reparata, pons Misfajeosis ex fundamento erectus, in Monora domus supra cellarium cum tecto erecta, duae pariter rotae ex fundamento adauctae, prata quinque redempta ubi copiosum kukuruz et foenum. Ustoria domus e fundamento cum omnibus appertinentiis erecta; apiaria duo in Berk et in Carbonari erecta, perfecta, ibi et vinea notabilis inserta; insertiones seu plantae ad apiarium in Berk et domi copiosae insertae. Vineae ubique reparatae et notabiliter vitibus impopulatae et ampliatae, et praesertim Peterfalvensis quasi e novo erecta. Typographia stabilita, notabiliter erecta, aucta, ampliata. Macellum in forma proventus reductum, vel potius primo constitutum.

Quae omnia et quae adhuc meditatur eo diriguntur (si Deo placent), ut eodem auspice et adjuvante cum omnibus meis proventibus, quicumque illi erunt, pauper juventus alatur, instruatur et erudiatur, juxta piam etiam fun-

*) *Ad marg.* Cellarium offossum et purgatum.

datoris nostri intentionem. Si itaque me mori absque alia ampliori dispositione contingeret, mei legitimi haeredes erunt praedicti pauperes, et exsecutor testamenti Rmus. pater Athanasius de consilio etiam V. Capituli mei. Consanguineorum uti pauperum etiam solum ratio habenda erit.

Ephabi autem solvantur prius integre et honeste qua fideliter servientes.

Cui meae dispositioni ut pote piae fundatoris augustissimi intentioni conformi, nec augustissimus felicissime regnans ejusque successores nostri haereditarii principes et patroni contrariabunt, sed confirmabunt, firmissime teneo, et ampliabunt, et quos alias eppales. proventus fiscus confiscare solebat post obitum episcoporum, nunc quos reperiet juxta praemissam dispositionem in pauperes conversos relinquet et augebit, ut sit particeps coelestis retributionis et vitae aeternae, amen. 18 Jul. 1756.

Petrus Paulus Aaron Eppus. Fogaras.

Praemissa, et hanc meam voluntatem confirmo etiam hodie 19. aug. 1757, et quoniam a die electionis meae proventus mihi nondum, ut promissi fuere, dati sunt, etiam illos Majestas sua benignissime huic dispositioni adungere non dedignabitur.

BB.

Smae. C. et R. Ap. Mjtis. Dnae. Dnae nostrae clementissimae nomine Dno. Athanasio Rednik Gr. ritus unitorum Eppo. Fogaras. intimandum.

Perpensis iis, quae praelibatus Dnus. Eppus. novissime, dum nimirum super testamento antecessoris sui Petri Pauli Aaron eo ex fundamento, quod illud Sma. sua Mjtis. se benignissime confirmaturam jam antea resolveret, formales cum insertione ejusdem testamenti expediendas confirmationales petebat, exposuit, observatum, expositionem cum serie gestorum haud cohaerere tum in eo, quod testamento modo ad inserendum exhibita copia plus contineret, quam alia anno 1765 per ipsum Dnum. Eppum, hic praesentata continebat, tum in eo etiam, quod dum antea idem testamentum confirmandum petebatur institutum eo complexum non simpliciter, verum sub certis ipsi Dno.

Eppo. quoque bene notis conditionibus fuisse confirmatum comperiretur, moderna autem positio ita formata deprehenderetur, ac si et testamentum ipsum, et in eo declaratum Institutum procul omni conditione fuisset confirmatum.

Quando quidem itaque rebus sic stantibus petitio in hoc merito alio dirigi haud potuisset, quam ut de praememorati defuncti Eppi. Aaron Instituto prout illud Sma. sua Mjtis. certis sub cautelis confirmandum invenerat, formale aliquod instrumentum confirmale (*sic*) expediretur, remittitur hisce idem Dnus. Eppus. Fogarasiensis ad ea quae ex praecedentium tenore pro casu ulterioris promovendi petiti observanda habebat, ut quod ad rem perficiendam ipsi reliquum esset, pervidere possit. Eadem Altissima in reliquo etc.

Datum Viennae Austriae die 13. mensis Dec. anno 1769.

Carolus Comes Breiner m. pr. Wolfg. Cserey m. pr.

Adnotationes.

Testamentum et acclusum sub AA. desumpta sunt ex ipso originali manu pii fundatoris ex integro scripto. Quia vero post obitum episcopi dubia quaedam ratione fundati a se Seminarii suborta fuisse videntur, additum est etiam acclusum sub BB. aequè ex originali ad archivum Eppale. pertinente descriptum.

a) Pag. 56 Folium hoc neque ante 1848, cum primo Testamentum in ephemeridibus nostris Nr. XXVI de 28 jun. 1847 pag. 138 editum fuit, reperiri potuit.

b) Pag. 57. Confer acclusum sub BB.

c) Ib. Neque haec schedula reperiri potuit.

F.

DECRETUM DEPOSITIONIS ARCHIEPISCOPI
QUONDAM ALBA-JULIENSIS SABBAE BRAN-
COVICS, CUM PUNCTIS INSTRUCTIONIS PRO
NEO-ELECTO A.EPPO, JOSEPHIO BUDAI DE
XXVIII DEC. MDCLXXX.

Nos MICHAEL APAFI Dei gratia Princeps Transilvaniae, partium regni Hungariae dominus, et Siculorum Comes etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis: Quod licet Illmus. quondam princeps dominus Georgius Rakoci II. praedecessor noster bonae memoriae ex auctoritate sua principali Szavam Brankovics de Podgoricza in Vladicatus universarum ecclesiarum Graecos, Rascianos et valachicos ritus observantium superintendentis nempe functionem promovendum et statuendum duxerit, in qua idem ex benigna etiam nostra annuentia hactenus perstiterit; nihilominus tamen idem Szava Brankovics posthabitis status sui ecclesiastici rationibus, quippe qui tanquam in eisdem ecclesiis praenominatorum Praeses rituum, quibus vitae innocentis, pietatis ac morum probitatis sanctimonia caeteros pastores officio suo Vladicali subexistentes praecellere, ac illis facis instar ardentis bono exemplo praecire debebat, perversorum morum suorum ac affectuum praecipitatus, detrususque in baratrum, semet ipsum horrendo incestus vitio, cum adultera fratris sui germani concubina, sorore videlicet consanguinea sua a), variisque nefandae vitae maculis implicuisse, munusque suum Vladicale vitae dissolutioris detestandis nequitiiis offuscatum

fecisse fuisset compertus, ob idque cum per pastores ejusdem sectae subinde de ejus immodestia et exorbitationibus quam plurimis variae apud nos querelae fuissent institutae, tandem facto conventu generali universorum seniorum et pastorum Valachorum graeci et Rasciani rituum, in eodem generali conventu servatis de jure et eorundem Consistorii consuetudine servandis in jus attractus, omnium eorum quibus accusabatur scelerum nefandorum ex certis ac plurimis fassionibus legitime collectis in facie Consistorii ejusdem conventus productis reus compertus, officio suo Vladicali dimovendus, ac ne commune etiam pastorum munus labe aliqua inspergi permittatur, ut ad luendam debitam poenam magistratui saeculari tradatur et extradetur, unanimi voto et suffragio eorundem pastorum adjudicatus fuisset;—unde cum de alio Superintendente vulgo Vladica vocato in locum illius surrogando sermo inter eosdem, atque tandem honorabilis vir JOSEPHUS BUDAI de Piskincz in Vladicam eligendus in omnium eorundem pastorum ora venisset, supplicatum nobis illico exstitit, quatenus nos quoque idem munus ecclesiasticum eidem gratiose conferre, eundemque in eodem Vladicatus officio clementer confirmare, ac gratia nostra principali hac in parte prosequi gratiose vellemus. Quorum supplicationem modo praemisso nobis factam justam omnino et aequitati consonam agnoscentes, nos quippe, quibus a toto principatus nostri regimine vel maxime cordi simul et curae diligenti esse consuevit universos et quoslibet status nostro regimini divinitus concessos in justo et decenti ordine dirigi ac conservari, neque me-

diis illis quae ad illud conservandum pertinent quosvis frustrari permittere, eidem Josepho Budai, a nonnullis fidelibus nostris praecipuis singulari quadam intercessione de ejus modestia, morum probitate vitaeque integritate ac conditione in suae religionis professione commendato, universarum ecclesiarum valachicarum graeci et Rasciani rituum in Albensi Transilvaniae, Hunyadensi, Thordensi, Colosiensi, Dobocensi, de Küküleö, Szolnok inter. et mediocri, Maramorasiensi, Kraszensi (*sic*), Bihariensi et de Zarand Comitatus, in Szepsi, Kézdi, Orbai ac Miklosvára, Udvarhely et ejusdem filialibus Keresztur ac Bardocz, Csik, Gyergyo et Kászon, Maros et Aranyos Sedibus Siculicalibus, inque Cibiniensi, Segesvariensi, Mediensis, Szasz-Sebesiensi, Keohalmiensi, Nagy Sinkiensi, Ujegyhaziensi et Szerdahelyensi Sedibus Saxonicalibus, ut et in Keövariensi, Barzensi et Bistriciensi Districtibus, excepto tamen Fagarasiensi b), in ditione videlicet nostra Trnica. et partibus Hungariae eidem annexis existentibus, Vladicatum illarum scilicet, uti praemissum est, quae graecanicam sequuntur religionem dantes et conferentes, atque in eodem Vladicatu ipsum benigne confirmandum duximus, his tamen subsequentibus per expressum adjectis conditionibus c).

I. Quod sacro-sanctum Dei verbum juxta sacros Bibliorum codices tam dominicis quam aliis diebus festis, tum in ecclesiis suis, tum ad funera, tum vero alibi ubicunque locorum desiderabitur, vernacula praedicabit praedicarique per quosvis alios quoque pastores procurabit et faciet.

II. Quod Catechismum ipsis jam exhibitum

d) recipiet recipique per alios curabit, eumque juventutem ipsam, tum ipsemet diligenter docebit, tum per alios doceri faciet.

III. Quod baptismi sacramentum juxta institutionem Dni. nostri Jesu Xti. aqua simplici in nomine patris, filii et spiritus S. administrabit, ac per alios administrari faciet.

IV. Quod sacrum coenae Dni. sacramentum, quod communionem vocamus, perinde juxta institutionem Dni. nostri Jesu Christi vino ac pane administrabit, et per alios administrari faciet, idque adultis tantum et integri judicii atque vitae haud profanae hominibus participabit participarique faciet.

V. Quod divinam Dni. nostri Jesu Christi majestatem, qui est noster unicus salvator atque mediator apud patrem, divino prout christianum hominem decet, venerabitur cultu, venerarive eodem modo per alios faciet, sanctos vero etiam debito honore prosequetur prosequive faciet.

VI. Quod cruces et simulacra in templis collocata non cultu aliquo religioso colet, verum pro ornaculis duntaxat templorum ac memoria passionis Dni. habebit haberi faciet.

VII. Quod caerimonias ad tumulos vel sepulturas e vivis migrantium juxta receptum christianorum morem ac consuetudinem, adhibitis ubi necessum foret cantionibus ac cantionibus sacris, peragi faciet, superstitiones autem illas amiles nequaquam approbabit vel docebit, approbarique vel doceri faciet.

VIII. Quod personas sacro-sancto matrimonii vinculo copulandas, tribus ad minimum ante copulationem diebus, in frequenti ecclesiae coetu

publicabit, ac per quoslibet pastores sibi subiectos ubilibet et in quibusvis ipsorum ecclesiis publicari faciet, ac si nihil vitii, quo copulatio eorum futura impediri posset, de iisdem inaudiatur, copulabit libere juramenti sacramento mediante, ac per alios etiam perinde copulari faciet; quae vero jam sunt invicem copulatae, ambae sancte cohabitent, et si quae perfidè se invicem deseruerint et utraque earum in hoc regno Transilvaniae. vel partibus eidem annexis vivere comperiat, nullo pacto nullaque de causa eas divertet; verum eo in casu alter altero perfidè deserto peregre ad exteras ac longe distantes oras se contulerit nec illius certus de eo rumor inaudiatur, tandem exacto quatuor aut quinque circiter annorum curriculo juxta usitatum ecclesiarum hungaricarum orthodoxarum morem et consuetudinem liberam parti innocenti ac desertae dabit ac dari curabit nubendi potestatem.

IX. Quod nefandae ac profanae vitae homines publicosque malefactores ab ecclesia ac communi fidelium hominum coetu excommunicatos ac omnino exclusos habebit haberique per alios procurabit, neque illis usum cultus divini publicum permittet vel permitti patietur, quoad usque iidem poenitentia seria mediante Deum imprimis post ecclesiam sibi praeconciliatam habuerint resipuerintque.

X. Quod illos qui ex Valachis sive ecclesiasticis sive plebeis instinctu spiritus s. veram fidem orthodoxam amplexi sese episcopatu orthodoxo adjunxerint, eos nullo modo turbare. vel molestare clam vel palam attentabit, per aliosque attentari permittet, quin eosdem aequè ac sibi

parentes fraterna charitate prosequetur, neque contra eosdem apud populum quicquam adversi molietur, vel per alios quospiam moliri patietur.

XI. Quod singulis annis, universis officio ejus Vladicali subexistentibus pastoribus generalem indicet synodum, ubi si in negotio religionis quippam ardui occurreret, extunc obstrictus sit, una cum senioribus suis Rmum. etiam Episcopum Orthodoxum hungaricum modernum vel futurum super eo consulere, censuramque ac consensum ejusdem ratum et acceptum habere.

XII. Quod seniores ex unanimi voto et suffragio Consistorii eliget eligique faciet, neque quempiam eorum pecunia vel quovis munere corruptus officio privabit vel privari permittet, verum si qui eorum excessum aliquem commisisse, vel quovis modo a justo officii sui tramite declinasse comperiti fuerint, justo juris processu tales ex officio degradabit, rem totam praenotato etiam Dno. episcopo orthodoxo communicando. Et qui tandem ad subeundum munus hujus modi senioratus dignus fuerit visus pastoribus etiam ejusdem dioecesis vel districtus aut comitatus, maxime vero praelibato Dno. episcopo Orthodoxo, consentientibus, eligetur ac in locum ab officio remoti surrogetur.

XIII. Quod temporibus visitationum generalium ecclesiarum passim in regno Transilvaniae. sub jurisdictione sua existentium fiendarum ac celebrandarum, causas si quae graviores occurrerint, una cum senioribus sibi adjunctis decidet; quorum judicio si qua partium litigantium contenta esse noluerit, ex tunc eandem maturius revidendam ad

sedem judiciariam Albensem Vladicae ejusdem per viam appellationis provocare valeat, ubi adhibitis senioribus paulo pluribus causas easdem denuo discutiat ac decidat, censura quoque ac consilio saepe nominati Dni. episcopi Orthodoxi usus.

XIV. Quod nullum hungarorum matrimonii vinculo copulabit vel copulari faciet, neque quenquam eorum separabit vel separari faciet, neque infantem baptizabit, neque defunctos sepeliet, neque aliis ea peragendi dabit potestatem; hoc unico excepto casu, si scilicet quispiam ex Valachis aliquam ex hungaricis mulieribus vel puellis virginibus in uxorem sibi desponsaverit, ejusque foret animus ut per pastorem valachicum copuletur. Quas quidem universas et singulas conditiones, siqui eorum vel in toto vel in parte violasse compertus fuerit, prima quidem vice sex florenis, secunda autem decem et duobus florenis hungaricibus mulctabit, tertio demique in id ipsum temere impingentes ex officio degradabit.

XV. Quod praeterea nobis quoque in omnibus sincerus et fidelis semper permanebit, benevolorum nostrorum benevolus, inimicorum vero ac malorum inimicus ac malus erit. Pro censu vero annuali pelles marturinas 32, ac lynceas duas juxta usum hactenus observatum fisco nostro singulis annis administrabit.

XVI. Ut scholae ubi fieri potest inter Valachos, praecipue in Monasterio Alba-Julienſi, Comitatus Hunyadiensi et Maramarasiensi, itemque districtu Keovariensi, erigantur, in quibus primum lectionem et scriptionem lingua ac literis valachicis juniores strenue doceantur, ad-

hibita deinde ubi commode fieri potest latinae linguae cultura.

XVII. Ut in hunc finem recte consequendum valachica typographia Alba-Julienſis quanto citius pristino splendori restituatur, cujus ope libri utiles praecipue sacri evulgentur et sufficienter multiplicentur in nativa Valachorum lingua.

XVIII. Ut illi pastores valachici, qui praeter Rascianam literaturam nihil murmurant in templo cum summo suo suorumque salutis detrimento, neque praeterea vel summe necessarios ad salutem christianae religionis articulos vel sciunt vel scire volunt, utut aliquoties more et modo christiano admoniti sint, e statione sua moveantur, ut tum loco ipsorum tum ordinarie in ecclesiis valachicas instituendas ii pastores promoveantur, qui literaturam valachicam callent et in necessariis christianae religionis fundamentis scopo convenientem notitiam habent.

XIX. Ut episcopus Valachicus non solum in pastorum ac seniorum valachicorum ad suum ministerium ordinatione, ac indignorum depositione aut poenitentium reassumptione, generali visitatione ecclesiarum valachicarum, revisione arduarum causarum ecclesiasticarum, sed etiam in indictione ac directione synodi generalis valachicae a praescripto Episcopo orthodoxo Transilvaniae. dependeat, finitaque synodo valachica in synodo orthodoxa evangelicae religionis reformatorum pastorum hungarorum ad nutum praenominati episcopi personaliter cum certis sibi adjunctis compareat, partim ut res in sua synodo decisae maturae revisioni subjiciant(ur),

partim ut rerum religionis verae processuumque ecclesiasticorum majorem notitiam addiscat, suosque deinde iisdem instituere valeat; ex principali nostra in bonum christianitatis publicum promovendum propensione, ac praecipuorum Consiliariorum nostrorum consensione, a praenominatarum ecclesiarum Valachicarum Episcopo, setioribus pastoribusve sub animadversione superius declarata observari, ut justum et aequum duximus, ita serio mandamus.

Dantes et concedentes eidem Josepho Budai plenam atque omnimodam in ecclesiis seu praenarratis dioecibus suis jurisdictioni suae subjectis ea, quae muneris sui esse censebuntur, rite et legitime peragendi ac exsequendi, ecclesias moderandi, causas matrimonii cognoscendi, errata ministrorum vitae dissolutae corrigendi, doctrina, pietate et morum integritate munus ecclesiasticum administrandi, personas habiles assumendi, minus vero idoneos rejiciendi, et alia quaecumque ad suam pertinent vocationem juxta morem et consuetudinem, quae tamen doctrinae divinae contraria ne sint praemissisque conditionibus omnino correspondeant, administrandi, et suis legitimis proventibus ac redditibus fruendi iis nimirum, quibus alii ecclesiarum graecarum, Rascianarum et Valachicarum superintendentes praedecessores ejus antiquitus introductis usi sunt, ut a singulis pastoribus suae jurisdictioni subjectis singulos florenos annuatim exigere consueverint, sic etiam ipsi a singulis pastoribus ecclesiarum Valachicarum in praeallegatis Comitatus, districtibus, Sedibusque siculicalibus et saxonicalibus (excepta tamen terra Fogarasiensi) singulos florenos exigendi potestatem, prout damus, conferimus et confirmamus praesentium per vigorem.

Quo circa vobis fidelibus nostris spectabilibus, magnificis, generosis, egregiis et nobilibus, supremis et vice comitibus iudicibusque nobilium quoruncumque Comitatum, item capitaneis et iudicibus regni quarumlibet sedium siculicalium, necnon praefectis, provisoribus et rationistis

honorum, capitaneis et castellanis arcium; generosis etiam, prudentibus ac circumspectis magistris civium, primariis regni, ac sedium iudicibus, villicis caeterisque juratis civibus ac senatoribus quoruncumque districtuum, septem denique et duarum sedium saxonicalium superius nominatarum modernis scilicet et futuris quoque pro quovis tempore constituendis, eorumque omnium vices gerentibus, cunctis item aliis, quorum videlicet intererit tam ecclesiasticis quam saecularibus praesentium notitiam habituris harum serio committimus et mandamus firmiter, quatenus praefatum Josephum Budai dictarum ecclesiarum valachicarum graecos, Rascianos et valachicos ritus observantium in saepe dictis Comitatus, districtibus (excepto Fogarasiensi) et sedibus siculicalibus pariter ac saxonicalibus existentium superintendentem seu Vladicam sub praerecensitis conditionibus agnoscere atque admittere debeatis et teneamini, ita ut ecclesis suis invigilet, publice ecclesias curet, moderetur, in suove officio legitime procedat, scandala corrigat, et excedentes digna poena puniat *) eos nimirum quibus alii ecclesiarum graecarum, Rascianarum et Valachicarum superintendentes sive Vladicae praedecessores antiquitus introducti(s) usi sunt, ut a singulis sacerdotibus suae jurisdictioni subjectis singulos florenos annuatim exigere consueverint, sic etiam ipse a singulis pastoribus seu sacerdotibus ecclesiarum universarum superius declaratarum muneri suo Vladicali commissarum, ac in antea dictis ditionis nostrae partibus, in quibusvis scilicet Comitatus, districtibus (excepto Fogarasiensi) ac sedibus siculicalibus et saxonicalibus habitatum singulos florenos annuatim exigere pro seque percipere valeat atque possit.

In cujus rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes litteras nostras pendentes et authentici sigilli nostri munimine roboratas memorato Josepho Budai gratiose dandas duximus et concedendas.

*) Supple: ac ea quae ad censuram ipsius pertinebunt, jure mediante dirimat, ac legitimos proventus recipiat;—*ex Dipl. ap. P. Major hist. eccl. pag. 77.*

Datum in civitate nostra Alba Julia, die vigesima octava mensis Decembris anno Dni. millesimo sexcentesimo octoagesimo.

Adnotationes.

Desuntum est hoc decretum ex veteri ms. quod plura acta ejusdem et anterioris aetatis ejusdem et aliorum principum Trninae. continet, et una cum aliis actis publicis manu et typo descriptis in eodem tomo in Collectione variorum continetur in mea possessione. Vicia quaedam scripturae, orthographica nimirum tacite correxi, reliqua intra cancellos, ut et in praecedentibus factum. Subscriptiones vero in fine decreti nullae occurrunt in ms.

a) Pag. 60. Tantum crimen nullibi alias, neque apud Cserei licet reformatum hominem illius aetatis, imputatum legimus, et non obstante principis auctoritate et synodi decisione merito in dubium vocare licebit. Veriorem depositionis causam conditiones neo-electo A. Eppo. propositae, quae non modo fidem ecclesiae graecae sed ipsam etiam A. Eppi. independentiam in rebus sacris subvertunt, indicare videntur. Loco resistentiae a parte A. Eppi., quae decenter et absque metu majoris resistentiae a parte Cleri pro causa depositionis adferri non poterat, alia substituta sunt sed ob id ipsum suspecta, qualia tristia exempla non raro historia ecclesiae christianae uti in causa M. Athanasii suppeditat. Quae Cserei de his tradit in fine hujus voluminis subjicientur. Videatur etiam P. Major hist. eccl. val. pag. 80 si 169, Engel Gesch. d. ungr. Reiches 3. B. S. 480. Erat autem A. Eppus hic ex illustri familia Rascianorum Brancovics et Corenics, cujus frater ut videtur erat Comes Georgius Brancovics Despotas Illiriae etc. uti videre est ex multis actis et diplomatis in libro Latino-Serbico: Priblavlenie sodexascea vaxnaja pismenaja dokazatelstva k izjasneniju istorii Slavenskich narodov tom. IV. p. 272—368.

b) Pag. 62. Partem hanc A. Eppatui. penitus subtractam fuisse per hunc Principem manifestum est ex pluribus actis apud Ill. D. Kemeny I. mox citando p. 53. notatis, quorum adhuc ineditorum praecipui tituli sunt:

Az ola papok rendtartások.

Fogaras földi Oláh papokrol dispositio.

Az Fogaras földi Oláhoknak olá Espestet és Vlădicut tartani meg engedtetik.

A Fogaras földi Oláh papok visitatiojárul irt punctumok. Fogaras földön levő oláh papok kitöl fűgjenek; etc.

c) Ibid. Conditions tales etiam sub prioribus principibus reformatis novis Metropolitae per superintendentem reformatum propositae sunt, quales sunt quae A. Eppo. Oresti anno 1640 per superint. Stephanum Gelei, oblatae erant et ineditae exstant in Archivo et bibliotheca Albensi teste Illmo. Com. Josepho Kemény in Notitia Archivi Capituli Albensis P. II. p. 296, ubi haec leguntur:

(Nr.), 257. Stephanus Gelei injurioussissima proponit puncta Valachico illo papae qui successor esse vult Episcopi defuncti Valachorum, subscribitque se Episcopum Hungarorum.“

„259. Idem zelosissime informat Principem de conditionibus a se propositis futuro Episcopo Valachorum. Albae 24 Sept. 1640.“

Ibidem p. 296 nr. 253:., Stephanus Gelei refert mortem Episcopi Valachorum Georgio principi, oratque eum ut hominem prudentem huic muneri praeficiat. Albae 4 Sept. 1640.“—omnia inedita.

Imò anno adhuc 1697 sub A. Eppo. Theophilo invenimus Superintendentem reformatorum se se Episcopum Valachorum subscribentem ut in collationalibus Archipresbiteralibus inferius P. III. producendis videre licebit.

d) Pag. 63. Catechismus de duobus tantum sacramentis sub principe Georgio Rakoczi I. bis editus, ed. 2. de anno 1657 in 12-o, rarissime occurrit; exstabat vero olim in Biblioth. Basilitarum hic, et apud me ex redempticae partis bibliothecae Cl. quondam Med. Dr. Basillii Popu; sed utrumque jam intercidit.

G.

**COLLATIONALES PROTOPAPALES DE
MDXXVI.**

Nos Georgius Dei gratia Marchio Brandeburgicus, Slesie, Prussiae, Ratibor, Carnoviae, Stettinie, Pomeranie, Cassuborum Sclavorumque Dux, Burgravius Nernberg, ac Russie Princeps, fidelibus nostris Andreae Litterato de Sentymreh et Joanni Bekws Castellanis castri nostri Hwnyad eorumque successoribus in tali officio constitutis benevolentiam. Cum nos ex speciali prerogativa Petrum potropopum de Zoczath inter presbiteros Walachorum in districtu Hunyad in verum potropopum eligimus et constituimus. Rursusque auctoritate juris patronatus nostri Ecclesiae confirmamus et donamus. Quare vobis prudentibus ac vestris successoribus officii Castellani committimus, eundem petropopum contra quoslibet alios presbiteros Walachorum, eique de omnibus proventibus et fructibus e medio ipsorum sibi provenire debeant, eique obtemperare compellatis, secus non facturi, sequentibus perceptis ac trade(nt)i ex(h)ibitis, datis in Castro nostro V—sunia, feria tertia in festis pentecostes. Anno Dni. mill-o quing-o vigesimo sexto.

(L. S.)

Sine subscriptione.

Adnotatio.

Transcriptae sunt hae literae ex ipso originali, quod olim una cum aliis documentis peramice communicaverat Rmus. D. Constantinus Papsalvi Canonicus protunc Vicarius gr. c. Hatzegiensis et parochus V. Hunyadiensis ex literalibus Ecclesiae gr. c. V. Hunyadiensis. Reliqua, quae adhuc in scriptis meis exinde super sunt, P. III. occurent suo loco.

H.

**ENCYCLICA COLLONICHIANA AD VALACHOS
PRO UNIONE DE II. JUNII MDCXCVIII.**

Nos LEOPOLDUS miseratione divina Sacrae Rom. Ecclesiae tituli S. Hieronymi Illyricorum presbyter Cardinalis a Colonics A, Episcopus Strigoniensis locique et Comitatus ejusdem supremus ac perpetuus Comes, Primas regni Hungariae, Legatus natus, summus Secretarius et Cancellarius, S. Hierosolymitani ordinis Prior, Commendator Egrae, Maylbergae, Sacrae Caes. Regiaeque Maj. intimus Consiliarius, actualis. Omnibus ad quorum manus praesentes venerint, maxime vero graeci ritus Valachicis sacerdotibus per Hungariam, Transilvaniam partesque eidem annexas existentibus, salutem in Domino sempiternam.

Notum facimus tenore praesentium, quibus expedit universis: Quod aeternitate Sma. Caes. Regiaeque Majestas Leopoldus I. Romanorum Imperator semper augustus, tam die 23. Aug. a. 1692, quam die 14. mensis Apr. anni currentis a) clementissime resolverit: Qui ex sacerdotibus graeci ritus edita professione ad observantiam graeci ritus apud Catholicos cum agnitione summi Pontificis se declaraverit, quod iisdem prorsus juribus, privilegiis, exemptionibus ac immunitatibus frui ac gaudere debeant, quibus sacerdotes romano-catholici sive ritus latini juxta SS. Canonum sancta et divorum Hungariae regum statuta frui ac gaudere dignoscuntur. Quam benignissimam suae Majestatis Smae, resolutionem intelligentes (praeterquam quod ingenti gaudio perfusi sumus, quod

viam vobis aperiri audiamus et videamus, quo ad avitum ecclesiae rom. catholicae gremium unionemque salvificam redire possitis) illud pariter muneris nostri et pastoralis curae, qua per Hungariam universam, uti et regna ac provincias eidem annexas, ut Primas Hungariae et legatus natus, fungimur, vique auctoritatis nostrae A. Episcopalis metropolitanae Strigoniensis, speciali sacrae sedis apostolicae privilegio nobis *dato*, necesse esse duximus, ut nostrum vobis omnibus ad unionem cum ecclesia rom. catholica redeuntibus ac redituris favorem et specialem in omnibus protectionem offeramus; quod etiam tanto efficacius praestabimus, quanto vos in dictae unionis professione et conservatione ferventiores, ea omnia quae S. mater ecclesia rom. catholica docet, profitetur et credit, privatim ac publice docendo, profitendo et credendo, speciatim vero quatuor illa puncta, in quibus hactenus potissimum deviasse videbamini, protestando extiteritis.

Primò nempe: Romanum Pontificem esse caput universae i. e. totius diffusae per orbem ecclesiae.

Secundò: Panem azymum esse sufficientem materiam sumendae coenae dominicae seu sacramenti Eucharistiae.

Tertiò: Praeter coelum sedem beatorum, et infernum carcerem damnatorum, tertium dari locum, in quo animae defunctorum nondum satis expiatae detinentur ac purificantur.

Quartò demum: Spiritum S. tertiam in Trinitate personam a patre et filio procedere.

Quod dum facitis, non solum a Deo bonorum omnium largitore in praesenti quidem vita ube-

rem suum gratiarum influxum ac largiorem etiam in temporalibus benedictionem, in futura vero aeternam felicitatem sperare poteritis, verum etiam speciali augustissimi Caesaris favore ex regiae potestatis plenitudine, tum personae vestrae tum ecclesiae reliquaque ad eadem spectantia immunitate ac exemptione pari condecoramini, qua ecclesiae, personae resque ecclesiasticae latini ritus ex sacrorum Canonum praescripto effective perfruuntur. Et si quis hoc suae Smae. Majestatis decretum ausu temerario contemnere aut praedecaratæ huic graeci ritus unitorum immunitati ecclesiasticae aperte aut occulte ullo sub praetextu aut etiam praetensi usus et consuetudinis antequam unirentur sub velamine contraire praesumeret, iisdem prorsus poenis, tum ab ecclesiastici tum a saecularis fori iudicibus, tum etiam ab augustissimo Caesare si opus fuerit infligendis obnoxius erit et subiacebit, quas fidelium latini ritus immunitatem ecclesiasticam laedentes de jure ac consuetudine incurrunt. Ac insuper in hujus ecclesiasticae immunitatis usu, universi domini, Gubernium regium, magnates, supremi et vice-Comites comitatum, iudices nobilium, supremi capitanei ac iudices regii siculicalium pariter ac saxonicalium sedium, omnes denique cum ecclesiastici tum saecularis fori iudices et justiciarii, si coram eis in praedecaratæ immunitate vos laesos esse questi fueritis, eorumque auxilium et assistentiam imploraveritis, iudicium ac justitiam nonminus quam latinis s. matris ecclesiae fidelibus eadem immunitate gaudentibus administrare debebunt et tenebuntur. Quod si praestare intermitterent, nobisque ac successoribus nostris desuper relationem feceri-

tis, ut malo tam evidenti severiori etiam manu medela tempestive adhibeatur, allaborabimus.

Datum in curia Commandae nostrae Maylburgensi beneficiata, Viennae Austriae, die secunda mensis Junii, anno Dni. 1698.

Leopoldus Cardinalis a Colonics A. Eppus, Strigoniensis.

Adnotationes.

Desumtae sunt hae literae ex apographo haud satis emendato in collectione diplomatica ms. per Dr. medic. quondam Bas. Pap facta extante, modo in nostra possessione. Referuntur vero ad declarationem A. Eppi. Theophili et Cleri Valachici de 21. Martii 1697, infra in Excerptis Kleimianis occurrentem.

a) Pag. 73. In eadem collectione exstat Extractus hujus decreti sequenti modo:

Leopoldus I. augustissimus Imperator. Extractus ex Caesarea resolutione ad Gubernium Tranaviae. de dato Viennae 14 Apr. anno 1698.

Qui ex sacerdotibus graeci ritus Valachis edita professione ad observantiam ritus graeci apud Catholicos cum agnitione summi pontificis se declaraverit, gaudebit privilegiis sacerdotum catholicorum.

Ex Cancellaria Sacrae Caes. Regiaeque Majestatis datae Viennae 28 Maji a. 1698.

L. S. Ioannes Theodorus de Veinsenbergsacrae Caes. Regiaeque Maj. Consiliarius intimus, aulicus secretarius referendarius.

I.

Manifestum Ecclesiae graeci ritus per Transilvaniam partesque eidem annexas cum Ecclesia Romano-catholica unitae.

Nos infra scripti Ecclesiae Valachicae in Transilvania partibusque eidem annexis, Episcopus, Archidiaconi ac Clerus universus, memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, maxime vero inclytis Regni Transilvaniae Statibus.

Considerata tum fluxa humanae vitae instabilitate, tum etiam animae, cujus in omnibus potior cura habenda, immortalitate, libere ac sponte, impulsu divini numinis, cum Ecclesia Romano-Catholica unionem inivimus, ejusdemque sanctae matris Romano-Catholicae Ecclesiae commembra nos tenore praesentium declaramus, omnia admittentes, profitentes ac credentes, quae illa admittit, profitetur ac credit, praecipue vero illa quatuor puncta, in quibus hactenus dissentire videbamus, quae etiam in clementissimo Decreto seu diplomate suae Smae. Majestatis, ac Eminentissimi Cardinalis nobis insinuantur.

Quapropter iisdem prorsus juribus ac privilegiis, quibus ejusdem S. matris Ecclesiae presbyteri ex indulto sacrorum Canonum, necnon divorum quondam Hungariae regum utuntur, nos quoque juxta praenominatum suae Smae. Caes. Regiaeque Majestatis Decretum, nec non Eminentissimi Cardinalis, a modo et deinceps, uti ejusdem commembra, frui ac gaudere volumus.

In cujus majorem fidem ac robur praesens Mani-

festum nostrum propriae manus syngrapha, necnon sigillis tum Monasterii nostri Albensis, quam propriis usualibus communivimus. Albae Juliae, 1698, 7-a octobris.

Adnotatiō.

Desuntum ex apographo ejusdem Collectionis, in quo legitur illud praecedentemque Encyclicam exstare in Tabulario Districtus Fogarasiensis, sub 1698 N. R. 64. Caeterum Encyclia Colloniciana habetur valachice etiam apud Sinkai Chron. t. III. p. 182.

Alia acta statum religionis ante et post unionem spectantia videantur in Petri Major saepius memorata hist. eccl. val., apud Sinkai in Chronico jam Jassii 1854 edito, et in fragmentis mox subsequentibus. Plura alia inedita partim in archivo Blasiensi adhuc servata, partim alibi latentia, adjicere nec vires nec animus erat.

P A R T E A II.

A.

Dein Istori'a Parentelui Samuel Clain.

ΛΗΧΕΠΙΣΤΑ Ουνηρει.

ΑΚΩΜΑ ΣΕ ΑΝΥΚΠΕ Ο ΝΟΔΖ ΣΙ ΑΝΣΕΜΝΑΤΖ ΠΕΡΙ-
ΟΔΑΖ ΑΝ ΑΡΔΕΛ, ΣΙ ΑΝ ΠΡΙΒΙΝЦА ΑΣΕΖΧΜΗΤΣΛΒΙ
ЦΕΡΕΙ ΝΟΔΣΡΕ, ΣΙ ΑΝ ΠΡΙΒΙΝЦА ΡΕΛΙЦΙΕΙ ΚΑΘΟΛΙЦΕЦΙ.
ΔΙΝ ΥΉΣΔΛ ΝΕ ΣΕ ΣΩΠΣΕ ΑΡΔΕΛΑΔΑ ΛΒΙ ΔΕΟΠΟΔ Ι,
ΣΙ ΡΕΛΙЦΙΑ ΚΑΘΟΛΙΚΖ ΑΝΥΕΠΣ Α ΣΕ ΜΑΙ ΑΝΤΡΩΜΑ, ЧЕА
ΔΕ ΚΖΠΕΤΕΝΙΕ ΝΖΣΣΙΡΕ Α ΛΒΙ ΔΕΟΠΟΔ ΑΔ ΦΟСТ, Α
ΑΝΤΖΡΙ ΑΉЦЕА ΚΑΘΟΛΙΚΖ, ΑΝ ΚΑΡΕ ΠΡΟΠΣ ΚΩ ΔΕΣΚΟΠΕ-
ΡΙΡΙΛΕ ΠЕСΑДРАРИΔΑΒΙ ΚΑΘΟΛΙΚ ΔΕ ΑΤΩΝЧИ Α ΓΡΑФΣΛΒΙ
СТЕФАН ΑΠΟΡ ΜΩΛΤ ΣΕ ΦΟΛΟСЕА.

ΑΩΠΖ ΒΑΡΛΑΑΜ ΑΝ ΜΙЖЛОКΔΛ ΓΟΑΝΕΛΟΡ ΑΩ ΥΡ-
ΜΑΤ ΑΝ ΣΚΑΩΝΔΛ ΜΙΤΡΟΠΟΛΙЧЕСК Θ.Ε.Ο.Φ.Ι.Α. ΑΚΩΜΑ
ΑΥΚΑ ΕΡΑ ЧЕА ΜΑΙ ΜΑΡΕ ΑΝΤΡΕΚΑΡΕ, ΚΩΜ ΣΕ ΣΕ ΑΝΤΖ-
ΡΉΚΚΖ ΑΉЦЕА ΚΑΘΟΛΙΚΖ ΑΝ ΑΡΔΕΛ? ΚΖ ΣΕ ΖΙЧЕА,
ΚΩΜΚΖ ΔΕΡΕΓΖΤΟΡΙΕΛΕ ΑЧЕІА ΟΑΜΕΝΙ ΣΕ ΚΩΒΙΝΕ ΣΕ ΛΕ
ΠΟΑΡΤΕ, ΚΑΡΙ ΣΕ ЦΙΝ ΔΕ ΡΕΛΙЦΙИΛΕ ΥΉΛΕ ΑΖЦИТЕ ΑΝ ЦΉ-
РΖ. ΡΕΛΙЦΙΑ ΚΑΘΟΛΙΚΖ ΠΩЦИНИ ΥΡΜΖΤΟΡΙ ΑΒЕА, ΑΣΑ
ΔΑΡ ΚΑΘΟΛΙЦИИ Н'АР ФІ ПΩТΩТ ΜΉΡЦЕ ΠΡΕ ΝΕΜΙΚΑ. ΑΝ-
ΤΡΩ ΑΥΚΑ ΨΩΡΖ ΑΥΕΡΗΩΤΕ ΑΜΠΖΡΑΤΣΛΒΙ ΓΡΕΩΤЦЦΙΛΕ
ΡΟΜЖИЛОΡ ΣΙ ΑΛΕ ΡΕΛΙЦΙΕΙ ΡΟΜЖИЦИ ΔΙΝ ΑΡΔΕΛ, ΣΙ
ΑΜΠΖΡΑΤΣΛ ΒΡЖИΔ ΑΙ ΜΑΙ ΩΣΩΡΑ СЛОКОЗИ ΠΡΙΝ ЦΉΡΩ
Ο ΣΚΡΙСОΑΡΕ: ΚΩΜ ΚΖ ΡΟΜЖИИ, ΔΕ ΣΕ ΒΟΡ ΩΝΙ ΚΩ ΒΡΕ Ο
ΑΉЦЕ ΔΙΝ ΥΉΛΕ ΠΑΤΡΩ ΠΡΙΜΙТЕ ΑΝ ЦΉРΖ, ΚΑΡΕ ΕΡΑ
ΑΉЦЕА ΚΑΘΟΛΙΚΖ, ΚΑΛΒΙΝΖ, ΑΩΤΕΡΑΝΖ, ΩΝΙΤΑΡΕ, ΣΕ ΑΙ-
ЕΖ ΑΥΉΛЕА СΚΩΤИРИ, ΚΑΡΕ ΑΩ ΚРЕДИНЧОШИИ ΛΕЦИИ ΚΩ ΚΑ-
РИИ ΣΕ ΒΟΡ ΩΝΙ. Θ.Ε.Ο.Φ.Ι.Α ΠΡΙΝΩЖИΔ ΔΕ ΒΉСТЕ ΑΩΚΡΩΔΑΒΙ
ΑЧЕСТВІА, ΔΙΝ ΑΝΔΕΜΝΑΡЕА ΠΑΤΕΡΣΛΒΙ ІЕСУИТ ΒΑΡΑΝИ
ΠΑΡΟΧΩΔΑΒΙ ΑΖΤИЕСКΩ ΔΙΝ БЕЛГРАД ΑΩΩЖИΔ ΑΝ ΑΩ-

profitentes ac credentes, quae illa admittit, profitetur ac credit. Atque imprimis illa quatuor puncta, in quibus hactenus dissensimus, profitemur:—

1) Agnoscimus romanum pontificem totius ecclesiae Christi per orbem diffusae caput esse visibile.

2) Profitemur praeter coelum sedem beatorum, ac infernum carcerem damnatorum, tertium dari locum, in quo animae nondum expiatae detinentur ac purificantur.

3) Panem azymum sufficientem materiem coenae dominicae ac sacrificii missae non dubitamus.

4) Spiritum S. tertiam in trinitate personam a Patre Filioque procedere credimus, ac reliqua omnia admittimus, profitemur ac credimus, quae S. mater ecclesia Rom. Catholica admittit, profitetur ac credit.

Praemissa fidei professione tria vicissim a Sma. Caes. Regiaque Majestate postularunt:

I. Ut sacerdotes et ritus graeci monachos eorundem privilegiorum et jurium participes faceret, quibus jam gaudent non solum sacerdotes romano-catholici sed etiam Ariani, Lutherani et Calviniani.

II. Ut in quolibet pago, in quo parochus est, domum habeat ecclesia parochialem, ne in aliena domo aut fundo cogatur parochus habitare.

III. Ut adaequata dependentia et dispositio parochorum sit penes Episcopum, et nullo modo penes saeculares, ut hactenus.

Quibus demum hunc in modum subscripserunt:

„Nos inquam praenominati Theophilus Episcopus ac Clerus universus haec a sua Sma. Caes. Regiaque Mjste. humillime hic postulamus, ac ad

praementionata obligamus coram R. P. Paulo Baranyi ecclesiae R. cath. Albae Juliae plebano. In cujus rei fidem ac robur manu nostra subscripsimus, et cum Episcopali tum universitatis sigillo communivimus. Datum Albae Juliae 1697, die 21. Martii.

Theophilus Episcopus ac Clerus universus.

Ἡν φoρμᾶ ἀνεστῆ φηκῶ πατερῶν Βαράνι μῆρ-
τῶσιρεῖα ὁνιρεῖ κῶ κερκρεκα ρομεῖ ἁ λιμεκα λῆτινῆ-
κῆ, καρε λιμεκῶ θεοφίλ ηῶ ὁ αῆελεμεα, ἁν καρεα
ηῶ τε ψιε διν τε πριχινῶ ηῶδ δατ Βαράνι Ἐπισκοπῶ-
λαδῖ τίτῶλαξ δε Μιτροπολιτῶ σῖ δε Ἀρχιεπισκοπ. Δῶπκ
τε ἀεα σκρῖσορε τε ἰσκῶλι κῶ ηῶμελε Ἐπισκοπῶλαδῖ
σῖ α τοτ κλερῶλαδῖ, τε τῶμῖσε λα ἁμπζρατῶλα ἁεοπολα.
ἁνεστ ἁμπζρατ ἁν 14 Ἀπρ. λα α. 1698*) ἁδ δατ ο
σκρῖσορε, κῶμκῶ προοῖν ρομῶνεψι ἀνελεασι πριβιλε-
ψῶρι βορ ἀκῆ, καρε ἀρε ρελῖψια κῶ καρε τε βορ ὁνι, εῶρ δε
ηῶ τε βορ ὁνι ηεῖ κῶ ὁνα, βορ ρῶμῶνε κῶμ ἁδ φοστ πῶ-
ηῶ ἀχι. ἁναῖντε δε α τε ἁντῶρι δε ἁμπζρατῶλα ἀεα μῆρ-
τῶσιρε, θεοφίλ ἁν ἁδνα ἁδῖ ἱδῶ. ἁδ μῶριτ, διν ἀνεστῆ
καδσεῶ ὁνι ηδῶ ηδῶ ἁν ηδῶμῶρῶ Ἐπισκοπιλορ ὁνιψῖ; νοῖ
τοτῶσῖ καριῖ ηεαμ ἁδῶτινατ κῶμετῶλα ομῶλαδῖ σῖ βο-
ἰνῶα τεα χῶτῶρῶτῶ, εῶρ ηῶ φορμῶλιτῶψιλε ἁκλε διν
α φαρῶ, ἀλε ἁδῶ ἁν σοκοτινῶξ, ἁλ ηδῶνεμ ἁν φῶδῶ-
τεα καταλοῶλαδῖ Ἐπισκοπιλορ ὁνιψῖ, σῖ δελα ἁζνεῶλα
ἁχῶνεμ ηδῶμῶρῶ λορ ἁν ἁρῶελα.

Ἁ. ὁ. ἁναῖε, ἁλ ἁοῖλε Ἐπισκοπ ὁνιτ.

Ἡν λοκῶλα ἁδῖ θεοφίλ λα α. 1699 ἁδ ὁρματ Ἁ-
δ. ἁναῖε ἁνγεα, νοῖα διν ἁδῶδῶ δε ἁκῶηξ Βελ-
γραδ, καρελε μερῶηδ ἁν Ἐκκῶρεψι ὁδῶ ἁκῶηξτ Ἐ-

*) Vedi Part. I. sub H si I.

пiскоп де Мiтрополiтска Бiскупствина*). Дрпз че а-
жднсе а карз Яданае дiн Бiскупствина, с'ад iсквiт
мбате ампрекерi. Оунiи се невоiад а траце пре ро-
мжнi кзтрз кескрека апсцлди, алцiи кзтрз ч'еле а-
аалте релiциi левдiте дiн Ардк. Ан днла 1699
ан 16 Февр. ад ешiт о диплоамз**) ан каре се
порднч'еце, ка клердл шi кескрениле к' релiциа скзпз-
татсдлшi днiте, токма ач'еле слокозениi се айз, ка-
ре ле аре кескрека лзтiн'кскз ка.о.о.лiкз, преоциi се н'с
се трзкт'еце ка iогацi шi се н'с се ч'ерз дела еi дзри
колоникале. Диплоама ач'кетз с'ад четiт шi ан дiа-
та церiи че с'ад циндт ан 8 Септ. а. 1699. Тот
ан ачест ан 1699 ан 6 Яг. ад маi ешiт о ди-
плоамз де дн анцелес к' чеа дела а. 1698. Крзе-
скдл гдбернiш ад ашезат, ка се се трзмитз прин са-
те комисари крзени, карiи се антр'еке пре глотени: к'с
каре л'еце вр'к'с а се днi шi карi вр'к'с а рзмжн'к ан
стареа де маинаинте? Пре лжн'з ач'ка ан 26 Септ.
1699 дiн гдбернiш ад ешiт о оржндсдлз ш'кпте ар-
тикдлi к'спринззтоаре:

а) Ка ан сателе ч'еле маи н'с маi доi, еар а
ч'еле маi мiчi н'с маi кжте дн преот се фiе.

б) Влздицдлшi ромжнск н'с маi пре чеi вр'к'а-
ничi, сеi фiе слово аi преци, шi пентр'д ач'ка аннаинте
де аi преци се се цинз iспiтiре ла каре се фiе де фацз пре-
оциi де епископска левцi ачеiа трзмишi, к'с каре с'ад д-
нит ромжнiи.

г) Не анжнд ромжнiи нечi о скоалз, фiиторiи пре-
оци се анв'еце ан скоалеле левцi ачеiа, к'с каре с'ад днит.

д) Преоциi карiи н'ад попор, де сжнт слокозi
шi д'ккз ад мошii, пзнз че бор абеа попор се трз-

*) Vedi P. III. sub B. **) La P. Majorist. bes. p. 82. seqq.

еаскз дiн мошiеле салс; еарз чеi че н'ад мошii, пз-
нз ла ачеа вр'к'ме се трзасккз ан мжнзотiри.

е) Преоциi, преоцм чеi алацi де алте левцi, н'с
маi депре пзмжнт'сриле весеречешi се н'с фiе анде-
торацi а да домниlor де пзмжнт дiшмз.

с) Де ба грешi чеба преотска ромжнск, ачелашi
скасн шi жд'екатз се айз каре ле ад шi преоциi ле-
циi к'с каре с'ад днит; еар чеi че бор рзмжн'к ан
стареа де маинаинте се се жд'ече ка маi антжiш.

з) Епископскашi шi преоциlor ромжнешi се по-
рднч'еце, ка аф'сриана аша се о факз, пре к'с м о
фаче л'ецеа к'с каре с'ад днит.

Ан а. 1699 ан 30 Септ. Яданае дiн анде-
мнска патерсдлшi Барани ад адднат дн сзвор дiн
кжцiба протопопi шi ад дат протестацiе ан про-
тиба артикдлlor ачестора зiкжнд: к'с еi н'с примеск
пре алцi комисари фзрз н'с маi пре ачеiа, карiи бор
фи де ампратска ад де Архиепископска дела Стри-
гон де атднчi де аколо аичi трзмишi; шi к'с о ка-
ле ад декларат шi ач'ка, к'с ромжнiи н'с вр'к'с де
алта, чi н'с маi де релiциа романо-ка.о.о.лiкз а се ли-
пи. Антр'ач'ка арзтжндссе ампратскашi, к'с мжз д-
ниi пре ромжнi, кжт к'с сила кжт к'с фзгздвiнца,
а анд'кмнз спре примiреа левцi апсцлди, дiн ка-
ре мбате рзсвретiри антре левцi шi рзд'тзци ан цк-
рз се бор п'дт'к наце, ан 12 Дек. а. 1700, ан Ар-
дк дела к'срте с'ад порднчит ка нiмен'к пре ромж-
нi се н'с к'с'т'еце аи десмжнта, чi сеi ласе ан сло-
кода лор воiе а се днi к'с каре л'еце ле плаче лор,
сад а рзмжн'к преоцм ад фост пзнз ачi.

Ан а. 1700 ан лвна лшi Септ. с'ад адднат
ла Белград сзвор маре, каре анжнд афарз дн мани-
фест се декларз а фи днит шi анкопчiат к'с л'ецеа
ром. ка.о.о.лiкз. Ан капзтска манифестскашi ач'кете

Пре лжигъ ачкстеа патѣр Хѣвкнѣши провинци-
лава Іесѣцилор аѣ лѣкрат, де с'аѣ пѣс лжигъ Епис-
коп ѡн теолог Іесѣит, а кѣрѣа даторинѣз ера а а-
жѣта пре Епископѣа кѣ сѣатѣа ші а фі Causatum
auditor generalis адекѣ жѣдекѣторіѣ маі маѣрѣ аѣ
лѣкѣрѣіае ші трекіае кесеречеѣи.

Ге аѣлѣз аѣ копіе аѣкѣз о дѣпломѣз дѣн ачѣ-
іаши зѣ ші аѣ адекѣ дѣн 19. Март. 1701, неѣе скѣ-
тірі аде клерѣлаѣ ші попорѣлаѣ ромѣнскѣ кѣпринѣз-
тоаре, каре се зѣче дѣпломѣа а до аа де леопола дѣ-
тѣ. Ге маі аѣлѣз аѣ архіѣла дѣла Блажѣ аѣкѣз доаѣ
аѣстрѣкѣи, ѡна дѣла Папа, алѣа дѣла Архіепископѣа
Ѣтригонѣлаѣ Колоніѣ, прѣн каре аѣкторігатеа Епис-
копѣлаѣ ромѣнскѣ фоарте се чоантѣ, еар пѣтѣреа
теологѣлаѣ аѣтрѣ аѣжѣта се лѣцѣѣе, кѣт Еписко-
пѣа се поате зѣче а фі нѣмаі бѣкаріѣла теологѣлаѣ. Мѣлат
аѣ стѣтѣт Іесѣиѣ де Епископѣа Аѣанасіе, ка сѣ
ле іскѣлѣкѣз ачѣлае аѣстрѣкѣи, чі Епископѣа неѣі де
кѣм н'аѣ вѣрѣт але іскѣлаі, кѣ аѣ кѣносѣт мѣестріа
Іесѣцилор. Тоате ачѣкте трѣлае се сокот а фі нѣмаі
скорнѣтѣріае Іесѣцилор, каріі аѣ тот кѣпѣа воеаѣ се
стѣпѣнѣскѣз прѣсте клерѣла ромѣнскѣ. Аѣа ромѣнѣ
маі дѣдемѣлат аѣтрѣ ѡн кѣп, аѣѣма алмінтрѣлѣ аѣ
фост аѣспріѣи.

Аѣанасіе аѣторѣнѣѣсе дѣла Віена, дѣпломѣа кѣ
каре се нѣмѣѣе де епископ ші де консіаіріѣ, о аѣ а-
ѣернѣт аѣаінтеа дѣтеі. Аѣ ачѣктеа с'аѣ аѣѣѣат, ка
аѣеа тѣтѣлаз се шіо а ел шіе, дѣр аѣѣи се нѣ о а.
Ге зѣче кѣз тѣтѣла де консіаіріѣ шіо аѣ кѣпѣтѣт
Аѣанасіе шіе ші ѣрѣмѣторілор сѣі аѣ локѣла тѣтѣлаі
архіепископѣеѣи, кѣ каре фоѣиі влѣдѣчѣ пѣнѣз ла Епис-
копѣа Павѣа Аѣрон аѣ трѣит, дѣр аѣеѣта пѣнтрѣ сме-
реніе н'аѣ вѣрѣт се а аѣеа тѣтѣлаз. Аѣанасіе тотѣшѣ

аѣ трѣит ші кѣ тѣтѣлаз де Архіепископ *). Пріѣна,
кѣз тѣтѣла метрополиеі маі аѣ ѣрѣмѣз с'аѣ аѣѣс сѣпѣ
аѣѣолаз, аѣ фост кѣ Барані аѣ карѣеа мѣртѣрѣіеі
ѡнѣреі ші аѣ протѣстаѣа че аѣ дѣт клерѣла, каре аѣ
фост лѣтѣнѣѣе, пре Епископ нѣ аѣ аѣтѣтѣлат Ар-
хіепископ, ші смінѣа ачѣкѣз н'аѣ пѣтѣт Аѣанасіе
се о каѣе аѣ сѣмѣз фііна кѣз н'аѣ шіѣт лѣтѣнѣѣе б).
Аѣпа ачѣла с'аѣ аѣкѣіат, ка ромѣнѣ се се прѣмѣскѣ
ла сколаеае лѣтѣнеѣи.

Аѣ ачѣкѣз вѣкѣме ера ѡн ом Міѣаіа Цірка, ка-
реае с'аѣ зѣче пре сѣне кѣ е епископ, ші сѣа дѣспре
парѣеа кѣрѣцилор. Епископѣа аѣеѣѣа ера сѣпѣ аѣѣо-
лаз.

Влѣдѣка аѣпѣз аѣтоаѣрѣеа са дѣла Віена саѣ аѣ-
сталаѣт прѣн Конѣле Аѣор тѣсаѣрѣріѣла, ші пѣнтрѣ
ѣнѣкѣеа са трѣѣеа Епископѣа дѣла кѣмарѣ 4000 фл.
Дѣла Епископѣа аѣеѣта се аѣлѣз доаѣ рѣнѣдѣаі сѣкор-
нѣеѣи пѣнтрѣ кѣнѣз старѣеа кесеречеі, ѡна дѣла а. 1711,
ші чеа алаѣтѣ дѣла а. 1712**). Ѣпѣт аѣеѣт Епископ
аѣ аѣчѣпѣт а се рѣдѣка клерѣла. Зѣк ѡнѣ кѣ Аѣанасіе
ар фі мѣрѣт ла а. 1714 с).

Аѣпѣз моарѣеа Епископѣлаѣ с'аѣ аѣѣкат аѣпѣ-
ратѣла Карол де зѣдѣреа четѣѣи Белградѣлаѣ, ші
аѣ рѣнѣдѣт, ка се се дѣк 1300 фл. Епископѣеі сѣшѣ
мѣте рѣсѣденѣа, кареа пѣка тоѣма пре ѡнѣе трѣрѣ-
еаѣ се бѣнѣз шанѣѣріае четѣѣи. Банѣи аѣеѣіа прѣн
Ѣтефан Іѣвановіѣ дѣн ѣѣра ромѣнѣскѣз, кареае
пре аѣеа вѣкѣме ера епѣтронѣла Тѣпографіеі епископѣ-
ѣи, с'аѣ фѣкѣт мѣѣре-пѣѣе, ші нѣ се алѣсерѣз кѣ алѣа

*) Vedi P. III. sub C. nr. 3.

**) La P. Major I. c. un'a dein 1700, Sept. 14, si al-
t'a dein 1711, oct. 15 subscrisa 4 Jan. 1712; pag.
355 si 373 seqq.

ФХРХ НЪМАІ КЪ ВЕСКРЕКА ЧЕА СЛАВЪ, МІКЪ ШІ АНТЪ-
НЕКОАСЪ ДІН МАЕРІІ БЕЛГРАДЪЛЪІ, КАРЕА МАІ ДЕПАРТЕ
САЪ ЛЪНЦІТ ШІ АНФРЪМСЕЦАТ ДІН АЖЪТОРІАЪ УНОР
КРЕДІНЧОШІ.

ГЪТЪНАДЪСЕ ЧЕТАТЕА, ДІН ПОРЪНКА АМПЪРАТЪЛЪІ
АЪ ТРЕВЪІТ СЕ О СЪНЦІКЪКЪ ШІ ПОПІІ РОМЪНЕШІ. А-
ТЪНЧІ САЪ АДЪНАТ ПРЕТЕ 100 ДЕ ПОПІ ТОТ КЪ О-
АЖЪДІІ АМЪРЪКАЦІІ; ШІ АДЪНЪ ЧЕ О СЪНЦІРЪ, АДЪНЪ
НЪМЕЛЕ АМПЪРАТЪЛЪІ О КОТЕЪАРЪ Alba Carolina,
РОМЪНЪКЪШЕ КАРЛОВА.

Пре ВРЪМЪКЪ АЧЕА АЪ ФОСТ ЛЪ МАРАМЪРЕШЪНЪ Е-
ПІСКОП РОМЪНЕСКЪ АНЪМЕ ДОСІ. ДЕІДЪ. ДЕ УНДЕ АЪ ВЕ-
НІТЪ ЕПІСКОПЪЛЪ ШІ КЪМЪ СЪАЪ АШЕЪАТЪ АКОЛО, НЪ СЕ ШІЕ,
ПРЕКЪМЪ НЕЧЕ АЧКА ОАРЕ ФОСТАЪ МАРАМЪРЕШЪЛЪ ЕПАР-
ХІА ЛЪІ АЪ БА; АНЪА ДІН СЪКРІСОРІАЛЕ УНОР АНТІМІСЕ
СЕ ВЪДЕ, КЪ ШІ АНАІНТЕ ДЕ ЕА АЪ ФОСТЪ АНЪ МАРА-
МЪРЕШЪ ЕПІСКОП РОМЪНЕСКЪ.

ІОАН ПАТАКІ, АЛЪ ТРЕІЛЕА ЕПІСКОПЪНЪІТЪ.

АДЪНЪ МОАРТЪЕА ЕПІСКОПЪЛЪІ А. АНАСІЕ, ПРЕКЪМЪ
СЪНЪ АНЪТЪРЪКІЦІА ДІН ДІПЛОМА А ДОЛА А АМПЪРА-
ТЪЛЪІ ДЕОПОЛА, ВОІНА КЛЕРЪЛЪ СЕ КАНДІДЪКЪШЕ ПЕР-
СОАНЕ ПЕНТРЪ ЕПІСКОПІЕ, СЕ НЪКЪДЪРЪ АНЪ КЛЕРЪ НЕЦІТЪ
ГЪАЧЕВІ, УНІІ КОЕАЪ ПРЕ ІОАНЪ НЕМЕШЪ ДЕ ПАТАКІ (Д)
ДІН КОМІТАТЪЛЪ БОЛНОКЪЛЪІ ДІН АЪУНТРЪ, ДІН СА-
ТЪЛЪ КАРЕА КЪМАЪ РОМЪНІІ ЕТЪРЪМЪКЪ, УНЪДЪРІІ
Horgos-patak, ЕАРЪ УНІІ ПРЕ СЕКРЕТАРІАЪ ЛЪІ А-
АНАСІЕ; ЧЕА ДЕ АНЪТЪЖІДЪ АЪ ФОСТЪ РОМЪНЪ ДЕ ПЪРІН-
ЦІІ ЧІ СЕ ФЪКЪДЪСЕ ЛЪ РОМАНО-КАТОЛІЧІІ ПРЕОТЪ, АЛЪ ДОІ-
ЛЕА АЪ ФОСТЪ НЪКЪМЪЧЪ ЧІ ВОРЪЕА БІНЕ РОМЪНЪКЪШЕ ШІ
АНЪВЪЦАСЕ ШІ А СЪКРІЕ; АЛЪЦІІ ПРЕОЦІІ АНЪВЪЦАЦІІ РОМЪНІІ

НЕ АНЪДЪРАЦІІ НЪ ЕРАЪ АНЪ ТРОАТЪ ДІЕЦЕСА. ДІНЪГРЪ А-
ЧЕШІ ДОІ ЛА А. 1716 СЕ НЪМІ ЕПІСКОПЪ ДЕ КАРОЛ АЛЪ
О-ЛЕА ІОАНЪ, КЪ ПІТЪЛЪАЪ ДЕ Libet Vago ШІ ДЕ
КОНСІАІАРІУЪ ЧЕСАРО-КЪРЪСЪКЪ, ЕАРЪ ДЕЛА ПАПА ІАЪ ВЕНІТЪ
СЛОКОЪЕНІЕ, КА СЕ СЕ ПОАТЪ АНЪТОАРЪЧЕ ЛА РІТЪЛЪ ЧЕА
ПЪРІНТЕСЪКЪ, ШІ СЕ ФАКЪ МАІНАІНТЕ МЪРЪТЪРІЕІРЕА МАН-
ТІЕІ САЪ А КІПЪЛЪІ ЧЕЛЪІ МІКЪ АЛЪ КЪЛЪДЪГЪРІЕІ, КЪМЪ Е
ОБІУКІАЪ АНЪ ВЕСКРЕКА ГРЕЧЪКЪКЪ, ДЕ ВРЪКЪ СЕ ФІЕ Е-
ПІСКОПЪ. ТОТЕ АЧЪТЕА ЛЕ АМПАІНІ, ШІ СЕ СЪНЦІІ ДЕ
ЕПІСКОПЪ АНЪ КРОАЦІА.

Анчендтѣла Епископіеі Фѣгѣрашѣлаѣ. — Еписко-
пѣла ачестѣа прѣн трѣчѣре лѣ унѣре пѣерѣжнѣ зѣ-
стрѣа, чѣ дѣн дѣрѣрѣле прѣнцѣлорѣ Вѣлаѣхіеі абѣаѣ дѣн
бѣнѣрѣле Епископѣлаѣ дѣла Арѣш, шѣ не авѣнѣ пѣн-
трѣ траѣла вѣеціѣ аѣтѣ вѣнѣтѣ фѣрѣ нѣмаі дѣла фѣе-
цѣе карѣ прѣоѣтѣ сѣборѣдѣнатѣ прѣ анѣ кѣѣте 1 фл.,
Пѣтѣакѣ сѣаѣ рѣѣатѣ дѣ Ампѣратѣла Карола сѣ аѣнтѣ-
мѣаѣзѣ аѣн Арѣѣла Епископѣатѣ аѣн чѣтѣатѣа фѣскалѣ
а Фѣгѣрашѣлаѣ кѣ нѣмѣре дѣла ачѣлашѣ фѣгѣраш,
шѣ фѣнѣдѣціе сѣаѣ зѣѣстрѣе мошѣа чѣа фѣскалѣ дѣла
Герла кѣ Бѣшѣнѣкаѣлѣ дѣн цѣѣра Олтѣлаѣ, карѣ тоа-
тѣ дѣдѣаѣ прѣ анѣ вѣнѣтѣ дѣ 3000 фл. еарѣ лѣ а.
1721 дѣла Папа Іночѣнѣціе аѣ XI *), пѣнтѣрѣ дѣ
а сѣ нѣтѣѣ рѣдѣкаѣ унѣ Епископѣатѣ ромѣнѣскѣ греко-
каѣоолѣкѣ лѣ-Фѣгѣраш, а кѣрѣдѣа ѣрамѣ сѣ фѣе Г. Ні-
колае, аѣ доѣжнѣдѣтѣ о кѣлѣ, прѣнѣ карѣ вѣскѣрека дѣ
аѣколо сѣ фѣаѣе каѣѣѣдрѣатѣкѣкѣ, шѣ сѣ рѣнѣдѣаѣцѣе сѣ фѣе

*) Inderepta: XIII. urmatoriu lui Clemente XI. Bu-
Ga se afla la P. Major I. c. p. 193 seqq.

ші Капітала; вестрєка с'аѡ Анкінат Схнтіе Треїме.
 Патрїкї аѡ фост націеї ромѡнеції вѡн пзрїн-
 те шї мїлостїв, ом вѡсел. Се зїче кз ла а. 1725 *)
 фїїнд кемаг ла ѡн прѡнз, ар фї фост ан вєдтѡ-
 рѡ опрѡвїт. Ѣспт ачєста с'аѡ фзкѡт о рѡндѡл-
 лѡ сѡборнїчєскѡ дїн 14 артїкѡлї **) дїнтрє карї
 ѡн артїкѡл опрѡше, ка маї мѡлт се нѡ фїє сло-
 вод пєнтрѡ кѡрвїє а дєспрїці. пзрїїлє кѡзѡторїтє.
 Дѡпз моартеа лѡї Іоан аѡ кѡзѡт адмїнїстра-
 ціа Ѣпархієї прє рєкторѡл Ієсѡцілор дїн Кѡлѡ.
 Ѣспт ачєста с'аѡ фзкѡт о рѡндѡлѡл сѡборнїчєскѡ
 дїн маї мѡлцї артїкѡлї ***).

Прє ачєа врѡме кѡ воеа ампзратѡлѡї с'аѡ а-
 шєзат, ка ан аша сат, ѡндє сѡнт касє прєстѡ
 о сѡтѡ, се фїє дѡї преоці, еар дє вѡр фї маї мѡл-
 те дє 200, се фїє трєї, шї аша маї дєпарте, ка
 пот дѡ ѡна ѡн прєот се фїє ан сат, фїїнд кѡ прє-
 оції нєавѡнд сѡсїстєнціє вєрѡ сілїці а кѡлѡторї
 сєшї кѡшїцє хрѡнѡ.

І о а н І н о ч е н ц і е К л а і н,
 ал патрѡлєа Ѣпїскоп ѡнїт.

Ан а. 1729 ан 6 маїѡ, кѡнд Іоан Клаїн
 дє ѡад дїн сѡкѡндѡл Ѣкїѡлѡї дє нашєрє дїн сє-
 мѡнѡ Мї кѡ, пєнтрѡ карє сє зїчє нємѡцѡшє Клеїн,
 ера ла Ѣѡмєѡтѡ-марє ан ал трєїлєа ан тєолог,

*) Vedi Sinkai l. c. la a. 1727. In Poemation p.
 115 se dice a si moritu in 1728 la Alba-Julia. **)
 La P. Major l. c. p. 377. seqq. dein 26 Febr. 1725.
 ***) La P. Major l. c. pag. 93 seqq. dein 15 nov. 1728.

єпрє кандїдаціа шї чѡрєрєа кѡлєрѡлѡї дє ампзра-
 тѡл фѡ нѡмїт Ѣпїскоп ла Фѡгѡрѡш. Дѡпѡ ачѡка
 Клаїн сє дѡсє ла Мѡнїкач шї аколѡ пѡнѡ ан 20
 Іѡн. а. 1730 аѡ фост кѡлѡгѡр шї фѡ нѡмїт Іно-
 чєнціє. Ла а 1733 дїн мѡнїлє єпїскопѡлѡї дєла
 Мѡнїкач Гєнѡдїє Тїзанці лѡѡнд шї хїротонїа прєо-
 цієї шї а єпїскопїєї антрѡ ан дїєчєса са; шї ла
 анчєпѡтѡл єпїскопїєї салє, фїїнд кѡ сѡє окѡрѡмѡ-
 рєа Ієсѡцілор ан сѡзѡнїмє тємѡндѡсє одмєнїї, ка
 нѡ кѡ врємє сє фїє сілїці ашї лѡса рїтѡл грєчєск,
 маї тоці пѡрѡсїрѡ ѡнїрєа, кам 600 дє прєоці пѡ-
 рохі сѡд дѡсє ла ѡнїрє, пєнтрѡ карє остєнѡлѡл Кла-
 їн дє ампзратѡл нѡ нѡмаї кѡ пїтѡлѡл дє консі-
 лїарїѡ чї шї кѡ баронїє фѡ дѡрѡїт.

Клаїн с'аѡ рѡгѡт дє ампзратѡл Карѡл, ка
 сє антємєлѡзє мѡнѡсїтїрє, ан карє сє фїє кѡлѡгѡрї
 дє рїтѡл грєчєск, а кѡрѡрѡ дѡторїнѡл сє фїє а фї
 антрѡ ажѡторїѡл Ѣпїскопѡлѡї, а лѡвѡцѡ прє по-
 пор крєдїнѡл лѡї Д.зєѡ; афарѡ дє ачѡка сє антє-
 мєлѡзє шї ѡн Ѣмїнарїѡл пєнтрѡ крѡшѡрєа прѡнчї-
 лор. дѡчѡстєа фѡрѡ банї нѡ сє пѡтєаѡл фѡчє. дєнї
 Клаїн дїн сѡфѡтѡл лѡї Пєтрѡ Дѡврѡ дїрєкторѡл
 цєрїї *), карєлє шї єл єрѡ ромѡн дє нѡкм, аѡ про-
 пѡсє ампзратѡлѡї сє ангѡдѡсє, ка сє сє анскїмѡсє дѡ-
 мїнїѡл дєла Гєрѡл шї дєла Ѣѡмєѡтѡ дїн цѡѡрѡ
 Олтѡлѡї, карє ла ан вєнїт нѡмаї дє 3000 фл.
 аѡѡчєа, кѡ кѡстрѡл шї дѡмїнїѡл антрєг ал Тлѡ-
 жѡлѡї, карє кѡспрїндє ан сїнє ачѡстє лѡкѡрї: Тлѡ-

*) Va se dica: фїсѡл.

мѡлатъ глаголетъ антрѡсе фн Ардѣла дѣн пѣрциле дѣ-
повеі, анѡме прѡ ла Каполнаш, Добра, Дева, Орѣ-
цїе пѣнѣ ла марїїні фн Ѣзліше, Ѣн сїхастрѡ сѣрѣ
дѣн Боснїа кѡ нѡмеле Вісарїон сѡѢ Іларїон, кѡрѣїаї
ешїсе вѣстѣа кѡ в сѡфїант. Ачестѡ тѡре аѢ анфрїко-
шат прѡ ромѡні дѡ кѡтрѣ Ѣнїре. Ачестѡ дѣн по-
рѣнїа амперѡтѡѢї аѢ фост прїне шї дѡс, дѡр Ѣн-
дѡ, нѡ се цїе; дѡстѡ кѡ оаменїї дѣн марїїні аѢ
рѡмас ѡѡмѣтѡцїї фн кредїнцѣ, шї дѡпѣ 14 ані
кѡ тогѡѢ сѡѢ фѡкѡт нѡѢнїї.

Теологѡ Іанѡшї ера ом трѡфаш, ел вѡва прѡ
Ѣскѡп се шїа сѡпѡнѣ дѡ тог, чї Ѣскѡпѡ нѡ се
лѡса. Іесѡцїї вѡжнѡ, кѡ Ѣскѡпѡ нѡ пѡртїнѣ-
ше ТеологѡѢї, шї кѡ нѡї пѡне ла професѡрїа екоа-
лѡлѡр кѡм аѡеѡ нѡдѣкѡде, кѡѡтѡѢ кѡм сѡа сѡрѡ-
не. Дѡчї Балѡг аѢ дѡт спѡге анпрѡтїѡ Ѣскѡпѡ-
Ѣї кѡ аацї Іесѡцїї, кѡ провїнцїаїцїї, шї фнкѣ шї
кѡ Петрѡ Яарѡн ВікарїѡѢї), шї кѡ аацї сѡрѣїні,
шї аша кѡ тоцїї пѡрѡрѣ прѡ Ѣскѡпѡ ла Марїа Те-
ресїе, вѡжнѡѢї дѡ вїнѣ, кѡмкѡ фн сѡѡлѡ ар фї зїс:
ѢѢ лѡѡа вѡ вѡцї мѡтѡ, аѢ дѡ мїжлѡчїрї вѡ вѡцї
гнѡдї, кѡмкѡ лѡсѣ се се четѣкѡѣ фн есѣрѡкѣ кѡрѡї
нѡѢнїте, кѡмкѡ прїмѣше прѡцї хїрѡтонїї дѡла нѡ-
Ѣнїї, шї прѡ чїї дѣн цѣѡра ачѣстѣѣ фї лѡсѣ фнѡпѡї,
кѡм кѡ нѡ сѡѢ пѡс дѣн дѡстѡ анпрѡтїѡ сїхастрѡѢ-
Ѣї, шї кѡмкѡ дѡ ва рѡмѡнїѣ ва Ѣскѡп Ѣнїреѡ нѡ
ва пѡшї маї дѡпѡрте, кѡмкѡ нацїа рѡмѡнїкѡѣ ар
фї андѡстѡлїтѣ кѡ сѡѡрѡ са фн Ардѣла, шї нечѡшї
аѡѡче амінте дѡ прївїлецїїае, кѡѡ Ѣскѡпѡ фн
нѡмеле нацїї шї аа клѡрѡѢї чѣѡе дѡла амперѡтѡѢї.

Петрѡ ачѣстѣ фѢ кемѡт ла Віена. Клаїн антрѡ
лакѡрѡмї аѡжнѡѢшї зїѡѡ кѡнѣ дѡла тоцї аї сѡї, фн
23 ІѢл. 1744, аѡжнѡ лѡнѡѣ сїне прѡ вікарїѡѢ сѡѢ
прѡ Яарѡн, плѡкѣ ла Віена. Яѡлѡ аѢ кѡпѡтѡт рѡ-
спѡне: кѡмкѡ пѡнѣ че нѡ се ва арѣѡа невінѡват,
нѡре че кѡѡтѡ фнїнїтѣ амперѡтѣсїеї, чї се мѣрѣѣ
шї се се спѣле фнїнїтѡе канцѡлѡрїеї АрдѣлаѢї.

Антрѡѡѡка непрїетїнїї амвїтѡсе прѡ Ѣн прѡѡт,
се анфрїкѡшѣѡе прѡ Ѣскѡпѡ кѡл вѡр фнкїде фн
Граѡ (сѡѢ Graecium) антрѡ чїї маї маї пѡкѡѡто-
шї, шїї дѡде сѡт се мѣрѣѣ ла Рѡма ла Папа Бе-
недїкѡт аа XIV. Ѣскѡпѡ се анфрїкѡшѣ дѡ а-
чѣстѣѣ вѣстѣ, асѡѡтѣ сѡтѡѢ, шї кѡ нѡме кѡ мѣрѣ-
ѡе ла іѡѡана мїнѡнѡтѣ фн Марїа-Цѡл, лѡжнѡ прѡ
Яарѡн фн Віена, плѡкѣ кѡтрѣ рѡма. Непрїетїнїї а-
кѡма анчѡѡрѣ аа негрї шї маї тѡре зїкнѡ: кѡ
дѡкѣ нѡр фї фост вїнѡват, нѡр фї фѡѡїт.

Яарѡн фн Віена се кѡнѡскѡ кѡ Ѣн фѡѡлѡ рѡмѡн
нѡвїа дѡ еѢн нѣм: кѡ Ялѡксѡндрѡ Рѡднїк дѣн
Марѡмѡрѡш анѡме дѣн ѢѢлѡцїї, кѡрѡе мерѡѡсе ла Віе-
на спѡе фїлѡсѡфїе шї теѡлѡѡїе, шї шѡѢ гѣтїт еѢнѣ
калѡ спѡе чѣле вїїтѡѡре.

Папа се апѡкѣ дѡ апѡрѡѡеѡ ѢскѡпѡѢї. Ѣскѡп-
ѡѢї фнкѣ грѡс се дѡсвїнѡвѡцѣше фнїнїтѡе амперѡтѣ-
сїеї. Фн лѡк се се прїмѣкѡѣ ачѣстѣа ла кѡѡрте, сѡ-
сї о порѡѡѣ ла кѡмаѡа кѡрѡѡкѡѣ, кѡ се кѡпрїндѣ тоѡ-
ѡѣ аѡѡеѡ ѢскѡпѡѢї. Клаїн прїн ачѣстѡ аѡѢн се
фн Рѡма ла маѡе сѡрѡчїе, кѡт шї кѡѡѡе фѢ сїлїт
а шїѡ кѡне зѡлѡг, дѣн кѡѡе аѢ рѡскѡмперѡтѡ ѢскѡпѡѢї
Орѡхїї-маї. Клаїн чѡѡе дѡла Папа чѡѡа а-

жѣторѣ, сар Папа-а мжнѣла: кѣм кѣ пре ел крѣ-
лаа нѣ поатѣ сел депѣнѣ дѣн епископѣ, пенѣтрѣ кѣ
н'аде вѣнѣ каноничѣскѣ, чѣ тогѣшѣ маї кѣне ва фѣ
сѣ депѣнѣ дерѣгѣторѣа дѣ воїе кѣнѣ, кѣ апої атѣн-
чѣ ва пѣтѣ фаче Папа дѣ ва кѣпѣтѣ кѣвѣиѣчѣасѣ
сѣссѣстенѣцѣ пѣнѣ чѣ ва трѣѣ.

Антѣр'ачѣка фн попор се аѣзѣа аша кѣвѣинѣте:
кѣм кѣ Клаїн пенѣтрѣ ачѣка аѣ ешѣт дѣн цѣкрѣ, пен-
трѣ кѣ аѣ вѣзѣт кѣ ѣнѣреа нѣ вѣнѣ, шѣ іаѣ пѣ-
рѣт рѣѣ кѣ аѣ ѣнѣт атѣтѣ мѣлѣцѣме дѣ сѣфлѣте;
дѣн карѣ кадѣсѣ се антѣрѣчаѣ лѣ неѣнѣре. Ачѣкѣтѣ
фнѣкѣ сѣ арѣтѣсѣ фмпѣрѣтѣсѣї. Сѣ фѣкѣ чѣрѣкарѣ прѣн
сатѣ, шѣ дѣнтѣрѣ попорѣкѣнѣ аѣ дат рѣзѣпѣнѣ: кѣм
кѣ аша е, чѣ фмпѣрѣкерѣлѣ ачѣлѣа сѣ вор пѣтѣк по-
толѣ, шѣ сѣ вор ѣнѣ, дѣ ва венѣ епископѣла лор а касѣ.
Аѣѣма фнѣкѣ шѣ маї кѣмплѣт лѣкѣрѣа фнпрѣтѣвѣто-
рѣї фнконтѣра епископѣлаѣ шѣ зѣчѣаѣ: кѣ трѣкѣма
нѣва фѣ кѣне, дѣ ва венѣ епископѣла а касѣ, кѣ фн-
кѣ маї маѣре тѣрѣкѣрѣре сѣ ва фаче фн цѣрѣ.

Клаїн аѣѣкѣнѣдѣшѣ амѣнѣте дѣ рѣѣтѣцѣлѣ чѣ ле-
аѣ фѣкѣт Іесѣїцѣї епископѣлаѣ, фн а. 1746 фн
10 сѣнт. аѣ слѣкокѣїт аѣѣпѣра теологѣлаѣ о ана-
темѣ фн скѣрѣ, шѣ о аѣ трѣзмѣ лѣ Аарѣн сѣ о пѣ-
елѣчѣкѣ прѣн дѣчѣсѣ, шѣ прѣ теолог сѣл гѣнкѣскѣ
афарѣ дѣн кѣрѣте.

Маї прѣ ѣрѣмѣ лѣ а. 1747 фн 14 аѣг. аѣѣрѣ-
сѣше шѣ прѣ вѣкарѣѣла Аарѣн, шѣ порѣнѣчѣше сѣ сѣ
скоаѣцѣ дѣн дерѣгѣторѣе, пенѣтрѣ кѣ н'аѣ вѣрѣтѣ сѣ
пѣлѣчѣкѣе анаѣтема теологѣлаѣ; шѣ аѣ нѣмѣт фн
лоѣкѣла аѣї дѣвѣкарѣї прѣ прѣтопѣлѣ Нѣколаѣ Е а л о м ѣ р.

Аѣнѣ ачѣкѣтѣ аѣѣрѣсанѣе тоѣї сѣ фѣрѣаѣ дѣ Аа-
рѣн; шѣ фнѣкѣ нечѣ кѣлаѣгѣрѣї: Сѣлѣвѣстрѣ Клаїанѣ,
шѣ Грѣгорѣе Маїор карѣї фн а. 1747 венѣсе дѣла
Рома, нечѣ кѣлаѣгѣрѣла Гѣрѣнтѣе Кѣтѣрѣеа, чѣл чѣ
сѣра нѣкѣѣт фн комѣтатѣла Белѣградѣлаѣ фн сатѣла
Тѣтоїѣ шѣ венѣсе дѣла теолоѣїа сѣжѣветѣї-марѣї дѣн
Оунѣгарѣа, вѣрѣнѣ а лѣвѣк сѣжѣкрѣ кѣ ел, Аарѣн грѣа
пѣжнѣсоаѣре аѣ дат лѣ кѣрѣте.

Антѣр'ачѣка маї сѣѣс атѣнѣа мжнѣстѣре дѣла Блаж
гѣтѣнѣдѣсе фн а. 1747 пѣла рѣсѣлѣ, сѣ ашеѣарѣ фн
еа маїнаїнѣте поменѣцѣї трѣї кѣлаѣгѣрѣї, карѣї лѣ фн-
чѣпѣт мжнѣкаѣ карѣне, шѣ фмѣрѣкѣаѣ прѣсѣте рѣверѣн-
дѣ мѣнтѣе аѣѣкѣ аѣлаамѣ кѣ шѣѣр, шѣ фн капѣ іѣ-
кѣе, сѣрѣ потѣкапѣї шѣ кѣзмѣлаѣвѣкѣ нѣ пѣрѣтѣаѣ. лѣ
а. 1750 аѣ венѣт аѣлѣксандрѣ рѣѣнѣк, чѣл чѣ фѣ-
кѣсе кѣноѣїнѣцѣ кѣ Аарѣн фн вѣена. рѣѣнѣк сѣ фѣ-
кѣ кѣлаѣгѣрѣ лѣ мѣнѣкѣаѣ шѣ кѣпѣтѣ нѣме А.о.а.н.а.
сѣїе. Ачѣста аѣѣтѣт дѣ Аарѣн аѣ фѣкѣт, кѣ кѣ-
лаѣгѣрѣї нѣмаї кѣ еѣкѣте аѣѣе сѣ трѣасѣкѣ, шѣ сѣ
поаѣрѣте расѣ шѣ потѣкапѣї шѣ кѣзмѣлаѣвѣкѣ.

дѣстѣнаѣїа мжнѣстѣреї сѣра, аѣнѣ кѣм лѣ чѣ-
рѣреа епископѣлаѣ Клаїн рѣнѣдѣїсѣ фмпѣрѣатѣла Карѣл
аѣ VI-лѣа шѣ папа Іночѣнѣїе аѣ XI(XIII), сѣ шѣѣзѣ
фн еа епископѣла кѣ кѣлаѣгѣрѣї, карѣї сѣї фѣе дѣ а-
жѣтѣорѣїѣ кѣ сѣфатѣрѣлѣе антѣрѣ окѣрѣмѣїреа дѣчѣсѣї,
пѣнѣ чѣ кѣ вѣрѣме сѣ ва пѣтѣк рѣѣїка капѣїтѣла; шѣ
а кѣрѣра датѣрѣнѣцѣ сѣ маї фѣе, а фнѣзѣца шѣ прѣ
прѣнѣчѣ, кѣ сѣ поаѣтѣ форма дѣн еї прѣоѣї харѣнѣчѣ.
Аша мжнѣстѣрѣї сѣраѣ окѣнѣнѣїтѣ лѣ кѣсѣѣрѣка рѣѣѣрѣ-
тѣлаѣї шѣ фнѣкѣ шѣ фн Арѣѣл фн Белѣград аѣ

фост а С. Треїме; аколо се адрнаѡ ші сзворзле прекум ам вхзѡт ѡнде ам гзѡит де Сава II; кх ші ѡн врѡмеа епископѡлѡи А. Анаѡіе аѡ фост мжнзетіре, се вѡде дін іскзліреа ѡніреі ла а. 1700.

Вхзѡрзм маі сѡс, кх клерѡла аѡ фзгзѡѡт спре зідіреа мжнзетіреі 25,000 фл., дін карі нѡмаі 16,000 фл. аѡ пазтїт; кѡ 9000 фл. аѡ маі рзмас диторїѡ ла кзмарз, каре ѡн зілеле епископѡлѡи Маіор ѡмпзрзтѡса Марїа - Тересїе ле аѡ іертат.

Спре пажнсоареа аѡи Аарон, каре о аѡдѡсе ла кѡрте, с'аѡ трзміс порѡнкз ла гѡкерїе, ка поѡї чеї че се вор ѡпротїві аѡи Аарон, се се арѡнче ѡн темнїцз, кѡ епископѡла нїменеа се кѡтѡзе а аѡче нечї о кореспонденцз, шї пре Баломїр шї пре протопопѡла Драгошї сеї пѡнз ла греа ѡнфрѡнтаре. Теологѡла Балог тревѡї се се мѡте дела Блаж, шї ѡн локѡла аѡи аѡ венїт іевїтѡла Палобїч, шї аша тревѡїрз се се сѡпѡнз поѡї аѡи Аарон. Чї потѡшї нефїїнд ѡн клер шї ѡн наѡїе лїнїче, дін порѡнка ѡмпзрзѡїї венї ѡн Арѡѡла Олшавскї епископѡла дела Мѡнкач се аѡѡне сзвор шї се факз паче, чї ѡнзѡдар.

Аша дарз пентрѡ еѡнѡла де оѡче маі пре ѡрмз Клаїн, аѡпз че маі 18 ані аѡ фост епископ, шї де Папа фѡ сіаїт а се лзса де епископїе, ѡнз сѡпт аѡеа легзтѡїнцз, ка се ісе аѡ ѡн пот анѡла де траїѡ 1200 фл., шї аша ѡн а. 1751 ѡн 10 маїѡ се лзпзѡз де епископїе.

Аѡсѡла аѡ фост капетѡла епископїеі аѡи Клаїн, кареле авѡнд фолрте маре рѡнз кзѡтѡ нѡмѡшї

шї еѡнѡла де оѡче, шї каре ѡнтре чѡкле алаате еѡнзѡѡї шї Блажѡла аѡ ѡмелат сел факз ѡегате лїберз крзаскз, сѡзз де пїсмашї аѡ ѡнтзѡѡтат асѡпра са, пѡнз че маі пре ѡрмз ка жертѡз ѡнбїне кѡзѡ.

Аѡпз аѡѡла аѡ трѡїт ѡн Рома пѡна ла а. 1768 септ. 22, кхнд ѡн врѡтѡз де 76 де ані ш'аѡ дат сѡфлетѡла Домнѡлѡи г).

Токма ѡнтрѡ аѡеа зї, кхнд аѡ мѡрїт ла Рома епископѡла Клаїн, аѡ кѡзѡт ѡн полата дела Блаж ла пѡмѡнт ікоана епископѡлѡи Клаїн, фїїнд де фаѡзе епископѡла де аѡѡнї А. Анаѡіе реднїк. Ікоана аѡѡтѡз де нїменеа мїшкатѡз аѡ кѡзѡт кѡ фаѡа ѡн сѡс, кѡ пїѡареле ѡнїнте, кѡ капѡла кѡтѡз ѡшз, кѡм есте оѡчкїѡла а аѡче морѡѡла; пентрѡ аѡѡла ѡнї зїѡѡѡ, кѡм кѡ еѡсѡт семн с'а фзкѡт пентрѡ ка се се арате, кѡ аѡѡнї аѡ мѡрїт епископѡла ѡел аѡевзрат.

Аарон аѡ фост деслгат де аѡаѡтема аѡи Клаїн ѡн а. 1753. прїн папа Бенедїкт ал XIV. шї доарз шї де ѡнѡшї Клаїн че се поате ѡнѡїа де аколо, кѡ аѡѡсе орї ал поменеа ѡн рѡгзѡѡнїле сале, шїл нѡмеа: фрателе епископѡла Аарон.

Неѡнїѡї ѡн прїѡїле чѡкле че се ѡїн де сѡѡнѡла бесереческ, пѡнз ла епископїа аѡи Аарон се жѡдекаѡ ѡн Конїсторїѡла ѡел ѡнїт ал епископїеі Фзгзѡѡшѡлѡи h).

неа фнкз ші скоале ромжнеши, ші тот дінтрѣ аа сѣѣ пазтеа ші пре даскѣла ромжнек ші пре кжн-тѣреѣла кескѣеѣи.

Пре вѣмеа аѣка ера фн Блаж прѣсте 300 де фнѣзѣѣи, пре карі Епископѣла лї цїнеа кѣ пжне, ші ла праснїче ші кѣ фїертѣрѣ, пре ѣнїї фнкз ші кѣ хаїне ші кѣ кѣрѣї. Еколлеа аѣкѣе орї ле черчета ші кѣѣта спорїѣла. Антѣр фнсеае фодрте вїне се про-пѣнеа лїмеа лѣѣнѣ, ші пентрѣ аѣка кѣрѣнд се ші вестїрѣ.

Ашеѣндѣсе епископѣла Яарон фн скаѣн, аѣ а-ѣнат сѣѣор маѣе. Антѣр аѣла сѣѣор аѣ пѣс вї-карїѣ генерал пре Геронтїе Котореа, ші консі-сторїалї пре Грїгорїе Маїор, Сїлѣестѣрѣ Калїанї ші пре Аѣанасїе Реднїк; пре чеї 12 асѣорї аї консісторїѣлаѣї іаѣ антѣрїт, нотарїѣ аѣ пѣс пре протопопѣла Аврам дїн Даїа, Інспектор сѣѣорѣ-лаѣї маѣе аѣ нѣмїт пре Тїмандї Фаркаш дїн Жѣк; ші пѣтѣрѣор аѣ іертат вїнїлѣ че аѣ грешїт кжндаа фнпротїва лѣї.

Геронтїе фїїнд кѣ ера вїкарїѣ, ші Аѣанасїе окжр-мѣїторїѣ ші аѣховнїкѣла Епископѣлаѣї, ераѣ фндѣ-стѣлаѣї кѣ стареа лор, дар нѣ ера Маїор ші Ка-лїанї. Пентрѣ аѣка фнтре аѣѣї дої ші фнтре Е-пископѣла се нѣкѣрѣ фмпѣрекерї. Ҁѣшї дої се аѣсе-рѣ; ла вїена се пѣнѣ жалѣѣ, де ѣнде аѣѣстѣ порѣн-кѣ аѣ ѣрмат: ка кѣлѣгѣрїї сешї ааѣгѣ прѣпосїт; ші се нѣ фїе маї маѣе вїкарїѣла Епископѣлаѣї пре-сте мжнѣстїре; кѣлѣгѣрїї, еар нѣ Епископѣла, сешї ад-мїнїстрѣѣе вєнїтѣрїае мжнѣстїреѣшї, аша кѣм в

скрїс фн дїпломма маї сѣс аѣѣсѣ; ші Епископѣла се аѣ самѣ кѣт аѣ адмїнїстрат дїн вєнїтѣрї-ле мжнѣстїреѣшї.

Маїор дела вїена фѣѣмоасе кѣрѣї аѣ аѣѣс, ка-ре маї пре ѣрмѣ ле аѣ чїнстїт вїкїотечїї дїечесане. Кѣлѣгѣрїї ш'аѣ алес прѣпосїт пре Грїгорїе Маїор. Прѣпосїтѣла мжнѣстїреї нѣмаї преї анї пѣтеа се фїе фн аѣеа дѣрегѣторїе, аѣ нѣ се фнтѣреа аѣоа-оаѣа еарѣшї пре преї анї.

Пре аа а. 1755, кжнда цїнеа Марїа Тересїе еѣ-таїе кѣ Прѣѣла (кѣрѣѣшѣла), Епископѣла Яарон аѣ фмпѣрѣнѣ кѣ тот клѣрѣла аѣ дат о компанїе, а-ѣкѣѣ 130 де хѣсарї кѣ арме, кѣ калї, кѣ хаїне ші кѣ тоатѣ ѣкле де прѣѣїнѣѣ. Тот прѣопѣла спѣ-рѣѣїкаѣеа компанїеї аѣстїа аѣ дат кѣѣѣ ѣн галвїн.

Ан а. 1757 Епископѣла Клаїн аѣ фост довжн-дїт де ла фмпѣрѣѣїе сеї фїе словоа а вєнї фн Ар-ѣѣла се прѣлѣкѣѣ осекїт; еар Яарон фѣѣѣїт де А-ѣанасїе аѣ аѣкрат ла фмпѣрѣѣїе ка се нѣ вїе, кѣ зїѣеа Аѣанасїе: кѣ де ва вєнї Клаїн, тоѣї лѣї вор да чїнстѣеа ѣеа маѣе, ші Яарон ва рѣмжнѣк пѣрѣїт; ші аѣарѣ аѣстѣа фнкѣ аѣ фост ѣн пѣкат маѣе аа лѣї Яарон де л'аѣ пѣрѣїт оаменїї ші нѣ л'аѣ іѣїт.

Пре вѣмїае аѣѣлеа с'аѣ кѣлѣгѣрїїт кѣтаре пре-от дела ѣѣмѣла чеї зїѣеаѣ попа Іанкѣ, еар мѣла-реа лѣї се фѣкѣсе кѣлѣгѣрїїѣ. Аѣст Іанкѣ фнтѣрѣ кѣлѣгѣрїї се нѣмїсе Ісаїе. Фїїнда Іанкѣ оаїнїоарѣ ла Кїов, фодрте вїне се прокопїсе фн лїмеа сав-вєнѣскѣѣ, кѣт аѣ пѣлмѣѣїт пре лїмеа ромжнѣскѣѣ, вѣдєнїлае ѣфжнтѣлаѣї Грїгорїе.

Токма аша ші нѣмешѣ дін сѣлацїѣ дін сѣ-
тѣла Мѣнѣѣ, Александрѣ Доробант, пре времїе а-
чѣла де ампреѣнѣ кѣ мѣареа-са с'аѣ лнбоїт ла
кѣлѣгѣрїе. Ал ачїстора фечор аѣ фост іеромонахѣла
Ісаїе Доробант, кареле сѣе епископѣла Ядана-
сіе Реднїк се фѣкѣсе ла Блаж кѣлѣгѣр, апої дѣпѣ
Моїсі Драгоші ла Орадеа-маре епископ.

Ла а. 1759 чеа маї маре парте дін ромѣнї-
меа Ядееалѣлѣ, маї вѣртос дін мѣрїїнїме шї мо-
кѣнїме, с'аѣ лнторс ла неѣнїре; кѣ ѣн кѣлѣгѣр дін
Валахїа анѣме Гофронїе, кареле де нащере аѣ фост
дін комїтатѣла Хїнідоареї дін сатѣла Чоара, аѣ
пѣртат нещере вѣщї рѣла деспре ѣнїцї, дін каре ма-
ре ѣрѣ се ацїцасе лнтрс преоцїї чеї вѣкї шї лнтрѣ
чеї ної. Оаменїї пре преоцїї чеї ѣнїцї лї кемаѣ вѣ-
кї, пре чеї неѣнїцї ної.

Гофронїе дін порѣнїка ампреѣнїї аѣ трѣкѣ-
їт се сасѣ афарѣ дін Ядѣла, шї мерѣнѣ лн цѣ-
ра ромѣнїѣкѣкѣ шї фѣкѣнѣ аколо тѣрѣѣрѣї, Мѣс-
калїї, карїї лн ачеа цѣрѣ се вѣтѣаѣ кѣ тѣрѣїї, кѣ
реа моарте ааѣ пїерѣѣт. Вар лн Ядѣла ромѣнїї
рѣмасерѣ ампреѣнїїацїї, пѣнѣ че каронѣла Кѣков пре-
сѣѣла Гѣкернїеї шї маї мареле префект ал армелор,
чеа че фѣсе трѣмїс де ампреѣнїїкѣа кѣ ѣн рецїмент
де армашї шї кѣ пѣтѣкѣре спре моарте шї вїацѣ
се ащѣѣе лѣкрѣрїле лнтрс ромѣнї, аѣ ампреѣнїїт
вѣскѣрїїле лнтрс ѣнїцї шї неѣнїцї.

Пре Мѣрѣш лн сѣе, анѣме лн комїтатѣла Тѣр-
дѣї, аѣ лѣцїт неѣнїреа кѣтаре преот, лн цѣра ро-
мѣнїѣкѣкѣ преоцїт, кѣ нѣме Іон Молнар дін Саа

дін сѣлаѣнѣла Гїкїѣлѣї, пре кареле ѣнїї-л нѣмеаѣ
Гѣнесѣ. Ачїста маї пре ѣрѣмѣ фѣ прїнс, шї пре-
їте сѣкѣрт пїмп іе'аѣ мїжлоцїт нѣ нѣмаї сѣкѣпаре
чї шї платѣ пре зї 30 кр. пѣнѣ че ва трѣї, ка-
ре сарѣшї аѣ пїерѣѣт'о, шї фїїнѣ опрїт де а маї
лнтра лн Ядѣла аѣ мѣрїт лн Бѣнат.

Мелетїе Нѣгѣѣ аѣ мѣрїт лн а. 1760 лн 20
Апр. лн вѣрѣтѣ де 30 де ані. Кам пре ачѣкѣтѣ
вѣрѣме лїтереле тїпографїеї се пѣсерѣ лн рѣнѣ де
ѣн преот дін Валахїа; се кѣмпѣрѣ дін Гїкїѣ тѣкѣ,
шї се лнчепѣ тїпографїа сѣпт пѣвѣцїѣреа тїпогра-
фѣлѣї Га нѣѣ дін Молдѣѣва, шї се лнчепѣрѣ а се
тїпѣрї ѣнеле патентѣрї пентрѣ цѣра Гѣрѣѣкѣсѣ,
дѣчї се порнїрѣ асе тїпѣрї маї мѣлате кѣрїї вѣсерѣчѣшї.

Ярон вѣрѣнѣ се рѣдїче скоале ромѣнїї, лн
каре чеї че се преоцеск се лнѣкѣе теологїа мѣралѣ
шї рѣнѣѣла вѣсерѣчѣкѣкѣ, аѣ рѣнѣѣт ка пот пре-
отѣла се дѣкѣ кѣте ѣн галѣїн, прїн каре се се зїдѣс-
кѣ скоалеле, преѣѣм с'аѣ шї зїдїт лн кѣрѣеа е-
пископѣкѣкѣ дѣла полрѣтѣ пѣнѣ лн вѣскѣрѣкѣ ѣн зїд
кѣ доаз контїгнѣцїї.

Ярон аѣ вѣрѣт се факѣ мѣнѣстїре оцѣкїтѣ де
а Г. Трїеме, шї лн еа се кѣѣе кѣлѣгѣрї ної, карїї
топ дѣѣнѣ дѣпѣ рѣѣѣла кѣлѣгѣрїлор де лѣѣеа грѣчѣс-
кѣ аспрѣ се постѣкѣсѣ, шї а кѣрѣра дѣпѣрїнѣѣ се
фїе а пѣрѣа грїѣв преѣте Гемїнарїѣла лѣї кареле ал-
мїнѣреа се нѣмеа Гемїнарїѣла дїеѣсан. Пре сама д-
чїстѣр доаз лнстїтѣтѣрї, преѣѣм шї пре сама мѣ-
нѣстїреї дѣла Бѣагрѣа, ѣнѣ ашїшдѣрѣ лн маїрї
рѣдїкѣсе ѣна кѣ ѣн тѣрї фрѣмос, аѣ дѣт зѣкѣре

тіпографія ші сатѣла Кѣт дін комітатѣла Белградѣла, карела кѣмпзрасе дела Бетлен Гакор кѣ 30,000 фл., дін карі 8000 фл. дела клер с'аѣ адѣнат, еар 24,000 фл. аѣ пѣс епископѣла дела еіне.

Епископѣла Аарон анвзцз пре попор, ка кѣнд зиче преотѣла ан дитѣрѣе: Аѣацї мѣнїкацї шѣла. шї Бѣцї динтѣрѣ аѣста тоцї шѣла. тоцї се анѣнеѣке. Тот аѣст епископ аѣ вѣгат шї ан лїтѣрѣе шї аѣ тїпзрїт ла кѣмїнекзтѣрѣ рѣгзѣнеа каре се анѣкпе аша: Доамне нѣ сѣнт вѣѣдник.

Преаа а. 1761 аѣ анѣнѣт асе фаче мїлітѣрїа ан Арѣла, аша кѣт ла а. 1765 аѣ фост антѣрѣѣсѣ де тот. Антѣрѣ аѣкѣтѣ прѣкѣ маї маѣлт с'аѣ остенїт Грїгорїе Маїор іеромонахѣла дела Ѣ. Треїме. Ананїте кѣ пѣцїн де аѣкѣтѣ вѣкпе папа Бенедїкт ла XIV. аѣ порѣнїт, ка оаменїї се нѣ се прїмѣкѣз дін лѣѣа ѣнїтѣ ан лѣѣа кѣа.о.лїкѣ каре се зиче попїстѣшѣкѣз.

Ла а. 1762 ан 14 Окт. Епископѣла Аарон аѣ прїмїт дін Семїнарїѣла епископѣск ҃їн҃чї тїнерї пре карїї іаѣ вѣгат кѣзлѣгзрї ан мѣнїстїреа Бѣнеї-вѣстїрї: пре Іоан Дѣваї дела дѣва, пре Аѣкѣнїтїе Ѣа-дї дін Ѣаѣ, пре Іоан Поп, пре Манїѣ Клаїн, шї пре Костантїн Кїнѣшї; ѣла де антѣїѣ с'аѣ нѣ-мїт ан кѣзлѣгзрїе Іосафат, ла доїлеа Амѣросїе, ла трїїлеа Іоакїм, ла патѣрѣлеа Ѣамѣїа *), ла ҃їн҃чїлеа Онеїм.

Ла а. 1763 Іан. ан 1. се фѣкѣ кѣзлѣгзрї ла

*) Autorialu acestei istorie; vedi sinot'a sub E).

Бѣнѣвѣстїре Ѣома Кѣрѣстѣшї сѣкѣїѣ дін Бодогѣ-їа, шї Анѣла Коршї дін комітатѣла Белградѣ-лѣ; ѣла де антѣїѣ ан кѣзлѣгзрїе се нѣмї Васїліе, ла доїлеа Аѣгѣстїн. Преѣте мѣнїстїреа шї се-мїнарїѣла Бѣнеї-вѣстїрї тот ан аѣст ан 1763 ан 18 Ноем. Епископѣла фѣкѣсе маї маѣре пре А.о.анасїе, пре каре кѣ о кале ан локѣла лѣї Геронтїе ан пѣ-се шї вїкарїѣ. Ан аѣст ан ан локѣла лѣї Мелетїе Неагос се фѣкѣ консїсторїаа Фїло.о.вїѣ Ласло де-ла Одохѣїѣ кѣзлѣгзрї дін мѣнїстїреа Ѣ. Треїме, кареле ла Рома аѣзїсе теолоѣїа.

Тот ан аѣст ан 1763 ан сѣборѣла маѣре с'аѣ рѣнѣдїт: ка пре ѣї ѣе вѣаѣ а се кѣзлѣторї, нѣмаї парохѣла мїрѣлѣї. Саѣ ла мїрѣкѣї се фїе вол-нїк лї кѣнѣна.

Ла а. 1764 ан 25 Фѣвр. ан вѣкѣтѣ де 55 де-анї аѣ рѣнѣзѣсат Аарон ан Оунгарїа ла Баїа-маѣре ан рѣсїденѣа Іесѣїцїлоѣ де Аѣрѣре де пїѣор. Тѣрѣ-нѣла лѣї де аколо с'аѣ аѣс ла Блаж, шї с'аѣ ан-гѣопат ан 13 Март. ан вѣскѣрека ѣла дін кѣрѣте. Кѣ окасїа аѣѣѣрїї трѣнѣлѣї лѣї ла Блаж се зиче, кѣ ар фї пажне ікоана Нѣкѣзтѣоарїе де А.зѣѣ ѣла де лѣнїтѣ дѣѣра ѣла маѣре.

Кѣнд аѣ фост Аарон апроапѣ де модѣрте, с'аѣ дѣсѣїне де вѣрѣла де фїер, ѣе ан ѣнспѣзѣѣѣе анї, пѣнѣ ѣе аѣ фост епископ, л'аѣ пѣрїтат пре пїлѣа годѣлѣ преѣте мїжлок шї ла мѣнї дін сѣс де кодѣте. Тѣрѣнѣла лѣї пѣнѣ ѣе аѣ фост антїне пре сѣкнѣдѣрѣ н'аѣ анѣпенїт, неѣї ѣеѣа пѣтѣоарїе н'аѣ слокозїт. Ананїте де ѣе порнїсе ла кале дін Блаж ш'аѣ сѣрїс

трѣлази адекъ 29 Івнѣ.

Аа 28 Івн. с'аѣ адѣнатъ сѣборъ маре, шѣ хо-
тѣрѣрѣ ље се факъ мѣне-зи. Аа 29 Івн. сокоатеѣ
се кандѣдѣе пре епископа Клаин, пре Григорѣ
Маіор шѣ пре Силестрѣ Клаинѣ; еаръ Анастасіе аѣ
вѣстит, кѣмъ вѣтанціи нѣ нѣмаі ачѣсторъ трѣ,
љі макаръ кѣрѣа потъ да вѣтрѣле салѣ.

Аа 30 Івн. аѣ антраѣтъ анъ вѣскрѣкѣ комѣсарѣ
крѣици: Баронѣа Ігнатѣ Борнемѣса де Касон
тѣсаѣрѣрѣла, шѣ Франчѣскъ Болрѣѣѣ Жѣделе нѣвѣлі-
лоръ дѣн комѣтатѣла Белградѣлази, шѣ се адѣнарѣ вѣ-
тѣрѣле. Григорѣ Маіоръ кѣпѣтѣсе 90, епископа
Клаин 72. Силестрѣ Клаинѣ 16. Анастасіе Рѣд-
нѣк 9 вѣтѣрѣ. Ачѣстѣе се арѣтарѣ амѣрѣциѣ.

Аа 6 Аѣг. аѣ вѣнитъ дѣла амѣрѣциѣ порѣн-
кѣ, ка ікоана карѣ аѣ пѣжѣсе се се трѣмитѣ ла Ви-
на. Анастасіе аѣ трѣмѣсе о принъ Филоѣеѣѣ алао
кѣлаѣгѣрѣла мѣнѣстѣрѣе С. Трѣме карѣ кѣ потѣла се
ліпѣсе де Анастасіе, шѣ принъ кѣлаѣгѣрашѣла п) Ам-
росіе. Фѣндъ кѣлаѣгѣрѣи ачѣиѣа анъ трѣчѣрѣеа кѣ і-
коана ла Сѣкѣѣ, се зѣче кѣ шѣ аѣоло арѣ фѣлѣкрѣмѣт.

Антраѣ ачѣстѣа шѣ анъ тоѣмна амѣрѣрѣтѣса Марѣа
Терѣсѣ аѣ нѣмѣтъ де епископъ пре Анастасіе. Григо-
рѣ Маіор, Фѣндъ ла Сѣкѣѣ шѣ аѣзѣндъ де вѣстѣеа
нѣмѣрѣѣ антраѣ епископъ алази Анастасіе, се сокоатеа
кѣмъ аръ пѣтѣе амѣпѣнѣе епископиѣа дѣла Анастасіе.
Еаръ Анастасіе, андаѣтѣ аѣпѣ ље аѣ аѣатъ нѣмѣрѣеа е-
пископиѣѣ, аѣ адѣнатъ ла капѣтѣла пре тоѣи кѣлаѣгѣ-
рѣи дѣн мѣнѣстѣрѣеа С. Трѣме шѣ пре протопопа дѣ-
ла Даѣа Аврамъ карѣле ера шѣ нотарѣѣ сѣборѣлази

марѣ. Анастасіе анъ ачѣеа адѣнарѣ н'аѣ аѣлатъ пре про-
топопа дѣла Блажъ Іоанъ Сѣкѣѣ даѣте се антраѣ
анъ адѣнарѣ, пѣнтраѣ кѣ н'аѣ фостъ капѣтѣларѣѣ. Анъ
ачѣеа адѣнарѣ нѣмаі амѣрѣрѣкѣрѣ с'аѣ фѣнѣѣт. Ана-
стасіе аѣ порѣнѣитъ нотарѣѣлази сеа вѣстѣкѣкѣ ла кѣлѣр
де епископъ нѣмѣт, љі нотарѣѣла анѣелегѣнѣѣсе аѣпѣ
сѣборъ кѣ Геронтѣе, кѣ Маіор, кѣ Клаинѣ, кѣ Сѣ-
кѣдаѣте, шѣ кѣ Манѣѣ дѣн Тѣрѣѣ аѣ кѣрѣе аѣзи Ана-
стасіе: кѣ нѣла ва вѣстѣ. Пѣнтраѣ ачѣка анѣѣшѣ Ана-
стасіе с'аѣ вѣстит.

Апоѣ Анастасіе анъ локѣла сѣѣ аѣсѣнѣа пре Силе-
стрѣ Клаинѣ шѣ пре Геронтѣе Копѣрѣеа, ѣнѣла се аѣкѣ
трѣже де кѣѣсѣле чѣле де кѣсѣторѣе, алаѣла де алаѣе-
ле, се гѣтѣ се мѣрѣгѣ ла Виѣна. Аѣпѣ о сѣпѣтѣмѣнѣ
с'аѣ аѣсе ла кѣѣт, шѣ де аѣоло ла Сѣкѣѣ, шѣ апоѣ
еарѣшѣ с'аѣ антраѣе ла кѣѣт. Анъ локѣла сѣѣ аѣ фѣ-
кѣѣтъ префекѣтъ шѣ маі марѣ преѣте мѣнѣстѣрѣе шѣ Сѣ-
мѣнарѣѣла аѣзи Аарѣн пре Сѣамѣѣл Клаин. Де ачѣ
мерѣжѣндъ ла Белградъ анъ 30 Окѣт. 1764 аѣ вѣгатъ
кѣлаѣгѣрѣ пре сѣкѣѣѣла Іерѣнѣмъ Калѣнокѣ. Де а-
ѣоло Анастасіе с'аѣ аѣсе ла Виѣна.

Кѣѣтъ с'аѣ аѣзѣитъ де нѣмѣрѣеа аѣзи Анастасіе антраѣ
епископъ, андаѣтѣ ѣнѣи протопопи кѣ сѣѣкѣрѣеѣеа про-
топопаѣлази дѣн Даѣа Аврамъ шѣ а протопопаѣлази дѣн
Блажъ Іоанъ Сѣкѣѣдаѣте аѣ трѣмѣс ла папа Клемен-
тѣѣ XIII. рѣгѣѣѣѣне, ка се факъ ла амѣрѣрѣтѣса се
фѣе епископъ карѣнѣла Клаин, кѣ пре Анастасіе не-
љі де кѣмъ нѣла вѣръ кѣѣноаѣе. Амѣрѣрѣтѣса мѣнѣнѣ-
аѣсе пѣнтраѣ ачѣкѣта, тотъ аѣпѣ кѣмъ кѣрѣсе Ана-
стасіе карѣе ера ла Виѣна, аѣ порѣнѣитъ конѣлаѣзи Хаѣѣк,
8*

кареле ера пресеє ла Гѣкернїе шї агмогум праефе-
ctus се кіаме пре кжїї ва протопопі, анѣме пре Ма-
о.еїѣ дела Братеїѣ, Мехешї дела Кадж-мѣнѣцѣѣр,
шї пре Васїліе дела Бѣгѣѣ (тоці ачешїа ераѣ кліен-
цїї лѣї Я.о.анасїе), шї сеї антѣѣѣ: оаре кѣ шїреа
лор с'аѣ скрїе ачеа ампротївїре?

Ан 1. Іан. 1765 пѣрїнциї дїн мѣнѣстїреа Ѣ.
Треїме аѣ антѣѣѣт а сѣѣжї лїтѣѣрїе ан бесѣрека
чеа маре дїн мѣнѣстїре фѣрѣ де шїреа шї вїне-кѣ-
вѣнтареа нѣмїтѣлѣї епїскоп Я.о.анасїе каре ера ла
Вїена, мѣкар кѣ тѣмпла анкѣ нѣ ера зѣгрѣвїтѣ.
Дѣпѣ ачѣка ан пѣрѣсеї пентѣрѣ сѣѣжеле бесеречешї
с'аѣ антѣѣмплат анпѣрекерї антѣре кѣлѣгѣрї, кѣ Ге-
ронтїе, Гїлвестѣрѣ шї Грїгорїе ѣнеле сѣѣжеле, де ам-
пѣрѣнѣ кѣ Ѣѣкѣдате, аѣ воїт се се цїнѣ ан бесѣ-
река мѣнѣстїреї, еар Фїло.о.еїѣ кѣ кѣлѣгѣрашїї ѣче-
нїї лѣї Я.о.анасїе, карїї шѣдеаѣ ан кѣрѣеа епїско-
пѣкѣкѣ, аѣ вѣрѣт се сѣѣжѣкѣкѣ ан бесѣрека чеа дїн
кѣрѣеа епїскопѣлѣї. де ачї антѣѣѣрѣ а се тѣла ан
ворке Грїгорїе шї Фїло.о.еїѣ. Фїло.о.еїѣ се десвїновѣ-
цеа, кѣм кѣ хотѣрѣеа, сѣ нѣ се цїнѣ ѣнеле сѣѣж-
ке ан бесѣрека дїн кѣрѣе, нѣ е де тоці кѣлѣгѣрїї
анкїеїатѣ, де оарѣ че ел шї пѣрїнтеле Гїлвестѣрѣ нѣ
с'аѣ анвоїт епре ачѣка. Кѣтѣрѣ кѣнѣ ера се се дѣкѣ
Фїло.о.еїѣ ан кіліе, зїче кѣ іаѣ зїс Грїгорїе: де а-
стѣзї анїнтѣ те ва вате д. зѣѣ. Фїло.о.еїѣ аѣ рѣ-
спѣнс: а сама пѣрїнтѣ, се нѣцї вїе ачѣста ан кап,
— шї аѣ антѣѣѣт а грѣї чеа деспре ікоана Пѣѣче-
стї кареа аѣ пѣжнѣ; шї зїче Фїло.о.еїѣ кѣ Грїгорїе
аѣ зїс: нѣмї тѣреѣе аѣѣтѣрїѣл Пѣѣчестї, кѣ еѣ сѣнт

фєрїїт антѣѣрѣ ачѣкѣѣ лѣме ш. а. Каре Фїло.о.еїѣ тоа-
те лѣ аѣ скрїе лѣї Я.о.анасїе ла вїен.

Ачѣкѣеа фолѣте таре аѣ апѣсат пре Грїгорїе
анїнтѣе ампѣрѣѣѣкѣї. Ампѣрѣѣѣкѣа ла чѣрѣеа лѣї
Я.о.анасїе аѣ орѣнѣѣїт: ка Грїгорїе капѣл тѣрѣѣ-
рѣрїї се се тѣрѣмїтѣ ла Мѣнѣкаѣ, се фїе сѣѣ вѣнѣ па-
зѣ, шї нїмене се нѣ кѣтѣѣѣ а пѣрѣта кореспонден-
цїе кѣ ел; Геронтїе шї Гїлвестѣрѣ се се деспартѣ дѣ
олаатѣ шї се фїе сѣѣпт аскѣлатаре, шї маї мѣлат нѣ-
дѣѣде се нѣ аїкѣ де а маї мѣрѣе анїнтѣ ла чева;
еар нотарїѣл Аврам, шї Ѣѣкѣдате, се фїе сѣѣпт ан-
кїсоаре, пѣнѣ кѣнѣ анїнтѣе епїскопѣлѣї се бор фѣ-
гѣдѣї кѣ бор фї сѣѣлѣшї шї аскѣлатѣтѣрї.

Ѣпре порѣнѣїле ачѣкѣеа антѣѣрѣ ачѣлашї ан ан
пѣрѣсеї Пенерарїѣл дела Гїкїѣ аѣ кемат пре Грї-
горїе Маїор ла Гїкїѣ шї л'аѣ пѣс ан арест ла Іе-
їѣцї, опрїнѣ пре тоці афарѣ де Іесѣїцї де а се ан-
тѣланї кѣ ел. Дѣпѣ ачѣка прѣсте пѣцїне зїле аѣ ке-
мат ла Гїкїѣ шї пре Геронтїе, Гїлвестѣрѣ Калїанї,
нотарїѣл Аврам, Ѣѣкѣдате, протопопѣл Дїмї-
тѣрїе дела Кешкїѣ, протоп. Манїѣ дела Тїѣ-
рїѣ, шї пре протоп. Ѣамѣїл дела Ѣекїѣ; шї каре
кѣм аѣ венїт ла сїкїѣ, пре тоці сѣѣпт пазѣ іаѣ пѣс
ан осевїте локѣрї. Фост'аѣ кемаци шї протоп. Ва-
сїліе дела Бѣгѣѣ, Ѣеодор Мехешї дела Кадж-
мѣнѣцѣѣр, шї Ма.о.еїѣ анспекторѣл дела Брате-
їѣ. Пре ачешїа тѣреї іаѣ антѣрекат Пенерарїѣл: Оа-
ре шїѣ еї шї клерѣл деспре анпротївїреа че аѣ дат
нотарїѣл шї Ѣѣкѣдате асѣпра епїскопѣлѣї аѣ ел?
— вї аѣ рѣспѣнс: ел; шї кѣ прїмеск пре Я.о.анасїе

де єпископ. Бар пре чеі алаці тоці анфрѣнтхнѣди кз че фак тѣрѣзрѣри, пре тоці іаѣ слокозѣт а ка-
сз афарѣ де Грѣгоріе Маіор, Аврам нотаріѣл
ші Ѣзкз да те.

Бар пре Грѣг. Маіор, дѣпз че аѣ плініт треі
лѣні ші жѣмѣта те ан Ѣікіѣ, дін порѣнкѣ ампрѣ-
тѣкѣкѣ ан хінтеѣ кѣ хотноціѣ кѣтѣнекѣ ші кѣ
пазѣ кѣтѣнѣкѣкѣ л'аѣ трѣміс ла Мѣнкач ан мѣ-
нѣстѣре, ѣнде ан тоатѣ віаца се фіе ан покѣн-
цѣ; ші ан тоатѣ цѣра Ярдѣлѣлѣ ші с'аѣ вестѣт: ка
німене нечі о кореспондѣнцѣ сѣк греа педѣпѣкѣ се нѣ
кѣтѣкѣ а пѣрта кѣ ел. Нотаріѣл ші Ѣзкз да те ан
осекѣте локѣрі аѣ фост сѣк пазѣ кѣтѣнѣкѣкѣ опрѣ-
ці, пѣнѣ ла веніреа ла Ѣікіѣ а єпископѣлѣ Яѣанасіе.

Єпископѣл Яѣанасіе, де карѣлѣ афарѣ де алці
кѣлѣгѣрѣ се алѣтѣрѣсе ші сѣлоаріѣл Іоан Доробант
дін комітатѣл Ѣолнокѣлѣ де-міжлок дін сатѣл
Мѣнѣѣ, іспрѣвінѣлѣ ші лѣкѣрѣіле сале ла Віена, кѣ-
трѣ міжлокѣл веріі ан ачелаші ан 1765 аѣ пле-
кат дін Віена, ші аѣ веніт пре ла Мѣнкач, ѣнде
с'аѣ єжнціт де єпископѣл Олшавекі чела чела
фѣкѣсе ші преопт ші кѣлѣгѣр. Де аколо с'аѣ акѣтѣт
прела Марамѣрѣш пре ла мѣмѣ-са ші фѣаціі сѣі,
дінтре карі чела маі марѣ пре ачела вѣкѣме ан комі-
татѣл ачелѣ аѣ фост віце-кѣпѣган. Де аколо кѣм
аѣ анѣрат ан Ярдѣл, тот педѣстрѣл аѣ веніт пѣ-
нѣ ла Белград, де аколо с'аѣ кѣрат ан Ѣікіѣ, ші
аѣ слокозѣт пре нотаріѣл ші пре Ѣзкз да те.

Анѣрѣнѣ ан Блаж ан 27 Яѣг. єшірѣ анан-
теа лѣі кѣ літіе. Дечі аѣнѣнѣнѣ ан каселе єписко-

пѣрі, с'аѣ рѣгат де іерѣаре Геронтіе ші Єілвѣстрѣ.
Ан 29 аѣ цінѣт єпископѣл сѣат кѣ асѣкаеле сале
ші аѣ ашезат, ка пре Геронтіе сел трѣмітѣ ла
Єтрѣмеа, ші пре Єілвѣстрѣ Каліані ла Мѣжїна;
кѣ аколо кѣ о каеле с'аѣ ашезат, ка ші кѣлѣгѣрѣі
дела С. Треіме нѣмаі кѣ лѣгѣмі ші кѣ ѣлѣс се
трѣеаікѣ. Дѣпз ачѣла с'аѣ ашезат ка пѣрїнціі дін
мѣнѣстѣре сѣші алѣгѣ препосіт. Ан 14 Єепт. с'а
єжнціт вѣсѣрѣка чела марѣ дін мѣнѣстѣре.

Ан 28 Яѣг. а. 1765 пре кѣлѣгѣрѣшіі Касіліе
Керестеші, пре Ямеросіе Єаді ші пре Іеронім Кал-
нокі іаѣ мѣтат ан мѣнѣстѣреа С. Треіме, ші іаѣ
трѣміс ла Рома ан колеѣла de propaganda fide
ла анѣцѣтѣрѣ.

Ан 8 Єепт. а. 1765 Іоан Доробант с'аѣ
фѣкѣт кѣлѣгѣр ші с'аѣ кемат Ігнатіе.

Тот ан ачел ан ан 13 Ноем. с'аѣ адѣнат
сѣкоф марѣ ан касѣлаєл єпископѣк дела Блаж, ші
маїнаїнте с'аѣ сѣжїт С. Літѣргіе, апоі кѣтрѣ
сѣжшїт єпископѣл Яѣанасіе с'аѣ пѣс пре амѣон.
Дечі —

а) с'аѣ четїт дѣнаціа ампрѣнтѣкѣкѣ дѣпре є-
пископіа лѣі Яѣанасіе ан лімеа ромѣнѣкѣкѣ анѣоар-
сѣ, акѣлѣтѣнѣдѣсе дѣпз орїціналѣл лѣтїнеіс;

в) с'аѣ четїт єѣла папѣі тот анѣрѣчелѣ трѣкѣз
пѣрѣкѣз;

г) с'аѣ четїт єѣла ромѣнѣкѣкѣ, прїн карѣ Яѣан-
насіе се дѣслѣгѣ де тоатѣ ампїедекѣрїле, че іаѣ сѣа
ампрѣтївѣ амплїнїреі дѣрегѣторїеі архїпѣсторѣші;

д) с'аѣ четїт єѣла кѣтрѣ капїтѣл трѣмісѣ,

прин кара се порџнуџе, ка ачестџи архіереџ ноз аскџапаре ші чинџте де плин се ісе дџ;

е) с'аџ четіт еџла кџтрџ клерџа џніт пот џн ачаа треџвџ трџміџ;

б) с'аџ четіт еџла пот џн ачаа трџкџ ла по-но,џа џніт трџміџ;

џ) с'аџ четіт еџла дерегџторілоџ еџнџаџі епі-скопеск пот џн ачаа трџкџ сџнџтоаре.

Дџпџ аџктеа еарџші се аџџнарџ џн кастел, ші ашеџџ епіскопџа чінчі дерегџторіі маі маџі, адеџџ: де Хартофілаџ ші де вікаріџ с'аџ економ анџмі пре Ігнаџіе Дорокант џн мџнџџіреа еџнеі-вџстірі дела Блаџ; де сачеларіџ прџџте поаџте мџнџџіріле дін џрџџа афарџ де мџнџџіреа еџнеі вџстірі ші чеа дела Белград пре Філо.џ.еіџ Дасло кареле е прџосіт џн мџнџџіреа ђ. Треіме; де е-клексіџх пре ђамџіа Клаіа каре е префектџа мџ-нџџіреі еџнеі-вџстірі дела Блаџ; ші пре доі кџ-лџџџі дін мџнџџіреа ђ. Треіме дела Блаџ, де џмпреџнџ кџ чеі маі дін сџџе, іаџ нџџе консіџторіа-лі епіскопесџі ші іаџ дџрџіт кџ тітџлџ де прџџ-чін-џтіџі.

Д.џанасіе нџнџ че аџ фост џн Віена лџкрасе се се џнтџрџџкџ прџџтаментџа лџі Дарон *), ші се се дџџ фџнџџі с'аџ еклеџіі кесеречџші џнде нџнџ аџі џнџџ нџ се дасе. Дела џмпџрџџіе с'аџ орџн-џџіт комісіе, џн каре се фіе ші дела гџберніе ші дін клер. Дін клер џн а. 1766 кџџі ва спре а-

*) Vedi Part. I. sub BB pag. 58 seq.

чџст сџџршіт с'аџ трџміџ џн ђіџіџ, чі кџ нџџін фолоџ.

џн мџнџџіреа ђ. Треіме се алџсе прџосіт Філо.џ.еіџ. кџ ачаа конџіџіе, ка де ва цінџ по-тџла кџ легџмі ші кџ џлеіџ се рџмџе џн дерегџ-џоріе џн преі ані џнтреџі; еар де нџ, ші маіна-інџте се се ліпџџџџ де прџосітџрџ.

Дџпа аџџа Геронџіе се трџміџе џн мџнџ-џіре ла ђтрџмџа, џнде се фіе сџџ аскџапареа џнџі еџџмен моџіџ. Чі Геронџіе дџпџ кџтџџа вџџме с'аџ џшџрат де ачаа окарџ, ші фџ трџміџ ла Герла, хоџџрџнџџісе пе пот анџа дін кенітџла мџнџџіреі ђ. Треіме платџ де 200 фл. Геронџіџ ла Герла аџ доџнџіт лоіџ пенџрџ кескреџџ ші пенџрџ прџот, еар дела џмпџратџа 2000 фл. пен-џрџ џіџіреа кескреџіі.

Ачџст Геронџіе маі мџлате џнџџџџџі аџ сџкріџ, дінџре каре џнеле с'аџ тіпџріт алџтеле нџ. Дџа сџнџт карџтеа: де реліџіа ші обіџџіџіле пџр-џілоџ, — о џнџџџџџџ крџшінџџџ с'аџ катџхіџм маі маџе, — Маімеџџџ іџџоріа сџхіџмеі грџілоџ, — ші Правіла дџпџ рџнџа слобелор дела кџџі.

Еар ђіа вџџџрџ Каліані еџа се се сџрџџнџ-џџџ ла мџнџџіреа дела Мџџіна; чі рџџнџџџе пот клерџа, іаџ џнџџџіт епіскопџа се рџмџіе ла Блаџ, дџџ џрџіџіт кџ ші портаріџ аџ фост рџнџџіт.

Д.џанасіе аџ фџџџт орџнџџалџ, ка џн семі-наріџџі нџмаі ачаа се се пріџџџџџ, карі аџ воіе де прџоџіе. Дерџпт аџџа аџ порџнџіт, ђемінаріџ-џілоџ се ліџе факџ рџберенџџ ші се џмџле ла клеріџџ.

ранціе болнічїе а прѣче ла алте леѣї, нѣмаї се фїе маїнаїнте фн 40 де зїле ла фнвццтѣрѣ, Еп-
dōdy сарѣші с'аѣ фзкѣт калбїн шї аша аѣ шї
мѣрїт о).

Фн а. 1770 кзлѣгѣрѣл Алексїе Мѣрѣш а-
нѣла аѣ фост прѣмїс фн Езнат ла Гебран, шї фн
а. 1771. кзлѣгѣрѣл Васїліе Кересте шї аѣ фост
трѣмїс ла Тїмїшоара де парох р), кз порѣнчї фм-
пзрѣтѣса се се трѣмїтѣ аколо парохї.

Ла а. 1772 фн 2 Маїѣ аѣ мѣрїт Епїскопѣл Я.о.а-
насіе, шї тоате але сале ле аѣ лзсат Семїнарїѣ-
лѣї дїечесан.

Я.о.анасїе аѣ петреѣт о віацѣ кѣчкрїнкѣ, шї
ера фодрте пзїторїѣ рѣндѣелїор бесеречїї рѣсѣрї-
тѣлѣї; кѣ шї Папїї дела Рома, кѣнд аѣ фзкѣт
релациа десре статѣла бесѣречїї сале ѣ), аѣ скрїс:
кѣм кѣ ла ѣнїцї сѣворѣл чел дела Трїдїнт шї
каноанеле бесеречїї апѣсѣлѣї нѣ сѣнт прїмїте. Ѣѣт
ел сѣворѣл чел маре аѣ фзкѣт протестацие: кѣ а-
фарѣ де чѣле па трѣ пѣнтѣрї але ѣнїреї, клерѣла
ачеста немїкѣ маї мѣлт н'аѣ прїмїт нечї прїмѣше.
Нѣ сѣфереа ел нечї фн ханїеле бесеречїї, нечї фн
церїмонїї, нечї фн орї че алт чеба лзтїнїзацие. О кѣ
де н'ар фї шї акѣм фнтрѣ аї ношрї, карїї шї фн
каноане, шї фн одѣждїїле бесеречїї шї фн алтеле
лзтїнїзеск. Я.о.анасїе аѣ довжндїт одатѣ дела фм-
пзрѣцїе 10,000 фл. пре сама бесѣречїїлор челор маї
сѣраче.

Чї кѣ тоате ачїстее Я.о.анасїе клерѣлѣ шї по-
порѣлѣї нѣ ера пзкѣт, ка ера грѣл ла фїре шї

нѣ лесе іерѣтѣторїѣ. Тоатѣ лѣмеа ар фї врѣт се о
фаїкѣ кзлѣгѣрї, шї се сѣпѣнѣ пре тоцї ла віацѣ
греа. Де сколле шї де фнвццтѣрї абее грїже вѣ-
нѣ, ера ом фодрте смерїт, ханїе де мзтасѣ нечї
де кѣм н'аѣ пѣртат, храна лѣї декѣнд с'аѣ фѣ-
кѣт кзлѣгѣр нѣмаї кѣ легѣмї шї кѣ ѣлїѣ аѣ фост.
Фн лѣкрѣрїле сале ла немїкѣ алтѣ нѣ кѣѣта,
фѣрѣ нѣмаї ла мѣрїреа лѣї д. хѣѣ; шї фнтрѣ а-
чест прѣпѣс ера некаѣтїт шї нѣ вѣга самѣ де хѣ-
леле алтора. Ѣлѣжеа рѣгѣѣнїлор чѣ де тоате зї-
леле нечї о алтѣ нѣ аѣ лзсат сѣ нѣо фїе зїс.
Ѣлѣжеа епїскопѣше, шї дїн ачел тїмп аша сѣлѣжеа
епїскопѣскѣ нѣ с'аѣ фнтѣмплат.

Г. Грїгорїе Маїор, ал шѣптеле епїскоп ѣнїт.

Ла а. 1772 аѣ венїт дїн віена дела сколлѣ
ла Блаж Стефан Поп шї Самѣїа Клаїн. Тот фн
ачел ан тоамна сѣлѣ фнчепѣт фн Блаж а се про-
пѣне шї фїлософїа. Професор аѣ фост фн лорїгѣ шї
фн метафїсїкѣ Стефан Поп, фн Ма.ѣес шї фн с-
ѣїкѣ Самѣїа Клаїн.

Кѣ ѣн ан маїнаїнте фмпзратѣла Іосїф мерѣнд
ла Мѣнкач, Маїор аѣ стрїгат кѣтрѣ фмпзра-
тѣла се се мїлостївѣскѣ ал аѣзї. Фмпзратѣла н'аѣ
фнтрекат: чїне есте?—Маїор аѣ рѣспѣнс: Ѣѣ сѣнт
Іосїф, пре каре л'аѣ вѣндѣт фрациї, шї аѣ фнчеп-
пѣт ашї снѣне патемїле. Денї фмпзратѣла фнтор-
кѣндѣсе ла віена аѣ порѣнчїт канцеларїїѣ ѣнѣѣ-
рѣцїї, се а ла черкаре лѣкрѣла лѣї Грїгорїе Маїор,
прїн каре черкаре Грїгорїе с'аѣ афлат невінобатѣ

ші фіндакх атвнчі се фкхвсе типографіе рвскекх ші ромжнхскх лн Віена, прін міжлочіреа лбі Іоан Неагое ацентзлбі, кареле ера фечорзл протвпопвлбі Маніс дін Армѣні, с'ав мілостівіт фмпзрзтѣса а нѣмі де ценсор пре Маіор.

Антрз ачѣа мѣрїна епікопзл Яоанасіе Реднік, ла чѣрегеа клерзлзі Грігоріе Маіор, Геронтіе ші Каліані се пѣсерз лн чїнстеа, лн каре ераз лнаїнте де епіскопїа лбі Яоанасіе, пре лжнѣ ачѣа рѣгнхдѣсе клерзл аѣ маї кзпзтат слокозєніе а кандїда пентрѣ епіскопїе.

Дечї ла а. 1772 лн 15 явгвст, с'ав адвнат сзвор маре ла Блаж сѣпт комісарїї фмпзрзтєці: Контеле Х'аллер ші Белді, лн каре се кандїдарз: Грігоріе Маіор кѣ маї мѣлт де о сѣптз де вотѣрі, апої Ігнатїе Доробант ші Іаков Яарон. Дїнтре карї се нѣмі епіскоп де фмпзрзтѣса лн лѣна лбі Окт. а. 1772 Грігоріе Маіор, де каре лѣкрѣ фолрте с'ав еѣкѣрат полтз ромжнїмеа дін Ардѣл. Маіор лнаїнте дече с'ав кзлѣгзрїт се кема Габріл. Ачєста аѣ фост фечор де преот дін сатзл Сзрвад дїнкомїтатзл Болнокзлбі де міжлок.

Антрз ачѣа пзїх аші іспрзві Грігоріе лѣкрѣріле сале лн Віена, фмпзрзтѣса аѣ порѣнчїт, се се адвне епіскопїї зніці дін Оунгарїа ші дін Ардѣл лн Віена, ка се фмпзцінѣзе сервзторїле. Ла ачєст сзвор аѣ фост епікопзл дін Кроація Васїліе Божїшковїч кѣ Іосафат Басташїч, епікопзл дін Ардѣл Маіор кѣ Сїа. Калїанї, Доробант ші Сам. Клаїн, дела Мѣнкач епікопзл Андрейс Бачїнскї

кѣ Жїтккї вїкарїзл ші зн канонїк Пороцкї, ші Сїавєстрѣ Прото-єгѣмензл дела Мѣнкач ші Марпїріе егѣмензл дела Поу; еар Мелєтїе Ковач епікопзл Орззїї-марї непѣтжнх атвнчі венї аѣ скріс карте: кѣмїкх че бор ашеза антрѣ ачєл сзвор; ел еѣкѣрос ва прїмі.

Антрѣ ачєст сзвор маї лтжїс с'ав лѣкрат дєспре фмпзцінареа сервзторїлор, апої аѣ фост мѣлтз прїче пентрѣ сїмколзл С. Яоанасїе; кѣ епікопзл дела Мѣнкач кжнх л'аѣ тіпзрїт, знде єсте де лѣхѣл сжнт, аѣ пѣс: дела Татзл нѣ фкхѣт чї пѣрчєзхторїс. Вїновзцєаѣ знії дарз пре Мѣнкзчєні, кѣчї н'аѣ пѣс кѣм лн чѣле лѣтїнєші се афаз: дела Татзл ші дела Фїзл нѣ фкхѣт чї пѣрчєзхторїс;—ші с'ав ашезат: се нѣ се пѣнз лн Кред-єѣ: шї дела Фїзл,—чї се рїзмѣ кѣм аѣ фост. Ачѣстѣ ашезаре с'ав лтзрїт шї прїн дєкрєтзл фмпзрзтѣсї. Алтеле, че с'ав маї іспрзвїт атвнчі, се пот бєдѣ лн фаптеле ачєлбі сзвор шї дела фмпзрзціе антзрїт шї трзмісе ла поапє епіскопїїле зніте лн цѣра знгѣрѣкєкх шї лн Ардѣл.

Маіор кѣ дєадїнєзл аѣ лѣкрат, ка тєологїзл чєл дєлѣчєа лѣтїнѣскєкх, ієѣдїтзл чєл дела епіскопїе, кареле маї вѣртос сѣпт епікопзл Клаїн аѣ фост ієкорзл мѣлтор тѣрѣѣрзрї, се се лїпѣѣкєкх дєла епіскопїе.

Дѣпз ачѣа Маіор прїн о скрісоаре дін Віена лн 19 Март. 1773 пѣрчєкєкх спре антрєбареа лбі Фїло.єїѣ Ласло, ілобоадє пре кзлѣгзрї а мжнїкѣ еѣкєтє алє.

Фіінд фн Вієна ачеші епіскопї се рѣгарѣ де ам-
пзрзтѣкса, ка сжціереа де кѣржнд нѣміцілор епі-
скопї, аї фзгзрзшѣлѣ, шї мѣнїкаѣлѣ, се се факѣ фн
бедрѣеа ампзрзціеї, спре каре ампзрзтѣкса с'аѣ фн-
воїт. Де чї Маїор іспрзвїнд акѣм тоате лѣкѣрїлѣ
сале, фн 23 апр. а. 1773 фн кесѣрека чеа дїн кѣртеа
ампзрзтѣксѣ, де фауѣ фїінд ампзрзтѣкса шї ам-
пзрзтѣкса Іосїф, тоатѣ кѣртѣ ампзрзтѣксѣ шї до-
мнїме мѣлтѣ, де епіскопѣ Васїліе Кожїшковїч гре-
чїкѣ дѣпз оїчїкїлѣ шї церемонїлѣ кескрїчїї рзсѣ-
рїтѣлѣ (кѣ Кожїшковїч нечї дѣкѣм шї антрѣ немі-
кѣ н'аѣ вѣрѣ се латїнїскѣ) с'аѣ сжціт епіскоп.
Аа сфжршїтѣлї лїтѣргїеї епіскопѣ Маїор аѣ кїне-
кѣвжнтат пре ампзрзтѣкса, дела каре аѣ кѣпзтат
о кѣрѣ скѣмпз шї фрѣмоасѣ, шї ѣнїеа. Ачїкѣтеа
Маїор леаѣ лѣсат епіскопїеї.

Епіскопѣ Маїор пофтеа, ка Кожїшковїч кѣ
прїлеѣлѣ сжціреї се лїкалѣ кѣлѣнї шї се а мѣ-
нѣшї фн мѣнї, чї Кожїшковїч нечї ачїкѣта н'аѣ фн-
гѣдїт, зїкѣнд: кѣ фн кесѣрека грѣчїкѣ нѣ еста
ачѣа фмѣрѣкѣмжнт фндѣтїнат.

Дѣпз ачїкѣтеа епіскопѣ Маїор фзрѣ де зѣ-
каѣ с'аѣ фнторѣ фн Ардѣла, ѣнде дїн тоте пѣр-
цілѣ аѣдѣнжндѣсе клерѣлѣ шї норѣдѣл се вѣкѣ кѣ мѣ-
рїре чїнстїт венїнд аа скаѣнѣл епікопеск пре чеа,
че кѣ вѣре кѣцїѣа ані кѣ маре а інімілор дѣрѣре
л'аѣ фост вѣзѣт кѣ окарѣ сїкоѣ дїн цѣрѣ. Бѣкѣ-
рїе маре кѣ аѣвѣзрат ла тоѣт клерѣлѣ шї норѣдѣл
ромжнек аѣ фост пенїтѣ еенїреа епіскопѣлѣ Ма-
їор, кареле дѣпз че аѣ венїт фн скаѣн, еѣн пѣрїн-

те шї кѣтѣрѣ тоці кѣлѣнѣ шї кѣ вѣрѣ с'аѣ а-
рѣтат, кѣ тоці вѣкѣрос вѣрїнд, — ѣша лѣї тѣтѣ-
рор ера дескїсѣ г).

Dein Istori'a Parentelui P. Maior.

Дѣпз моартеа влѣдїкѣлѣ А. Анасіе Реднїк,
кѣнд фѣ се се алѣгѣ влѣдїкѣ нос, маї тоате во-
пѣрїлѣ клерѣлѣ кѣзѣрѣ пре Гр. Маїор. Кѣ кѣ а-
пѣтѣ дор фл ащептѣ тоці, ка се се фнторѣкѣ ла
Ардѣла влѣдїкѣ, кѣт прѣнїї карїї нѣл кѣносѣсе,
чї нѣмаї де нѣмеї аѣзїсе, фнїкѣ стрїгѣ: Маїор!
Маїор! Де ѣнде мѣкар кѣ греа фнформацие мерѣкѣ
дїн Ардѣла аѣспра лѣї ла ампзрзтѣкса Марїа Терѣ-
сіе, тоѣтѣшї арѣтѣндѣсе прїнтрѣ о перѣоанѣ, че е-
ра де маре кѣрѣжмжнт фн кѣртеа ампзрзтѣксѣ,
аѣвѣзрѣл лѣкѣрїлор ампзрзтѣкѣї, фѣ нѣмїт епі-
скоп Фзгзрзшѣлѣ, шї фн а. 1773 прїн Васїліе Ко-
шїшковїч епіскопѣлѣ сѣрѣек аа ѣвїднїцѣлѣ аїко-
ло фн Вієна, фїінд шї ампзрзтѣкса Марїа Тересїе
фауѣ, фѣ сжціт архїереѣ. Преоці шї кѣнтѣреці а-
лешї аѣ фост ла сѣжѣа ачїка ромжнї кемаці дїн
Ардѣла. Анїре преоці аѣ фост шї іеромонахѣлѣ Сїл-
вѣстрѣ Калїанї, соѣ дїн тїнерѣкѣ лѣї Гр. Маїор.
Пофтїт'аѣ фост Гр. Маїор шї пре нотарїѣлѣ клерѣ-
лѣ Аврам дела Даїа се мѣрѣгѣ аѣнїчї ла Вієна,
чї ачѣла кѣ тоѣтѣл апѣсат де аѣжнїлѣ кѣтѣрѣнї-
це, н'аѣ пѣтѣт а се фнїѣмѣта ла дрѣмѣл ачѣла.

Нѣ мѣлтѣ вѣкѣме дѣпз че с'аѣ ащѣзат фн
скаѣа влѣдїка Гаврїл Грїгорїе Маїор, фл фѣче
ампзрзтѣкса Марїа Тересїе сфѣтнїк аѣвѣзрат дїн

ЛЗВНТРО. АЧЕСТА АНТЖИВ АТРЕ ВЛЗДІУІ ЧЕІ РОМЖ-
НЕЩІ АВВТ ПІПДА ДЕ ВІСЦЕЛЕНЦІЕ.

АЧЕСТА ПРЕКЪМ АНАІНТЕ ДЕ ІСГОНІРЕ АВ ФОСТ
КЪ РЪВНЪ МАРЕ, КА СЕ ФАКЪ ПРЕ РОМЖНІ А ФІ ВНА,
АША ФЪКЖНДЪСЕ ВЛЗДІКЪ НЕКЪРМАТ ФЪ А АМЕЛА
ПРІН ЦЪРЪ ШІ А АНДЕМНА ПРЕ ТОЦІ РОМЖНІІ ЛА ВНИ-
РЕ; ШІ МЪЛАТЕ МІРІАДЕ СЕ АНТОАРСЕРЪ ДЪПЪ КЪВЖНТЪЛА
ЛЪІ ЛА ВНИРЕ, КЪМ АМ СПЪС АН ПАРТЕА А КАП А. Ф. А.
ВІНГЪР АЧЕСТА КЪ РЪВНА ШІ КЪ АВПА СПРЕ АГОНІ-
СІРЕА ФЕРІЧІРЕІ НЪМЪЛАВІ РОМЖНЕСІКЪ, АНТРЕ ВЛЗДІУІ
ЧЕІ РОМЖНЕЩІ, СЕ ПОАТЕ АСЕМЕНА КЪ АДЪВЪРАТЪЛА ПЪ-
РІНТЕ АА РОМЖНІЛОР ІОАН ІНОЧЕНЦІЕ *Liber Vago* КЛАІН
ДЕ САД. КЪМ СЕ ЛЪСЪ ПРЕ ВРМЪ ДЕ ВЛЗДІЧІЕ, БЕЖІ
МАІ СВЪС КАП С. Ф. Г. КАРЕА С'АВ АНТЖМПАТ АН
А. 1783.

ВАРЪ ДЪПЪ ЧЕ С'АВ АШЕЖАТ АН БЛАЖ ВЛЗДІКА
ІОАН БОВ, НЪ МЪЛАТЕ АВНІ ТРЪІНД, АН А. 1785 КО-
ЛІНД АН МЖНЪСТІРЕА ЧЕА ДЕЛА БЕЛГРАД ОПТ СЕПТЪ-
МЖНІ, С'АВ МЪПАТ АН АВМЕА АЧЪСЪТЪ, ШІ ТРЪПДА
ЛЪІ АДЪС ДЕ АКОЛО АН БЛАЖ СЕ АДАВСЕ ЛА ВЛЗДІУІ
ЧЕІ МАІНАІНТЕ ДЕ АЖНІВЛА С).

ОМ АВ ФОСТ ЛА СТЪТЪРЪ ДЕ АЖВНС, ПЪРЪРЕА
ВЪКЕЕЛ, ФАЦА ЛЪІ АНКЪ ШІ ЛА АДЖНІ ВЪТРЖНЪКЦЕ АН-
КЪ РІДЕА.

АН ЗІЛЕЛЕ ВЛЗДІКЪЛАВІ АЧЕСТВІА ЧЕА ДЕ НЕМЪРІ-
ТОАРЕ ПОМЕНІРЕ АМПЪРЪТЪКЪСЪ МАРІА ТЕРЕСІА АВ ФЪ-
КЪТ АН ВІЕНА ГЕМІНАРІВ ПЕНТРЪ 50 ДЕ КЛЕРІЧІ ДЕ
ЛЪЦЕА ГРЕУЪКЪСЪ, ЛА С. БАРЪВЪРЪ, КА АКОЛО АН ДАВ
СЕ СЕ ХРЪНЪКЪСЪ, СЕ СЕ АНВЪКЪСЪ, ШІ ТОАТЕ ЧЪКЛЕ ДЕ ЛІ-
ПЪС СПРЕ КІВЕРНІСІРЕА ВІЕЦІІ СЕ АІВЪ СПРЕ А СЕ ПРОКОП-

СІ АКОЛО АНТРОВ ПІІНЦЕЛЕ ЧЪКЛЕ ТЕЛОЦІЧЕЩІ Ш. Ч.
АНТРЕ АЧЕЩІ КЛЕРІЧІ АВ ФОСТ РЖНДЪІТ ДЕЛА ЛЪВ-
ДАПА АМПЪРЪТЪКЪСЪ, КА АНТРЕ РОМЖНІІ АН АРДКА
СЕ ФІЕ НОВАЪ, АН ЧЕІ АН ЕНАРХІА ОРАДЕІ МАРІ ШЪ-
СЪ. ДЕ АКОЛО АВ АНЧЕПЪТ АНТРОВ РОМЖНІ А СЕ АН-
МЪЛАЦІ ПРЕОЦІІ ЧЕІ АНВЪЦАЦІ ШІ ІСЪВІЦІІ.

ГЕМІНАРІВЛА АЧЕЛА АПОІ АН ЗІЛЕЛЕ АМПЪРАТЪЛАВІ
ІОСІФ АА ДОІЛЕА ФЪ СТЪРЪМЪТАТ АН ВІЕНА ЛА АГРІА
АН ЦЪРА ВНГЪРЪКЪСЪ, ШІ ДЕ АКОЛО ЛА ДІОВ АН ЦЪ-
РА ЛЕШЪКЪСЪ, ШІ АКОЛО ПРЕ ВРМЪ ФЪ ДЕСФЪКЪТ. ТО-
ТЪШІ ФЪНДАЦІА АЧКА АН СІНЕШІ АВРЪМАС АНТРЕЪГЪ,
НЪМАІ КЪТ КЛЕРІУІІ ДЪПЪ ПОФТА ЕПІСКОПІЛОР СЕ
АНТОАРСЕРЪ ЛА ДЕСКЛІНІТЕЛЕ САЛЕ ЕНАРХІІ. ШІ АША
КАНІІ АЧЕІ АН МІЛА АМПЪРЪТЪКЪСЪ, КЪ КАРІІ СЕ ЦІ-
НЕА НОВАЪ КЛЕРІУІ РОМЖНІ АН АРДКА АН ЗІСЛА ГЕ-
МІНАРІВ, АКЪМ СЕ ДАВ АН ПОТ АНДА ЛА ГЕМІНАРІВЛА
ЧЕА АН БЛАЖ СПРЕ ХРЪНІРЕА КЛЕРІУІЛОР ЧЕЛОР ДЕ А-
КОЛО Т).

ВІНЕ АР ФІ ДЕ С'АР АВА САМА МАІ КЪ АМЪРЪВН-
ТЪЛА ДЪПЪ ГЕМІНАРІВЛА АЧЕЛА, КА ШІ АКОЛО СЕ СЕ ЦІ-
НЪ СІСТЕМА ЧЕА ДЕ ОБЩЕ РЖНДЪІТЪ; НЪ СЕ СЕ МЪСТЕ-
ЧЕ ІСТОРИА ВЕСЕРІЧЪКЪСЪ КЪ ФІЛОСОФІА, КАРЕ АНТРОВ ВН
АН СЖНТ ПІНЕРІІ СІЛІЦІ АЛЕ АНВЪЦА, ШІ ПРЕ ВРМЪ
НЪ Е НІЧЕ ЧЪКСТА НІЧЕ ЧЪКА П).

Іоан Бок ал опѣлеа Епископ Шит.
Dura P. Maior x).

Ачеста се зиче а фі де віцз дін Кіоаріѣ, дур
е нзскѣт ѿн Орман ѿн Вармегіа Солнокѣлѣ дін
лонѣрѣ. ѿн а. 1765 ера новіціѣ, адекз ѿнѣрѣ
іспітіре де квалѣгзріе ѿн мжнзстіреа Блажѣлѣ. Де
ѣнде ешінд, се фкче келаріѣ ла квалѣгзріі чеі де
лѣцеа лѣтінѣскз ѿн секѣіме. Де аколо ѿнѣторкжн-
дѣсе ѿн Блаж, ачі фѣ маі мѣлці ані ла мжнзсті-
реа Блажѣлѣ ѿн дерегзторіе де дішмаш. Ла а. 1773
веніндѣі кеф се се факз попз, мзкар кз ера фечор
взѣржн де преі зечі де ані віне ѿн сѣс, фѣ де влз-
діка Грігоріе Маіор тріміс ка клерік ла ѣжмвзта
маре ѿн цѣра ѣнѣрѣскз се се ѿнвѣце теологіа
ѿмпреднз кѣ оаре кареле Геці де ачкаші вжстз
ші пзнз ачі провіср ѿн кѣртеа влздікѣлѣі ѿн Блаж.

ѿнѣторкжндѣсе дела ѣжмвзта маре амжндѣі
вѣтежі де офтїкз, фѣрз херотонїці преоці де влз-
діка Гр. Маіор. Чі Геці нешіндѣсе кѣмпзта, нѣ
дѣпз мѣлѣтз вѣкме мѣрі де зїса боалз; а кѣрѣіа
молрте тоці чеі прїчепѣці дін клерѣлѣ Шит о же-
лїрз пенѣрѣ хѣрнїчіа шї рѣвна чеа маре, че ера ѿн
взркатѣлѣ ачела спре ферїчіреа нѣкмѣлѣі ромжнскз;
ші ѿнѣрѣ адевр се фі прзїт ачела, нічі поменїре
нѣ ар фі фост де Іоан Бок се се факз влздікз. Іоан
Бок кѣ кѣмпзтѣлѣ чеа маре, маі вжртос кѣ ллп-
теле чеа де капрз, нѣ нѣмаі скѣпз де зїса боалз,
чі апѣкжнд кѣ прїлежѣлѣ влздічіеі ла ѿндестѣла-
те міжлочїрі се шї ѿнѣрї шї ѿші лѣнїї віаца
пзнз астѣзі у).

Іоан Бок ѿнѣторкжндѣсе дела ѣжмвзта маре,
хїротонїндѣсе преот, фѣ цїндѣт ѿн кѣртеа чеа влз-
дічѣскз ѿн Блаж сокотїторїѣ ла каїі ш. ч. каре
кѣцета влздіка Гр. Маіор се дѣ спре ажѣторїѣ
ѿмпзрѣтѣсеі Марїеі Тересїе аѣпра Прѣшѣлѣі. Де
ачі фѣ ржндѣіт парох шї протопоп ла Мѣрзш-ва-
шархїѣ, ѣнде преѣм ѿмі віне амінте фѣ де ал
преїлѣ *) ан.

лзскжндѣсе, кѣм ам спѣс маі сѣс (§ 5), Гр.
Маіор де влздічіе, преотѣл ѣтефан ѣалчай, ка-
реле ера ѿн дерегзторїе де ефемерїѣ ла віена ѿн
ѣемїнарїѣлѣ клерїчілор челор де лѣцеа грѣчѣскз, скрі-
се ла Іоан Пара, че ера протопоп ѿн Нзсѣдѣ: ка,
фінд кз ера акѣм се се алѣгѣ влздікз нѣѣ ѿн
локѣлѣ лѣі Гр. Маіор, ѿнцелегжндѣсе кѣ чеі алааці,
кѣ кжці ва пѣтѣ, кѣ тот де адїнсѣл се стѣ, ка
се ѿнѣре Іоан Бок протопопѣлѣ Мѣрзшѣлѣі ѿнѣрз
ачеі преі кандідаці спре влздічіе, каре де обор пѣ-
тѣ еї фаче ачі ѿн Арѣкѣ, чѣле алааге апої че ера
а се лѣкѣра ла віена, пенѣрѣ ка дїнѣре ачеі преі пре Іоан
Бок сел нѣмѣскз ѿмпзратѣлѣ епісѣоп, се ле ласе пре
ажнѣлѣ. лѣдѣатѣлѣ Іоан Пара маі кѣрѣнд се ѿнцелѣ-
се кѣ Александрѣ Фїскѣтї протопопѣлѣ дела Біс-
прїцз, шї амжндѣі нѣмаі декжт мергжндѣ ѿн Мѣрзш-
вашархїѣ ла Іоан Бок, арзтарз скрісолреа чеа дела ѣте-
фан ѣалчай, шї ѿмпреднз ѿші арзтарз шї воєа са: кз
еї пенѣрѣ джнѣлѣ ка пенѣрѣ чеа маі взѣржн ѿнѣрз
теологїї чеі ної дін клерѣлѣ дін афарз кѣ мжні кѣ

*) Suptu corectura: ал пѣтрѣлеа.

пичоаре бор се стѣ, ка сеі капете вотѣри се поатѣ
 ѿнтра ѿн нѣмѣрѣла челор треі канѣдаці. Іоан Бок
 ле рѣспѣнсе, се нѣ ѿмеле ѿн лѣкрѣла ачела неміка,
 кѣ ачѣла ка се фіе ел влѣдѣкѣ нѣ бор пѣтѣ доѣжн-
 ді. Ві де ноѣ арѣтѣнѣ перістѣсѣріле дѣн Віена ші
 хѣрнічѣла лѣі Стефан Салѣаі ѣрѣторіѣлаі. лѣкрѣ-
 лѣі ачестѣла, ѿл ѿнкрѣдѣнѣарѣ, кѣ нѣмаі се по-
 атѣ еі фаче де аічѣ дѣн цѣрѣкѣ кѣ мѣжлочѣреѣ вотѣ-
 рілор се ѿнтра ѿн нѣмѣрѣла челор треі канѣдаці,
 неміка ѿндоалѣ нѣ аѣ депре норочѣтѣла сѣжршіт.
 ѿтѣнѣ се слобозѣ ші ел а воі, ка се ѿмеле а кѣнѣ-
 та вотѣрі ѿн партеѣ лѣі, фѣгѣдѣнѣдѣсе кѣ, де
 ва фі ел влѣдѣкѣ, тоате кѣ сѣфѣтѣла лор леѣа фа-
 че ші леѣа повѣцѣі пѣнѣ ші ѣкле че сѣнт але мо-
 шѣі влѣдѣчѣці. Ші алтеле маі мѣлате аѣ скріс Сте-
 фан Салѣаі ла Пара, кѣ каре ѿн тоѣт фѣлѣла дѣ
 ѿнѣцѣтѣрѣ, кѣм се се поарѣтѣ пѣрѣтѣнѣторѣі лѣі
 Іоан Бок ѿн лѣкрѣла ачестѣ.

Кѣнѣ фѣ адѣнатѣ клѣрѣла ѿн Блаж пѣнѣрѣ а-
 лѣчѣреѣ влѣдѣкѣлаі ноѣ, лѣѣдѣці Іоан Пара, Але-
 ксандрѣ Фіскѣтѣ кѣ прѣтопѣлѣ Петрѣ Оун-
 гѣр дѣла Сѣнтѣрѣ, Васіліе Нѣмеш каре ші акѣм
 трѣашѣ прѣтопѣ ал Тѣшнаѣлаі, ші алціі, паре
 стѣнѣ ѿн сѣфѣтѣла че ѿл аѣѣрѣ пре аскѣне, ка се
 се дѣтѣ вотѣ пре Іоан Бок, Дѣмѣтріе Каіан прѣто-
 пѣлѣ Рошіеі (аѣрѣдѣлаі), кареле акѣм е прѣпѣсѣтѣ
 ѿн Капѣтѣла ші чѣла маі дѣн лѣнѣрѣ сѣфѣтѣнѣк а-
 лѣі Іоан Бок, вѣрѣтѣ се ѿнпрѣтѣі сѣфѣтѣрѣ ачѣ-
 лѣла, дѣрѣнѣ ел, ка се се фѣкѣ влѣдѣкѣ ромѣнѣлор
 ѿн ѿрѣла рѣсѣла Жѣтѣкеі вѣкарѣла дѣла Мѣн-

кач, ші кѣ маре грѣѣ ѿл пѣтѣрѣ чеі аллѣці трѣче
 ѿн партеѣ са.

ѿша кѣ неѣоінѣа челор маі сѣсѣ зѣші кѣнѣ-
 тѣнѣдѣсе пѣнѣ ѿн зѣ де вотѣрі, ѿнтра Іоан Бок
 ѿн нѣмѣрѣла челор треі канѣдаці, арѣптѣ ѿн ло-
 кѣла чѣла депре ѣрѣмѣ, кѣ чѣла дѣнѣтѣіѣ аѣ фѣст Іг-
 натѣ Дѣрѣконѣтѣ вѣкарѣла ѣнѣрѣла ал епѣскѣпѣі
 фѣгѣрѣашѣлаі, ал доілеѣ Іаков ѿн ѿн прѣпѣсѣтѣла
 Капѣтѣлаі дѣла Орадѣа-марѣ ші рекѣтор Сѣмѣнарѣ-
 ріѣлаі дѣн Віена ла С. Барѣѣрѣ, амѣнѣдоі ѣѣрѣаці
 алѣші ѿнтра рѣмѣнѣ.

де ачѣла, ка нѣ кѣмѣла чеі доі канѣдаці Іг-
 натѣ Дѣрѣконѣтѣ ші Іаков ѿн ѿн арѣтѣнѣ де
 кѣ ѣнѣ вѣрѣме сѣѣдѣріле ші неѣхѣрнічѣла лѣі Іоан
 Бок ла ѿнпѣрѣцѣіе сѣл ѿнпѣадѣче а доѣнѣді влѣ-
 дѣчѣла; дѣпѣ ѿнѣцѣтѣрѣ лѣі Стефан Салѣаі, чеі
 дѣн ѿрѣла ѿл ѿншѣла пре Ігн. Дѣрѣконѣтѣ, ка, мѣ-
 кар кѣ Іоан Бок аѣ ѿнтраѣтѣ ѿн нѣмѣрѣла челор треі
 канѣдаці, се нѣ аіѣнѣ нѣчѣ о грѣже дѣ ел, кѣ доарѣ
 ва фі влѣдѣкѣ, чѣ се аіѣнѣ фрѣкѣ де Іаков ѿн карѣ
 реле е фѣцѣ ѿн Віена ші кѣ дѣадѣнѣла лѣкрѣ пѣн-
 трѣ сіне. Барѣ Стефан Салѣаі аша кѣмѣнѣтѣ аѣ-
 кѣрѣріле ѿн Віена, кѣтѣ, мѣкар кѣ ѿнтраѣ ачѣлаші
 Сѣмѣнарѣіѣ ерѣ кѣ Іаков ѿн ѿн, прѣтѣші Іак. ѿн
 нѣче чѣла маі мѣк прѣпѣсѣ нѣ пѣтѣ се аіѣнѣ, кѣ до-
 арѣ І. Бок се ва нѣмѣ дѣла ѿнпѣрѣтѣла епѣскѣпѣ, чѣ
 тоатѣ фрѣка о пѣрѣта де сінѣѣр Ігн. Дѣрѣконѣтѣ, ші
 пѣнѣрѣ кѣ маі мѣлате вотѣрі аѣла, ші пѣнѣрѣ хѣр-
 нічѣла ші мѣрѣтѣріле ѣкле мѣлате але лѣі. Пѣнѣ кѣнѣ
 лѣкрѣнѣ кѣ тоатѣ пѣтѣрѣе Сѣ. Салѣаі пре а-

рѣшѣнїѣ сѣ дѣе банї, кѣт пазѣкѣше ачѣа мѣнѣстїре шї лок ка сѣшї поатѣ фаче алтѣ; кареа аѣ шї фост, кѣ лок ле аѣ дат ла маїерїи Бѣлградѣшї, еарѣ банї аѣ дат трѣїспрѣѣкѣе мїи дѣ злочи, кѣ каре чеї че пѣрѣта грїже прѣсте банї, дїнтрѣ карїи ѣнѣл ера Іѣвановїч тїпографѣл бѣлѣкѣ Анастїе, каре аѣ тїпѣрїт шї Пѣрѣченїїле дѣла Бѣлградѣ, сѣ аѣ апѣкат се факѣ бесѣрекѣ, шї аѣ фѣкѣт ѣн маїерїи чї нѣ дѣпѣ кѣм ар фї пѣтѣт фаче кѣ ачѣї банї, кѣ аѣ фост фортѣ мїкѣ шї нѣ ѣналтѣ, ѣнтѣнекоасѣ.

Totu atunci se instreinara si una copia de mene facuta dein una istoria mai scurta a romanilor romanescă totu de Sam. Clain, a careia originală era în bibliotec'a munaștїrei dein Blasiu, impreuna cu alta copia cumparata dein bibliotec'a repausatului D. med. Basiliu Popu, inse care amendoue erau forã inceputu cá si originalele dein bibl. munaștїrei, cu întrebări si respunsuri.

Alta copia dein a. 1800, ci fora întrebări, si cu prefatiune, aflai dupa revolutiune, numai catu intru asta lipsescu citatele funtaneloru istorica ce se aflau intru cele alalte, si pentru carele in acestu exemplu e lasatu spatiu albu. Intru asta istoria Partea VI. scria de beserec'a romaniloru in Trnıa. intru unele mai pre largu, intru altele mai scurtu, de catu in cele de mai susu, er' la §. 9. dein partea Epıiei Fagarasiului dıce: кѣнѣ воїѣ скрїе май пре ларг исторїа мѣнѣстїреї Блажѣшї шї а Епїскопїлор ѣнїци, кѣ воеск дѣ воїѣ авк вїаѣ сѣ фак о карте, ѣн кареа кѣ амѣрѣнтѣл се скрїѣ вїеѣїле епїскопїлор Блажѣшї. Scris'a autoriulu acesta carte, au nu, nu se scie, inse Istori'a romaniloru latinesce o scrisese mainainte, cá o citeza in P. III. §. 23; er' cea romanescă mai mare

se pare a fi scrisa mai tardiu, cumu arata prefatiunea ce o adaugu aici, si pentru spiritulu autoriului nu va fi fora interesu.

Кѣтрѣ ромѣнї.—Сокотїнѣ кѣ мїнѣл мѣа зїсѣ ачѣа а фїлософѣшї ачѣлѣїа кареа аѣ. зїс: кѣ ѣрѣт лѣкрѣ есте блїнѣшї се нѣ шїе елїнѣкѣше,—адевѣрат шї ромѣнѣшї се поате зїче: кѣ ѣрѣт лѣкрѣ есте ромѣнѣшї се нѣ шїе исторїа нѣмѣшї сѣшї, кѣ вѣдем кѣм тоате нѣмѣрїле аѣ скрїе лѣкрѣрїле май марїлор сѣї. Шї се кѣвїне ачѣста омѣшї кареа арѣ мїнѣте; кѣ исторїа есте даскалѣл тѣтѣрор. лѣкрѣрїлор шї бесѣречешї шї полїтїчешї; кѣ еа нѣ нѣмай кѣ кѣвїнѣте чї шї кѣ пїлѣ дѣверѣѣѣ чѣле че ѣнѣаѣѣ. Ачѣст лѣкрѣ кѣѣѣѣнѣшї еѣ ам сокотїт, ка акѣм ѣнтѣїѣ ѣнѣкаї пре скѣрт, се дѣд оарѣ че кѣношїнѣѣ нѣмѣшї мїеѣ чѣлѣї ромѣнѣск, кареа пѣнѣ акѣм нѣчї атѣта кѣношїнѣѣ дѣ нѣмѣл сѣшї нѣ арѣ. Поате кѣ се вор афла ѣнїи кѣ сїмѣїре токма доїточѣскѣ, дѣ вор дѣфѣїма ачѣста остѣнѣлѣл а мѣа, зїкѣнѣ: че фолоскѣше омѣшї се шїе чѣле че аѣ фост? Оѣнїї ка ачѣшїеа сѣнѣт токма доїтоачѣ, кѣ нѣмай доїтоачѣле нѣ шїѣ лѣкрѣрїле май марїлор сѣї. Чї се лас акѣм пре нїше не ѣнѣелегѣторї ка ачѣшїа карїи нѣ бѣдѣ, кѣ ѣнѣшї дѣѣѣ аѣ порѣнїчїт лѣї Моїсе шї ла алїї еѣрѣаѣї сѣїнїци, се скрїе исторїа нѣмѣшї лор чѣлѣї жїдовеск.—Дѣчї тѣ, о кѣвѣнѣтѣторїїле ромѣнѣ, прїмѣкѣше ачѣстѣ пѣїнѣтїкѣ, дѣр кѣ мѣлѣтѣ остѣнѣлѣл шї преѣгаѣре дѣднѣтѣ исторїе а нѣмѣшї тѣѣ, шї, аѣ тѣ те неѣоаѣше, аѣ дѣ нѣ поїї тѣ, ѣнѣѣмнѣ шї аѣѣтѣ пре алїїї карїи пот, ка май пре лѣнѣ шї май пре ларг лѣкрѣрїле ромѣнѣшї се ле скрїе, шї ла тот нѣмѣл кѣноскѣѣте се ле факѣ; ка чеї еѣнї се се ласѣѣ ѣнтѣрѣ нѣмѣрїле нѣмѣрїлор, еарѣ чеї рѣї шї чеї неѣрѣднїчї се се рѣшїнѣѣше шї се ѣнѣѣпѣлѣ алѣпѣ-

ДА СІМЦІРЕА ЧЕА ДОКІТОЧККЗ, ШІ А ФІ ОАМЕНИ РОМЖІИ
АДЕКЗ ДЕСЗВЪРШІТ, КЗ МДАТ ЕСТЕ А ФІ НЗКДТ РОМЖИ,
КЗМ АНКЗЦЗМ ДЕЛА АНСДШІ ПАВЕЛ АПОСТОЛДА, КАРЕЛЕ
МЗКАР СРА ДІН СЕМЖИЦА ЖІДОВ, ТОТ СЕ АЗДА ШІ ЧІН-
СТЕШІ ЦІНЕА КЗ АКАІ КЗ НДМІРЕА ЕСТЕ НЗКДТ РЪМЖИ.

Inse acestu scopu alu autoriului nu s'a imple-
nitu, că ce operile lui istorice pana astadi nusu
tiparite, ci parte inca si perite, er' altii carii s'au
folositu cu operile lui, precum P. Maior, l'au luatu
pre dein ainte.

Totu acelasi incepuse la a. 1806 a tipari lun-
ga Calendariulu romanescu de Buda, unde pre a-
atunci se tienea că Censoriu si Revisoriu, isto-
ri'a romaniloru romanescce, dupa textulu istori-
ei mai scurte de mai susu, ci morindu elu in ace-
lasi anu in 17 maiu nu o a potutu continua. Aucto-
riulu cugeta a o da pre incetu in cole adause la
Calendariu, care apoi se se lege intru un'a. Calen-
dariulu acel'a cu istoria l'am ayutu, ci a peritu sub
revolutiune a casa in Blasiu. Titululu cartei era:

Исторія лѣкѣріюу ші лнѣжмлзріюу ромжніюу
пре скѣрт ашезатъ ші дін мѣлці бекі ші ноі скрі-
іторі кѣлѣкз ші скріцъ де Пзр. Сам. Калін де Гаа,
Еѣда, 1806, 8-о, Partea I—II. §. 6. pagg. 1—40.

Alte opere ale autoriului se afla parte tipari-
te parte manuscrise in Blasiu si aliurea, er' elen-
culu loru vedilu in Lad. Nagy de Peretsen O-
rodias, M. Varad. 1804 in 8-о, pagg. 206—209,
si in istori'a sa mai scurta ms. Part. III. §. 23.

a) Pag. 86. Numele dein acesta tabela se paru a fi
luate dein Actele uniunei scrise latinesce, care io le
avusem, donate ore candu impreuna cu alte documente be-
serecesci de repausatulu Prepositu alu Capituluului nostru
D. Simeon Crainicu, si apoi, luandumi copia, le depuse-

semi in archivulu episcopescu, de unde inse apoi precum
am intielesu s'au instrainatu, er' copi'a impreuna cu alte
acte au peritu in revolutiune. De acolo le au scrisu si
Sincai in Chron. t. III. pag. 194 seq., unde inse la pro-
top. Calborului se scrio 35 ce s'a pusu in parentesi. Er'
scrierea locurilor s'a verificatu dupa numirea de astadi.

b) Pag. 89. Se pare a fi smentela aci in numele lui Athana-
siu in locu de Theophilu; vedi mai susu p. 83. lin. 10.

c) Ibid. Despre mortea acestui A. Epu. nu se afla
daturi certe. In Poëmation de 2. leg. Val. M. Varad.
1830 pag. 114 se scrie a fi moritu in a. 1716; er' in Cu-
ventarile lui Dem. Vajda Blasiu 1813 pag. 25 in not.
cumu ca ar' fi vietuitu pana catra a. 1714, care se pare a
fi mai adeveratu, ca-ci pre la 14 Jun. 1714 se pare a nu mai
fi fostu in viatia, de ora ce numele lui nu se afla in scrisorea si-
nodului mare dein aceadi, care vedio Part. III. sub E.

d) Pag. 90. In notele la Cuventarile de mai susu
pag. 27, acestea se scrie: cumu că Episcopul Pataki a fostu—
ДІН СЕМЖИЦА НЕМЕШККЗ ПЗРЦКНІ НДМІТЗ, КАРЕ
РЪМЖИНА СЗРАК ДЕ ПЗРІНЦІ АМЕЛЖНА ЛА ДОБИТОЧЕ
ЛА ПОРЧИ, ДИ ДНКИЗ АЛ АДИ ФІИНА ДЕРЕГЗТОРИЗ ЛА КДР-
ТЕА ГРОФЛАДИ КОРНИШ А БЕНЕДИЗГ АПРОАНЕ ДЕ ДКЖ,
ВЗЗЖНАДА ІСТЕЦ Л'АД ДАТ ЛА Д'ЕЖ, ДЕ АКОЛО С'АД
АДЕ ЛА КАЗЖ, ДНДЕ ДИ ІЕСДИТ ПЗНЗ ЧЕ АД ІСПРЗІТ
ГОАТЕ СКОАЛЕЛЕ ІАВ ПЗРТАТ ГРІЖА, ШІ ФІИНА КЗ ІЕСД-
ІЦІІ СРА АТДНЧИ МАІ ПЗТ'ЕРМІЧИ РЪКНІТОРІ ПЕНТРД
СПОРИДА РЕЛІЦЕІ КА.О.О.І.ЧЕШІ, ФІИНА ЛІПЕЦ ДЕ АРХІЕРЕД
АН Н'ЕМДА РОМЖНЕСК, АД МІЖЛОЧИТ НД НДМАІ ВЛЗДІ-
КЗ СЕ СЕ ФАКЗ, ЧІ АНКЗ ШІ ДОМІНІДА ТЕРЛЕІ—СЗ ДО-
КЖНАККЗ.

Inse elu a invetiatu si la Roma, pre cumu nu numai au-
toriulu in Ist. cea scurta marturisesce, ci si autoriulu car-
tei: De origine et vicissitudinibus Collegii Germano-hun-
garici, Rom. 1770, unde asia scrie „ Ex Collegio Germ.
et Hung. de urbe absolutis studiis prodiit Josephus
Constantinus Pataky in missionibus, quibus Tra-
niam, et Valachiam lustravit, zelo apostolico clarus, eamque
ob causam Eppus. Gr. ritus constitutus “. Er' cumu ca s'ar
fi numitu Josefus Constantinu, de aliurea nu se sci.

e) Pag. 93. lin. 5. Dupa documentele produse la P. Maior l. c. pag. 390, chirotonia Epului. J. Clain nu potu fi mai tardiu de a. 1732, candu s'a si instalatu in 28 Sept. Vedi Sinkai la a. 1729—30, unde insusi Epulu J. Clain dice de sene, ca s'a santitu in 8 Nov. 1730 „desi aduce bene amente“.

f) Pag. 98. Autoriulu aici si mai in diosu judeca aspru pre benemeritatulu Epu. P. Aaron, ci e de sciutu, ca elu a fostu nepotu de frate alu Epului. J. Clain si ca sangele nu se face apa.

g) Pag. 103. Epulu J. Clain fu inmormentatu in munastirea Basilianiloru de in Roma, pre cumu vediui scriu oreandu in Protocolulu originale alu Episcopului Clain, ce se afla nu sciu cumu la fostulu Canonicu Isidoru Alpini, er' dupa mortei nu sciu ce s'a facutu. Insemnarea era scrisa de nepotulu de frate alu Epului. anume Joane, de carele in Ist. cea scurta se scrie ca a petrecutu cu Epulu. in Roma pana la mortea acestuia, er' apoi venindu in Trnia. a fostu Protopopu in tiera Oltului la Veneti'a de diosu. Acest'a au altulu a fostu Protopopu la Cugeru, a caruia una feta a fostu maritata dupa Protopopulu Nicolau Sancesali totu acolo, er' alt'a dupa unu nobile dein Ighiu Dobo, de carele pana astadi se afla remasitie. Alte fratii se mai afla in Blasiu, Sadu etc.

Titlulu Protocolulu era: Protocolum a die 10 Sept. anni 1750 usque ad a. 1708 diem 22 Febr. quo obdormivit in Domino Illm. ac Rm. D. Innocentius L. B. Klein de Szad Fogarariensis Eppus. conscriptum a Joanne Klein de Szad ejusdem sanctae memoriae Episcopi. ex fratre germano nepote in decursu 16 annorum quibus cum eodem Romae degit. Era in fol. de 131 pagg. Er' in capetu era adausu:

Epitaphium:

D. O. M.

Joanni Innocentio L. B. Klein
Valachorum, Graec. Ruth. Rasc.
Episcopo Fogarariensi

qui

A Carol. VI. & M. Theresia Romm. Impp.
Pro sua Ecclesia pro suoque populo
Plurimis impetratis beneficiis

Provincia sancte pieque administrata
De Ecclesia, de Principe, de Patria O. M.
Tandem aetate viribusque confectus
Cessit Episcopatu
Vixit annos LXXVI.

Obiit IX Kal. Octob. MDCCLXVIII.
Joannes Klein fratris f. amoris dolorisque

M. P.

Romae in Ecclesia SS. Sergii et Bachi, dicta vulgariter Madona del pascolo, ubi est residentia Rmi. D. Procuratoris & monachorum Ruthenorum Ord. S. Basilii M. ubi per testamentum sepeliri disposuit suprafatus s. memoriae Episcopus.

h) Ibid. Acte despre acestu lucru si astadi se afla in archivulu episcopescu de aici, intre altele relatiunea Epului. P. Aaron la Guberniu dein 27 Febr. 1755 pentru Compani'a grecesca dein Sabiniu, si in Descrierea starei regiunii unite sub Athanasiu Rednicu dein a. 1771 pentru Brasioveni.

i) Pag. 104. Leontiu Moschonas dein insul'a Naxos, dela care au remasu multe carti grecesci in biblioteca calugariloru de aci, mortu in a. 1758; vedi si actele deschiderei scoleloru dein Blasiu mai diosu sub D.

k) Pag. 105. De Sam. Clain autoriulu acestei istorie, afora de alte notitie ce se afla chiaru in acestu fragmentu mai in colo, vedi Orodias l. c. pag. 206, unde se dice a fi nascutu in a. 1745 in Sadu; er' Sincai l. c. t. III. p. 82, cum ca a moritu in a. 1806, in 13 Maiu, si asia in etate cani de 61 de ani. In istori'a scriita Part. III. §. 17, vrea asi deduce originea dela famili'a principiloru Moldovei Mogila, dein carea unii trecundu in Trnia. s'arufinimitu Micula si in urma Miculu.

l) Pag. 113. Auctoriulu sia incheiatu istori'a acesta la a. 1801, pre candu Vulcanu inca nu era episcopu.

m) Pag. 114. Asia se numeau calugarii dein munastirea dein curte fundata de P. Aaron.

n) Pag. 123. De acest'a se dice, ca in nebuni'a lui intru o noapte a adunatu tote iconele calugariloru ce spandurau in galeri'a de asupr'a, si lea aruncatu in laculu de suptu munastire, a fora de alui Josafatu Devai.

o) Pag. 124. Endrődý erá de natiune ungaru reformatu, de unde se trase acea nestatoría, pentru care fú si inchisu in muru pana la eliberarea de totu. Corespondentiele lui erau in archivulu episcopescu.

p) Ib. Banatulu si in specie Temisior'a s'au tienutu de diecesea Fagarasiului, cumu arata corespondentiele parochiloru tramisi, in arch. episcopescu.

q) Ib. Se afla si astadi in arch. ep. in copia indereptata cumu se pare de man'a lui dein a. 1771, in 144 pag. in fol. desu scrise.

r) Pag. 129. Aici e capetulu istoriei beserecesci ai Unitiloru dein Trnia. de Sam. Clain; er' ce urmeza e dein Istori'a beserecesca a lui P. Maior in partea netiparita, tienendu locu de §. 6 si 7 dein Partea II. Capu 7.

* s) Pag. 130. In cript'a beserecei dein curte in Blasiu sunt inmormentati episcopii P. Aaron, Ath. Rednicu, Gr. Maior si I. Bobu. — Athanasiu I. e inmormentatu in gradin'a manastirei dein Belgradu, I. Pataki in Fagarasiu, er' J. Clain in Roma. — Sam. Clain in ist. mai scurta ms. dice, ca Gr. Maior a moritu in Jan. 1785 fiendu de 71 de ani; er' Dem. Vaida in cuventari: cumu cá inainte de a invetiá la scola, ar' fi pascutu vitele, pre cumu si despre P. Aaron; cum ca mare fiendu a inceputu a amblá la scola.

t) Pag. 131. Acei bani facu 1200 fl. in mon. conv. pre anu, adeca cate 150 fl. pre una persona.

u) Ibid. Sistem'a invetiatureloru in Seminarulu si Liceulu Blasiului s'a schimbatu inca inainte de scrierea acestei istorie, si dupa aceea mai de multe ori.

x) Pag. 132. Totu dein P. Maior de acolo §. 7.

y) Ibid. Inca si mai departe, cá auctoriulu mori in 3 Mart. 1821 in Buda, er' episcopulu in 1830, 2 Oct. fiendu de 91 ani.

z) Pag. 136. Vedi inse mai susu Part. I. sub B. pag. 30, pre cumu si de cele alalte totu acolo.

aa) Ibid. Astea potu sierbi de mustra altoru mai multe defaime ce mai scrie asupr'a episcopului seu.

bb) Pag. 137. Ce mai urmeza in ms. nu are interesu istoricu, de aceea s'au si trecut.

B.

Dein istori'a Parentelui Petru Maior.

Partea inedita.

КАР Н.

ДЕСПРЕ ФАПТЕЛЕ ДНОР ВЛЗДИЧИ АИ РЪМЖНИЛОР
ДИН АРДЪЛА АНАИНТЕ ДЕ А СЕ ФАЧЕ ДНИРЕА КЪ ВЕСТК-
РЕКА РОМЕИ.

§. 1.

АДЪИ ГАБА ЧЕЛДИ КЪ АЧЕСТ НЪМЕ АЛ ДОИЛЕА.

АМ АМЖНЪ ДИ МАНСКРИПТ ДИН А. 1675, КЪ
ИСКЗАИТЪРА ВЛЗДИКЪИ ГАБА АНТЪРИТ, АНТЪРЪ КАРЕЛЕ
СЕ СОДН АШЕЗЪМЖИТЪРИЛЕ, КАРЕ ГАБА КЪ СЪКОРЪЛА
ЛЕ ФЪКЪ ПЕНТЪРЪ ФОЛОГЪЛ ПРЕЦИЛОР, А ВЕСТКРЕЧИЛОР
ШИ А КРЕЩИНИЛОР, ПРЕ КЪМ ДЪМЪЗЪ *

„АХОЕ. ПЪРИНТЕЛЕ МИТРОПОЛИТ ГАБА КЪ ЖЪРАЦИИ
ОКАДНЪДАИ, КЪ ПРОТОПОПИИ, А СЪКОР А БЕЛГРАД, АЛ
МЪЖИЗТИРЕ, АВЪНАДЪ ШИ ПЪРТЪНАДЪ ГРИЖЕ ДЕ АДЪКЪРЪРИ-
ЛЕ ДЪМНЕЗЪЩИ, ШИ МЪЛТЕ ЛИНСЕ, А ПРЕЦИЛОР, ШИ А
БЕСЕРИЧИЛОР, ШИ А КРЕЩИНИЛОР ПЪРИНТЕЛЕ СФИНЦИЕ СА КЪ А-
ЧЕСТЪ ПРИЛЕЖ, СЪ САСЪ АН ЦЪРКЪЛАТ, КЪ АЧЕСТЕ СЪ-
МЪЖИТЪРИ, КАРЕ НИ САД ПЪРЪТ, ШИ ЛЕАМЪ СКРИС АТЪИО
СЪМЪТЪ НЕЩЕ СЪМЪЖИТЪРИ ШИ А ДЕРЕПЪТЪРИ, КАРЕЛЕ
АМ ФЪКЪТЪ КЪ СЪКОРЪЛА МАРЕ, ШИ ЛЕАМЪ АВОАТЪ ТОЦИ
ПРОТОПОПИИ, СЪ ТЪРИАСКЪ КЪ СЛЕ КЪМЪ СЕ ВЕДЕ ДИН
СКРИСОРИЛЕ ДЕ АТЪНЧИ, ШИ АЧЪЛЕ КОРЪ СЪМНА ПРЕ
СКЪРЪТЪ.

А. КЪВЪНТЪЛА АДИ ДЪМНЕЗЪС СЪ СЕ ВЕСТЕКЪ А

*) Dupa ortografi'a manuscrisului, afora de i si o.

лімба нолгтръ рѣмзнене, крещінілор ꙗ кесерікз, ші
ѡнде ва трзѣѡ ші ва фі ліпсз.

в. Каре кзрці сз мтѡ скріе ші скоасе пре лімба
рѣмзненекз сз сз четекз, ші сз сз лвеце лкесері-
ка крещінілор ші ꙗтраalte локѡрі ѡнде ва фі ліпсз.

г. Каре попз ва да паціале, сз ле порге міре-
ніі пре де афарз, де нѡ ле ва да кѡ мжнз лѡі, сз
і сз ꙗ попіе.

д. Каре попз сз ва фаче ворнік пре ла нѡнте
ші ва ѡѡка, ші ва лела кетѡ, пін трзгѡ, ші ва
лела ла кзршме, ші сз фаче мзскзрч ші врзжіто-
ріѡ, сз і се ꙗ попіе.

е. Каре попз ва кѡнѡна нолпте, аѡ фрѡціе, аѡ
фѡціі де алтѡ попорѡ, сꙗѡ фрѡкзторі де рзѡ, ка-
ріі нѡ шад плініт поканіе, сз і сз ꙗ попіа.

ѕ. Каріі сз вор кзсзторі. Попа сз де ціре, ла
кесерікз, маінаінте кѡ о сзптзмзхз, ші де нѡ сз
ва афла ꙗтре еі ніче о нѡкѡдере, ашеі вом кѡнѡна.
Кзсзторіа сз сз ꙗчпз кѡ кѡвзнтѡ лѡі дѡмнехзѡ,
ші сз сз факз кѡ жѡрзмзхт, сз ціе чеі кзсзторіе.

з. Де коконошагѡрі че нѡ асте скріс ла тіпик
сз нѡ ціе, ачесте де мѡлтѡ сꙗѡ датѡ, ла сзѡорѡл
тѡтѡрор протопопілор, сз ле ціе, сз ле вестеаскз,
ші сз ле де попілор, ші крещінілор, дерепт ꙗсз
Пзрінгеле Ѣфінціеса сꙗіндѡ ꙗн царз, сз цзркз-
лѡіаскз, пре протопопі, пѡртатѡсꙗѡ кінѡ ꙗ дерегз-
торіе лор ші кѡм аѡ трзйтѡ, кѡ кѡвзнтѡсꙗѡ лѡі дѡ-
мнехзѡ ꙗтре крещіні, ші кѡ лѡкрѡл деспзрцзнілор,
ші кѡ дꙗѡлѡ цзріі, че асте ꙗ кесеречілор, ашіждере
ші попіі кѡм сꙗѡ пѡртатѡ, кѡ кесеріка кѡ ꙗвзцз-
тѡра, кѡ попореніі, ші ꙗкзш ші кѡ касз та ші кѡ
фомеѡ са.

Ашіждере ші пре мірені, кѡмѡ цінѡ ла кесерікз,
кѡм чінстекѡ кѡвзнтѡсꙗѡ лѡі дѡмнехзѡ, ші пре

попі, ашіждере ші бенітѡсꙗѡ аѡ наата попілор, ѡнде
кѡм сз ва кѡвени, сз ѡ каѡте, ші алте лѡкрѡрі че вор
фі де ліпсз сз каѡте.

а. Бѡтѡѡл сз сз факз кѡ апз, ші кѡ фок, аше
кѡм асте токмала.

б. Каре ѡмѡ асте кзсзторітѡ, ші нѡ ва мѡрѡе ла
кесерікз, ніче кѡ чінз дѡмнѡлѡі, попіі сꙗѡ дѡженекз,
ші сꙗѡ лвеце, ꙗрз де нѡ ворѡ аскѡлата ніче ла мор-
те сз нѡі кѡмінече, тотѡ ѡмѡл сз сз кѡмінече де
а ꙗтрѡ анѡ.

г. Кзндз кіамз крещініі пре попа ла волнаѡі, сꙗѡ
кѡмінече, ші нѡ ворѡ сз ꙗсз дѡпз попа дін-касз,
ꙗколо попа сз нѡ мергз ла морціі касеі *) молітвз
сз нѡ факз ніче ѡаселор, ніче хꙗінеелор, ніче ѡі, аѡ
вачі престе мортѡ сз нѡ де, аѡ гзніі, ꙗрз ꙗ латѡ-
рі пот да, піѡареле дѡкїтоачелор сз нѡ ле спеле,
ніче сз ле арзз кѡ лѡміна ꙗ фрѡнте, ші колакѡ
престе гроапз сз нѡ сз де, ванѡ ꙗ гроапз сз нѡ сꙗ
арѡнче, мѡеріле сз нѡ ціпе пре ѡліе.

д. Каріі нѡ вор сꙗші ꙗгроапѡ морціі лѡне сꙗѡ
міеркѡре, ла ача попіі сз нѡ мергз.

ѕ. Попіі сз нѡ факз молітвз пре дѡкїтоаче.

з. Каре ѡамені сꙗѡ мѡері, вор фаче фокѡ ꙗкрѡ-
те ла ѡѡі марі, сꙗѡ ла благовѡщеніі, ші вор пѡне
масз, ші пзне, ші хікѡ кз кінѡ морціі сз сꙗ ꙗкзлзаскз
ші арѡнкз апз пре ꙗжеціе, се еѡе морціі, пре ачеі
вор да шпанілор, сз нѡ сз ворѡ лзса.

и. Ѣзрѡкзторіале арзчеші, марце ші міеркѡре, чінз
ва ціне врзжі ача сз сꙗ де шпанілор сз нѡ сꙗ вор лзса.

ѡ. Прѡнчіі сз нѡ тоаче пре пзрѡсімі.

і. Кѡ лопата ла паці сз нѡ сꙗ батз.

*) Aici se pare a fi remasu ceva a fora dein punctulu
alu 4-le.

аг. А лѣне де паши а апѣ сѣ нѣ сѣ трагѣ:
 вг. Цокѣриле де админека шѣ дѣн сѣрѣзѣтори сѣ
 сѣ пѣе нос, че сѣ мѣарѣ ла бѣсерѣкѣ, парѣ каре нѣ
 ва цѣне ачесте, а тѣи попиѣ ворѣ фѣ фѣрѣ попиѣ, мѣ-
 ренѣи фѣрѣ де лѣе, парѣ алацѣ сѣ ворѣ да шпанилор.

Владика Габа. а)

Маѣ ам аникѣ амѣнѣ дѣн манѣкѣиптѣ иарѣши
 дѣн архѣвѣла вѣлѣдѣиѣ фѣгѣрашѣлѣи аскмене дѣн а.
 1675, а н кареле се кѣспринѣ фаптеле дѣнѣи сѣкор
 маре де сѣпт вѣлѣдѣиѣ Габа а нѣрѣ ачѣета кѣпѣ

„Вѣлѣтѣ а хое. Краю Япахю Мѣхю. Владика Габа.

Рѣнѣдѣила сѣкорѣлѣи маре, кареле сѣл фѣкѣт
 а Бѣлград, вѣлѣдѣиѣ Габа кѣ тоцѣ прѣтопѣиѣ цѣрѣи
 а ачестѣ сѣкорѣ сѣл датѣ а нѣинтѣ кѣтѣва сѣмнѣ-
 тѣри шѣ а дѣмнѣтѣри, кѣ каре сѣ сѣ доженѣскѣ шѣ
 сѣ сѣ а бѣе прѣтопѣиѣ шѣ прѣцѣи, каре сѣ ле де
 тѣтѣрор крѣцинилор а нѣинтѣ сѣ ле цѣе, шѣ сѣлѣ цѣе.

а. Кѣвѣнтѣла лѣи адмнѣзѣс кѣ кареле асте маѣ
 де липсѣ, крѣцинилор шѣ не а вѣцацѣлор, ка шѣ кѣм
 асте де липсѣ а мѣна а време а тѣнѣрѣкѣлѣи, а шѣ
 шѣ кѣвѣнтѣла лѣи адмнѣзѣс, ка сѣ сѣ вѣстеаскѣ а
 а мѣка нѣострѣ рѣмнѣше, кареле нем нѣскѣт, ка сѣ
 а цѣлѣагѣ тоцѣ крѣциниѣ, сѣва кѣ а тоатѣ сѣкорѣлѣе
 маѣ дѣнѣинтѣ вѣеме амѣ доженѣт, шѣ амѣ порѣнѣит
 а шѣ шѣ акѣм. Парѣ карѣи сѣ ворѣ а фла фѣкѣнѣдѣ а
 мѣнѣриле, кѣ кѣнтѣтѣлаз, кареле сѣл дат а н кон-
 дѣциле дѣнтѣи а тѣрацѣи а нѣ сѣ ва кѣнтѣтѣи.

б. Чѣнѣте а сѣлѣва адмнѣзѣаскѣ кареле сѣ фа-
 че а бѣсерѣилѣ крѣцинѣшѣи, кѣне асте а тоатѣ зѣлѣе
 сѣ лѣдѣам прѣ адмнѣзѣс, сѣ нѣ сѣ липсѣскѣ бѣсерѣ-
 ка де кѣвѣнтѣла сѣнѣиѣи сѣле, парѣ пѣнѣрѣ кѣ вѣ-
 зѣнѣдѣ нѣи сѣпѣрѣрѣтѣ, шѣ а прѣсѣрѣрѣ прѣцѣлор, ка-
 рѣи не фѣинѣдѣ пѣтѣнѣцѣ сѣ сѣ хрѣнѣскѣ фѣрѣ де мѣн-

кѣ, шѣ фѣрѣ де лѣкѣрѣ, бѣкѣтѣа сѣкорѣлѣ сѣнѣтѣ,
 прѣ дѣде лѣ фѣгѣтѣ оѣнѣдѣлѣ, прѣ ла ораше, шѣ прѣ
 ла бѣсерѣчѣи, дѣде сѣмѣтѣ маѣ кѣ довѣнѣдѣ, шѣ пла-
 тѣ а сѣ дѣ маѣ бѣнѣ, а тоатѣ зѣлѣе сѣ цѣе сѣлѣж-
 кѣ а бѣсерѣкѣ. Парѣ чѣлора алацѣ прѣцѣи, тѣтѣрора
 де прѣдѣнѣ ле порѣнѣим, лѣнѣгѣ адмѣнѣкѣ, мѣерѣкѣри
 шѣ вѣнерѣи, шѣ кѣнѣ сѣ ворѣ тѣмѣла сѣрѣзѣтори, а шѣш-
 дѣре шѣ а постѣри сѣ фѣкѣ сѣлѣжѣкѣ а тоатѣ зѣлѣе,
 парѣ де ва пѣтѣ прѣтѣтѣнѣдѣнѣилѣ сѣ мѣрѣгѣ ла бѣсерѣкѣ.

г. Кѣм амѣ а бѣтѣ шѣ пѣнѣ акѣмѣ оѣнѣаю, шѣ
 порѣнѣкѣ, кѣмѣ а тоатѣ рѣгѣчѣнѣилѣ нѣострѣ сѣ фа-
 чѣм помѣнѣ пѣнѣрѣ мѣрѣе са краю мѣлѣстѣвѣла домнѣ.

д. Дѣспрѣ рѣнѣдѣла сѣрѣзѣторѣлор, кѣм лѣмѣ да-
 тѣ одатѣ шѣ а нѣинтѣ, лѣс лѣоатѣ тоцѣ прѣтопѣиѣ, а
 шѣ сѣ сѣ цѣе, парѣ карѣи сѣ ворѣ а фла фѣкѣнѣдѣ а
 тѣралѣтѣ кѣнѣ, сѣ сѣ кѣнтѣтѣаскѣ.

е. Ачѣле лѣкѣрѣи кареле нѣ сѣ дѣнѣск кѣ скрѣ-
 пѣтѣра сѣнѣтѣ, шѣ кѣ токмѣла бѣсерѣчѣи нѣострѣ, шѣ
 пѣнѣ акѣм амѣ фѣстѣ порѣнѣитѣ, кѣмѣ сѣ сѣ пле-
 вѣскѣ, шѣ сѣ сѣ пѣе жѣе, а шѣ пофѣтѣм шѣ акѣмѣ,
 парѣ прѣ дѣде сѣ ворѣ а фла лѣкѣрѣи де чѣле кѣнтѣ-
 тѣсѣкор, кѣм асте рѣнѣдѣила сѣкорѣлѣи.

ж. Карѣ крѣцинѣ нѣ, ва а вѣца, тѣтѣла нѣострѣ,
 крѣдѣлѣ, а порѣнѣи, дѣнѣи ка ачѣе ворѣ фѣ фѣрѣ лѣе
 лѣи адмнѣзѣс.

з. Парѣ пѣнѣрѣ сѣ сѣ маѣ а тѣрѣскѣ, шѣ прѣн-
 чѣи не фѣинѣдѣ а шѣкѣлѣ, дѣде сѣ а бѣе, тот крѣци-
 нѣла сѣ шѣ адѣкѣ прѣнѣчѣи ла бѣсерѣкѣ, шѣ попа ад-
 пѣ че ва испрѣвѣ сѣлѣжѣка бѣсерѣчѣи, сѣ фѣкѣ цѣре,
 кѣмѣ сѣ сѣ сѣрѣнѣгѣ прѣнѣчѣи а бѣсерѣкѣ, сѣ а бѣе,
 кѣмѣ асте скрѣе маѣ сѣсѣ.

и. Попѣи, карѣи нѣ сѣ нѣвоѣскѣ кѣ рѣмнѣнѣе, че
 тот кѣ сѣрѣе, дѣнѣи ка ачѣа шѣ лорѣ фѣкѣшѣ де

кѣтрѣ дѣмнезѣхъ педепсѣ, шѣ дѣ кѣтрѣ попоранѣ ѣ-
рѣчѣне, шѣ сѣкорѣлѣбѣ скѣдѣре, ачѣа кѣ ѣн кѣвѣнѣтѣ
сѣ сѣ опрескѣ дѣн попіѣ.

ѡ. Тотъ Протопопѣа сѣ нѣ примескѣ нѣче ѣн
прѣдѣтѣ ѣ попорѣ, пѣнѣ нѣ ва аѣдѣче картѣ дѣла
протопопѣ, ѣн дѣ аѣ фостѣ наинѣте, кѣмѣ сѣв пѣрѣтѣтѣ.

Г. Нѣче ѣн попѣ ѣ попорѣ, фѣрѣ шѣре прото-
попѣлѣбѣ сѣ нѣ сѣ токмескѣ. Парѣ кареле сѣ ва ток-
мѣ фѣрѣ шѣре, сѣ фѣе опрѣтѣ дѣн попіѣ“.

Асемнѣзмъ аѣ, кѣ, дѣ брѣме чѣ ачѣст мѣтропо-
лѣтъ Сава Бранковѣвѣ ла нѣмѣрѣлѣ а а флѣтелѣор
ачѣстѣора зѣче: „ѣ лѣмѣа нѣастрѣ рѣмѣнѣше, кареле
(ѣ карѣ) нѣм нѣскѣдѣтѣ“, шѣ ла нѣмѣрѣлѣ нѣ аѣж-
та ѣрѣе аѣрѣтѣ кѣтрѣ лѣмѣа сѣрѣкѣскѣ, кѣтѣ пре
прѣоѣцѣ, карѣ нѣ се вор пѣрѣсѣ а ѣнтѣрѣдѣнѣца ѣн
сѣлѣжѣеле вѣсѣрѣчѣшѣ лѣмѣа чѣа сѣрѣкѣскѣ, ѣ лѣпѣк-
шѣ дѣн прѣоѣцѣ шѣ зѣче: кѣ дѣкѣтрѣ дѣмнезѣхъ ѣ шѣ
фѣак лѣрѣшѣ пѣдѣпѣсѣ ѣнѣ ка ачѣа, дѣшерѣцѣ сѣжнѣт
ачѣа сѣрѣкѣ, карѣ гѣрѣскѣ, кѣмъ кѣ ачѣст мѣтрополѣтѣ
аѣ фостѣ дѣ нѣкѣмъ сѣрѣкѣ шѣ нѣ ромѣнѣ ѣ).

§. б. Аѣлѣбѣ Дѣосѣ.ѣвѣсѣ.

Шѣ дѣ вѣздѣка Дѣосѣ.ѣвѣсѣ нѣскарѣ токмѣкѣ-
фѣкѣдѣтѣ дѣн аѣнѣла дѣла зѣдѣрѣа лѣмѣѣ зѣрѣ *) Іѣл.
ѣ. зѣле маѣ вѣкѣвѣскѣ: карѣ ѣн чѣ кѣп мѣаѣ вѣнѣтѣ
ла мѣнѣ, аѣмъ сѣпѣсѣ ла капѣ ѣ. § 4. Фаѣца рѣ, шѣ
аѣ дѣн кѣвѣжнѣтѣ лѣ сѣрѣсѣ.

„вѣздѣка Дѣосѣ.ѣвѣсѣ дѣ Белѣградѣ аѣмъ сѣкѣ шѣ аѣмъ
аѣлѣсѣ дѣн сѣвѣнѣта, кѣмъ прѣвѣдѣше а ѣнѣкѣ лѣѣѣ лѣбѣ

дѣмнезѣхъ прѣнтѣрѣ іѣспѣченѣ сѣфлѣтѣлѣбѣ, сѣ нѣ маѣр-
гѣ ѣ мѣнѣка дѣ вѣкѣѣ чѣла чѣ естѣ крѣшнѣ, сѣ нѣла
мѣнѣ дѣмнезѣхъ ла мѣнѣчѣ, шѣ ѣпѣрѣѣцѣа чѣрѣлѣбѣ сѣ
ѣ дѣрѣѣѣѣѣскѣ, ачѣкѣтѣ лѣмѣе сѣ нѣ аѣкѣ нѣмѣка маѣ
тѣраѣ дѣ дѣмнезѣхъ, шѣ чѣ поѣрѣнѣѣѣше сѣ сѣлѣжѣскѣ.

ѣтѣжѣсѣ, чѣнѣ нѣ ва асѣдѣлѣа дѣ прѣдѣтѣла сѣлѣ, кѣ-
мѣѣ ва лѣѣѣѣа лѣѣѣ лѣбѣ дѣмнезѣхъ, сѣ фѣакѣ, шѣ
дѣ чѣла ва опрѣ, сѣ фѣе опрѣтѣ, гѣлѣвѣ нѣ дѣ флѣорѣнѣцѣ.
Чѣла чѣ нѣ ва іѣспѣвѣдѣ ѣмѣла дѣ патѣрѣ ѣрѣ ѣ-
тѣрѣ аѣнѣ; чѣла чѣ нѣ ва постѣ ѣ постѣѣрѣ ѣтѣрѣ аѣнѣ,
фѣе дѣ карѣ постѣ кѣрѣшаѣ зѣ флѣорѣнѣцѣ.

Чѣла чѣ нѣ ва ѣнѣкѣ вѣ зѣле ѣтѣро сѣпѣтѣзмѣнѣ,
кѣрѣшаѣ кѣ дѣ флѣорѣнѣцѣ.

Пѣпа дѣ нѣшѣ ва ѣнѣкѣ прѣоѣцѣа кѣ кѣрѣѣѣ, дѣ
ва фѣе кѣѣѣвѣ, сѣлѣ фѣрѣ, сѣлѣ ѣчѣгѣшѣ, сѣ фѣе гѣлѣвѣ
вѣздѣкѣѣ нѣ дѣ флѣорѣнѣцѣ.

Прѣдѣтѣла кареле нѣ ва шѣ (ѣалѣтѣрѣа?) дѣнѣѣлѣсѣ
кѣрѣшаѣ кѣ.

Пѣпа дѣ нѣ ва шѣ лѣтѣѣрѣгѣа шѣ вѣчѣрнѣа шѣ і-
тѣрѣѣла кѣнѣ кѣ дѣ флѣорѣнѣцѣ.

Пѣпа дѣ нѣ ва аѣѣкѣ молѣтѣвѣ дѣ вѣчѣрнѣѣ шѣ дѣ-
іѣтѣро, шѣ молѣтѣвѣ дѣ прѣѣѣѣшѣнѣѣ вѣ флѣорѣнѣцѣ.

Пѣпа дѣ нѣ ва ѣнѣкѣ вѣсѣѣрѣка ѣ чѣнѣѣте шѣ кѣѣрѣ-
тѣ, сѣ фѣе кѣрѣшаѣ вѣ флѣорѣнѣцѣ.

Пѣпа дѣ нѣ ва аѣѣкѣ кѣрѣѣ шѣ вѣшѣмѣнѣте, шѣ ѣ-
нѣкѣлѣте шѣ вѣсѣ дѣ аѣнтѣмѣсѣ, алѣтарѣлѣбѣ шѣ а ѣрамѣ-
лѣбѣ, кѣрѣшаѣ кѣ дѣ флѣорѣнѣцѣ.

Пѣпа дѣ нѣ ва аѣѣкѣ дѣакѣ, шѣ ва сѣлѣжѣ, кѣрѣшаѣ
кѣ флѣорѣнѣцѣ.

Пѣпа дѣ нѣ (сѣсѣ) ва кѣѣнѣѣна ѣаменѣ ѣ стѣпенѣ

*) Dela Chr. 1627.

де фрзціе, ші г де кѣметріе, ашишдере де кѣскріе,
саѣ ал прѣіле вѣр саѣ прѣдмѣтрїе саѣ свѣднї-
чі: глоаѣ н де флорінці.

Попа деі ва тркче рѣндѣл вѣсерїні прѣсте зі
маѣ, саѣ свѣнта адмінїкѣ, пентрѣ вѣціе, сѣ фїе
вїршаг скаѣндѣлї кѣ де флорінці.

Попа де ва цїнк крѣчмѣ, кѣ де флорінці.

Попа де нѣ ва сокотї прѣ попорѣл сѣв нескѣдкѣ-
рїе саѣ сѣ ле спѣ вѣздїкѣ, шї ва лѣзї дїнтра-
ці, сѣ фїе вїршаг кѣ де флорінці.

Попа де ва фї мѣнїат, саѣ ѣюкѣтор, вїршаг кї фл.

Попа де ва фї лотѣѣ, шїшї ва прѣоці кѣкате
кѣ лотрї, кѣкателе аѣелдїа сѣ фїе вѣздїчѣшї, шї
сѣ нѣ фїе попѣ.

Попа де ва прѣклї кѣ арме шї кѣ пѣшкѣ, глоа-
ѣ вї флорінці

Попа де нѣ ва авѣ хаїне лѣнці пѣнѣ ла глѣз-
не, вї флорінці глоаѣ.

Попа де ва мѣрѣ прѣ попорѣл алѣвї попѣ,
саѣ ва кѣндѣна оаменї фѣрѣ шїреа вѣздїкѣ гло-
ѣ р де злоці.

Попа де ва кѣменека, ва прѣокодї прѣ чѣла ом,
ѣ нѣ акѣлатѣ де порѣнїка вѣздїкѣ, саѣ ва фѣче
памѣнѣте, р де флорінці.

Попа де ва мѣрѣ ла о вѣсѣрѣкѣ фѣрѣ шїреа
вѣздїкѣ, сѣ фїе лепѣдат дїн прѣоціе, шї сѣла дѣ
ла шпан.

Попа де ва цїнк лѣѣе чѣлора, ѣе ѣюрѣ прѣ
стрѣмѣ, шї кѣ окїї сѣ нѣ шї, сѣ нѣ фїе попѣ.

ѣїне ва рѣнї фѣта, вїршаг м де флорінці, шї

де пе соціа лѣдї кѣѣте кѣ де фл., шї чїнеї ва кѣндѣ-
на, сѣ сѣ скоаѣѣ ден попїе. прѣ де сѣ вор прѣкѣ
кѣ прѣнції лѣр, ел сѣ кѣндѣне, шї сѣ л к де фл.

Попа де ва благлословї маѣ де памѣнѣте фѣ-
рѣ саѣжѣѣ, сѣ фїе рѣмас н де фл.

Попа де нѣ ва кѣнѣта лїтѣрѣїе кѣ з прѣскѣ-
рї, вїршаг вї фл. прѣ омѣл, пѣнѣ нѣ ва пѣзтї
пѣпїе, сѣ нѣ саѣжѣкѣѣ.

Омѣл чѣла ѣе ва зїче: кѣндѣнѣмѣ прѣоѣте, кѣ-
ці фѣлѣѣѣск де вѣздїка, кѣ не аѣте саѣгѣ аѣѣла,
попа де ва акѣлатѣ де аѣѣл ом, глоаѣ н де злоці.

„Догодїѣ вѣздїка де белград кѣ тот сѣѣо-
рѣл нѣтрѣ, іѣководїтам зїлѣе чѣлѣ маѣ де пѣсте ан,
каѣрѣе нїме сѣ нѣ кѣтѣѣе а лѣкѣра нїчї шїе, нїчї
прѣ клѣкѣ, кѣ чїне ва лѣкѣра, сѣ фїе де глѣѣѣ з
флорінці, прѣ попа де нѣ ва спѣне сѣрѣѣторѣѣ, кї-
шаг вї флорінці.

Сѣпѣтемврїе а. з. н. дї. кѣ. кѣ. Окѣт. с. а.
дї. нї. кѣ. кѣ. Нѣем. а. н. гї. дї. сї. кѣ. л.
Дѣк. е. с. а. гї. кѣ. кѣ. Іанѣварїе а. с. з. кѣ. кѣ.
л. Фѣвр. б. г. кѣ. Мѣрт. а. кѣ. кѣ. Сѣмѣѣта
лѣдї лѣѣар. Янѣ. кѣ. кѣ. Маю з. н. кѣ. кѣ. Іѣн.
нї. кѣ. кѣ. л. Іѣл. н. еї. зї. кѣ. кѣ. кѣ. Іѣѣ.
гѣѣт а. б. с. еї. кѣ. кѣ.

Вїнерїле маѣ а прѣнїнѣте де м де мѣѣѣ-
нїчї. н прѣнїнѣте де кѣнѣ вѣсѣрѣе. г прѣнїнѣте де па-
шї. д прѣнїнѣте де прѣнѣѣѣѣрѣа дѣмнїѣлї. е прѣнїнѣ-
те де рѣсѣлї. с прѣнїнѣте де сѣнїпѣтрѣ. з прѣнїнѣте
де сѣнїѣѣ-мѣрїа чѣла маѣ. н прѣнїнѣте де прѣѣѣрѣа ка-
пѣлѣ лѣдї Іѣан. а прѣнїнѣте де прѣнѣѣѣѣрѣа кѣѣѣѣ.

Г — АІ — ВІ —

Ау́ксте че сжнт десне вінеріле магі, фіінд скрі-
се пе словеніе, ле ам љнторі пентрѣ љнцелес пре
ромжніе. Дін фантеле ачестѣі сжкор се вѣде, кжнд
с'аѣ љнченѣт ші с'аѣ љнрзаччїнат апжте сжр-
вжторі љнтре ромжні; каре адеѣгжнд адмінеціле,
де с'ар цїнкѣ, сатз атреїа парте а анѣлѣі о ар пе-
трѣче оаменїі фжрз де лѣкѣѣ. Чї мѣлїмеї сжрвж-
торїлор ле аѣ пѣс кѣмпжт љмпжрзціа. Тотѣшї шї
акѣм ѣнїї де ѣнеле сжрвжторї, каре кесерїка гречѣ-
скз нїчї одатз нѣ ле аѣ кржжт а фі сжрвжторї ле-
гатѣ с), нѣ се пот дескжра. љсз а лѣкѣра љн клакѣ
адекѣ а лѣкѣра пе сама алтора фжрз де платз љн
ѣнеле сжрвжторї ка ау́кстеа, нїчї одатз н'ам по-
менїт се цїнз ромжнїї пжкат. Пентрѣ ау́ка љнтрѣ
ау́ксте сжрвжторї кѣкѣрошї ажѣтз кѣ лѣкѣѣ ма-
нїлор сале пре чеї непѣтїнчшї, дѣрз маї де мѣл-
те орї лѣкѣѣ пе сама челѣр богачї шї пѣтѣрнїчї.
Дрепт ау́ка ачешїа, пентрѣ ка се капете дела сж-
рачї лѣкѣѣ фжрз де платз, кѣ вікленїе цїн парт-
те сжрвжторїлор челор че нѣ сжнт сжрвжторї, кжт
љн ѣнеле локѣрї пжнз астжзї фжрз род еште по-
рѣнїка љмпжрзтѣскз чеа пентрѣ љмпѣцінареа сжр-
вжторїлор челор нетрѣкнїче. Ау́ка еште несѣферїт,
кж ѣне орї шї дїнтрз преоці се афлз, карїї іѣвекс
пе оаменї аї цїнкѣ љн ржтжчїре.

Нѣ шїѣ прѣстїа чеа маге шї љнтѣнѣреѣѣл чѣл
грѣѣ ал неціїнцїеї аѣ фѣст прїчина, де аша кѣм-
плїт аѣ љмѣлїт сжрвжторїле чѣле легатѣ ваздї-
ка дої.ѣѣѣ кѣ сжворѣл, аѣ доарз пентрѣ ка кѣ

ау́кстз мїжлѣчїре се арѣте маї вжртос прїн сѣкманѣ
дїн афарз десклїнїреа љнтрѣ крѣдїнца чѣл право-
славнїкз, шї љнтрѣ ересѣл чѣл калїїнеск, ла кареле
токма ера прїмеждїе љн времїле ачѣле се нѣ се а-
лѣнече ромжнїї. Ау́ка еште адевжрат, кж сжрвжто-
рїле шї ікофанеле сфїнцілор, прѣкѣм шї постѣрїле
вжртос аѣ апжрат пре ромжнїї чеї прошї де а кж-
дѣ љн жїѣл ерес, кареле толатѣ ау́ксте ле лѣпж-
ѣз. Чї акѣм дїн дѣрѣл лѣї д. жѣѣ, де кжнд аѣ
лчѣгат а фі прїнціпї калїїнї љн љрѣѣл, прїн пжр-
тїнїреа крѣцінїеїеї љмпжрзціеї а љвстрїеї де пот
с'аѣ ржтежат жїа прїмеждїе.

Оунде гржшїе сжворѣл де а степене адекѣ
спїце де фрзціе ш. ч. се каде се се шїе, кж сжво-
рѣл ачестѣ нѣмжрз ачї спїцѣле аѣпж сокѣтѣла по-
пїсташїлор, нѣ аѣпж сокѣтѣла нѣлѣтрз шї а Гре-
чїлор, карїї нѣмжрзм спїцѣле аѣпж сокѣтѣла Пра-
вілеї чеї љмпжрзтѣшї. Де ѣнде се каде а цї, кж
ѣнде жїе сжворѣл а степене, с'аѣ спїце, ау́кле
сжнт н, пентрѣ кж а патра спїцз а попїсташїлор
ржспѣнде ла а нѣлѣтрз а опта. Аша ал прїїлеа верї
ла попїсташї сжнт љн спїца а патра, ла нѣї љн
спїца а опта. Де врѣме че сжворѣл ачестѣ пѣдепѣ-
ше пре попа, кареле нѣ ва кѣнѣна љн спїца а
патра адекѣ алтрїїле верї, кїар еште, кж ѣнїї пре-
оці нѣ врѣ се кѣнѣне љн спїца ау́ка, карѣ дрепт
ла попїсташї е опрїтз, сарз ла ромжнї шї ла Гре-
чїї пѣрѣрѣ аѣ фѣст словѣдз. Се се фіе љнвжцат
преоції ачїа ла ау́кста дела попїсташї нѣ в де а
крѣде, де оарз че љн жїеле ачѣле фѣартѣ пѣцінї

пописташі ера ꙗн Ардѣла ші де тот сѣзѣціи прін
калвіні, ніче нѣ с'ар фі плекат ромѣніі дела по-
писташі а ала врѣн обічкіѣ. Міе міе паре, кѣ дела
сѣзѣціи аѣ лѣат пілда преоціи ачел. Кѣм ам арѣтат
ла партѣа а, кап г, § 3 Сѣзѣціи ꙗнкѣ ера де ле-
меа греѣкѣкѣ, чі зніціи кѣ вѣрѣка РOMEI; пописта-
шіі, кѣм ле ера трѣва маі демѣат, ꙗтрѣ чіе че сѣ
ꙗнторѣа кѣтрѣ еі дела неѣніреа греѣкѣкѣ, іде нѣ
се пѣтеа вѣга тоатѣ лѣмеа попистѣшкѣкѣ, ꙗнкѣ
мѣате вѣреа; ꙗнтрѣ сѣзѣціи, мѣкар кѣ ера де лѣ-
меа греѣкѣкѣ, вѣрѣе правіла са, преѣм асѣзѣціи в
вѣгатѣ ꙗтрѣ зніціи рѣші дін цѣра зніѣрѣкѣкѣ. Де-
чі преоціи ромѣніі фіінд нѣ мѣлці ꙗтрѣ сѣзѣціи,
се ꙗвѣцарѣ дела преоціи сѣзѣціи, ші а нѣмѣра спі-
цѣле кѣсѣторіеі ка пописташіі, ші а нѣ кѣнѣна ꙗн
спіца а ш. ч. d) каре рѣтѣіре о ꙗндрептѣ сѣ-
ворѣа ачѣста.

Кап а.

Деспре Впархіа Епіскопіеі неѣніцілор ꙗн Ардѣла.

§ а. Епіскопѣла.

Впархіа неѣніцілор ромѣніі дін Ардѣла атѣта
е де маре, пре кѣт е де ларг мареле Прінціпат ал
Ардѣлаѣлѣ кѣ пѣрціле лѣі ꙗмпредѣнате е). Нѣмаі
ѣн епіскоп сѣтѣпѣнѣше тот ачѣст маре цінѣт,
карѣле нѣ се нѣмѣше дела пре ѣн ораш, чі дела цѣ-
рѣ, ка ші епіскопѣла чѣла попистѣшкѣ. А чі, преѣм
Епіскопѣла чѣла поп. се зіче епіскоп ал Ардѣлаѣлѣ
(Transilvaniensis), аша ші епіскопѣла неѣніці-
лор ром. дін Ардѣла се кіамѣ епіскоп ал Ардѣлаѣлѣ.

Лѣкѣдінца лѣі маінаіте аѣ фост ꙗн Сікіѣ, зні-
де ера ші кѣрѣскѣла Гѣверніѣ ал Ардѣлаѣлѣ, чі фі-
індѣкѣ кѣ Гѣверніѣ с'ар мѣтат ла Кѣлѣж, епіско-
пѣла чѣла де акѣм Васіліе Мога, прін пѣнѣлѣ г
ал Інѣтрѣкѣціеі дела ꙗмпѣрѣціе лѣі датѣ, каре о-
ам кѣрѣ маі сѣс кап а § 3. с'ар ꙗндрѣторат се
шѣзѣ ꙗн Кѣлѣж. Ачѣстѣ ꙗндрѣтораре кѣ греѣ кѣ-
деа ла чѣла маі маре партѣа неѣніцілор, пѣнтрѣ кѣ
ꙗн пѣрціле чѣле де кѣтрѣ Кѣлѣж ромѣніі маі кѣ
самѣ сѣнт зніціи, мѣлцімеа неѣніцілор фіінд маі
вѣрѣтос ꙗн пѣрціле чѣле де кѣтрѣ цѣра мѣнѣнѣ-
кѣкѣ. Де ѣнде кѣ греѣ ар фі ші чѣлора дін кѣлѣр
ші мѣрѣнілор а алѣрга ла Кѣлѣж ла Епіскопѣла ші
Консіторіѣ ꙗн ꙗрѣіеіе салѣ, Дрепт ачѣла аѣнѣ рѣ-
гарѣа Епіскопѣлѣ В. Мога, каре ꙗн тоамна пре-
кѣтѣ *) оаѣ фѣкѣт фаѣц кѣтрѣ ꙗмпѣрѣлѣ ꙗн
Кѣчу; асѣте вѣнѣ нѣдѣкѣде дін мѣла ꙗмпѣрѣтѣкѣкѣ
се рѣмѣнѣ епіскопѣла неѣніцілор кѣ лѣкѣдінца ꙗн
Сікіѣ ші де ачѣ маінаіте, нѣмаі се фіе православі-
чіі кѣ мѣнѣ ꙗндрѣтораре а да вѣні спре кѣмпѣра-
реа касѣі чѣі де рѣсіденціе епіскопѣкѣкѣ: каре сѣмѣ
де нѣ се ва аѣѣна, лѣснѣ се поатѣ піарде ачѣла мѣіте
ꙗмпѣрѣтѣкѣкѣ, кареа нѣ шіѣ апоі кѣнѣ се ва маі пѣ-
тѣк кѣпѣтѣ.

Кѣт де пѣцінѣ пѣтѣре ар епіскопѣла неѣні-
цілор ромѣніі дін Ардѣла, дѣстѣла се вѣде дін Ін-
ѣтрѣкѣціа чѣла маі сѣс **); тотѣші, дакѣ е акѣм
ромѣн, ші нѣ сѣрѣ, епіскопѣла лор, нѣ трѣкѣрѣ ꙗ-

*) Se pare in 1812, că-ci Istori'a se scria in 1813.

**) La P. Maior ist. bes. pag. 136 seq.

кз доі ані, дежнѣ с'аѣ ашезат епископ, ші іатѣ
 ꙗн Сікіѣ аѣ неѣниціі Семінаріѣ пентрѣ клерічіі лор;
 ші дін міла ꙗмпзрѣтѣкѣ е фѣкѣтѣ рѣнѣдѣлѣ, ка
 патрѣ клерічі неѣниці дін ꙗрдѣ е ꙗнѣкѣ тео-
 логіа ꙗн Бѣю, каріі ꙗнторѣжнѣдѣсе апоі акасѣ се фіе
 професорі, ш. ч. Барѣ кѣ сколлѣ чѣле де прін сатѣ
 пѣнѣ акѣм ꙗнтрѣк неѣниціі пре чеі ѣниці ꙗн ꙗрдѣ.

Дакѣ ромѣніі чеі неѣниці дін ꙗрдѣ атѣта-
 аѣ прокопсіт ꙗн скѣртѣ вѣрѣме абѣнѣ епископ дін
 нѣмѣл лор; че нѣ ар пѣтѣ нѣдѣждѣі ромѣніі дін
 Бѣнат, ѣнде епископіі неѣниці сѣнт пѣтѣрнічі, ші
 клерѣл кѣ фѣрѣмоасѣ прівілегіѣрі, де ар авѣ еписко-
 пі ромѣніі де нѣм?

§. в. Консісторіѣ.

Консісторіѣл епископѣлѣ неѣницілор стѣ дін
 пѣціні протопопі ші парохівѣчіні; а кѣрѣіа нота-
 ріѣ есте іскѣпѣлѣ ꙗрон Бѣ даі f), кареле ꙗм-
 прѣдѣнѣ е ші консіціістѣ ла тѣсѣдраріат; чі дѣпѣ пѣ-
 ціні ані есте нѣдѣждѣ се фіе кѣрѣлѣ ꙗнѣціці а-
 коло де ажѣнс. Апѣлациѣ дѣла Консісторіѣл ачѣста
 нѣ се фѣче ла оаре карѣ скаѣн есеріческ ꙗн кѣвѣсе-
 ле чѣле де кѣсѣторіѣ чі ла кр. Гѣберніѣ дѣпѣ кр.
 рескріпт дін г зіле а лѣнеі Септ. ꙗн а. аѣпѣ
 мілостівѣкѣ дѣт; ба ші протоколѣ ꙗн подѣтѣлѣ-
 на е дѣкторіѣ ачѣст Консісторіѣл сѣл прімітѣ ла кр.
 Гѣберніѣ.

Дѣспзрѣцііле чѣле де кѣсѣторіѣ Консісторіѣл
 неѣницілор ꙗн токѣме ле фѣче ка ші грѣніі дѣпѣ
 прѣвілѣ, карѣа ші ромѣніі о аѣ ꙗн лімѣла (а g).

ꙗнѣсѣ, прѣкѣм ла ѣниці, аша ші ла неѣниці ꙗн ꙗр-
 дѣла есте грѣа смінтѣлѣ ꙗнтрѣ дѣспзрѣціѣеа кѣсѣто-
 ріѣ ачѣла, карѣа нѣ с'аѣ фѣкѣт ꙗнѣнтѣа парохѣлѣ
 лѣі мірѣлѣі с'аѣ а мірѣсеі, мѣкарѣкѣ фѣкѣлословітѣ
 де алт прѣот, карѣ нѣ е парох мірѣлѣі с'аѣ мірѣсеі.
 Чі ла неѣниці дінтрѣ алтѣ кѣсѣз іѣворѣкѣе грѣшѣ-
 ла, де кѣм е ла ѣниці дін че аѣ порніт ла ѣниці
 а се дѣспзрѣці ачѣст фѣлѣіѣ де кѣсѣторіѣ, ам арѣтат
 маі сѣс кап s (s. o. *). Барѣ ла неѣниці де аколо
 есте ачѣстѣ ꙗншѣлѣчѣне, кѣ чеа де немѣрїтоаре
 помѣнїре ꙗмпзрѣт ал ромѣнілор Іосіф ал доілеа ꙗн
 неарѣоа чеа де кѣсѣторіѣ, карѣа оаѣ дѣт ꙗн а.
 1786, аѣ ꙗнторѣкміт, ка нѣ нѣмаі ла попіѣташі,
 карі аѣ лѣче пѣсѣ ꙗн трѣка ачѣстѣ де сѣкѣрѣлѣ де-
 ла Трїдѣнт, чі ші ла чѣле алаате лѣрї ла тоате
 аша се фіе де ліпѣсѣ ла кѣсѣторіѣ а фі де фѣцѣ па-
 рохѣлѣ мірѣлѣі с'аѣ а мірѣсеі, кѣт де іар кѣнѣна
 пре ачѣціа алт прѣот фѣрѣ ꙗнѣдѣнѣца парохѣлѣі
 мірѣлѣі с'аѣ а мірѣсеі, ачѣа кѣсѣторіѣ се фіе нестѣ-
 торнікѣ, ші се се дѣсѣфакѣ де тоѣ. ꙗн ѣрма ачѣсто-
 ра ші ла кѣлѣвіні ші ла лѣтерані, ші аша ші ла
 неѣниці, пре кѣм ші ла алтѣ лѣці ꙗн тоате цѣрїлѣ
 ꙗмпзрѣціѣі ромѣнілор, де се фѣчеа вѣо кѣсѣторіѣ
 фѣрѣ де а фі аколо фѣцѣ парохѣлѣ с'аѣ а мірѣлѣі
 с'аѣ а мірѣсеі, ачѣа кѣсѣторіѣ ерѣ де немїка. Дѣпѣ
 моартеа ꙗмпзрѣтѣлѣі Іосіф ачѣа неарѣо де кѣсѣ-
 торіѣ с'аѣ пѣсѣ жос, ші кѣ пѣтѣкѣеа артїкѣлѣлѣі
 59 а дїстѣі дін анѣл 1791 лѣкѣрїлѣ кѣсѣто-

*) La l. c. pag. 272 seqq.

рїї сарзші фьрз антоаре ла статѣа чеа маї дїн-
аїнте де лѣдѣага неарао ѣн тоате леціае, кжт,
мзкар кз ѣн зїса артїѣа *) нѣ се нѣмек неѣні-
ції, тогѣші шї еї прїн артїѣага ачела фьрз
дїсегаци де тоате ачкеле дїназѣдѣага неарао тоїсма-
ле, орі кжте нѣ ле авѣкеле анїнте де а се ївї зїса
неарао, шї андрептаци а цїнк де ачї анїнте нѣ-
маї ачкеле че ле порѣнчїкїе правїла чеа бесеречїкїз
ѣн трѣкїа деспїрїї кзїтїорїї. Кїар арзтїз ачк-
ста кр. Гѣвернїѣ атѣнчї, кжнд порѣнчї консісто-
рїѣлї неѣніціаор, кѣмкз дѣпз маї сѣс лѣдѣага
артїѣа, прїн кареле тоате але кзїтїорїї с'аѣ ан-
торс ла статѣа чеа векиѣ, нѣ поате консісторїѣа
се деспїрїї пре нїмене пентѣрѣ ачкїа, кз нѣ с'аѣ
фькѣт чкеле треї вестїрї анїнте де кѣнѣнїе. Кж а-
чкста анкз аша ера ѣн лѣдѣага неарао антїок-
мїтз, кжт дѣ нѣ с'ар пїнї чкеле треї вестїрї анїн-
те де кзїтїорїї, ачкста се фїе фьрз пѣтѣре, шї се
се деспїрїї; шї консісторїѣа неѣніціаор нелѣжнд а-
мїнте ла зїса артїѣа дїетал шї де ачї анїнте
мерїеа а деспїрїї кзїтїорїїа чеа фьрз пїнїреа челоф
треї вестїрї фькѣтїа. Нїчї о андолаз дѣрз нѣ поа-
те фї, кѣмкз ла неѣніції ромжнї дїн Арѣа е фз-

*) Sacra. sua Majestas in Magno hoc Principatu Tra-
niae. Reformatae, Augustanae et Unitariae Religioni
addictos in gradibus secundum principia illorum per-
missis, ut pote in tertio et quarto gradu a necessita-
te impetrandarum dispensationum semel pro semper
eximit, romano-catholicis ratione sui in praehabito
usu permanentibus. *Articulus dietalis* 59, anni
1791. *Auct.*

рз де лкїе а деспїрїї ачїа кзїтїорїїе, кареа фѣ гла-
гословиѣа де преот, мзкар кз ачкїа нѣ с'аѣ фькѣт
анїнте парохѣлї мїрелї с'аѣ а мїркїї, с'аѣ кѣ
ангѣдїнца лї. Де ѣнде орі кжци антїрѣ ачїста
кїп деспїрїї пѣшесїс ла алтї нѣнїтз, ачкїтз е не-
стапїорнїкз шї фьрз де лкїе. Рзкїеркїзїе ачкїста
шї дїн обїтїѣа калвїнїаор чеа де акѣм. Кж ла джн-
шїї анкз пїнїз аѣ фост лѣдѣага неарао а ампѣ-
рѣага лїосїф ан пѣтѣрѣ са, де се фзчїеа вро кз-
їтїорїї анїнтеа алтї преот, шї нѣ анїнтеа па-
рохѣлї с'аѣ а мїркїї, ачкїа се деспїрїїа. Барз акѣм
тїокма шї прїн преот ромжнїс, фьрз шїреа парохѣ-
лї мїрелї с'аѣ а мїркїї, де с'аѣ кѣнат врѣнїї кал-
вїнї, нїче де кѣм нѣї деспїрїї консісторїѣа лор.

Вїї зїче поате, кз, мзкар кз неѣніції анїн-
те де зїса неарао а ампѣрѣага лї нѣ аѣ авѣт да-
тїнїа а деспїрїї кзїтїорїїа чеа прїн алтї преот, шї
нѣ прїн парохѣлї мїрелї с'аѣ а мїркїї, клагослови-
тїа, шї мзкар кз прїн лѣдѣага артїѣа дїетал
с'аѣ пѣс жос ачїа неарао, тогѣші дакз аѣ воїт
епїскопѣа с'аѣ консісторїѣа неѣніціаор а прїмї а-
чкїа, кжт кзїтїорїїа каре нѣ прїн парохѣлї мїрелї
с'аѣ а мїркїї, чї прїн алтї преот фьрз ангѣдїнца
зїсѣлї парох, се ва клагослови, се фїе нестапїор-
нїкз шї де немїка, пе лкїе се деспїрїї кзїтїорїїа
чеа антїрѣ ачїа кїп фькѣтїа.

Нїче ѣн епїскоп, нїче ѣн консісторїѣ нѣ ар-
пѣтере а пѣне, а прїмї ампїедекаре де кзїтїорїї
стїрїкїтїорїї, кареа нѣ о ар лкїеа кесїрїїе чїї
гречїї, че о цжн неѣніції ромжнї дїн Арѣа; шї

аука есте шідт, кз аѣеа вестречеі гречеи нѣ арѣ
 аѣеа ѡмпіедекаре, кѣт де ва фі влаглословітѣ нѣнта
 прін алат преот, ші нѣ прін парохѣла міреабі саѣ
 а міркеі, се се дѣржме о нѣнтѣ ка аѣста. Ніче
 ѡнсѣші кр. Гѣсрніѣ нѣ се мѣстекѣ ла аука, ка
 се пѣнѣ вро ѡмпіедекаре стрікѣтѣаре де кѣсѣторіе;
 аѣсѣтѣ пѣтѣре сінгѣр ѡмпѣратѣлабі се кѣвіне. Оур-
 мѣзѣ дѣрѣ, кз сѣѣа а ѣпіскопѣлабі, саѣ а конісѣто-
 ріѣлабі нѣнцілор пріміре, ка нѣнта, каре се ва
 влаглослові прін алат преот, ші нѣ прін парохѣла
 міреабі саѣ а міркеі, се фіе нестаторнікѣ, дѣпѣ
 че де мѣлате орі поменіта неарао сѣѣ пѣс жос,
 ші маі сѣс азѣдаѣла артікѣла діетал кѣ ѡнтѣр-
 реа ѡмпѣратѣлабі сѣѣ ашеѣат, есте рѣсѣфлаѣтѣ ші
 фѣрѣ пѣтѣре.

§. г. Протопопіатѣрі, ші парохіі.

Протопопіатѣрі нѣнціте сѣнт ѡн Арѣѣла аѣ.
 Тѣѣѣ сѣнт пот де ѣна вліне, аѣекѣ тоці маі
 маріі протопопіатѣрілор сѣнт протопопі аѣекѣра-
 ці. Нѣ се аѣде гічі де віце-Протопопі, де Інспек-
 торі ш. ч., фѣрѣ кѣндѣ вѣрѣн протопопі есте сѣпѣт
 процѣе, ші ѡ опріт де дѣрегѣторіе, ѡн кѣтѣ вѣѣ-
 ме ціно опрѣліѣеа аѣка, ѡн локѣла аѣі рѣндѣѣше
 ѣпіскопѣла адміністратор; еарѣ де се ва азѣѣаа де
 тоѣ протопопіла дін дѣрегѣторіе, аѣѣнці дѣкѣт
 аѣе протопопіатѣла аѣеа се рѣндѣѣше протопопі де
 вліне ші нѣ маі мѣлат адміністратор, саѣ нѣ алатѣ
 тіѣѣлаз стѣрѣнѣ де обіѣѣіѣріле вестречеі рѣсѣрїтѣлабі.
 Пѣтѣреа ші кѣдїнѣеа аѣѣлеші аѣ аѣ прото-

попіі ѣеі нѣнціі ѡн аѣѣрѣріле чѣле кесеречеі ші
 аѣѣовнїѣеі, каре ле аѣ ші протопопіі ѣеі ѣнціі,
 аѣекѣ каре сѣнт де обіѣе тѣѣѣрѣр ѡн вестрїка
 ѣеа грѣкѣкѣ. Вѣзі кап 5. §. —*). Де кѣмба ла вѣрѣн
 нѣм дін ѣеі нѣнціі нѣ се даѣ протопопілор аѣѣ-
 ле кѣдїнѣе. аѣѣста есте ѣрмаре обіѣѣіѣлабі ѣелабі
 попісѣѣшесѣ, еарѣ нѣ дѣтїнѣ де а вестрїѣеі рѣсѣрї-
 тѣлабі ѣеі де аѣѣеа грѣкѣкѣ.

ѣарѣ парохіі нѣнціте ѡн пот Арѣѣла сѣнт
 о міе. Вѣзі кап 5, §. і. **), ѣнде ам сѣѣс дін кѣ-
 те фаміліі стѣ о парохіе нѣнцітѣ. ѣѣле алаѣте ѣе
 се ѣѣн де ѣпарѣѣа ѣпіскопїеі нѣнцілор дін Арѣѣла,
 вѣзі маі сѣс кап 5, §. 3 ***).

Кап 7.

Дѣспре ѣпарѣѣа ѣпіскопїеі ромѣнілор ѣнціі ѣеа
 дела Орадїа маре.

§. а. ѡнѣпѣтѣла ші ѡнтѣмпѣзріле ѣнціеі ѡн ѣпарѣѣа аѣѣста.

ѡѣет параграф сѣр цїнѣ де Парѣеа ѣеа дін-
 тѣіѣ а Історїеі аѣѣіа, ѣі стѣрїле ѡмпреѣѣр аѣѣ
 арѣнкат ла аѣѣт лок. Кѣ мѣ рѣгасем ѣпіскопѣ-
 лабі Самѣла вѣла кан дела Орадїа-маре, ка дѣпѣ
 дорїеа каре о аре спре мѣѣѣеа ѡнѣнтѣ а літе-
 ратѣрїе ромѣнѣші, ші спре полїеа нѣмѣлабі сѣѣ ѣе-
 лабі ромѣнесѣ, се сіне вѣлсѣкѣ докѣментѣріле, ѣе
 сѣѣр аѣла аѣоло ѡн арѣѣѣла ѣеа ѣпіскопеск дѣспре
 ѣпарѣѣа аѣѣка, а міле трїміте спре аѣѣтораре ла

*) Loc. cit. §. 10, pag. 277—328. **) Loc. cit. pag.
 117. ***) Loc. cit. pag. 131—141.

а чкестѣ исторіе а кесеричеі ромѣнілор. Ши дрѣпт Прѣ
сфинѣіа са андатѣ аѣ ши фѣкѣт лѣвдателе скрѣп-
тѣри се се чѣрча прин Міхаіа Мѣнитѣни, карѣле
мѣлѣі ані маінаінте фііна професор філософіі ла
Блажѣ ан епархіа Фѣгѣрашѣлѣі, ши неѣвѣтѣна а-
коло нічї о мѣнгѣлѣ нѣдѣжѣлѣі аѣпѣ мѣлѣта са
сѣолоаітїкѣ трѣдѣ, трѣкѣ ла Орадїа-маре, ѣнде
акѣм естѣ нотарїѣ сѣаѣнѣлѣі архїереск ал ѣніці-
лор; анез пентрѣ аспрїмеа ернеі трѣкѣте нѣ маї
кѣрѣна аѣ аѣжне ла мѣніле мѣле ачѣле сѣлѣе,
фѣрѣ кѣна зїса исторїе акѣм ера сѣпт трѣск, ши
се пїпѣрїсе чѣле че сѣнт пентрѣ антѣмплѣзіле ѣ-
ніреі антѣрѣ ромѣні.

Де оарѣ че цїндѣтѣла Орадїе-маре, саѣ варме-
гіа Бїхарѣлѣі, маї де мѣлат аѣ фогт сѣпѣсѣ Ар-
хіерїсконѣлѣі ши мїтрополїтѣлѣі ромѣнілор чѣлѣі
дїн Белград ан Арѣѣла; нѣ подѣте фї анѣолаѣ кѣ
статѣла крѣдїнѣці ромѣнілор чѣлор дїн варм. Бї-
харѣлѣі аѣ атѣрнат де ла статѣла крѣдїнѣці зї-
сѣлѣі Архіерїскон ши а рѣмѣнілор дїн Арѣѣла. А-
декѣ ан зїлеле прїнѣїпїлор Арѣѣлаѣлѣі чѣлор кал-
вінеші прѣкѣм ромѣніі чѣі дїн Арѣѣла, аша ши ро-
мѣніі чѣі дїн варм. Бїхарѣлѣі тоѣі аѣ фогт неѣ-
ніці, еарѣ ан зїлеле амѣзѣратѣлѣі ромѣнілор део-
полѣ чѣлѣі кѣ нѣмеле ачѣста антѣжіѣ антѣоркѣнѣдѣ-
се цѣкра Арѣѣлаѣлѣі сѣпт стѣпѣнїреа амѣзѣратѣ-
лѣі ромѣнілор, пѣла капѣтѣла сѣпѣі а шѣптеспрѣ-
зѣча ши ромѣніі чѣі дїн Арѣѣла ши чѣі дїн варм.
Бїхарѣлѣі се ѣнірѣ кѣ бесѣрїка Ромїеі.

Аѣпѣ фѣкѣта ѣніре, прѣкѣм епісконѣла попістѣ-

шеск чѣл дїн Арѣѣла сѣ аѣ іспїтїт сеї сѣпѣсѣ ши е прѣ
ромѣніі чѣі дїн Арѣѣла (Пар. а, кап а, ѣ. г), аша
епїсконѣла попістѣшеск чѣла дела Орадїа-маре ан-
трѣ адеѣѣр аѣ амѣзѣратѣ прѣ ромѣніі чѣі дїн варм.
Бїхарѣлѣі ши іаѣ сѣпѣсѣ сѣпт стѣпѣнїреа са. Чї
ромѣніі чѣі дїн Арѣѣла, фїіна ши фѣрѣ асѣмѣнѣре
маї мѣлѣі декѣт ромѣніі чѣі дїн варм. Бїхарѣ-
лѣі, ши авѣна ачї ан цѣкрѣ ши архїерѣѣ де нѣмѣла
ши де лѣѣеа лор, ніче кѣм нѣ аѣ вѣѣт а сѣфѣрї се
фїе сѣпѣшї епісконѣлѣі чѣлѣі попістѣшеск, пѣнѣ
че прѣ ѣрѣмѣ ши дела Папа доѣкнѣдїна канонїза-
ціа епісконїеі Фѣгѣрашѣлѣі, фѣ рѣѣѣзатѣ поа-
тѣ прѣтенсіа епісконѣлѣі чѣлѣі попістѣшеск асѣпра
ачелорашї ромѣні.

Еарѣ ромѣніі чѣі дїн варм. Бїхарѣлѣі, не авѣна
акѣм нічї о амѣзѣртѣшіре вармегіа ачѣ кѣ Арѣѣ-
лѣла, ши пентрѣ ачѣка неавѣна еї чїна се ле цѣнѣ
партѣ, рѣмасѣрѣ сѣпѣшї епісконѣлѣі чѣлѣі попіс-
тѣшеск дїн Орадїа маре, дрѣпт ан лѣрѣка чѣла гре-
чѣскѣ ши кѣ прѣоці де лѣѣеа ши де нѣмѣла сѣѣ, ка-
рїї се хїроѣонеа де вѣзѣїка чѣла ром. дїн Арѣѣла,
ѣнеорї де епісконѣла чѣла рѣсеск дела Мѣнѣкѣч, аѣ-
пѣ антѣдѣїнѣца ши боеа епісконѣлѣі попістѣшеск
чѣлѣі дїн Орадїа маре, пентрѣ кѣ ачѣла ле ера кѣ
стѣпѣнїреа епіскон ан токѣма ка ши чѣлор де лѣ-
ѣеа попістѣшескѣ.

Деспрѣ аатѣ партѣ аѣ антѣпѣѣт атѣрѣе дїжѣѣ
дела ромѣніі ачѣїїа, карѣа пѣнѣ аѣ фогт не ѣні-
ці нѣ о да; кѣ аѣпѣ декрѣтѣла крѣїлѣі Маѣїас ши
а крѣїлѣі Оѣладїслаѣе, нічї сѣрѣїї, нічї ромѣніі

СЛОБОЖИ СЕ ДІЄЗ РОМАНІЇ АЧІА ЕПІСКОП ДЕ ЛЪКІЕА СА,
КЪЖТ АЧЕЛА СЕ НЪ ФІЕ ДЕ ПЪТЪРІЕА СА ШІ ЕПІСКОП КЪ
ЕПАРХІЕ, ЧІ ВІКАРІЪ ЕПІСКОПЪЛЪІ ЧЕЛЪІ ПОПІСТЪШЕСК
ДІН ОРАДІА-МАРЕ; НЕМІКА СЕ ДІЄЗ ВОЕ А ФАЧЕ, ФЪРЪ
ЛА ЧЕ ЛА ВА ЛНГЪЛЪІ АЧЕЛАШ ЕПІСКОП ПОПІСТЪШЕСК.

§. 5. ЕПІСКОПЪЛЪ МЕЛЕТІЕ КОВАЧ.

ТН БРМА АЧЕСТОР ЛІСЕ ДЪДЕ РОМАНІЛОР ШІЦІ
ЛА ОРАДІА-МАРЕ ЕПІСКОП ДЕ ЛЪКІЕА ГРЕЧЪСКИЪ МЕЛЕ-
ТІЕ КОВАЧ ГРЕК ДІН МАКІДОНИА Н) ЛА А. 1748, КЪМ
СЕ ВЪДЕ ДІН ВЪЛА ПАПЕІ БЕНЕДІКТ ДІ ЛН ПРЪБА АЧЪ-
СТА ЗІСЪЛЪІ МЕЛЕТІЕ ЛНТРЪ АЧЕЛАШ АН ДАТЪ; КАРЕ-
ЛЕ, ДЪПЪ КЪМ СКРІЕ ІОАНІКІЕ БАСІЛОВІУ ЛН BREVIS
NOTITIA FUNDATIONIS THEODORI KORJATOVICS ПАР-
ТЕА 3, КАП 10, ФЪ ФІНЦІТ АРХІЕРІЪ ДЕ ЕПІСКОПЪЛЪ
ЧЕЛ ДЕЛА МЪНІКАЧ МАНЪІА ОЛШ А В С К І ПЕЛА А. 1750.
ПЕНТРЪ КІВЕРНІСІРЕА ВІЕЦІІ АВЕА АЧЕСТА ДЕЛА ЕПІСКО-
ПЪЛЪ ЧЕЛ ПОПІСТЪШЕСК ДІН ОРАДІА-МАРЕ КЪЖТЕ 1500
ДЕ ФЛОРИНЦІ. ДЪКАШ АВЕА ЛН ОРАДІА-МАРЕ ЛНТРЪ
АЧЪКАШІ КЪРТЕ, ШДЕ СЪД ОБІУНЪІТ А ШЕДЪ ШІ ЧЕІ
ДЪПЪ ДЖІСЪЛ ЕПІСКОПІ ШІЦІ ПЪНЪ АСТЪЖІ.

АЧЕСТАШ ЕПІСКОП, ВЪЖЪДЪ, КЪ ПЪЦІНЪ НЪДЪКЪДЕ
ЕСТЕ ДЕ А ЛНТЪОАРЧЕ ПЪЕ РОМАНІ ІАРЪШІ-ЛА ШІРЕ, ДЕ
НЪ ВОР АВЪ ЕПІСКОП, КАРЕЛЕ ЛНТРЪ НЕМІКА СЕ НЪ ФІЕ
СЪПЪЕ ЕПІСКОПЪЛЪІ ЧЕЛЪІ ПОПІСТЪШЕСК, ЧІ СЕ ФІЕ ЕПІ-
СКОП ДЕ ПЪТЪРІЕА СА, КЪ ФІНА ЕПІСКОПЪЛЪ КА ВІКА-
РІЪ СЪПЪЕ ЕПІСКОПЪЛЪІ ЧЕЛЪІ ПОПІСТЪШЕСК, ПЪТЪ АВЪ
ПРЕПЪЕ, КЪ ПЪЕ ЛНУЕТ ЕПІСКОПЪЛЪ ЧЕЛ ПОПІСТЪШЕСК ШІ
СКАДНЪЛ АЪІ ВА ВЪГА ПРІН ВЕСЪРІЧІАЛЕ ЛОР ОБІУНЪІРІ-
ЛЕ ЧЪЛЕ ПОПІСТЪШЕШІ, ШІ ВА ПЪТІМІ СЪДЪВЪЕ СТЪЖ-

МОШЪСКА ЛОР АЧЕ ЧЕА ГРЕЧЪСКИЪ; ЛНТРЪ КАРЕ ПЪЕ-
ПЪЕ КЪ АТЪПА МАІ ВЪРЪТОС СЕ ЛНТЪРЕА, КЪ ВЕДЕА А-
ЧЪСТЪ СЪДЪВЪЕ ДІНТРЪ АЧЕЛ ФЪКІЪ ДЕ СЪПЪНЕРЕ ЛН-
ТЪЖМПАТЪ ЛНТРЪ РЪШІІ ЕПАРХІЕІ МЪНІКАЧЪЛЪІ, КЪЖТ
ПЪЕ ШЕЛЕ ЛОКЪРІ АЧІА НІЧЕ НЪ СЪЖТ ДЕ ЛЪКІЕА ГРЕ-
ЧЪСКИЪ НІЧІ ДЕ ЛЪКІЕА ЧЕА ПОПІСТЪШЕСКИЪ, — ВЪЖЪНЪ,
ЗІСІ, АЧЪКТЕ ЕПІСКОПЪЛЪ МЕЛЕТІЕ АЪ АДІКРАТ, КА СЕ
СКАПЕ ДЕ СЪПТ МЪНА ЕПІСКОПЪЛЪІ ЧЕЛЪІ ПОПІСТЪШЕСКИЪ;
ЧІ, СЪЖНЪ ЛНПРЪТІВЪ ЕПІСКОПЪЛЪ ЧЕЛ ПОПІСТЪШЕСКИЪ,
ЗЪ-
ДАРНІКЪ ДІ ФЪ ЛНТРЪ АЧЪКТЕА НЕВОІНЦА АЪІ, ШІ ПЪТЪ
СЪПТ СЪЖПНІРЕА ЕПІСКОПЪЛЪІ ЧЕЛЪІ ПОПІСТЪШЕСКИЪ АЪ
РЪМАС ПЪНЪ ЛА МОАРТЕА СА, КАРЕА, ДЪПЪ КЪМ СКРІЕ
МІХАІА МЪНІКЪН НОТАРІЪЛЪ СКАДНЪЛЪІ ЕПІСКОПЕСКИЪ
ЧЕЛЪІ ШІТ ДІН ОРАДІА-МАРЕ ЛН BREVIS NOTITIA
DIOECESIS GRAECO-CATHOLICAE MAGNO-VARADI-
NENSIS, СЪД ЛНТЪЖМПАТ ЛА А. 1770.

§. 7. ЕПІСКОПЪЛЪ МОІСІ ДРАГОШІ.

ДЪПЪ МОАРТЕА АЪІ МЕЛЕТІЕ, КЪМ СКРІЕ ПЪЕОПЪЛЪ
МІХ: МЪНІКЪН ЛН МАІ СЪІ ЛЪДЪДАТА НОТІЦІЕ, ФЪ
РЪНЪДІТ ЕПІСКОП ШІЦІЛОР ЛА ОРАДІА-МАРЕ ЛН 15
ЖІЛЕ НОЕМ. А АНЪЛЪІ 1775 МОІСІ ДРАГОШІ РО-
МАН АРДАКЪН ЛН ОРАШЪЛ ТЪРДА НЪСЪДІТ, КАРЕЛЕ
МАІНАІНТЕ ФЪСЪСЕ ПЪРОХШІ ПЪТОПОП ЛН ОРАДІА-МАРЕ.

ЛНПЪРЪВЪКЕА РОМАНІЛОР МАРІА-ТЕРЕСІЕ, ВЪЖЪНЪ
ДЕПРЕ О ПАРТЕ, КЪ АДІКРЪ КЪ НЕДРЕПТАТЕ ЕСТЕ, КА Е-
ПІСКОПЪЛЪ РОМАНІЛОР ПЕНТРЪ АЧЪКА КЪ ЕСТЕ ДЕ ЛЪКІЕ
ГРЕЧЪСКИЪ СЕ ФІЕ СЪПЪЕ ЕПІСКОПЪЛЪІ ЧЕЛЪІ ПОПІСТЪ-
ШЕСКИЪ КА ВІКАРІЪ, ДЕПРЕ АЛТА КЪ КЪ АЧЪКТЕА АСЪ-
ПРІЕ СЕ ЛМПАДЪКЪ СПОРІЪЛЪ ШІРЕІ РОМАНІЛОР, КА-

реа еа фодрте ала дофеа, пофті дела папа Піѳ ала шкѳзле кѳ ачест нѳме, ка се еіне воакѳ а каноніза епіскопіа ромнілор. Зніці чеа де ла Орадїа-маре, адекѳ а фаче ка епіскопѳла ачела ал ромнілор де ачї. Анаїнте се нѳ фїе сѳпѳс епіскопѳлазі челазі поїстѳшеск, чї се фїе де пѳтѳреа са антѳкма ка шї епіскопѳла чела поїстѳшеск; чї Папа аѳ вої а амплїні чѳререа ампрѳртѳсї, шї о дѳсѳртѳді дѳла кѳцетѳла ачела. Дарѳ азѳдата ампрѳртѳсѳ, прѳкѳм ера іѳеїтоаре де дрептате шї антѳкма маїкѳ пѳтѳрѳр сѳлѳшілор сѳї, нїче де кѳм нѳ вої се сѳфѳре маї мѳлат ачела роїе а кредїношілор сѳї ромні. Дрепт ачѳа де нѳв сїрїе ла Папа, шї ла антѳцї, кѳт пре ѳрмѳ пі кѳѳтѳ се ласе пе епіскопѳла ромнілор зніці чела дѳла Орадїа-маре а фї епіскоп де пѳтѳреа са кѳ епарѳїе шї аша ан 23 Іѳнїе а анѳлазі 1777 папа Піѳ VI. трѳміе еѳла са чеа де канонїзациа епіскопїеї ромнілор зніці чеї дѳла Орадїа-маре, шї ампрѳрѳнѳ антѳрѳ ачелашї ан еѳла чеа де антѳрїре а лѳї Моїї Драгоші. Ачест епіскоп-ѳѳ сѳїнцїт аколо ан Орадїа-маре де ваздїка Грїгорїе Маїор ал ромнілор дїн Арѳѳла. Шї аша Моїї Драгоші ѳѳ чела дїнтѳїѳ епіскоп кѳ епарѳїе зніт ан Орадїа-маре.

Нѳ се андеїтѳлѳ еѳна ампрѳрѳціе а ромнілор, кѳ аѳ сїкѳпат пре ромні шї пре епіскопѳла лор де сѳпт пѳтѳреа епіскопѳлазі поїстѳшеск шї а склѳнѳлазі лѳї, чї шї анѳїстрѳ епіскопїа ачѳета а ромнілор ахнѳлї домініѳла че се зїче а Бейѳшѳлазі, кареле ѳѳ рѳпт дїн мошіле чѳле прѳѳ маї а-

ле епіскопѳлазі поїстѳшеск дїн Орадїа-маре, кѳм се вѳде дїн літереле конѳїрмаціонале саѳ дїплаома а ампрѳртѳлазі Іосїѳ ал доїлеа дїн 16 Фѳврї. а анѳлазі 1781 дат, кареле ла сѳрїѳ ачї *) дїн Compendiaria Notitia foundationis ac vicissitudinum Erratus. et Capituli M. Varadiniensis, а лѳї Іос. Алоїсїѳ Керестѳрї, кареле акѳм е профѳсор ан зніверсітатеа дѳла Пѳща пар. ѳ, сїкѳ. ѳ, § ѳѳ. фаца рѳѳ.

Шї ампрѳрѳнѳ, кѳм се вѳде антѳрѳ ачѳашї дїпломѳ, фѳкѳ шї капїтѳла де лѳѳе грѳѳкѳкѳ ла епіскопїа ромнілор ан Орадїа-маре кѳ чїнчї канонїчї. Пре карїї антѳрѳ ачела кїп пі анѳїстрѳ, кѳт чела дїнтѳїѳ антѳрѳ канонїчї адекѳ Прѳпоїтѳла саѳ прѳтопрѳскїтерѳла, кареле акѳм е Георгїе Фарѳкашї) нѳмеш ромні дїн Арѳѳла, а кѳрѳїа вїцѳ е дѳла Тїкѳш, се аїкѳ пре ан 700 де фл.; алдоїле адекѳ Арѳїдіакон саѳ лекторѳла, кареле акѳм е Іосїѳ Сїлагї, нѳмеш ромні дїн Тѳрѳда ан Арѳѳла, кареле ампрѳрѳнѳ е шї Арѳкас, фл. 600; алѳїле адекѳ Прїміцерїѳла саѳ канторѳла, кареле акѳм е Алѳексїе. Почї рѳс дїн цѳра знгѳрѳкѳкѳ, фл. 500; ал патѳрѳле адекѳ Еклѳїарѳѳла саѳ кѳстѳс, кареле акѳм е Іоан Раднѳтї, ромні дїн Арѳѳла, фл. 500; ал чїнчїле адекѳ Еѳолоастїеѳла, кареле акѳм е Сїмеон Бран, ромні де вїцѳ дїн варм. Сѳтмарїѳлазі, фл. 500.

Нїче нѳ с'аѳ аншелат ампрѳрѳціа кѳ вїнде-карѳа челор доло грѳѳтѳцї маї сѳс сїѳс, пенѳрѳ

*) Vedi mai diosu Adausulu I.

каре се Англичани се ромѣни де Знере, ші кѣ уѣле мѣсте фачері де кіне каре кѣ мѣнѣ ларѣ ле дѣрѣ ромѣнілор челоу Знїці: кѣ акѣм Епархїа аѣкта а епіскопїі ромѣнілор Знїці дела Орадїа-маре нѣмѣрѣ 52 де парохїї к). Ан зїеле ачестѣїаш епіскоп аѣ аѣстрат амперѣїа пре парохїї епархїї аѣѣїа ҃її аѣѣїа, ка фїѣѣ кареле се аїкѣ пе ан кѣѣ 150 де фл.

Моїсі Драгоші, кѣм спѣне маї сѣс лѣдѣата Brevis notitia аѣї Міх. Мѣнтѣн, с'аѣ мѣтѣт дїн вїаца аѣкта ан 16 апр. а анѣлѣї 1787. Аѣпѣ молѣтеа ачестѣї епіскоп, рѣсѣла Міхаел III а вѣнїскї, кареле акѣм е канонїѣ ан епархїа Мѣн-каѣлѣї, фїїнд ректор ла дїов ан семїнарїѣ клерїлор челоу де акѣре грѣѣскѣ, Знѣе ера шї ромѣнїї клерїчї чѣї дела Арѣкл шї чѣї дїн цѣра Знѣрѣскѣ, амѣлѣ пре акѣѣне ка се анїкапѣ ел епіскоп ромѣнілор ла Орадїа-маре, мѣкар кѣ немїка нѣ шїеа дїн лїмеа ромѣнїѣскѣ; шї кѣ вїкѣлѣшѣг анїкредїн-цѣнд пре амперѣтѣл Іосїф ал доїле, кѣмкѣ дїн-трѣ ромѣнї нїчї Знѣла нѣ еѣте, кареле се поатѣ пѣр-та епіскопїа, доѣкндї дела лѣдѣатѣл амперѣт дѣномїнаціѣ, ка се фїе ел епіскоп ла Орадїа-ма-ре. Каре аѣзѣнд канонїчїї ромѣнї дела Орадїа-маре, нѣ лїпїрѣ грѣа пѣжнѣоѣре а да кѣтѣ амперѣ-тѣл: кѣм кѣ не сѣфѣрїт лѣкрѣ еѣте, ка рѣсѣла Шав-нїскї фѣрѣ де а шї лїмеа ромѣнілор се ле фїе лор епіскоп; аѣѣка анїкѣ вѣдїрѣ, кѣ пѣнѣ ла опѣзѣнї де вѣрѣкаці прокопѣїці антрѣ шїїнцѣле чѣле теологїѣ-чѣї се афлѣ антрѣ ромѣнї вѣѣднїчї де епіскопїе. ҃ї

кѣ грѣѣ ера амперѣтѣлѣї; сешї праѣѣ анѣпої дѣ-тѣл ан пѣвѣлїѣ ал сѣѣ кѣѣѣнїт.

Тотѣшї петрѣкѣнд амперѣтѣл пѣїнѣ зѣле ан орашѣла дїов атѣнчї, кѣнд мѣѣѣа кѣтрѣ Московїа; дої клерїчї Арѣѣлїнї: Знѣла Анаѣасїе Генѣелї сѣѣ Бѣѣр; алѣѣла доѣрѣ нѣкѣѣт ан Блаж, аѣоло ан дїов авѣнд аѣоѣ-оѣрѣ нѣрѣчїре а грѣї сїнѣѣрї кѣ амперѣтѣл Іосїф, кѣ аша пѣтѣре кѣѣѣнїтарѣ ан трѣѣа аѣѣта кѣтрѣ амперѣтѣл, кѣт кѣпрїнѣ де мїѣѣре вѣнѣла пѣрїнїтѣ; се лѣѣѣ а се анѣїнѣ де ан-дѣѣнїреа ачелоу дої тїнерї, шї аѣрѣ пѣїнѣ гѣн-дїре анторїкѣн рѣсѣ кѣтрѣ дѣншїї кѣ флѣѣ вѣѣелѣ ле зїе: кѣ нѣ ва фї рѣсѣла епіскоп ромѣнілор. Шї аша Шавнїскї нѣ нѣмаї нѣ кѣпѣтѣ епіскопїа чѣа дела Орадїа-маре, чї шї де дѣрѣѣѣторїа чѣ авѣа ан дїов флѣ фѣ лїпїїт.

§. 4. Епіскопѣл Ігнатїе Аѣраѣкѣнт.

Аѣрѣ че антрѣ ачѣла кїп скѣпѣтѣѣ дела епі-скопїа ромѣнілор чѣа дїн Орадїа-маре рѣсѣла Міх. Шавнїскї, аѣ нѣмїт амперѣтѣл Іосїф ал доїле а-ѣоло епіскоп ромѣнілор а 8 зїле апр. а анѣлѣї 1788 пре ачѣл вѣрѣѣт вѣѣднїкї пре Ігнатїе Аѣ-раѣкѣнт, ромѣн дїн Арѣкл, нѣкѣѣт ан Сѣлаѣїѣ, кареле ла трѣї вѣдїчї ан Арѣкл фѣѣѣе вїкарїѣ Цѣнерѣл, аѣѣѣ ла А. Рѣднїѣ, ла Гр. Маїѣр, шї ла І. Бѣк. Ачѣста лѣзѣнд вѣлѣле дела Рома дїн зїѣа чѣа де преѣрѣмѣ аѣї Март. ан а. 1789 ансемна-те, ан анѣла ѣрѣѣѣторїѣ 1790 фѣ сфїнцїт епі-скоп де вѣдїка Іоан Бѣѣ ан Блаж ан вѣѣѣѣѣ

їва цхрїї ѿнѣрешї Матїас чеа ѿнаїнте де лѣзда-
тѣла Владїслаѣ. лѣї лѣка лѣ ѣрмат ѿн егѣменїе
зїсѣла Іоан.

Кѣм шї пентрѣ че ачест Іоан се фѣче епїскоп?
Мїе, сокопїна кѣ амѣрѣнтѣла тревїле рѣсецї, а-
ша мїсе паре а се фї антѣмплат лѣкрѣла. Кѣм се вѣде
дїн хрїсовѣла лѣї Владїслаѣ країслаѣї церїї ѿнѣрешї
чеа дїн 14 маїѣ а анѣлаї 1497, кареле л'ам де-
скрїе ла кап в. ѣ. а, ѿн Марамѣреш фзїкѣсе Е-
лїца Водз шї Драг Мешер о мѣнзетїре кѣ хрѣ-
мѣла С. Мїхаїла Арханг. шї о анѣстрасе кѣ мошїї;
кареа антѣрїнаѣо Антонїе Патрїархѣла Царїградѣ-
лѣї, дѣде егѣменѣлаї мѣнзетїреї ачеїа пѣтѣре ар-
хїерѣкѣ пресѣте поате парохїїле че се цїнеа де мѣ-
нзетїре, нѣмаї кѣт а хїротонї прїоцї нѣ нѣтеа е-
гѣменѣла, де оарѣ че нѣ ера сфнцїт епїскоп. Дреспт
ачѣка лл благослобї, ка се поатѣ цїнѣ ѿн архїереѣ
пентрѣ хїротонїреа прїоцїлор, ѿнде ар фї лїпѣ; пре
кареле лл шї цїнеа егѣменѣла зїсеї мѣнзетїреї.

Ачѣкѣтѣ фантѣ, адекѣ кѣ зїсѣла егѣмен дїн Ма-
рамѣреш антѣрѣвїнца пѣтѣре архїереѣскѣ пресѣте мо-
шїїле че се цїн де мѣнзетїре, шї цїне шї ѿн архїе-
рѣѣ лннѣ цїне пентрѣ хїротонїреа прїоцїлор ан
мошїїле ачѣле; ачѣкѣтѣ фантѣ, зїсеї, вѣзѣлѣдѣо рѣ-
шїї кѣлѣгѣрї чеї дїн мѣнзетїреа Мѣнкачѣлаї, акѣрѣра
егѣмен пѣнѣ асѣтѣзї е Прото-егѣмен адекѣ маї маре
пресѣте егѣменїї алтор мѣнзетїреї рѣсецї антѣкра ѿн-
гѣрѣкѣкѣ, аша креѣ еѣ, кѣ шї атѣнчї лѣ фогт прѣто-е-
гѣмен; сокопїрѣ кѣ че е слокоѣ егѣменѣлаї мѣнзетїреї
рѣсецї С. Мїхаїла Арханг. дїн Марамѣреш, шї егѣ-

менѣла лор кѣ атѣтѣ маї вѣрѣтоѣ поате се факѣ
ачѣлашї, кѣ ачестѣ есте прѣто-егѣмен. Дреспт ачѣка
антѣжїѣ прѣтоегѣменѣла ѿнчепѣ а се фаче парох шї
а салѣї тоате чѣле че се кѣвїн ѿнѣї парох ан
мошїїле че се цїнеа де мѣнзетїреа С. Нїколае; ка-
ре лѣкрѣ, мїсе паре, кѣ антѣжїѣ л'лѣ іспїтїт маї
сѣе зїсѣла лѣка, добѣлїна антѣрїре дѣла країсла
Матїас ан пѣтѣреа парохѣскѣ пресѣте мошїїле Ег-
ковїшеа шї лѣка кѣ ачела стѣмѣт, кѣ шї пѣнѣ а-
чї маї ан мѣлацї анї ел лѣ цїнѣт, шї акѣма ан-
кѣ цїне парохїа сал плеканїа ачѣка.

Вѣзѣлѣдѣсе акѣм кѣлѣгѣрїї мѣнзетїреї дѣла Мѣн-
кач акѣм антѣрїцї ан пѣтѣреа чеа парохѣскѣ
а ле ачелор доло мошїї, се сфзїтѣрѣ ка маї анколо
сешї антїнѣдѣ кѣдїнцелѣ; кѣт, прѣкѣм егѣменѣла мѣ-
нзетїреї С. Мїхаїла Арх. прїн архїереѣла, че лл цїнѣа, шї
афарѣ де мошїїле мѣнзетїреї лшї лѣцїсе пѣтѣреа прїн
Марамѣреш, аша шї еї се лїкѣ ан мѣнзетїреа са ѿн епї-
скоп, кѣ мїжлоуїреа кѣрѣї маї мѣлате парохїї се се
сѣпѣнѣ пѣтерїї лор. Ансѣ нѣ вѣрѣрѣ а цїнѣ епїскоп
сѣрѣїн ка егѣменѣла мѣнзетїреї С. Мїхаїла Арх.,
кѣ кареле се ампарѣцѣ кѣпѣтѣрїле, чї афларѣ, ка
лѣшї прѣ егѣменѣла лор сѣл лїкѣ епїскоп де ачест
фѣлїѣ. Де ѿнде Іоан егѣменѣла мѣнзетїреї ачеїа се
хїротонї епїскоп пе мѣнзетїреа Мѣнкачѣлаї. Оун-
де фѣ хїротонїт, нѣ цїѣ; поате доарѣ ла Мол-
дова. Орї ѿнде; прѣкѣм антѣрѣ ачѣле времї нїме-
нѣ нѣ пѣрѣта кѣцїга нѣднїцїлор, лесне іаѣ фогт лѣї
Іоан кѣ пѣхнѣле салѣ а добѣлїаї ачѣка.

Де ачѣка Іоан нѣ с'лѣ маї кемат егѣмен салѣ

ПРОТОЕРДМЕН, ЧІ ЕПІСКОП. КЪ АЧЕСТ НЪМЕ АН ЗІЛЕ-
ЛЕ АЗИ ОУЛАДИСЛАВЪ КРАЙВЛІ ЗНГАРИЕІ СТОАРЕ ДЕЛА
АЧЕЛАШ КРАЙВЪ ЗН ДЕКРЕТ ДІН ДЪМІНЕКА ЧЕА АНАІН-
ТЕА АНІКІНЗРІІ ЧІНСТІТЪЛІ ЛАНЦ АЛ С. АПОСТОЛ ПЕ-
ТРЪ АН А. 1491 ДАТ *), КЪ КАРЕЛЕ СЕ ПОРЪНЧЕА ТЪ-
ТЪРОР ОАМЕНІЛОР ШІ ПАРОХІЛОР САВ ПЛЕКАНІЛОР ЧЕЛОР
ЧЕ СЪНТ СЪПТ ПЪТЪРЕА МЪНЪСТІРЕІ АЧЕІ ДЕЛА МЪН-
КАУ, КА СЕ ФІЕ АСКЪЛАТЪТОРІ ДЕ ЗІСЛА ІОАН, СЕА ЧІН-
СТЪКІСЪ, ШІ СЕІ АК ВЕНІТЪРІЛЕ КАРЕ СЕ КАДЕ ЕІ А ЛЕ
ДА. КЪ ОСЕКІТ ВІКЛЕШЪГ НЪ АНЪМІ ІОАН АНТЪРЪ ЧЪ-
РЕРЕА СА ЛОНЪРІЛЪ ШІ ПАРОХІІЛЕ ЧЪКЛЕ АЗИ СЪПЪСЪ; ПЕН-
ТРЪ АЧЪА ПОРЪНІКЪ ФЪРЪ ХОТЪРЪРЕ ДОКЪНДІ ДЕЛА
КРАЙВЪ, КА ТОЦІ ЧЕІ ЧЕ СЪНТ СЪПТ ПЪТЪРЕА АЗИ
СЕ АСКЪЛАТЕ ДЕ ВА Ш. Ч. КЪ ЕХРЪТЪТЕА АЧЕСТЪІ ДЪ-
КРЕТ, НЕАНЪМІНДЪСЕ АНТЪРЪ АЖНЪЛ ХОГАРЪЛЕ ПЪ-
НЪ ЗНДЪ АЖНЪЦЕ ПЪТЪРЕА ЕПІСКОПЪЛІ ІОАН, СЕ АН-
ПЪЛПЪ ЗІСЛА ІОАН, АН ПЪОАТЕ ПЪРЦІЛЕ АШІ АНТІН-
ДЕ ПЪТЪРЕА, ШІ А СЕ НЕВОІ КЪТ МАІ МЪЛАТЕ ПАРОХІІ
СЕ СЪПЪНЪ МЪНЪСТІРЕІ САЛЕ.

НЪ СЕ КОНТЕНІ АНТЪРЪ АЧЪСТА ХОГАРЪ ВІКЛЕШЪ-
ГЪЛ ЗІСЛАІ ІОАН, ЧІ КА КЪНДЪ ЕЛ АР ФІ АЛТ ЕПІСКОП
ІОАН, ДЕСКЛАІНІТ ДЕ ЧЕА ДЕЛА МЪНКАУ, ШІ АР АЖКЪІ
АН МЪНЪСТІРЕА ХРАМЪЛІ С. МІХАІЛ АРХ. ДІН МА-
РАМЪРЕШ, ТРІМІСЕ ГРЕА ПЪНКОАРЕ ЛА АЧЕЛАШІ КРАЙВЪ:
КЪМ КЪ ВЕНІТЪРІЛЕ КАРЕ СЕ КЪВІН АЗИ ШІ ЗІСІ МЪНЪ-
СТІРІ ДІН ВЕКІВ ОВІЧКІВ, ФОАРЪТЕ МЪЛЦІ ПРЕОЦІ НЪ
ВРЪС СЕ ЛЕ АЪ. КЪ АЧЪСТА ІКЪВІТЪ МІНЧЪНЪ АНШЕ-
ЛЪНДЪ ПРЕ КЪНЪЛ КРАЙВЪ ОУЛАДИСЛАВЪ, АНТЪРЪ АЧЪАШІ

*у La I. Basilovics I, c.

ЗИ, АН КАРЕ ФЪ ДАТ ЧЕА МАІ СЪС ЧЕПІТ ДЕКРЕТ,
СКОАСЕ ДЕЛА КРАЙВЪ ШІ АЧЕА ДЕКРЕТ, КЪ КАРЕЛЕ АН
АДІНС СЕ ПОРЪНЧЕА ТЪТЪРОР ДЕРЕГЪТОАРЕЛОР ШІ МО-
ЩЕНІЛОР, КА СЕ СЪРІМЪТОРЪКІСЪ ПРЕ ОАМЕНІІ ШІ ПРЕ
ПРЕОЦІІ ЧЕІ ДЕ АЧЪА ГРЕЧЪКІСЪ АН МАРАМЪРЕШ А ДА
ЗІСЕЛЕ ВЕНІТЪРІ ПЪНГЪТОРІВЛІ ЕПІСКОП ІОАН. ЧІ АН-
ТРЪ АЧЪСТА НЪ ЕШІ АЗИ ІОАН АША АЖКЪЛА ПРЕКЪМ
АЛ КРОІСЕ. КЪ АРЪТЪНДЪ АДЕВЪРЪЛ ІЛАРІЕ ЕГЪМЕНЪЛ
МЪНЪСТІРЕІ С. МІХАІЛ АРХ., СЕ ДЕСВЪЛІ МІНЧЪНА Е-
ПІСКОПЪЛІ ІОАН АНАІНТЕА КРАЙВЛІ ОУЛАДИСЛАВЪ,
КЪМ АМ СЪПЪСЪ ЛА КАП В. Ш. Г., ШІ СКОАСЕ ДОАО ДЪ-
КРЕТЪРІ ДЕЛА АЖДЪАТЪЛ КРАЙВЪ СПРЕ АПЪРАРЕА КЪ-
ДІНЦЕЛОР САЛЕ ШІ АЛЕ МЪНЪСТІРЕІ С. МІХАІЛ АРХ.
ШІ АЧЪСТА ДОАО ДЕКРЕТЪРІ САВ ХРІСОАВЕ, ШІ АЧЕА КА-
РЕА КЪ МІНЧЪНЪ АЛ КЪПЪТАСЕ ЕПІСКОПЪЛІ ДЕЛА МЪН-
КАУ ІОАН, СЪНТ СІКРІСЕ МАІ СЪС КАП В. Ш. А.

АНЪЗ, ПРЕКЪМ АНТЪРЪ РОМЪНІ АН МАРАМЪРЕШ НЪ
АВ ПЪТЪТЪ РЪКЪАТЕ ТЕХНЕЛЕ РЪСЪЛІ ІОАН, АША ПРІН ПРЕ-
МЪРЪЛ МЪНКАУЛІ ПРЕ МЪЛЦІ ПАРОХІ РЪСЕЦІ АІ А-
СЪПРЕА, ШІ ДІН АВЕРІЛЕ ЧЕ СТОРЪЧЕА ДЕЛА ЕІ АШІ АМ-
КОГЪЦЕА МЪНЪСТІРЕА СА, ШІ ХРЪНЕА ПРЕ КЪЛАДЪГЪРІІ МЪ-
НЪСТІРЕІ АЧЪЦІА. АЧЕСТА ФЪ АНЧЪПЪТЪЛ ЕПІСКОПІЕІ,
КАРЕА СЕ ЗІЧЕ А МЪНКАУЛІ. ЧІ ПРЕКЪМ ФІСЪЧЕ КА-
РЕЛЕ ВЪДЕ, ЕПІСКОПЪЛІ ІОАН АЧЕА НЪ АВ ФОСТ ЕПІ-
СКОП КЪ ЕПАРХІЕ, КЪМ СЕ ЗІЧЕ АЖТІНЪЧЕ EPISCOPUS
DIOECESANUS, ЧІ ІНТЪРЪ АДЕВЪРЪ ЕРА ПРОТО-ЕРДМЕН
АН МЪНЪСТІРЕА ДЕЛА МЪНКАУ КЪ ХРАМЪЛ С. НІКО-
ЛАЕ, НЪМАІ КЪТ ЕРА ХІРОТОНІТ ЕПІСКОП. КАРЕА ШІ
ДЕ АКОЛО МІСЕ ПАРЕ А СЕ АДЕВЕРІ, КЪ ЕГЪМЕНЪЛ ІЛАРІЕ
ДІН МАРАМЪРЕШ ПРІН ДЕКРЕТЪЛ КРАЙВЛІ ОУЛАДИСЛАВЪ

ЧЕЛ ДІН А. 1494, КАРЕЛЕ Є СІКРІС МАІ СЪС ЛА КАП
Б, §. А *) , НЪМАІ ПЕНТРЪ КЪВІИЦА ЧІНЪЛЪІ КЪЛЪ-
ГЪРЕСІС СЕ СЪПЪНЕ ЕПІСКОПЪЛЪІ ДЕЛА МЪНКАЧ.

„Ita tamen quod ipse frater, Hilarius Prior, et sui suc-
cessores Episcopo de Munkacs sui Ordinis reveren-
tia... debitam subjectionem et obedientiam praestare de-
beant et teneantur.“

АДІКЪ, КЪНОСКЪТ ЛЪКРЪ ЕРА, КЪ ЕГЪМЕНІІ УЕЛОР А-
ЛАЛТЕ МЪНЪСТІРІ СЪНТ СЪПЪШІ ПРОТО-ЕГЪМЕНЪЛЪІ ДЕ-
ЛА МЪНКАЧ; ДРЕПТ АЧКА ШІ ПРЕ ЗІСЪЛ ЛЪДДАТЪЛА ДЕКРЕТ
ЛА ВЕСТЪЩЕ А ФІ СЪПЪС ПРОТО-ЕГЪМЕНЪЛЪІ ІОАН, ПРЕ
КАРЕЛЕ ДЕКРЕТЪЛА ЛА НЪМЪЩЕ ЕПІСКОП, ПЕНТРЪ КЪЗ Л-
ВЕА ХІРОТОНІСІРЕ ДЕ ЕПІСКОП, КЪМ МАІ СЪС АМ ГРЪІТ.

§. Б. КРЪЩЕРЕА ЕПІСКОПІЕІ АЧЕШІА.

УКА ЧЕ АЪ ФОСТ ЪРЪІТ ЗІСЪЛ ІОАН, ЪРМАРЪ ШІ
ЧЕІ АЪПЪ ДЖЕЪЛА ЕГЪМЕНІ АІ МЪНЪСТІРЕІ ДЕЛА МЪН-
КАЧ, АДІКЪ СЕ НЕВОІРЪ А СЪПЪНЕ ШІЕ ШІ МЪНЪСТІРЕІ САЛЕ
ПРЕ ТОЦІ ПАРОХІІ РЪСЕШІ КЪЦІ ПЪТЕА. ДІН ПРОТІВЪ
ЗІШІІ ПАРОХІ ЦІІИД, КЪЗ ЕГЪМЕНЪЛА МЪНЪСТІРЕІ АЧЕІА,
МЪКАР КЪЗ ЕСТЕ СФІНЦІТ АРХІЕРЕЪ, НЪ Є ЕПІСКОП КЪ
ЕПАРХІЕ, ЧІ НЪМАІ ЕГЪМЕН МЪНЪСТІРЕІ, НЪ ВРЪ СЕ СЕ
СЪПЪНЪ ЛЪІ, НІЧЕ НЪ СЕ ЛЪСА СЕ А ДЕЛА ДЖИШІІ ВЕ-
НІТЪРІ, ДЕ КАРЕ МАІ ВЪРТОС ЛА ДЪРЕА ІНІМА ПРЕ Е-
ГЪМЕН ШІ ПРЕ КЪЛЪГЪРІІ ЛЪІ. ДЕ АЧІА ЕСТЕ, КЪЗ ВЕДЕМ
ЧЪЛЕ МЪЛТЕ ПАЖНСОРІ АЛЕ ЪРМЪТОРІЛОР ЛЪІ ІОАН ДА-
ТЕ ЛА АМЪПЪРЪЦІЕ КЪМІКЪ СЪПЪШІІ ЛОР НЪ ВОР СЕ
АКЪЛТЕ ДЕ ДЖИШІІ, НЪ ВОР СЕ АЕ ДЪК ОКІУНЪІТЕЛЕ ВЕ-
НІТЪРІ Ш. Ч. БЪЖІ ЛА I. БАСІЛОВІУ ЛА Brevis Not.

*) Vedi si aici Part. I. pag. 5 seq.

fund. Th. Koriatovics парт. а кап д, ші маі лн-
коло. Бієціі преоці нѣмаі кѣт се пѣнеа лн коан-
трь ачестор епископі, еар се ажѣнгъ ла амѣрѣціе
а дескопери канонічєшіле сале кѣдінце, ші кѣм кѣ
лор нѣ ле есте епископ егѣменѣла дін мѣнѣстїреа
Мѣнкачѣлѣ, пентрѣ ліпеа лѣвѣцѣтѣреі ші пентрѣ
сѣрѣчїа нѣ ера харнїчі.

Пѣнѣ чє пре ѣрмѣ ажѣнгѣнѣ пѣрѣїле Мѣнка-
чѣлѣ ш. ч. сѣпт стѣпѣнїреа прїнципїлор дін Ар-
дѣла, дела ачєшіа докѣнѣеа зїшіі егѣменї лнтѣ-
рїре лнтрѣ епископїе; еа ла ачѣгѣа аѣ фост адѣс
лѣкрѣла кѣ істєцїїле сале, кѣт ші вармєгїїле, пре-
їте карє врк єї се се лнтїндѣ пѣтѣреа са, лнѣкѣ
се анѣмеа лн хїсоавєлє чѣле де лнтѣрїре. Нїче нѣ
є мїраре. Кѣ, дакѣ аѣ пѣтѣт єї лншєла пре країї
Ѣнгарїєї, кѣ кѣт маї ѣшор лє ера а лншєла пе-
прїнципїї Ардѣлаѣлѣ, а кѣрора стѣпѣнїре ера нолѣ
прєстє цїндѣтѣрїле ачѣстє, ші карї ера лнѣвѣцѣцї а
кѣнолѣше епископї де лѣѣеа грєчѣкѣкѣ кѣ епархїє лн
Ардѣла: лєсне пѣтєа прїнципїї Ардѣлаѣлѣ а сє амѣ-
цї ка се крѣдѣ, кѣ прєїѣм лн Ардѣла сѣнт Архїє-
рїї чєї де лѣѣеа грєчѣкѣкѣ кѣ епархїє аша ші чєї де
ла Мѣнкач. Архїєпископїї ромѣнїлор дін Ардѣла,
карї авєа кѣдїнѣцѣ а нѣ сѣфєрї ачѣкле стѣрѣмѣѣтѣрї
лнтрѣ рѣшї шї а рѣсѣрїа лѣкрѣрїле, ачѣгѣа ера,
кѣм вѣзѣм лн партєа а, кап д, кѣспрїцї де прїн-
ципїї Ардѣлаѣлѣ, кѣт нѣмаї де ачѣла, кѣм сѣр пѣ-
тѣ цїнкѣ ка се нѣ се стїнгѣ де пот крєдїнѣца чєа
прєлєславнїкѣ. Лтрь крєщїнї лнтрѣ ачєа кѣмпїтѣ
шї лѣнгѣ еолнѣ де калвїнї акѣшѣнатѣ, сє грїѣеа.

§. г. РѢШІИ ДЕЛА МѢНИКАУ С'АВЪ ШИТЪ КЪ КЕС'КРЕКА РОМЕИ, ШИ КЪ АЧКА ЕПІСКОПІИ ЛОРСЕФ'КЕРЪ ВІКАРІИ ЕПІСКОПЪЛЪИ ЧЕЛЪИ ПОПІСТЪШЕСІКЪ ДЕЛА АГРІА.

КЪМЪ СЕ СКРІЕ ЛА І. ВАСІЛОВІЧЪ АНЪ НОТІЦІА МАІ СЪСЪ СПЪСЪ ПАРТ. А КАПЪ СІ, ЛА А. 1649 АНЪ 24 АПР. 63 ДЕ ПРЕОЦІИ РЪСЕСІИ СЕ Ф'КЕРЪ ШИЦІИ АНЪ ОУНГЕВАРЪ АНАИНТЕА ПОПІСТЪШЕСІКЪЛЪИ ЕПІСКОПЪ АЛЪ АГРІЕИ ГЕОРГІЕ ІАКЪШІЦЪ, ШИ АЛ'КЕСЕРЪ ПЕ ПЕТРЪ ПАРТЕНІЕ КА СЕ ЛЕ ФІЕ ЛОР ЕПІСКОПЪ АНЪ ЛОКЪЛЪ РЪПЪЗСАТЪЛЪИ ВАСІЛІЕ ТАРАСОВІЧЪ.

АЧЕСЪ ПАРФЕНІЕ ФЪ СФ'НЦІТЪ ЕПІСКОПЪ ДЕ АРХІЕПІСКОПЪЛЪ ГЕТЕФАНЪ СІМОНЪ АЛЪ АРД'КАЛЪЛЪИ ЛАА. 1651, КЪМЪ МЪРТЪРІС'КЪШЕ ДАЛТЕРІА ЛЪИ ДАТЪ ДЕЛА ЗІСЪЛЪ АРХІЕПІСКОПЪ, КАРЕА О АМЪ СКРІЕ ЛА КАПЪ ВЪ §. ВЪ.

АЧЕСЪ ГЕОРГІЕ ДІППАІ АРХІЕПІСКОПЪЛЪ ГЕТРІГОНЪЛЪИ, КЪМЪ СЕ ВЪДЪ ДІНЪ КАРТЕА ЛЪИ, КАРЕ О РЕЧІТ'КЪШЕ ГЕОРГІЕ ПРАУ АНЪ SPECIMEN HIERARCHIAE HUNGARICAE ПАРТ. А*), СЪПТЪ АЧЕЛА СТ'КЪМЪТЪ, КЪ ПАРФЕНІЕ, КЪМЪ СПЪНЕ ДІППАІ, АЪ АВЪТЪ АНДОАЛЪ ОДРЕ АЧЕІА ЕПІСКОПІИ НЕШІЦІИ, ДЕ КАРІИ ФЪ СФ'НЦІТЪ, ФОСТАВЪ АНТРЪ АДЕВЪРЪ ЕПІСКОПІИ СФ'НЦІЦІИ П), ДЕ НОЪ Л'АВЪ ХІРОТОНІТЪ, АЪПЪ ЧЕ АЪ АНТЪРІТЪ ПАПА АЛ'К'УРЕА ЛЪИ ПАРФЕНІЕ ПРІНЪ ПРЕОЦІИ ЧЕІ РЪСЕСІИ ФЪКЪТЪ. КЪ ПРЕОЦІИ РЪСЕСІИ АНЪ 15 ЗІЛЕ ІАН. А АНЪЛЪИ 1652, АЪПЪ ЧЕ ФЪКЪСЕ АДЕКЪ ЗІСЪЛЪ ПАРФЕНІЕ СФ'НЦІТЪ ПРІНЪ А. ЕПІСКОПЪЛЪ АРД'КАЛЪЛЪИ, АЪ ДАТЪ РЪГАРЕ ЛА ПАПА ІНОКЕНТІЕ І, КА СЕ АНТЪР'КЪКЪ АЛ'К'УРЕА ЛЪИ П. ПАРФЕНІЕ: КАРЕ РЪГАРЕ А ПРЕОЦІЛОРЪ РЪСЕСІИ О РЕЧІТ'КЪШЕ ЛА

*) Vedi Pray l. c. tom. I. pag. 397 seqq.

КАПЪЛЪ МАІ СЪСЪ АНЪСЕМНАТЪ І. ВАСІЛОВІЧЪ, НЕМІКА ПОМЕНІНЪ ДЕ АДОА ХІРОТОНІРЕ А ЕПІСКОПЪЛЪИ ПАРФЕНІЕ ПРІНЪ Г. ДІППАІ ФЪКЪТЪ. КЪ АЧ'КЕТЕ ЕПІСКОПІИ ДЕЛА МѢНИКАУ РЪМАСЕРЪ ВІКАРІИ ЕПІСКОПІЛОРЪ ПОПІСТЪШЕСІИ ДЕЛА АГРІА, КЪМЪ АНЪКЪЦЪ ПРАІ АНЪ КАРТЕА МАІ СЪСЪ АНЪМІТЪ *) ШИ ФАП'ТЕЛЕ ШРМАТЕ МЪРТЪРІС'КЪ, ПЪНЪ АНЪ ЗІЛЕАЕ АМЪПЪРЪТ'КЪСІ РОМАНОЛОРЪ МАРІЕИ ТЕРЕСІЕ, ПРІНЪ КАРЕА АЪПЪ ГРЕА ШИ АЪНЪ ПРІЧЕ КЪ ЕПІСКОПЪЛЪ ДЕЛА АГРІА АВЪТЪ ФЪ ПРЕ ШРМЪ ДОБЪНДІТЪ ДЕЛА ПАПА, КА СЕ СЕ КАНОНИЗ'КЪКЪ ЕПІСКОПІА МѢНИКАУЛЪИ, ШИ ДЕ АТЪНІ ЕПІСКОПЪЛЪ МѢНИКАУЛЪИ ЕСТЕ ЕПІСКОПЪ КЪ ЕПАРХІЕ.

ЧІ АЧКА НЪ СЕ КАДЕ СЕ АЧЕСЪ АЧІ НЕ АНЪСЕМНАТЪ, КЪ МАІ СЪСЪ ЗІСЪЛЪ ПАРФЕНІЕ, ЧЕА АНТЪЖІШЪ ШИТЪ ЕПІСКОПЪ ЛА МѢНИКАУ, ФЪ, КЪМЪ НЕ АНЪКЪЦЪ ПРАІ АНЪ КАРТЕА МАІ СЪСЪ СПЪСЪ, ДЕ Г. ДІППАІ А. ЕПІСКОПЪЛЪ ГЕТРІГОНЪЛЪИ РЪНДЪІТЪ ВІСІТАТОРЪ ПОПОРЪЛЪИ РЪСЕСІКЪ ПРІНЪ ТОАТЪ ЦЪКРА ШНЪР'КЪКЪ. КЪ АЧЕСЪ СТ'КЪМЕТЪ ЧІ НЕ ШІЕ ПЪНЪ ШНДЕ АЪ АЖЪНСЪ ЕПІСКОПЪЛЪ ДЕЛА МѢНИКАУ, ШИ Ш'АВЪ АНТІНСЪ ПЪТ'КРЕА АНТРЪ АЧКЛЕ АКОПЕРІТЕ КЪ ПРОСТІА ТІМЪШРІ, КЪПЪ ЕПАРХІА МѢНИКАУЛЪИ НЪМЪРЪ МАІ СЪСЪ ДЕ Ш'КЪПТЕ СЪТЕ ДЕ ПАРОХІИ, АНТРЪ КАРЕ КА ЛА 200 СЪНТЪ РОМЪНЕСІИ.

ПАРТЕА ЧЕА МАІ МАРЕ АЛЕ АЧЕСТОРЪ РОМЪНЕСІИ ПАРОХІИ, КЪМЪ АМЪЛЪ ТРЕВІЛЕ ШИ СЕ АЪКЪРЪ ЛА АМЪПЪРЪЦІЕ, АЪ СЕ ВА АНКІЕТОРА КЪ ЕПАРХІА РОМЪНОЛОРЪ ЧЕА ДЕЛА ОРАДІА-МАРЕ, АЪ ВА КЪПЪТЪ АЛЪ СЪВЪ ОСЕВІТЪ ЕПІСКОПЪ РОМЪНЕСІКЪ. ЕПІСКОПЪЛЪ ДЕЛА ОРАДІА-МАРЕ ГАМЪІА ВЪЛАКАНЪ КЪ МЪНІ КЪ ПІЧОДРЕ СЪТЪ АНТРЪ

*) Totu acolo pag. 412.

ачка, ка ши ачеі ромѣні се се фериѣкскъ а авѣ де-
осекі епископ дин нѣмѣа сѣѣ.

§. А. Ан вѣкѣрѣе чѣле де демѣлт преоціи рѣ-
шилор чеі дин цѣра ѣнгѣрѣкскъ дела архіереіи
чеі дин Ардѣа аѣа хіротоніре.

Де оарѣ че епископії дела Мѣнкач динтрѣ ан-
чепѣтѣа епископії ачѣа аѣ фост сѣпѣші архіепі-
скопѣаѣ ромѣнілор дин Ардѣа, кѣм ам адеверіт
ла кап в. §. а ши в; ши ан вѣкѣрѣе чѣле де де-
мѣлт ананіте де маі сѣс де мѣлт-орі поменітѣа
Іоан, ніні о ѣрмѣ нѣкѣрї нѣ се івѣше, антрѣ рѣ-
шіі чеі дин цѣра ѣнгѣрѣкскъ се фіе фост ѣндеѣа
епископ де аѣче греѣкскъ; нѣ поате фї анѣолаѣ,
кѣм кѣ поці рѣшіі Оунгаріі динтрѣ. Анчепѣтѣа
креѣшннѣтѣціі лор аѣ фост антрѣ чѣле сѣфлетѣці
сѣпѣші архіереілор челор дин цѣра Ардѣаѣаѣ, ши
дела ачѣа кѣ аѣѣта маі вѣртос преоціі лор аѣ
пріміт хіротоніре, кѣ дин ѣіледе сфнѣтѣаѣ Ѣте-
фан краіѣаѣ ѣнгаріі Ардѣаѣа аѣ фост анкіетор-
рат кѣ цѣра ѣнгѣрѣкскъ.

Ачѣа епте адеверат, кѣ рѣшіі дин цѣра ѣн-
гѣрѣкскъ преѣсе се мѣлѣѣмѣкскъ мѣнѣтїреі чеі дела
Мѣнкач, кѣѣ аѣ епископії, преѣм се ведеѣѣше дин
чѣле маі сѣс ѣісе. Ши клерѣа рѣсеѣс елѣѣдат кѣ кѣ
мѣлтѣ остенѣаѣ ши аѣптѣ с'аѣ снос де сѣпт
сѣѣпѣнїреа епископѣаѣ чѣлѣі поісѣтѣшеѣк. Кѣ ка-
ре фапѣѣ се деѣкїсе кале ши епископѣаѣ чѣлѣі де-
ла Орадїа-маре, преѣм ши чѣлѣі дин Реѣаціа, а
скѣпа де аѣкмене сѣпѣнеѣе о).

A d a u s u.

I. Dum amplitudinem dioecesis M. Varadinensis pri-
us tam latinum quam graeco-catholicum populum comple-
ctentis, diffusosque in utroque ritu ejusdem limites, ac in-
de consequentem difficilem admodum sub uno eodemque
pastore spiritualium administrationem cerneret (Augusta M.
Theresia), sed et aliis de causis multum e re promoven-
dae sacrae unionis fore animadverteret, si in ritu quoque
graeco distinctus erigeretur Episcopatus, exemplis prae-
decessorum suorum divorum condam Hungariae regum glo-
riosae memoriae incitata, pro summo patronatus jure, quod
qua apostolica regina hungariae in conferendis et pro ratione
necessitatis utilitatisque publicae ordinandis dioecesibus opti-
mo jure habere et exercere dignoscebatur, pro solita i-
tem, qua ad maiorem divini cultus promotionem, et ortho-
doxae fidei, consequenter s. unionis, propagationem fere-
batur, cura et sollicitudine, ex Vicariatu, qui in dicta dioe-
cesi M. Varadiniensi relate ad graeci ritus fideles persi-
stebat, Episcopatum gr. catholicum sub eodem nomine
M. Varadinense relate ad animas unice orientalis eccle-
siae ritui addictas gr. catholicas auctoritate quoque sedis
apostolicae a latino independentem, verum unice Metro-
politae Strigoniensi subjectum ea ratione erexit et fundavit,
ut residentia ejusdem Episcopatus gr. catholici cum eccle-
sia cathedrali M. Varadini collocata, tam pro dote ejusdem
ecclesiae cathedralis, quam et pro congrua mensae episco-
palis sufficientes infra designandi annui proventus adsigna-
ti fuerint. Limites vero hujus dioecesis gr. catholicae, a-
deoque relate unice ad populum orientalis ecclesiae ritui
catholico addictum per comitatus Bihariensem, ac reliquos
actuales districtus dioecesis M. Varadinensis latini ritus,
Comitatus item Aradiensem et Csanadiensem, districtum
denique Tomosiensem, et in eodem recentius erectos comi-
tatus Tomosiensem quippe, Torontaliensem et Krassoviensem,
juxta tenores etiam eatenus emanatae bullae pontifi-
ciae defixi sunt. Porro Capitulum ex quinque Canonicis,
Archipresbytero quippe seu Praeposito majore, A. Diacono
seu lectore, Primicerio seu cantore, Ecclesiarcha seu
cancellario; quorum quatuor in forma etiam Consistoriali-

um, quintus vero qua scholasticus pro instituendo juniore clero in ritu graeco adhibeantur, praeter Vicariam in districto Tömösiensi ob majorem nonnihil a residentia episcopali distantiam semper collocandum, constitutum, atque congruae portiones canonicae iisdem emensae fuerunt. Quoad juniorem autem clerum eo respectu dioecesis hujus facta est provisio, ut interim etiam, donec videlicet s. unio maiora ceperit incrementa, siquidem certus numerus pro hocce Episcopatu definiri non posset, sex clerici ad rationem dioecesis hujus Viennae in seminario gr. cath. hisce annis fundato et ad S. Barbaram compellato, praeterea ex destinatis aliis 1200 fl. nonnulli partim in Seminario Varadinensi cleri junioris latini situs, qui a Canonico scholastico in ritu proprio instituuntur, ac finem in hunc ecclesiam sui ritus diebus festis et dominicis frequentent, iisdem caeteroquin cum mentionato clero latini ritus professoribus utantur; pro horum vero omnium dotationis fundo dominum Beleyes ad Episcopatum M. Varadinensem latini ritus hucdum pertinens designavit. *Apud Ios. Aloysium Kereszturi part. 2. Sect. 2. §. 19. pag. 165.*

II. Basilicam cathedralem ampliolem, et priore multo excellentiorem molitus, cujus praecelsae turri horologio campanisque grandioribus, ambulacro insuper ferreis e cratibus compaginato, unde civitatem universam intueri liceat, instructae atque aere cyprio exquisitis inauratisque ornamentis distincto tectae, et anno 1800 ad apicem properanti sequentem inscriptionem concinnavimus.

VirtVte IgnatII sVrreXI praesVLIs aLta,
aLtlor aDsVrglt VertICE at Ipse Meo.

Nempe patris monumenta tenens peto culmina nubes,
Is locuples meritis fertur ad astra poli.

Relictis, praeter alia pia legata in oratione funebri per A. R. D. Gabrielem Thezarovics enumerata, ad s. aedem continuandam 34, seminario suo quinque fl. millibus insigni parsimonia congestis, 31 Oct. 1805 pie ex hac vita migravit. *Idem ibid. cit. sect. §. XXIII.*

N o t e.

Aceste fragmente sunt luete dein insusi ms. auctoriului, care prein multe faturi au venitu in

man'a mea si au scapatu dein perire sub revolutione. Ele cuprendu continuarea istoriei bescrecesci incepute a se tipari in Buda 1813 in 4-o, ci dupa aceea dela pag. 392 intrerupte, asia catu dein capulu VII: ΔΕΠΡΕ ΦΑΡΤΕΛΕ ΒΛΑΔΙΜΙΡΟΡ ЧЕЛОР УНИЦІ ДІН АРДКА numai capetulu §. lui 3. pana la inceputulu §. lui 6. lipsescu. Unele parti dein acestu fragmentu sunt scrise de doue ori, si se termineza cu inceputulu Capului XII: ΔΕΠΡΕ ΑΛΤΕ ΕΠΑΡΧΙΙ ΠΕΘΝΙΤΕ Α ΡΟΜΩΝΙΛΟΡ ЧЕЛОР ДІН КОАЧЕ ДЕ АΣΗΖΡΕ ΑΦΑΡΖ ΔΕ ΑΡΔΚΑ ΣΠΤ ΣΤΖΠΗΝΙΡΕΑ ΑΠΖΡΑΤΣΛΣΙ ΑΣΤΡΙΕΙ, in data dupa inceperea §. lui 1: ΕΠΑΡΧΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΙΕΙ ΑΡΑΔΣΛΣΙ. Vedi mai susu notele la pag. 114, r, x, si bb).

Alte carti ale auctoriului sunt urmatoriele:

ΠΡΕΔΙЧЕ ΠΡΕ ΤΟΑΤΕ ΔΩΜΙΝΕΝΙΛΕ ШІ СЪРЪЗТОРІΛΕ АНΣΛΣΙ, 2 томі, БСДА, 4.

ΠΡΟΠΟΒΕΔΑΝІІ ΛΑ ΜΟΡЦІ, БСДА, 1809. 4.

ΔΙΔΑΧІІ ΛΑ ΠΡΩΝІ ΜΟΡЦІ, БСДА, 1809, 4.

Ιστορία ΠΕΝΤΡΩ ΑΠЧЕПЪТЪΛ ΡΟΜΩΝΙΛΟΡ ΑΠ ΔΑЧІА, БСДА, 1812, 4.

ΑΝΤΪΜΠΛΖΡΙΛΕ ΛΣΙ ΤΕΛΕΜΑΧ, ΔΕΠΡΕ ΛΙΜΕΑ ΙΤΑΛΙΕΝΕСКЪ, БСДА, 1818, 8. том. I. capu I—VII.

Animadversiones in recensionem historiae de origine Valachorum in Dacia, Budae, 1814, 8.

Reflexiones in responsum Dni. Recensentis Viennensis ad animadversiones, Pestini, 1815, 8.

Contemplatio recensionis in Valachicam anticriticam literariis Ephemeridibus Viennensibus Nr. VII. Febr. 1816, divulgatae, Budae 1816, 8.

Orthographia romana sive latino-valachica una cum clavi, ed. 2. Budae, 1825, 8.

In Manuscriptu se afla inca: Протопападікіа, de care in Ist. beser. p. 278, scrisa inainte de a. 1800; in care inse nece macar unu cuventu de defaima nu se afla asup'a Episcopului I. Bobu. Un-

de se mai tiene acestu Ms., ce l'am fostu pusu in bibliotec'a seminariului, nu sciu.

Se mai afla inca si unele fragmente de gramatic'a limbii rom. latinesce, si despre artici romanesci si lat. in Ms. la mene.

Auctoriulu P. Maior fu si elu calugaru si sociu lui G. Sincai in 1774 la Roma, inse suptu Josefu esindu dein munastire se fece parocu Reginului si protopopu Gurgului, de aci Revisoriu si Censoriu la Tipografi'a dein Buda; unde a si moritu in a. 1821, 3 Mart. Testamentulu lui fora datu se afla si la mene in copia.

a) Pag. 148. Statutele aceste inca le avusem totu de la D. Sim. Crainicu, si le depusesem in archivalu episcopescu, inse si copi'a a peritu si pote si originalele.

b) Pag. 150. Fora de aff serbi, adeverulu istoricu ne strinse a marturisí mai susu la pag. 70 not. a) cumu ca Saba a fostu serbu. Er' caus'a canonului nr. 8. asupr'a limbii serbesce e instructiunea data de principii calvini, precum se vede in punctulu XVIII. aici mai susu pag. 67, si de almentrea cea mai mare parte a acestoru statute sinodali e numai repetirea puncturilor instructiunii calvinesce.

c) Pag. 154. Inse vedi cartea: despresieptetaine. Iasi, 1645, p. 308, unde suptu rubric'a:—

ГЪРЪКЪТОРІАЕ ЧЕ СЪМЪТ ПРЕСПРЕ АН, АНТЪРЪ КАРЕЛЕ
НЪ СЪ КАДЕ НИЧЕ ШИ ЛЪКЪРЪ СЪ СЪ ФАКЪ; —

Se numera: Sept. 6, 26. Nov. 13, 30. Dec. 9, 13. Jan. 7, 25, 27. Febr. 24. Mart. 9. Apr. 25. Mai 8, 21, 25. Jun. 30. Aug. 29, care astadi nu mai sunt legate.

d) Pag. 156. De la Secui inca e mai anevoia a crede, mai pote din traditiune nationale romana, de in care si in beserec'a latina a intratu acestu modu de computare. Er' gradulu alu optu de sange, l'afflamu opritu si in Pravil'a mica de Govora 1640, data afora de A. Ep. Genadiu fol. 133 in dosu; de unde nise pare ca Canonulu p. 151 lip. de de suptu asia ar fi se sune: Pop'a de va cununá etc. fora nu.

e) Ib. Pre catu scimu Comitatulu Zarandului se tiene de episcopi'a Aradului.

f) Pag. 156. Mori ca Secretariu de tesaurariatu in adunci betranetie preste 80 de ani in Sabinu 29 Mart. 1847, romanu invetiatu si zelosu. Fratele lui, Joane Budai era Consiliariu in Lemberg, si scrisese una gramateca de limb'a rom., dein care am unu escerptu.

g) Ib. Pravile sunt tiparite vechi done; cea mai susu atinsa. Govora, 1640 in 4-0, si alt'a mai mare in Tergovisce, 1652, fol. Cesta dein urma numai de pre unu testu grecescu in limb'a vulgare.

h) Pag. 168. Sam. Clain in Ist. scurta serie: ca Meletiu mainainte a fostu parochu la greci acolo.

i) Pag. 171. Despre Prepositulu G. Farkas si operele lui vedi Sincai in Orodias p. 217 seq.

k) Pag. 172. In a. 1824 s'au mai adausu 72 parochii dein diececea Muncaciului, er' acumu numera 192 parochii cu 589 filiali. Vedi: Cartea pre a lum. Ep. Sam. Vulcanu catra clerulu si poporulu celor 72 de par. etc. Oradia, 1824, 8; si Schematismulu diecesei Orad. mari de a. 1854.

l) Pag. 175. Mori la a. 1839, Dec. 25, nascutu in 1758.

m) Ib. Atunci compuse fostulu procuratoriu si poetu Bas. Aaron od'a ce se incepe:

Blasiule salta si te veselesce,

Eafa pastoriulu celu mare sosesece;

Si se da turnei Oradiei-mare

Spre aparare.

n) Pag. 184. Cuventele in Originale asia suna: „Quia ideo idein Parthenius dubia et scrupulos conscientiae se habere detexisset, an episcopi a quibus esset ordinatus in episcopum, valide consecrati existissent, propter confusionem et ignorantiam, quae etiam hodie inter Ruthenos schismaticos viget“. Acei trei episcopi totu acolo se numescu a fi fostu: Stefanus Simonovics, Gregorius Maldaviczki et Zaba Bistrinski, adeca afora de A. Epulu. Stefaanu, Gregoriu episcopulu dein Moldova si Saba dein Bistra.

o) Pag. 186. De aci urmeza inceputulu Caplului XII. de care mai susu pag. 189.

С.

Dein Cronica romaniloru de G. Sincai.

Ан 1596.

Дин декретѣ лѣи Георгіе Ракоци челѣи маї пжнѣр, че с'аѣ пипзрїт ѣн Белград ѣн а. 1653 шї с'аѣ дат лѣи Симеон Стефан мїтрополїтѣ лѣи дин Белград, се вѣде, кѣ Сїциемѣнд Баторї аѣ пост дат ѣн а. треїѣт, дара еѣ Сїтасем ал скрїе аколо, декретѣ ачестѣ.

„Шїгмон дин мїла лѣи А. зѣ країѣлѣ церїлор Ярдѣлѣлѣ шї ал Молдовеї шї а церїї ром., шї ал сф. кїрѣнце а Ромеї, домн пѣрїлор церїї знгѣрешї, шї шпанѣл сѣкѣлор. Чїнстїцїлор нѣмешїлор шї префектѣшїлор шї одварѣраелор четѣцїлор ноастрѣ Фзгѣраш, челор де акѣма шї челор де акѣма ѣнаїнте вѣкме, каре вор ржнѣлї аї авѣк, вѣзжнѣ сѣнѣтатѣа шї мїла ноастрѣ, пенѣрѣ кѣ ної ам ѣнгѣлѣїт чїнстїтѣлѣї Іоан дин Прїслоп влѣдїкѣї сѣкоарѣлор ром. ѣн Ярдѣлѣ, кѣм шї ѣнтре алѣе пѣрїї а церїї ноастрѣ Ярдѣлѣлѣї, дин обїчїѣлѣ екѣтржн, дела поцї попїї ромжнѣцї сѣпт пѣтѣрѣа лѣї с'аѣ сѣкѣїт дин ан ѣн ан а'лѣа флорїнтѣлѣ, аша шї дела попїї сѣкоарѣлор ром. ѣн кїрѣнца, кареа се цїне де четатѣа ноастрѣ де Фзгѣраш, пѣтѣрѣа ѣнтрѣгѣ се аїкѣ аї цѣркѣлѣлѣї, шї флорїнтѣлѣ дин ан ѣн ан поѣт дѣкѣна се поатѣ лѣа, кѣм ам ѣнгѣлѣїт пре пѣтѣрѣа чѣстор де акѣм, пенѣрѣ каре по-рѣнчїм воаѣт таре ѣн ржнѣлѣ ачестора, кѣм де а-кѣм ѣнаїнте сѣпт мѣна шї сѣпт пѣтѣрѣа, Іоанн

от. Прїслоп, карїї се цїн де четатѣа ноастрѣ Фзгѣрашѣлѣ, ѣнтрѣ попїї ром. пѣтѣрѣа се сѣ аїкѣ аї цѣркѣлѣлѣї пре ачїа, шї дела ачїа дин ан ѣн ан а авѣк кѣтѣ зн флорїнт, шї пѣтѣрѣа а ѣнгѣлѣїт ѣн поѣт кїнѣлѣ, се вѣ цїнецї шї се фїцї дѣторї, ѣн-тѣр'алѣт кїп се нѣ фачѣцї, четїнѣ ачѣстѣ кѣрїї ѣн-апої се ле дацї. Дате ѣн Белград ѣн лѣна лѣї 18-нїе ѣн 4 зїле, вѣлѣт 1595“.

Шї ера скрїе де дѣсїпт: Шїгмон країѣлѣ сѣрїе кѣ мѣна лѣї. ѣн сѣкршїтѣлѣ кѣрїїлор: Іо-шїка Стефан канѣларїѣс скрїе кѣ мѣна лѣї. Шї кѣ пѣцїнеа маї ѣн жос: Іанѣш Бенѣдофї скрїе кѣ мѣна лѣї.

Декретѣлѣ ачестѣ аша с'аѣ пипзрїт ромжнѣцѣ ѣн нѣмїтѣлѣ ан 1653, кѣнѣ вреа Ракоци II се ре-формѣ пре ромжнїї дин Ярдѣлѣ.

(Aceste decrete si alte mai multe tiparite la Belgradu romanescce le avusem inainte de 1849; latinesce le vedusem la unu D. Protopopu.)

А. 1599. Янонїмѣлѣ дин Белград: ѣн дїета дин Белград Мїхїлѣ водѣ аѣ вѣрѣт се тїаїе пре по-цїї нокїаїї ардеаенѣцї, дара мїтрополїтѣлѣ ромжнї-лор (дин Белград, нѣ ал Бѣларїлор) Дїмїтрїе аѣ мерс кѣ кїкїа ла джнѣлѣ, шї іаѣ пѣдѣвмѣнїт се нѣ факѣ зн лѣкѣрѣ рѣѣ ка ачестѣ, кѣл ва еате А. зѣ, шї аша аѣ ѣнѣтатѣ Мїхїлѣ водѣ.

Трешѣцѣ аша дара Бнїедї Пал, кѣнѣ скрїе, кѣ мїтрополїтѣлѣ Дїмїтрїе аѣ пост зна кѣ епїскѣпѣлѣ Дїмїтрїе Напѣрагї ѣн сѣфат, ка се тїаїе нокїаїї.

Enyedi Pál apud anonymum Carolinensem p. 2.

(Numele acestui A. Ep. aliorum nu l'am aflatu.)

1605. Кочкаї Антрь ачка аз пѣс гѣкернато-
рѣ прѣстѣ Ярдѣла пе ладіслаѣ Гюлафі, ші л'аз прі-
міс сѣ батѣ сѣтмаріѣ, пе каре аз ші Анупѣт ал
катѣ ан 14 Іан. дін а. 1605, а кѣрѣіа батере сѣрї-
індо одѣ чїне ла Хевенешї, аша корѣкше деспре ѣн
Епіскоп ромѣнеїс: „ Бра ѣн епіскоп ромѣнеїск ан
четате деспре а кѣрѣіа вітѣжіе поці с'аз мінѣ-
нат. Ачѣста аз прїнс ѣн палаш немѣїск ан амѣн-
доаз мѣніае, ші Анкѣтрѣѣ да, мѣлаці кѣдеа де
мѣна лѣї, нїчі да ан зѣлар, чї тогдѣна нїмереа,
маї пре ѣрмѣ л'аз Амѣшкат токма прїн мїжлоїс,
ші аша аз мѣрїт. Епіскопѣ ачѣстаї ан клѣж ан-
кѣ, аз фост кѣ Баста, ера ом мїк, кѣ пѣрѣла лѣнг,
ші абеа ежтѣ Антраѣрїнїїтѣ“. Епіскопѣ ачѣста
аз фост ал Ваѣлаѣї с'аз ал Марѣмѣрешѣлаѣї, пен-
трѣ кѣ локѣрїае ачѣїстеа ера Анѣѣлаѣїте кѣ рѣскоа-
ле дін пѣмѣрїае де акѣм.

Descriptio assaltus arcis Szatmariensis apud Hevене-
si l. c. p. 236.

1609. Мѣкар чїне че сѣрїе деспре Габрїа Ка-
торї прїнѣла Ярдѣлаѣлаѣї, дарѣ еѣ зїк, кѣ спре ро-
мѣнїї дін Ярдѣла шї маї вѣрѣтос спре преоції ром.,
н'аз фост рѣѣ, пентрѣ кѣ ле аз дат дїпломатѣла
ачѣста.

„ Ної Гакор дін мїла лѣї Д. зѣѣ країѣла Ярдѣ-
лаѣлаѣї ш. ч. Дѣм ан шїреа чѣлор де акѣм, спѣ-
нѣнѣ пѣтѣрѣор кѣрѣра лїе де фолос, кѣ пентрѣ со-
кортїнѣа ѣнор домнї сѣфегнїчі дї ношрї, шї дін
воѣа ноѣстрѣ Д. зѣѣскѣ, шї порнїнѣѣне кѣтрѣ ан-

вѣцѣтѣрѣ іспѣїтоларѣ, шї рѣнѣѣла преоцѣск, вѣзѣнѣ
невоѣа шї досада тѣтѣрѣор поплор. ромѣнѣшї,
прѣтѣгїнѣїнеа ноѣстрѣ а Ярдѣлаѣлаѣї шї а церїї. ѣн-
гѣрѣїї ан вїрѣїнѣла Ярдѣлаѣлаѣї. рѣнѣѣїте ан сѣ-
коарѣле лѣїї шї проповѣданїї, де каре аз де до-
мнї шї де алаці маї мѣлаці, чї маї вѣрѣтос де дѣн-
шїї де домнїї пѣмѣнѣтѣшї фѣчорїї лор іоѣаїї аз фост,
дін зї ан зї се Ангрѣѣлаѣз, шї кѣ марѣ сѣпѣрѣре сїї
Ампреколарѣ ан алаѣнѣла лѣїї шї ал дѣрѣпѣїї шї
окїчѣїѣрїлор а алтор сѣкоарѣ кареле токмїтѣ еї-
не, кѣтѣ нїчі дін пѣмѣнѣтѣла каре аз нѣскѣт шї
де сѣпѣт пѣтѣрѣа домнѣлаѣї сѣѣ пѣмѣнѣтѣск, до-
вѣнѣїнѣ алт попор маї кѣн шї мїла алтор до-
мнї, а се мѣтѣ нѣї ласѣ, чї кѣ окїчѣїѣла іоѣѣрѣск
акѣменеа кѣ чїї алааці іоѣаїї, домнїї пѣмѣнѣтѣ-
шї, шї кѣ сѣлѣжѣ мїшѣлѣїї се раѣде шї се поарѣ.
Вѣзѣнѣ дѣрѣпѣ ачка ачѣїтѣ рѣѣтѣте неѣѣїтѣ,
дїнтѣїѣ ерѣм дї сѣѣтѣ шї пре еї Антрь ачѣїтѣ
парѣ, маї вѣрѣтос се дїѣѣ вѣрѣме спре дѣрѣгїтѣ-
рїа Д. зѣѣскѣ дї аѣѣтѣра, ачѣїста лор дін мїла ноѣ-
стрѣ шї дін пѣтѣрѣа ноѣстрѣ, кѣ мїла а жѣде-
ка а Ангрѣѣїреа кѣм еї де ачї Ананїтѣ мѣкар а
кѣї іоѣаїї вор фї, шї фѣрѣ воѣа домнѣлаѣї сѣѣ,
сѣпѣт кареле вор фї, Ампажнѣѣсе вѣрѣмеа, ѣнде
нѣї ба фї лѣї воѣа а рѣмѣнѣ маї мѣлат, слокѣїѣ
се дїѣѣ а скїмеа локѣла чѣл дїнтѣїѣ ѣндеї ба пѣлѣ-
чѣ лѣї се алѣгѣ лок де попїс, шї се се Амѣтѣ еа
кѣ полатѣ кѣнѣтѣїїае лѣї шї кѣ фѣчорїї шї кѣ мѣ-
рїае сале, фѣрѣ де нїчі о смінѣкѣѣ кѣ шїреа вѣлѣ-
дїкѣї лор кареле лѣкѣѣше ан Белград, дѣпѣ окї-

чѣиѣ ші токмѣла сѣкоарлоѣ ѡнѣрѣци маінаін-
те де кѣм абеа пѣтѣреа. Пентрѣ маі маре мѣртѣ-
рїе а мілаі ноастрѣ крѣци кѣтрѣ ачїаши тоци по-
пїі ромѣнеци ꙗн тоѣт Ардѣла ші ꙗн пѣрѣце церїі
ѡнѣрѣци, кареле се цїн де Ардѣла нострѣ, прѣ
чеї де акѣм ші дїнаїнте карїі вор фї; де тоате
грѣтѣциле ші сѣвѣе ле мішелеци кѣ каре с'ар цї-
нѣ домілоѣ пѣмѣнѣци ші афарѣ сѣвѣци, фѣрѣ
дарѣрїе ші чїнѣтеа дела ачїаши попї дїн обїчѣ-
їѣл еѣтрѣн сѣвѣци, а да домілоѣ лор пѣмѣнѣ-
ци, кѣ мілаі аї кѣзѣї, кѣм іам ші мѣнѣтѣт прїн
пѣтѣреа ачѣстор де акѣм. Пентрѣ ачѣкѣ волаѣ тѣ-
тѣроѣ лѣмінацілоѣ домілоѣ де стѣгѣ, домілоѣ
шпанїлоѣ, лѣмінацілоѣ жѣдѣцілоѣ немѣшеци, ші а
тоѣт нїмішѣгѣла мѣкар ꙗн че вармїеї, сѣрѣ анѣ-
ме ꙗн варм. Бїхѣрїі ші ꙗн цїнѣтѣла Бейшѣлашї ші
Хацагѣлашї, кѣпїтанїлоѣ, прѣфектѣшїлоѣ ші одорѣ-
рїелоѣ, пѣрѣзѣлакілоѣ чѣтѣцілоѣ, тѣтѣроѣ дерѣгѣто-
рїлоѣ дїн тоате локѣрїе, бамешїлоѣ дела шїлаѣ,
ші бамешїлоѣ дела подѣрї, пѣзіашїлоѣ ші пѣзїто-
рїлоѣ дела кадѣрї ші дела тоате кѣїле, ші кѣро-
ра лїс ісправнїїї лор, ші ꙗнцелѣпцілоѣ пѣргарї, ме-
щерїлоѣ, ходноцілоѣ ші жѣрацілоѣ а тоате ораше-
лоѣ, ші маї марїлоѣ, ші тѣтѣроѣ карїі сѣнт ꙗн
дерѣгѣторїї ші ꙗн чїнѣте мѣкар ꙗн че бїрѣїнца
ноастрѣ лѣкѣїторї, чѣлоѣ де акѣм ші чѣлоѣ де а-
кѣм ꙗнаїнте, карїі ꙗн вѣрѣме де ачї ꙗнаїнте се еѣр
афла, кѣ рѣндѣла ачѣстора лѣсѣм ші порѣнчїм па-
ре, ꙗн кѣт вор бѣдѣ ачѣкѣте кѣрѣци, вої ꙗнѣкѣ де а-
чї ꙗнаїнте прѣоції ромѣнеци, карїі сѣнт се-

мѣнаци ші прѣ тоци кѣрїі вор фї дѣпѣ еї, сѣнт мї-
ла ноастрѣ ші сѣнт мѣнѣтѣрїеа ноастрѣ ꙗнтрѣ а-
чї ет кїп, кѣм ам ꙗнѣдѣїт, аї ехнѣтѣ ші аї сѣкѣр-
кї ші аї сѣпѣра, аѣ аї сїмі прѣ ачїа попї спре а-
чѣкѣ грѣтѣци ші сѣвѣе ле мішелеци, аѣ аї мѣна,
нїчї ꙗнтрѣ ѡн кїп се нѣ фачѣци, каре кѣмѣа че-
пїндѣле се ле дѣци ꙗнапї кѣрѣра бїле аѣ дѣт. Дѣ-
те сѣнт ꙗн орашѣла нострѣ ꙗн Белград ꙗн лѣна
лѣї Іѣнїе ꙗн 9 зїле ла анїї домілашї 1609. Га-
вор крѣїѣла м.р. Неадї Стефан м.р.

ꙗн дїпломатѣла ачѣста кам ꙗнѣжѣїт ші кѣ
рѣа ромѣнїе се ворѣїци, чї еѣ л'ам сѣрїс кѣм с'аѣ
фост пїпѣрїт ꙗн а. 1653 ꙗн Белград дїн порѣн-
ка лѣї Георгїе Ракоци, тѣ дѣл бѣї чѣтї кѣ лѣраѣ
амїнте ꙗл поци ꙗнцелѣце че вѣра Габрїїла Бѣторї.

1638. Тоѣт дѣспре Матїѣ Водѣ аша сѣрїс
Херман ꙗн анадїї чѣї кѣ мѣна сѣрїшї,, ꙗн а. 1638
Матїѣ Водѣ аѣ комѣндѣт лѣї Ракоци прѣ ѡн кѣ-
лѣгѣр (анѣме бїлїе Іорѣшї) ка се фїе вѣлѣїкѣ ромѣ-
нїлоѣ (дїн Ардѣла). Ачѣста ꙗн вїсїтації аѣ фїкѣт
некѣрѣцирї, аѣ порѣнчїт де л'аѣ дѣскрѣкат ші аша
гол кѣ нѣдѣ ле л'аѣ еѣтѣт афарѣ дїн Белград (ꙗн-
с, 1643), ші іаѣ лѣат прѣ сама фїкѣлашї тоате
бѣнѣрїе, ꙗнтрѣ каре с'аѣ афлат ші нїце сѣрїсорї
грѣнеци ші ромѣнеци че ле аѣвѣкѣ маїнаїнте дїн
Вѣлахїа, ꙗн каре еѣа сѣрїсе тоате вїстерїїле чѣкѣ
ꙗнѣропѣте прѣла мѣнѣстїрї ші прѣ аѣте локѣрї дїн
Вѣлахїа ші дїн Ардѣла, кѣ каре мѣлат с'аѣ фоло-
їт Ракоци, маї аѣс аѣ афлат ел о сѣрїсѣре, кареа
арѣта маре вїстерїе а крѣїѣлашї Іоан ІІ чѣа лѣнѣгѣ

носкжндѡ а фі аркптз ші адевтратз ноі фнкз
ка дїїї, каре фн тоатз сцзпжнїреа ноастрз маї кѡ
самз деспре ачѣ кѡцїетзм ші не грїжїм, ка пре
тоате ші фіеце каре статѡрї, че дїн чер с'аѡ сѡ-
пѡс оѡжрмѡїреї ноастре, се ле фндрептзм ші се ле
цїнем фн кзджїцелє салє, пре ачєлаші Стефан
попа Сїмонїє, ка пре ѡн комжндат ші де преа чїн-
сїптѡла Д. Стефан Гелєї *) епїскопѡла рескрєчїлор
ѡнѡгрєцїї челор православночє дїн цфра ноастрз а
Арѡѡлаѡлї шї пїсторїѡла чєл дїнтжїѡ аа Белградѡ-
лѡї, чєл преа грїжїторїѡ шї де алцї крєцїнї аї но-
цїрї маї де фрѡнчє, пєнтрѡ сєлавлїа, кѡне нзравѡ-
рїлє шї фнтрєцїмєа вїцїї лѡї прєстє тоате реск-
рєчїлє чє сжнт фн комїтатѡрїлє Алєї дїн Арѡѡла,
Крєзнєї, Солнокѡлѡї де мїжлєк, Дєкжчїї, Клєжѡ-
лѡї шї чєпцїї-де-валтз, еарзшї фн дїстрїктѡ-
рїлє Кїсарїѡлѡї, Бжрєї шї Бїстрїцїї, ашїшдєрєа фн
тоате скарїнєлє сзкѡнєцїї шї сзєцїї (лѡжнд а-
фаз рескрєчїлє дєла Алзморѡ, дєла Орзцїє, дє-
ла Хаццг, дєла Хїнеѡѡрєа, дєла Іалїа, дєла
Крїшѡ, шї прї протопопї дїн цфра Олтѡлѡї, фн
карї нѡмаї атжтєа кзджїцз шї аѡторїтатє ієє аз,
кжптз фї ва лзєа Д. Епїскопѡла чєл православнок
ѡнѡгрєск): фл пѡнем влзджїкз, аѡєкз прєстє тоате
рескрєчїлє чє цїн лкчєа грєчкєкз, шї мїлєстївкшє фл
фнтзрїм, потѡшї сѡпт кондїцїї лє ачкєтє, ка-
рє дєпре ѡнѡгрїє с'аѡ фнтор пре лзтїнїє.

1) Кѡмїкз кѡвжнтѡла чєл сф. аа лѡї Д. зєѡ ш. ч.

*) Edițiunea de Jasi sau are: БЕМЕН.

2) Кѡмїкз Катєхїсмѡла, карє лкѡма с'аѡ
дап лор, фл ва прїмї шї ва фачє ка шї алцїї сєл
прїмѡєкз, шї кѡ дєа дїнѡла шї єл фнѡшї ва фн-
кзца пре прѡнчї ачєл Катєхїсмѡ, шї прїн а-
лцїї ва фачє сє сє фнѡѡцє ш. ч. *)

Рєзї кѡм сє мєшєшѡчєа калвїнїї сє прагз аа
крєдїнца шї лкчєа лор пє кїцїї ромжнї дїн Арѡѡла!
Дрєнт ачкє лєснє поцї крѡдє, кз пре мїтрополї-
тѡла Белградѡлѡї Влїа Іорєцїї, дєспре карє ам кѡ-
вжнтат шї аа а. 1638, нѡ пєнтрѡ єхрфкєлє,
чє сє скрїѡ фн дїпломатѡла ачєстє, л'аѡ лзпздат
дїн влзджїє, чї пєнтрѡ кз н'аѡ прїмїт катєхїсмѡла,
дєспре карєлє воїѡ борєї аа а. 1645. Кжчї тоцї
протопопїї шї прєоцїї ачєїа карїї фн дїпломат сє
скот дє сѡпт їѡрїсдїкцїа мїтрополїтѡлѡї Стефан
Сїмон єрє калвїнї, шї ачєїа аѡ оскжндїт пре мїтро-
полїтѡла Влїа Іорєцїї. ѡѡ фнѡѡмї ам чєтїт кзрцїлє
новїалор дїн Алзморѡ, карє ашї сжнт дапє дє
Лакєцї, ка кжт сє бор лзєа дє сфнтѡ ѡнїрє кѡ
православночїї аѡєкз кѡ калвїнїї, фндатз сєшї пї-
арѡз шї нємєшѡгѡла шї їѡсарѡла, карє кондїцїє аѡ-
пз ачкє нѡмїцїї нєгїмї фнцєлєгжндѡ дєспре ѡнї-
рєа кѡ рескрєкєа Ромєї, ка сє нѡшї пїарѡз єѡєрїмєа,
нѡмаї сїнѡѡрї аѡ рзмас ѡнїцїї фн пот Алзморѡла
цїнжнд лкчєа рескрєчєї рзєзрїтѡлѡї.

Diploma Georgii I. Rakotzi apud Sam. Klein t. IV.
p. 129 seq. in ms.

*) Vedi diplom'a intrega cu toate XV puncturi a le in-
structionei acestia latinesce la P. Maior ist. bes.
p. 72-77, alaturandu si Decretulu Apafianu la noi
mai susu p. 60-71.

1645 Георгіє I Ракоці — пре ромѣні непѣтѣжи-
 аѣи абатѣ дела кредінца лор чеа адѣвзратѣ ал-
 лінтреа, ле аѣ тіпзрїт кзрці палне де ерес калві-
 неск, шї архїереїлор дїн преѣнз кѣ преоції лор ле
 аѣ порѣнчїт (кѣм с'аѣ арзтат ла а. 1643), ка
 кзрціле ачкѣа се ле четѣскз шї се ѣнѣкѣе. ѣнаїнтеа
 нороѣѣлѣ, ѣнтре каре чеа маї венїнатѣ шї маї
 палнз де отравз аѣ пост К а т е х і с м ѣ л чеа кал-
 вінеск ѣнтре пе ромѣніе, деспре кареле аша бор-
 екѣе В а р л а а м мїтрополїтѣ Молдовеї, Ювїції
 мїеї фїї, тѣмплѣнѣмїсе естїмп афї ѣн пзрціле
 церїї ромѣнїї кѣ треїї домнєшї шї а нороѣѣлѣ
 ѣн Тѣрговїше, кѣ чеї маї де фрѣнте шї маї де
 фрїе боревїнд, маї бжртос кѣ оарѣ каре воарїн чїн-
 стїт шї словєнїїк шї а поатѣ дєстоїнїчїа шї ѣнѣе-
 лкѣереа харнїк, дрєпт православноїк крєцїн, алдо-
 іїеа логосѣт шї фратѣ Доамнєї аѣнѣѣлѣ кредїн-
 чос шї а лѣмінатѣлѣ Домн Іоан Матєїѣ кодз кѣ
 мїла аѣ Д. зєѣ домнѣл церїї ром., аѣмнѣлѣ
 Оуа рїше Нзстѣрєл, кареле ка ѣн іѣвїторїѣ де
 ѣнѣзцѣтѣрѣ шї сокотїторїѣ кредїнцєї чеї дрѣпте,
 ѣн мїжлѣкѣл алтос кзрці нѣаз че мїаѣ арзтат
 аѣѣсѣмїаѣ шї о кзрцѣлѣїе мїкѣ ѣн лїмѣа нѣас-
 трѣ ромѣнѣскз тіпзрїтѣ, шї дакѣ о ам четїт,
 ам вѣзѣт сємнѣл єї скрїс К а т е х і с м ѣ л крє-
 цїїнеск, кареа о ам афлат палнз де отравз де
 моартѣ сѣфлетѣскз, де каре лѣкѣрѣ іѣвїції мїеї
 фїї, мѣртѣрїсєск ѣнаїнтеа лѣ Д. зєѣ кѣ фрїеа мєа,
 кѣ маре ерїже шї мѣлатѣ скѣрѣз аѣ кѣпрїнс сѣфлет-
 ѣл шї ініма мєа, пєнтрѣ кареле лѣкѣрѣ ам кємат

шї ам стрѣнс сѣрор дїнтрѣ амѣнѣоаѣ пзрціле шї
 дїн цѣра ромѣнѣскз шї дїн цѣра Молдовеї нѣ атѣ-
 та, кѣ доарѣ се поатѣ єї кѣзтї ініма воастрѣ чеї
 ѣнтзрїтѣ шї рѣдѣчїнатѣ пре темєліа чеа еѣнз шї
 тарє а вєскрєчєї нѣострє православноїче, кѣт кѣѣет шї
 сокотєск, кѣнѣ єї кѣ ачкѣте мїнѣѣнї шї амѣрї-
 тѣрї, чѣрїкз шї іспїтєск ѣн тоѣ кїпѣл се поатѣ
 афла пре неѣїне прѣстѣн шї неѣїѣторїѣ сєл спа-
 рїе кѣ мѣртѣрїа сфнѣї скрїптѣрї, каре фѣрѣ де
 калє ле аѣ пѣс шї рѣѣ тѣлѣѣск спрє а лор пєрїе.
 Пєнтрѣ ачкѣ ам сокотїт, кѣ ам о даѣторїе марє се
 фак рѣспѣнс шї се арзт стрѣмѣѣтѣрѣ шї тѣлѣѣл чеа
 рѣѣ ал лор, че тѣлѣѣск рѣѣ шї стрѣмѣѣѣ скрї-
 птѣрѣ сфнѣтѣ ш. ч. " Аша кѣѣѣнтѣ мїтрополїтѣл
 Варааам ѣн предословїа кзрції че с'аѣ тіпзрїт ѣн
 сѣѣаѣ ла а. 1645, ѣн кареа рѣстоарнз тоатѣ ѣн-
 вѣцѣтѣрѣ калвінѣскз дїн маї сѣс зїсѣл катєхїсм.

1651. ѣнтрѣ ачєст ан с'аѣ сфнѣїт шї Пє-
 трѣ Партєнїе єпїскопѣл Мѣнѣаѣѣлѣ прїн Архїєпїс-
 копѣл Стефан мїтрополїтѣл Белградѣлѣ дїн Ар-
 дѣл. — Рѣпосатѣл Сам. Клаїн кїне ѣнѣѣмнз, кѣ
 Георгїе Праї ѣн Ієрархїа Унгарїї рѣѣ фаче кѣ зїче,
 кѣ Стефан Сїмоновїч аѣ пост мїтрополїт Белгра-
 дѣлѣ дїн Сєрвїа, ѣншєлѣнѣѣсе ѣн нѣмєлє Бел-
 градѣлѣ, каре чєтатє естє ѣн Арѣлѣ, шї пре лѣ-
 тїнїе се кїамѣ Alba Julia с'аѣ Carolina, нѣмаї
 де ромѣнї се нѣмѣѣе Белград. Дєспрє Єпїскопѣл
 С а в а дїн Бїстра, кареле се поменѣѣе ѣн далтє-
 рїа маї сѣс аѣѣєз, алтѣ нѣ кѣтєз зїче, фѣрѣ кѣ
 аѣ пост архїерєѣ сфнѣїт шї не авѣнѣ єпїархїа

цери њиѡрѡци, акиа Јосафат се пѡне ѡнтре Стефан ши Олаа II.

Sam. Klein MS. Valachicorum t. IV. p. 186 seq. Dipticon Metropoleos Albae Juliensis seu Belgradiensis in bibliotheca regnicolari hung. asservatum (s'ar pote intrebá, cu ce dreptu a donatu D. Sincal lucrulu strainu?).

1663. Мiхаiл Апафи — аи 1 септ. дiн а 1663 — аѡ фогт аи Белград, ши аѡ аитзрiт прiвiлеуѡа чела де акацие Баруаi дат преоциор ром. — ши iаѡ екѡтит ши де датѡа децимеi дiн вiт, преѡм араutz архивѡа епископиѡи Фугзрашѡаѡи (?).

1673. Преѡм араutz архивѡа мiтрополи i Фугзрашѡаѡи, Мiхаiл Апафи — акиа аи 20 д.к. дiн а. 1673 аѡ дат декретѡа, прии капе аѡ екѡтит пре преоциj ром. де потт фелиѡа де дециме.

1674. „Мiхаiл Апафи — ш. ч. епископѡаѡи ши викариор аѡи ши протопопиор ши пѡтѡрор пзеторилор кескревилор челор ром. дiн ардѡа, капи вор вадѡа кзрциле ачѡсте але ноастрѡа, ноаѡ пазкѡцилор сѡнзтате ши мiла ноастрѡа. Шиинд тоате кжте сѡнт де аипѡа ши спре полицие ши спре кжрмѡирѡа чела кѡ фолос а аѡкрѡилор оаменилор кесеричѡи ори аи че трѡптѡа ши дерѡзторие сѡнт пѡши, фзрѡа де капе аи ниѡи ѡн аѡкрѡ се поате нѡдѡжѡаѡи спорiѡ ши родiре кѡкiоате, принциj чѡи дiнаинтеа ноастрѡа потт аитрѡа аѡа с'аѡ сѡрѡѡит, ка чѡле че сѡнт сѡѡе слава аѡи д. зѡѡ се се спорѡкѡа, ши аитре чѡле алаате аѡ цинѡт окичѡѡа ачѡсте: ка пiшпекѡа чела де аѡѡеа ноастрѡа (адекѡа чела калвинѡск) се аiвѡа грiже се ачарѡтѡе грѡшкеле-

ле че с'ар фаче аи кескревилѡа чѡле ром., капе окичѡѡа цинѡѡа ши ноi, ам воiт ши ам орѡнѡѡит: ка аѡминѡаѡи де чинсте пiшпекѡа Тисабѡѡи Каспар се аiвѡа грiже де тоате кескревиле ром. чѡле де ѡѡит сѡтзпѡиѡеа ноастрѡа, ши се ле окжрмѡiаскѡа аѡпѡа кѡноцинѡа сѡфлѡѡаѡи сѡѡ, аи дерѡптѡа грѡшкеле аитрѡа аиѡеле. аѡѡа акиа доминиѡеа але ам аиѡре дiнѡат, ка се чѡрѡе ши се оѡаѡѡѡѡа ѡнде епте сѡа ар пѡтѡк се фиѡ. пiпогрѡфия чела ром. капе о фзкѡсе рѡпосѡѡа принѡа Ракоѡи. арепт аѡѡа кресѡиноѡиѡеа боастре мiлостивѡѡе ши кѡ аѡаѡѡа вѡ порѡнѡим, ка се нѡ аипѡи де а мѡѡе аиѡинтеа нѡмiтѡаѡи д. пiшпекѡаѡи челаѡи орѡдоѡис де аѡѡеа ноастрѡа калвинѡскѡа Тисабѡѡи Каспар, ори кѡнѡа ва кѡма аѡ мѡкар че лок, фзкѡнѡа ел вiсiтѡаѡиѡеа сале: аминѡтрѡлеа адевѡрат се крѡѡѡи, кѡ каѡеле се ва ампроѡиѡи воѡи, орѡнѡѡелии ши порѡнѡиѡи аѡи чѡи аѡпѡа сѡрiптѡрѡа, де пѡдѡпѡа нѡ ва сѡѡпа. Нефзкѡнѡа аминѡтрѡлеа, ачѡстеа аѡпѡа-че ле веѡи чѡтi, се iле даѡи аиѡноi. Дат аи чѡтатеа ноастрѡа алаа-ѡѡа аи 14. ѡѡ. а. 1674. Мiх. Апафиѡѡе.

Diploma Michaelis I Apafi apud Petrum Vod in vita superintendentis Caspari Tiszabécsi.

1676. аи 12 аѡг. — Мiхаiл I. Апафи дiн кѡртеа са чела дiн сѡнт-имѡѡа Гѡргiѡаѡи еарѡши порѡнѡѡѡе, ка се се цинѡа дiпломѡѡа чела аи а. 1663 дат преоцилор ромѡиѡи.

Archivum Ferratus. Fogarasiensis.

1679. Шерѡан (Водѡ) вѡинд аѡ Фокѡани аѡ порѡнѡѡит де аѡ аиѡи пре вѡаѡан вориѡѡа аѡ 14.

аспра аор; ші кѡмикъ мѣтрополѣтѣл прѣн ачел рѣ-
спѣнс арагъ, ка кѡм ачел кѣне ар-фі фост де о
лѣце кѡ ачѣа але кѣрора вѣкате аѡ мѣнкат.

„Ге зиче, кѣ прѣнѣса авѣа маре мѣнѣ асѣпра
мѣтрополѣтѣлѣ, ші кѣ л'ар фі фост пѣрѣт прѣнѣ-
лѣ ка кѡм ар фі воѣт а о іспѣтѣ ла фапѣа некѣрѣ-
цѣе; каре тоате лн маї маре ѡрѣ аѡ пѣс пре кѣ-
тѣл мѣтрополѣт ла прѣнѣл Япафѣ, кареле кѣтѣа
прѣлѣж ші вѣкѣме кѡ лндемѣнѣ; се сѡрѣ пре мѣтро-
полѣтѣл Гава. Пентрѡ ачѣа аѡ порѣнѣт, тѣторѣ-
лор мѣтрополѣе, ка се чѣрѣ самѣ дела мѣтроп. Га-
ва Бранковѣу де тот кѡнѣл вѣсѣрѣе ші де венѣ-
тѣл мѣнѣспѣреї (нѡ сколлеї) ші ал тѣпографѣе.

„Дѣнѣ дѡпѣ порѣнѣка прѣнѣлѣ Мѣхаїл I Япа-
фѣ Сѣрѣнѣнѣдѣсе сѣвор маре лн Белград ла мѣнѣ-
тѣре л-а. 1679 лн б Іѡл. мѣтрополѣтѣл Гава тоа-
те одѡарѣле, басѣле, одѣжѣїле ші кѣрѣїле мѣтро-
полѣе, ле аѡ дат сѣворѣлѣ маре *).

Кѡ тоате ачѣстѣа мѣнѣа прѣнѣлѣ нѡ с'аѡ
потолѣт, кѣрѣїа матерѣе а се апрѣнде маї мѡлат
лѣ да сѡперѣнѣтендѣнтѣл чѣл калвѣнеск Мѣхаїл
де Тофеѡ, кареле лнѣрѣтѣа пре прѣнѣ асѣпра мѣ-
трополѣтѣлѣ пентрѡ сѣтѣторѣнѣїа лн крѣдѣнѣцѣ.
Дѣнѣ лн 2 Іѡл. дѣн а. 1680, фѣїнд сѣвор маре
де тоцѣ прѣтопѣнѣї лн Белград ла мѣнѣспѣреї дѣн
порѣнѣка прѣнѣлѣ Япафѣ, с'аѡ тѣрас ла жѡдекатѣ
мѣтрополѣтѣл Гава, кареле атѣнѣї ера фоарѣе кол-
нав кѣт н'аѡ лѡтѣт ѣта де фауц, ѣї прѣн алѣїї

*) Vedi Zaccaniculu, in Part. III sub

(адѣкѣ прѣн фрѣтѣсѣѡ Георгѣе Бранковѣу ші прѣн
Іѡан патер) аѡ рѣспѣнс. ла ачѣа жѡдекатѣ жѡде-
катѣторѣ маї марѣ аѡ фост рѣнѣдѣїцѣ дѣн порѣнѣка
лѣї Япафѣ ші а сѡперѣнѣтендѣнтѣлѣ калвѣнеск Мѣх-
де Тофеѡ: Прѣтопѣтарѣл Пентрѡ Ялвѣнѣї де Бор-
верѣк ка прѣсѣдѣнт, Іѡан Верѣшмоартѣ прѣтопѣл
ші прѣдѣкатѣрѣл дѣн Бенѣк, ші Іѡан Зока прѣтопѣ-
пѣл ром. дела Рѣнѣї-де-жѣс ші нотарѣл сѣворѣлѣ
марѣ кѡ ѡБ мѣрѣнѣ ші прѣоцѣ лѣнѣгѣ ші афарѣ де
сѣне; лнѣтрѡ ачѣстѣ жѡдекатѣ с'аѡ пѣрѣт мѣтроп.
Гава кѡ грѣле вѣнѣ, ка кѡм пре вѣкатарѣна Темѣш-
варѣ фрѣцѣїса ші мѡларѣа лѣї Валѣнтѣн Сѣнашѣ дѣн
Клѡж ар фі фѣкѣт се о адѣкѣ ла сѣне лмѣрѣкатѣ
лн хѣїне вѣрѣвѣтѣшѣ, ші ар фі тѣрѣїт кѡ дѣнѣса ка
кѡ мѡларѣа са, ші фѣкѣнѣдѣї ѡн копѣл лн цѣрѣа тѣрѣ-
чѣскѣ лнѣкѣ о ар фі дѣс кѡ дѣнѣл, ші кѡ алѣе
фѣмѣї лнѣкѣ ар фі кѣрѣїт. Дрѣпт ачѣа л'аѡ ші жѡ-
денѣт дѡжмѣнѣї лѣї а фі рѣнѣторѣї де мѡерѣ, кѣр-
варѣї, ші преа кѣрварѣї; афарѣ де ачѣстѣа, кѣ аѡ
мѣнѣкат венѣтѣл мѣнѣспѣреї дѣн Белград. Пентрѡ
ачѣстѣа с'аѡ жѡдекат невѣдѣнѣк де архѣерѣе ші де
тоате прѣоцѣа, ші десѣрѣкѣнѣдѣл лн вѣсѣрѣкѣ де
тоате одѣжѣїле архѣерѣеї л'аѡ дат лн мѣнѣл
мѣренѣшѣ, се се пѣдѣспѣкѣкѣ дѡпѣ вѣрѣнѣїа фапѣелор
сале (прѣкѡм зиче жѡдеката ачѣа сѣрѣмѣкѣ). Дѡ-
пѣ ачѣа ші вѣтѣт аѡ фост ші лн темнѣцѣ арѣн-
кат; ші маї пре ѡрѣмѣ іс'аѡ тѣїат капѣл ла Іѣї
лн комѣтѣтѣл Тѡрѣїї.“

Яша сѣрѣе ачѣстѣа Сам. Кларѣн дѣн тѣрѣдѣ-
нѣа вѣтѣрѣнѣлор ші дѣн дѣкрѣтѣл сѣворѣлѣ ма-

Антр' Анселе ачелор ліпці; кзрїа фмпзрзтешї по-
рѣнчї кѣ змїанцз сѣпвнхндрне, шї дѣпз пѣтїн-
цз ажѣторїндѣне домнѣла, аї фаче дестѣла кѣм-
пжнѣ; шї фїнд кѣ анчепѣтѣла фнцелепчѣнеї есте
фрїка лѣї Д. зѣѣ, ка антрѣ тоате антжїѣ се поа-
тѣ фнвзца кѣ фапта шї кѣ кѣвжнѣтѣла маї алес
фн Ѣ. вѣсѣрїкѣз, нѣмїтѣла вклесїарх ка авѣ грїже кѣм
тоатѣ ржнѣлала вѣсѣрїкѣкѣз кѣ евлавіе се се іспрѣ-
вѣскѣз.

Ажнѣ ачѣстѣа се ва фнчкпѣ фн мжнзстїре а-
кѣм антжїѣ пѣнз ла аатѣ а нострѣ ржнѣлалз,
а се четї, а се прочетї шї а се пжакѣї дѣпз вѣкѣ-
ме шї вѣрѣта чѣлор ліпці; антжїѣ, д. зѣешілѣ
зѣче порѣнчї, фчепжнѣ дїмїнѣца фндатѣ дѣпз Ѣ.
літѣргїе. Я до а, се ва четї, прочетї шї пжакѣї чкѣлѣ
шкпѣ д. зѣеші тїне, шї вѣсѣрїчїлѣ порѣнчї, каре
ле вор фчкпѣ ла ѣн час дѣпз пжнз. А трїа, се
вор доведї шї се вор пжакѣї чкѣлѣ маї де ліпцз а
крѣдїнцї, кѣ пжакѣїрѣа шї еарзшї доведїрѣа дїн
Ѣ. кзрїцї адѣвзѣлѣї Ѣ. ѣнїрї; акзрора фнвзцзтѣ-
рѣ еарзшї се ва фаче дїмїнѣца фндатѣ дѣпз Ѣ. лі-
тѣргїе, шї ла ѣн час дѣпз пжнз. Анагра ва
фї лѣаре де самз шї фндерептаре ла четїрѣа; про-
четїрѣа, скрїеѣа шї пжакѣїрѣа лїмбїлор шї че ва
кѣношїнцз а шїїнцѣлор каре ашїждерѣк ва фї
фн вѣмїлѣ шї часѣрїлѣ маї сѣс фнсемнате.

Ажнѣ тоате ачѣстѣа не фнкѣрматѣ скоалѣ
де оцѣе ва фї а тѣтѣрѣор де тоатѣ вѣрѣта, де че-
танїе, де кжнтаре, шї де скрїсоаре, нїчї о пїатѣ
дѣла ѣченїчї асѣпѣтжнѣсѣ, нѣмаї антр' Анселе ка-

ре ва вѣк дѣпз ржнѣлала чѣлѣ маї маѣ спре а-
чѣа трѣкѣз пѣс се се кївернїкѣкѣз.

Кареле тоате аша фїнд ржнѣлїте шї ашезѣ-
те пентрѣ ачѣа ам вѣрѣт а ле фаче фн шїре шї
ла арѣтаре тѣтѣрѣор, кѣм нѣ нѣмаї чѣї каре вор фї
дѣкторї а ле чѣрчѣта шї дѣпз пѣтїнцз а ле фнвзца
адѣкѣз каре вор траѣе нѣдѣкѣде де сѣфлетѣкѣа пѣс-
торїе, се ле поатѣ шї шї спре кѣспїндѣрѣа ачѣло-
рашї се се поатѣ фндерептѣ; чї фнкѣ шї ацї-тѣ-
цї орї каре іѣвїторї де спѣсенїе фїнд вор кѣцѣта
а авѣ дїнтр' Анселе чѣва кѣношїнцз де ліпцз, се
се поатѣ фндерептѣ шї фн чѣ вѣкѣме а ле чѣрчѣта,
прекѣм шї дорїм тѣтѣрѣор кѣм антѣжнѣселе кївер-
нїсїндѣсе се се дїпрїндз, шї кѣспїнѣжнѣлѣ се ле
фнвѣнѣ спре фндерептаре а вїцѣї крѣшїнѣшѣ, шї
а докжнѣї прїн пїанїрѣа лор вїаца де вѣкѣї, каре тѣ-
тѣрѣор о пофїгїм прїн дѣрѣла домнѣлѣї нострѣ Іс
Хѣ. Дат, Блаж, а҃нѣ Окт. аї зїлѣ.

II. Ржнѣлала чїнст. Іеромонашї шї а скоалелор, че
сѣв ржнѣлїт се фїе фн мжнзстїрѣа Ѣ. Трїеме
фн Блаж.

Ної II. Павел Ярон де Бїстра, дїн мїла
лѣї Д. зѣѣ шї а сїкаѣнѣлѣї апост. чѣлор де лѣчѣа
грѣчѣкѣз прїн тоатѣ цѣра фрдѣлѣлѣї шї пѣрїцїлор
її аѣѣсе влздікѣла Фзгзрѣшѣлѣї ш. ч. Чїнстїцїлор
Іеромонашї дѣла мжнзстїрѣа Ѣ. Трїеме дїн Блаж
паче дѣла домнѣла Хѣ шї спѣснїе, еарз дѣла ної
влагословенїе.

Де вѣрѣме че прѣа мїлостївѣла дѣмнѣзѣѣ кѣ неспѣ-
са ржнѣлалз а прѣа когѣтѣї сѣлѣ мїлостївїрї, прїн

мілоствіреа еарзі а преа анзацатеі Отзпнітол-
реї ноастре акѡм одагъ ла мѡлт доріта нѣмѡ-
лѡі ші бескречіі адѡнаре кжтѡші де кжці не аѡ
ѡпреѡнат, се кѡеіне, кѡм ші ноі ашіѡдереа врѡнд
кѡ фапта а рѡспѡнде кемзріі ноастре ші сфжрші-
тѡлѡі, кѡѡетѡлѡі еарзіші, пофтеі ші порѡнчіі преа
мілоѡт. ші преа анзацацілоѡ ктїторї, ші ашіѡде-
ре ші ашептѡрїі нѣмѡлѡі ші ліпсѡі бескречїі, се не
ѡндемнзм спре кѡпрїндереа челоѡ, прїн кареле се се
пайнѣкѡз ачѡле дѡторїі а ноастре, спре а кжрора
маї деграѡнікѡз порнїре ші пайнїре ам сокопїт де
ліпсѡ а фі акѡм ѡнтжїѡ пѡнѡ ла алгѡ а ноастрѡ
орѡндѡлѡз, кѡм ачѡщїі ѡнсемнате тѡрме се се де-
скїдѡз фжнтжнїлѡ дѡрѡрілоѡ адекѡ:

ѡнтжїѡ ѡнѡ дїнтрѡ фѡрціі іеромонаші се
ѡнчѡкѡз а прочетї шї а ле тжакѡбі А. зѡщїле по-
рѡнчі дїмінѡца дѡпѡ с. літѡргїе ѡндагѡ, лѡн-
пїндѡсе саѡ скѡрѡтѡндѡсе врѣме дѡпѡ ліпсѡ саѡ
фолоѡѡлѡ акѡѡлтѡторїлоѡ.

ѡчѡлаш іеромонаѡ дѡпѡ прѡнѡз се ле прочетѡ-
скѡз шї се ле тжакѡѡскѡз кѡнощїнѡца с. таїне: ма-
тѡрїа, форма, ѡнтенціа, мїніѡтѡлѡ, шї еарзіші мо-
дѡлѡ кѡм се се саѡжѡѡскѡз шї дела чїне ш. ч, кѡ
каре прїлѡж пот венї ѡн сокопѡлѡз шї ѡн арѡта-
ре, шї порѡнчїле бесерїчѡщї.

ѡлѡ оїле фѡрте іеромонаѡ се ліѡз грїжеа лім-
білоѡ, кѡм каре ар вѡк, саѡ чеѡа кѡнощїнѡцѡ дїн-
ѡнчѡкѡреа четанїсі саѡ кѡнощїнѡцеї лімбілоѡ лѡ-
тїнещї шї ѡнѡрѡщїсі, саѡ щїндѡле ар вѡк а
абѡк маї маѡе шї маї кѡнѡз ѡнчѡлѡкѡреа, се поатѡ

кѡ ѡнсемнатеѡ фѡрте ѡнтѡрѡ ачѡле а абѡк депрїн-
дере, кївернїсіре шї спорїре, ѡнѡз шї спре щїнѡцѡ
пѡшїре. Каре еарзіші тѡреѡ се се ѡнчѡпѡз дїмінѡ-
ца ѡндагѡ дѡпѡ с. літѡргїе, еарѡ дѡпѡ амїѡѡѡ-
жї ѡн час дѡпѡ прѡнѡз, ѡнлѡнпїндѡ еарзіші саѡ скѡрѡ-
тѡндѡ врѣме дѡпѡ ліпсѡ саѡ фолоѡѡлѡ акѡѡлтѡторїлоѡ.

ѡлѡ тѡрїаѡ фѡрте іеромонаѡ се ліѡз грїжеа а
прочетї ліпїцілоѡ шї сетошілоѡ кѡнощїнѡца кѡре-
дїнѡцеї, маї алс чѡле че сжнт de necessitate me-
dїї шї алтѡле дѡпѡ ѡнчѡлѡкѡреа шї вѡрѡта акѡѡлѡ-
тѡторїлоѡ, ѡнтѡрѡ кареле фѡрте кѡ сокопѡлѡз се
ѡа сжѡрѡбі але доѡедї кѡ кѡн тѡмеїѡ адеѡѡлѡ с.
ѡнїі; шї ачѡкѡтеа ашіѡдерѡ дїмінѡца шї дѡпѡ прѡнѡз
ѡнчѡпѡндѡ ѡа лѡнпї саѡ ѡа скѡрѡта врѣмеа ѡнчѡ-
лѡпѡѡщїе.

ѡлѡ патѡрѡле фѡрте іеромонаѡ афѡрѡ де а-
чѡла ѡа абѡк грїжеа де ліпсѡ фѡрцілоѡ де спре тѡпѡ-
ѡаре, ка се нѡ. фїе скѡѡѡѡре челоѡ де ліпсѡ ѡн врѣ-
меа са; ѡа абѡк грїжеа шї а тїпографїеї, ка се се
поатѡ фѡче кѡрѡці. де чѡле де ліпсѡ.

ѡчѡкѡте маї сѡс ѡнсемнате ѡнчѡпѡндѡсе, прѡ
кѡм сѡѡ зїс, дїмінѡца дѡпѡ с. літѡргїе ѡндагѡ,
се пот лѡнпї ѡн врѣме одагѡ дѡпѡ фолоѡѡлѡ шї
ліпсѡ акѡѡлтѡторїлоѡ, шї еарзіші пот се фїе чѡі че
ѡѡр акѡѡлта прочетїреа шї тжакѡїреа порѡнчїлоѡ шї
а с. таїне кѡ чѡі че ѡѡр акѡѡлта ѡнѡѡѡѡѡѡѡѡ кѡре-
дїнѡці шї кѡнощїнѡца адеѡѡлѡлѡбі ѡнїреї ѡнтѡрѡ о
каскѡ саѡ ѡнтѡрѡ о скоѡлѡз, рѡндѡндѡсе шї ѡнчѡ-
лѡрѡндѡсе ѡнѡѡѡѡторїї аша, кѡм кжндѡ ѡнѡлѡ ѡа
ешї алтѡла се ѡнтѡре, саѡ маѡѡр шї оѡѡїтѡз касѡ

САВ СКОЛАВ ФІШЕ КАРЕЛЕ КЪ А СА.

Барз чей КЪ ЛІМБІЛЕ БОР ПРЕВІ СЕ АІЕЗ ІШІ
ДЕ ОСЕКІТЪ НА, ДІН КАРЕ ІШІНД ДЪПЗ РЖНДЪЛАА АН-
ВЦЦАТОРІВЪЛІ СЪХЪ САВ МАІ АНАІНТА ДЕ АНТРА СЕ
ПОАТЪ АНТРА ШІ АНВЦА ЛА СКОЛАА ЧЕА ДЕОВШЕ,
ШІ КАРЕ АР ФІ ДЕ АЧЕА ВРЪСЪ СЕ ПОАТЪ АНТРА ШІ ЛА
АСКЪАТАРЕА ДОГМЕЛОР.

Превте ачѣстѣа ші АНВЦЦАТОРІІ ДОГМЕЛОР ШІ
МАІ АЛЕС ІСПРАВНІКЪА ТРЪПЪЗЪРІІ АН ВРЪМЕА ЛОР,
КЖНД Н'АР АВЪ АЛЦІ АСКЪАТЪТОРІ, ШІ МАІ ВЪРТОС АН
ДЪМІНЕЧІ ШІ АН СЕРВЪТОРІ, БОР ПЪТЪ ПЕ РЖНД А
ФАЧЕ, ПЕКЖТ АІСЕ ВА ПЪРЪ, КРЕШІНЕШІ АНВЦЦАТЪРІ
АН ОБЩІКА СКОЛАВ.

АЖНЪЗ КАРЕЛЕ ПОАТЕ ПЪРІНТЕЛЕ ГЕРОНТІЕ ШІ
КЪ ЧІНСТ. ПРОТОПОПЪА СЪКЪДАТЕ, КАРЕ БОР АН-
ВЦЦА АН ЧІНЪА КЕСЕРІЧЕСК ПРЕ ЧЕІ ЧЕ АЕ БОР ПРЕВІ,
БОР АВЪ ГРІЖЕ, КЪМ ПРЕ ЧЕІ ЧЕ ПЕНТЪРЪ МЪАТЕ ТРЕКІ
НЪЗЪЕСК АІЧІ СЕІ ФАКЪ А АНТРА ЛА АСКЪАТАРЕА АН-
ВЦЦАТЪРІЛОР; АШІЖДЕРЪ РЖНДЪА ПАТРАФІРЪЛІ СЕ
ЦІНЪ ТОЦІ ПЕ РЖНД, АНЧЕПЖНД ДЕЛА ВЕЧЕРНІЕ ДЕ
СЪМЪВЪТЪ СЪРА ПЪНЪ ЛА АЛТЪ СЪМЪВЪТЪ ДЪПЪ ЛІ-
ТЪРГІЕ. Барз С. ЛІТЪРГІЕ ПЕ РЖНД БОР СЛЪЖІ ДЪПЪ
ІСТРОС ШІ АН КЕСЕРЕКЪЦЪЗ, КА ШІ АЧЕА СЕ НЪ РЪМЖЕ ФЪ-
РЪ СЛЪЖЪ ШІ ПРЕОЦІІ ФЪРЪ ЖЕРТВІРЕ. ДАТ БЛАЖ,
АЧІНД, ОКТОВРІЕ.

III. РЖНДЪЛАА АНВЦЦАТОРІЛОР ШІ ТРАПТАХІТЕЛОР
ПЪНЪ ЛА АЛТЪ РЖНДЪЛАА А МОАСТРЪ.

ЕКЛЕСІАРХ ВА ФІ ПРЕА ЧІНСТ. АРХІМАНДРІТ ШІ
ІЕРОМОНАХ АЕОНТІЕ.

ТЖАКЪІТОРІВЪ Д. ЗЕЩІЛОР ЗЪЧЕ ПОРЪНЧІ, А С. ТРАІ-
НЕ, ШІ А ПОРЪНЧІЛОР С. БЕСКРЕЧІ ВА ФІ Ч. ІЕРОМОНАХ
СІ АВЕСТРЪ, КАРЕЛЕ ВА ФІ ШІ ПРЕФЕКТ САВ ВЪТАВ
МАРЕ СКОЛАЛОР ШІ ПРЕСЕСЪ ЕКСАМЕНЪЛІ КЛЕРІЧІЛОР.

АНВЦЦАТОРІВЪ ЛІМБІЛОР, ШІ ДЪПЪ ВРЪМЕ ШІ ПЪ-
ТІНЪЗ А ЦІІНЦЕЛОР, Ч. ІЕРОМОНАХ ГРІГОРІЕ, КЪРЪІА
СЕ АНКРЕДІНЦЪХЪ ШІ БЪНЪ ПАЪА КІКЛІОТЕНІІ.

ТЖАКЪІТОРІВЪ ЧЕЛОР ДЕ ЛІПСЪ А КРЕДІНЦЕІ ШІ А
С. ЗНІІ: Ч. ІЕРОМОНАХ А. АНАСІЕ, АВЖНД ШІ ГРІЖА
ІСТОРЕІ.

ІСПРАВНІКЪА ТРАПЕЪАРЕІ А ФАМІЛІЕІ ШІ АЛТОР ЛІ-
ПЕС ДІН КАРЕ Ч. ІЕРОМОНАХ ГЕРОНТІЕ, АВЖНД ПА-
ЪА АРХІВЪЛІ, КАРЕЛЕ КЪ ЕКЛЕСІАРХЪА ШІ КЪ Ч. ПРО-
ТОПОПЪА ЛОКЪЛІ БОР АНВЦЦА ЧІНЪА БЕСКРЕЧІІ ПРЕ
КАРІІ ВА ФІ ДЕ ЛІПЕС.

АЧЕШІА ТОЦІ МАІ СЪС НЪМІЦІ КЪ Ч. ПРОТОПО-
ПЪА ЛОКЪЛІ ШІ АМПРЕВНЪ ШІ ДЕ ОСЕКІ ДЪПЪ СО-
КОПЪЛА ВРЕМІЛОР ШІ ШІ ЛІПСА АНТЪМПАЪРІЛОР БОР
ФІ ЕКСАМІНАТОРІ КЛЕРЪЛІ ДЖНД АРХІЕРЕЪЛІ КЪВІОА-
СЕЛЕ АТЕСТАТЕ СЪПТ ІСКЪАІТЪРА ПРЕСІДЕНТЕЛІ.

Барз ДАСКЪАЛЪА СКОЛАЕІ ДЕ ОБЩЕ ВА ФІ КОСТА-
НДІН ДІМІТРІЕВІЧ.

Превте поате ачѣстѣа рЖНДЪЛАА СЪПЪНЕРІІ АН-
ТРЪ АЧЕСТА КІП СЕ ВА ЦІНЪ, АДЕКЪ.

АН ЧЪЛЕ АЛЕ ЧІНЪЛІ КЕСЕРІЧЕСК БОР ФІ ТОЦІ КЪ
СЪПЪНЕРЕ ЕКЛЕСІАРХЪЛІ.

АН ЧЪЛЕ ЧЕ БОР ФІ ДЕ ТРЪКА СКОЛАЛОР ПРЕ-
ФЕКТЪЛІ АЧЕЛОРАШІ, ПРЕКЪМ ШІ АН ЧЪЛЕ ЧЕ БОР ФІ
АЛЕ КІКЛІОТЕНІІ ПРЕФЕКТЪЛІ АЧЕІАШІ.

АН ЧЪЛЕ ЧЕ БОР ФІ ДЕ СОКОПЪЛА ТРАПЕЪІІ ШІ

де ліпса касзі Исправнікѣмъ дѣлораші, кареле се ва
 скарѣсі спре тоате чѣла де ліпса дѣла рѣшдѣла
 чинѣмъ марѣмъ Пѣрнѣте, рѣшдѣмъ ші часѣмъ рефек-
 ції ші вѣрѣме одіхнѣі дѣла ліпса рѣшдѣмъ
 ші сокотѣла времѣор. Варѣ рѣшдѣмъ ші ліп-
 афарѣ дѣмъ рѣшдѣмъ чинѣмъ, шедѣрѣ рѣшдѣмъ ші
 преференція се ва цинѣ дѣла вѣрѣста кемѣрїі ші а
 вѣрѣжнѣцелор немікѣ дѣлораші, ші пѣдѣте де овѣе
 фїіндѣла. Дат, Блаж, аѣнѣ, Окт. вѣ зїла.

Nota.

S'au decopiatu de in Protocolulu archivului
 A. Eppescu, depre acele tempuri, in care inca se
 mai afla si: Instrуkцїе пентрѣ ексамѣнѣмъ клерїчї-
 лор, si alt'a пентрѣ кѣпрїндѣрѣа грѣмѣтїнїлор аде-
 ца scolariloru, amendoue dein 18 Oct. 1754, ca-
 re inse fiendu de mai pucinu interesu le am tre-
 cutu. De persoanele aci atense, vedi in cele mai
 de inainte, numai adaugemu; cumu ca Grego-
 riu Maior pre atunci avea siesi incredentiata
 lucrarea unui Dictionariu, precum arata una
 scrisoria originale alui catra Epulu. Aaron dein
 2 Nov. 1759, inse de a caruia urme n'am datu
 in bibliotecile de aici. Er Catalogulu bibliotecii
 manasterei depre atunci de in a. 1747, 14 Jun.
 cu suscriptiunea lui P. Aaron atunci vicariului
 episcopescu se afla si astadi, in care se nume-
 ra 182 de carti dein bibliotec'a Episcopului Pa-
 taki, si 72 dein dein alui J. Klein, mai tote la-
 tinesci, cu totele 350 de tomi.

P A R T E A III.

A.

Archi-Episcopii si Episcopii tierei romanesci.

I. A. Episcopii, dupa dipticulu manasterei
 de la Campu-lungu de in a. 1784 descrisu
 dein altele mai vechi, cu note marginali.

Анѣімъ. Аѣлѣасїе. Теоѣор. Маѣімъ. Макаріе.
 Варлаам. Аѣнанїе. Сїмеон. Бѣремъ. Мітрофан. Да-
 нїла. Бѣѣїміе. Гавріла. Серафїм (1580). Дорѣѣ-
 іѣ. Міхаїл (1587). Нікіфор. Міхаїл алаѣїлеа. Бѣ-
 ѣїміе (1595). Іеремїе. Аѣка (1613—25). Ана-
 стасїе. Гріѣорїе (1633—6). Теофіл. Стефан (1652).
 Мелетїе. Парѣенїе. Ігнатїе (1654). Теоѣосїе. Го-
 фрѣнїе. Варлаам. Савва Ярдѣаскїн Бранковїч ала
 ѣїлеа а). Аѣнѣімъ алаѣїлеа, ачѣста с'аѣ фѣкѣт
 мітрополїт ала аѣт зсѣї (1708) Іан. кн, ші аѣ
 фосѣ дїн цѣра Іверїлор. Мітрофан. Данїла ала ѣї-
 ле, ачѣста с'аѣ фѣкѣт мітрополїт ала аѣт зсѣѣ
 (1719). Стефан ала ѣїле. Неофїт. Фїларет ала
 ѣїле (?). Гріѣорїе, ачѣста с'аѣ фѣкѣт мітро-
 полїт ала аѣт аѣѣ, Юл. кн, ала дїнтѣїѣ аѣ фосѣ
 Міреон б). Козма. Фїларет ала ѣїле, ачѣста с'аѣ
 фѣкѣт мітрополїт ала аѣт аѣѣ, Окт. а.

Note. S'a descrisu dupa copi'a facuta de fostulu P.
 Bas. Popu, in analetelele istorice ms. tom. II. pag. 226.
 a) Cumu ca Saba Brancovici ar' fi fostu in urma
 chiaru metropolitu tierei romanesci, nu e de crediutu; ci
 numai ca scapandu dein Trania, s'a asiediatu in tier'a rom.
 si a moritu la metropolia in Bucuresci.

b) Va sa dica episcopu titulariu de la Myr'a Lyciei; vedi Catalogulu acestor'a sub VI.

II. A. Episcopii Ungro-Vlachici dupa unu MS. alu Metropolitici dein Bucuresci dela a. 1668 incepundu.

ΣΤΕΦΑΝ, alesu in Mart. 7176 (1668).

ΘΕΟΔΟΣΙΕ, mai inainte Egumenu in munastirea dela Argisi, alesu 21 Mai 7176 (1668). Acestuia depusu fiendu de Greg. Ghica in a. 1672, a urmatu:

Διονις, monachu dela S. Treime, pre cumu se pare Bulgaru de vitie, ca-ci se suscrie slovenesce.

ΒΑΡΛΑΑΜ, mainainte Epu. Rimnicului, alesu la indictiunea XI, anulu Domnului 1673. Acesta inca fiendu viu, s'a intorsu suptu Principele Cantacuzenu in sinodulu in 15 Apr. 1679 éراس:

ΘΕΟΔΟΣΙΕ, care fusese depusu; acest'a inca traia la a. 1705 si fu de facia in sinodulu asupr'a lui Ilarion Ep. Rimnicului. Lui a urmatu:—

ΑΝΔΙΜ, Iberianu seau Georgianu de natiune, mainainte Epu. Rimnicului; acest'a acúsatu fiendu de principele seu ca vetematoriu de majestate fu depusu de Jeremia Patriarchulu Constantinopolei in sinodu si s'a dechiaratu de monachu simplu, in Aug. indict. IX, 1716, er' in Sept. acel. anu menanduse la munastirea dein muntele Sinai, abia trecundu Dunarea fu ucisu de pazitorii lui nu fora mandatulu Principelui.

ΜΙΤΡΟΦΑΝ, mainainte metrop. Nisei, fu alesu in Sept. 1716, si suscrise 1 Oct. acel. a. la alegerea lui Daniel Ep. Buzenlui; dupa acesta:

ΔΑΝΙΗΛ, mainainte Ap. Buzenlui, alesu in 1720, ca-

re in 14 Sept. acel. a. suscrise la alegerea urmatoriuului seu Stefanu la Buzeu.

ΣΤΕΦΑΝ (II), mainainte Ep. Buzenlui, (1731), care in 8 Jan. 1732 suscrise la alegerea urmatoriuului seu Misail la Buzeu, si in 27 Jan. 1737 la alegerea lui Neofitu Ep. Mireloru.

ΗΙΘΦΙΡ, Creteanu, mainainte A. Ep. titulariu alu Mireloru, la a. 1738, si a suscrisu in 7 Nov. ac. a. la alegerea lui Neofitu Ep. Cervenu.

ΦΙΛΑΡΕΤ (I), mainainte Ep. Buzenlui, in 1756.

ΓΡΗΓΟΡΙΕ (I) mainainte Ep. Mireloru, in 28 Jul. 1760; acest'a in 1768 s'a dusu in Rusia.

ΓΡΗΓΟΡΙΕ (II), mainainte Ep. Rimnicului, in 26 Jul. 1770 pusu de Principele Manuel Rusetu, si de Teodosiu Patr. Constantinopolei, ci numai mai tardu potu a se chirotoni, fiendu ca Parteniu Ep. Rimnicului morise, er' Cosma alu Buzenlui se dusesse cu oatea rusasca, si asia alegerea canonicasca nu se putuse face; apoi veniendu in apoi Gregoriu I dein Rusia, fu scosu; dupa carele urma:

ΚΟΙΜΑ, mainainte alu Buzenlui, in 9 Oct. 1787, care moriendu urma:—

ΦΙΛΑΡΕΤ (II) mainainte alu Rimnicului, alesu in 23 Sept. 1792, care lasanduse in Sept. 1793, preste pucinu mori nu fora prepusu de venenu, urmandu —

ΔΟΚΙΟΤΗΣ, mainainte alu Buzenlui, alesu in 11 Oct. 1793, mortu (fiendu de 92 de ani) in 14 Dec. 1826 in Brasiov, unde suptu batalia rusasca pana la a. 1812 au traitu, er' in ac. a. s'a lasatu. Pan'atunci Rusii intradusera pre un Ignatiu, inse care ducunduse Rusii an esitu in Italia si traia in Pisa dein adunatele 20,000 galbeni. Dup'a acestia urma —

HEKTAPIE, mainainte alu Rimnicului, alesu in 16 Dec. 1812, care lasanduse in Mart. 1819, ia urmatu—

ΔΙΟΝΙΣΙΕ, romanu, mainainte Ep. Sebastei, in 1 mai 1819; acestuia dupa revolutiune grecesca scapandu la Brasiovu, si ne vrendu a se mai intorce de si chiamatu, urma—

ΓΠΡΟΠΙΕ (III), in 14 Jan. 1823.

Nota. Totu de acolo l. c. p. 217 seqq., unde se mai afla si patru scrisori de denumiri: de in 26 Sept. 1793 pentru alegerea lui Dositheiu, alui Alexandru Muruzu totu de atunci pentru denumirea aceluiasi; alui Georgiu Caragea dein 16 Dec. 1812 pentru denumirea lui Nectariu, si alui Georg. Filipescu foradata contra Dionisiu cu care lu chiama in apoi.— Insemmamu inse, ca D. Bas. Popu aceste notitie le a scrisu traducundule in latinesce, pentru care si noi numai dupre latinia le amu potatu publicá retraducundule in romanesce. Totu acel'asi la margine insemmá numele si altoru Metropolitu mai vechi, precum sunt:

Nifon sub Radu prela a. 1496. Maximu sub Radu II, la 1507. Macariu sub Neagoe, 1514—7. Serafimiu 1580. Michail 1587. Euthimiu 1595. Luca 1612—1625. Gregoriu 1633—6. Stefanu 1652. Ignatiu 1654. Stefanu 1657.

III. Episcopii dela Rimnicu, dupa acel'asi MS.

ΙΓΝΑΤΙΕ, mortu inainte de a. 1668.

ΓΕΡΑΦΙΜ, mainainte Ep. Buzului, alesu in 21 Mart. sambata, 1668, dupa aceea se lasá.

ΒΑΡΛΑΑΜ, mainainte Egumenu munastirei Glavaciogu, apoi metropolitu.

ΓΡΕΨΑΝ, mainainte Archimandritu in muntele Sadova, alesu ep. in 15 Jan. 1673.

ΙΛΑΡΙΕ, mainainte Archimandritu Bistritiei, alesu in 18 Jun. 7201 (1693). Acesta acusatu fiendu, ca ar' fi plecatu catra latini, s'a depusu in si-

nodu in Mart. 1705, presiediendu Dositheiu Patriachulu Jerusalimului, si fiendu de facia Theodosiu metropolitulu Ungrovlachiei, Theodosiu alu Ternovej, Clemente alu Adrianopolei, Auxentiu alu Sofiei, Maximu alu Ierapolei, si Anthimu A. Ep. Pogonianeii.

Er' puntele acusatuneii erau:

1) Ca ar' fi datu volia catoliciloru asi face besereci in diecesea sa.

2) Ca a suferitu a se astraca catolici in acel'asi cemetieriu cu ai sei.

3) Ca unui monachu lasa a ise da optu-sute de bate.

4) Ca pre una muliere pre dereptu maritata cu altulu o a despartitu pre bani si o a cununatu cu altulu.

5) Ca n'a ascultatu de mai marii sei.

ΔΑΜΑΣΚΙΝ, mainainte alu Buzului, 1738.

ΚΛΙΜΕΝΤ, in 2 Jan. 1741.

ΓΠΡΟΠΙΕ, mainainte ieromonachu in mun. Cozia, alesu in 8 mai 1748, dupa care lasanduse in 21 mai 1764, a urmatu—

ΠΑΡΘΕΝΙΕ, mainainte Archimandritu la Tismana, alesu in 21 mai 1764.

ΚΕΚΑΡΙΕ, alesu in 26 Dec. 1773.

ΦΙΛΑΡΕΤ, mainainte Ep. Mireloru, alesu in Mart. 1780, dupa aceea metropolitu.

HEKTAPIE, mainainte Archimandritu, alesu in 8 Oct. 1792, dupa aceea metropolitu, mortu in Brasiovu in 13 Sept. 1828.

ΓΑΛΑΚΤΙΟΝ, alesu in 25 Jan. 1813, viu pre la a. 1823, dupa aceea depusu.

Nota. Totu de acolo l. c. p. 215 seq. asemenea. Er' Episcopii mai vechi notati in margine sunt:

Theofilu 1595. Efremu 1613. Theofilu 1622—36. Inse dupa Damascenu se pare a fi urmatu Innocentiu, care se afla scrisu pre liturgi'a tiparita in Rimnicu la 1733.

IV. Episcopii dela Buzeu dupa acel'asi Ms.

Γερασίμ, la a. 1668; dupa aceea alesu Ep. Rimnicului in 21 Mart. ac. a.

Γεωργίου, mainainte Egumenu manastirei Brancoveni, alesu in 4 Apr. 7176 (1668).

Μιτροφάν, mainainte Ep. la Husiu in Moldova, alesu in 10 Jun. 1691.

Δαμασκίν, mainainte dascalu; alesu in 3 Oct. 7211 (1702), de aci Epu. la Rimnicu.

Ιωακίμ, mainainte Protoegumenu in manastirea dela Argisiu, alesu in 14 Apr. 7216 (1708).

Δανιήλ, mainainte Egumenu in mun. Aninos'a, alesu 1. Oct. 7225 (1716), de aci Metropolitu.

Γεωργίου, ieromonachu si ecclesiarchu metropoliei, alesu in 14 Sept. 7228 (1720), apoi metropolitu.

Μιχαήλ, ieromonachu si curatoriu metropoliei, alesu in 8 Jan. 7240 (1732).

Μεθοδίου, ecclesiarchu metropoliei, alesu in 2 Jan. 7249 (1741).

Φίλαρετ, mainainte kategumenu in mun. S. Catinine, alesu in 24 Mart. 1748.

Ανδρίμ, care s'a lasatu dumeñeca in 11 Aug. 1756 in manastirea lui Radu-voda.

Ραφαήλ, economulu metropoliei, alesu in 12 Apr. 1757, s'a lasatu in Sept. 1764.

Κοσμά, mainainte Protosingelu metropoliei, alesu in 4 Sept. 1764, dupa aceea metropolitu.

Δοκίμης, de in Janina, scrietoriu la metropolia in diece ani, apoi Archimandritu la S. Ioane, alesu Ep. in 11 Oct. 1787, de aci metropolitu.

Κοσταντίν, mainainte Protosingelu metropoliei, alesu in 18 Oct. 1793, apoi costrinsu a se lasa de episcopia s'a dusu in Rusia.

Γερασίμ, mainainte Archimandritu la Tergoyisce, inca viu pre la a. 1825; dupa care lasanduse a urmatu—

Κεραρίε, diaconulu repausatulu Josefu Ep. Argisiului.

Nota. Totu de acolo l. c. p. 214 seq. dupa asemenea metodu. Episcopii mai vechi in margine sunt insemnati:

Ανania, 1554. Luca 1595, Efremu 1622—36.

Cyrillu 1613. Stefanu 1637—46.

Er' Episcopi'a se fundà de Jeremia Patriarchulu Constantinopolei pre la a. 1544, candu a amblatu prein tier'a romaneca. Vedi M. Crusii Turco-graecia, p. 164.

V. Episcopii dela Argisiu, dupa acel'asi MS.

Ιωακίμ, antaniulu episcopu la Argisiu, mainainte ep. titulariu alu Sebastei, transilvanu, alesu si denumitu in 18 Oct. 1793.

Ιλαρίον, in 20 Nov. 1820, caruia nevrendu a se intorce dein Brasiau, a urmatu—

Γεωργίου, in 19 Febr. 1823.

Nota. Totu de acolo l. c. p. 211 seqq. asemenea, unde se afla si scrisori'a Divanului dein 18 Oct. in care se arata Principelui lips'a de a se redica una noua Episcopia la Argisiu preste judecia-le Argisiului si Oltului, cu scaunu dupa alu Buzenlui, precumu si alegerea lui Josefu, — si a principelui Alex. Costantinu Muruzu cu acel'asi datu, prein care redicarea episcopiei si alegerea episcopului se intaresce, — si in urma marturisirea credentiei aceluiasi Epu. dein 13 Dec. 1793, tote romaneca.

VI. Episcopii titulari dein Ungro-Vlachi'a, dupa acel'asi MS.

Παρκενίε, A. Ep. Soteriopolei, 2 Sept. 7176 (1668).

Νεοφίτ, A. Ep. Sebastei, 3 Jul. 7024 (1696).

Μαρίμ, A. Ep. Ierapolei, 25 Jan. 7210 (1702).

Βασίλειε, A. Ep. Pogoniane, 1702.

- Ιωάννης, A. Ep. Stauropolei, 3 Mart. 7234 (1726).
 Νεοφίτ, A. Ep. Mire-loru, 23 Jan. 7245 (1737),
 care apoi la recomandarea Patriarchului Neofitu alu Constantinopolei se fece metropolitu in a. 1738.
 Καλινίκ, A. Ep. Mire-loru, in 23 Jan. 1742, mainainte Archimandritu metropoliei cu voli'a Patriarchului Paisiu alu Constantinopolei.
 Γεωργίε, mainainte Ecclesiarchu metropoliei, alu A. Ep. Mire-loru in 7 Apr. 1748 cu voli'a aceluasi patriarchu.
 Ματθαιῶ, Metropolitulu Ierapolei, cu voli'a patriarchului Cyrillu, in 19 Apr. 1749.
 Νεοφίτ, Ep. Tzernovului, supusu metropolitulu Turnovei, in 20 Nov. 1752.
 Φιλαρετ, Metrop. Mire-loru, la recom. patr. Sofroniu, in 27 Nov. 1776; dupa aceea Ep. Rimnicului in 9 Jan. 1780.
 Τιμοθεῖῶ, Metrop. Sardi-loru, in 17 mai 1779.
 Γεωργίε, Metr. Sidei, cu voli'a patr. Gabriel, in 18 Jan. 1783.
 Γεωργίε, Metrop. Stauropolei, la recomandarea patriarchului Gabriel, in 4 Jan. 1784.
 Δοκίμῶ, Metrop. Traianopolei, la recom. patriarch. Neofitu, in 3 Jan. 1792.
 Ιωσήφ, Ep. Sebastei, cu voli'a patr. Neofitu si a sinodului, in 27 Febr. 1792.
 Γερμαν, Ep. Sebastei, in 28 Febr. 1798.
 Καλινίκ, A. Ep. Sebastopolei, la recomand. patr. Neofitu, in 16 Mart. 1801.
 Δασπεντιε, Ep. Chersopolei, cu voli'a patr. Neofitu, in 1 Apr. 1801.
 Διονιχιε, Ep. Sebastei, cu voli'a patr. Callinicu, in 6 Aug. 1801.

- Καλινίκ, Metrop. Vidinului, cu voli'a patr. Callinicu, in 27 Mart. 1803.
 Διονιχιε, A. Ep. Pogoniane, la recomand. patr. Callinicu, in 8 Jul. 1805.
 Ιωαν, Ep. Thebaidei, la recomand. patr. Jeremie, in 8 Febr. 1813.
 Ιωάνικιε, Ep. Stratonice, la recom. patr. Jeremie, in 1 Mart. 1813.
 Νεοφίτ, Ep. Mire-loru, la rec. patr. Jeremie, in 7 Mart. 1813.
 Φιλαρετ, Metrop. Apamiei, la rec. patr. Cyrillu, in 7 Jun. 1813.
 Παρσενιε, Ep. Trallei, la rec. patr. Cyrillu, in 16 Sept. 1813.
 Διονιχιε, Ep. Crathiei, mainainte Archimandritu in munastirea Coziei, la rec. patr. Cyrillu, in 14 Jan. 1814.
 Ακακιε, Metrop. Laodice, archimandritu, cu voli'a patr. Cyrillu, in 26 Apr. 1814.
 Νεοφίτ, Metr. Ierapolei, archim., in 1815.
 Nota. Totu de acolo l. c. p. 208-212. De insemnatu este ca dein acesti XXX de episcopi titulari numai patru s'au suscrisu romanesc, er' celi alalti grecesce. -- Afora de acesti episcopi, in numitulu Ms. se mai afla suscriptiunile si ale altoru 30 episcopi, ce nu s'au santitu in Valachia, ci numai au petrecutu acolo, si pentru aceea i amu trecutu.
 Alte documente pentru Ierarchia Valachiei totu in acela ms. se mai afla:
 Una notitia istorica a A. Ep. Gregorin dein a. 1770.
 Cartea metropolitulu Lucia dein a. 7133 (1625) pentru munastirea Cozia.
 Cartea metrop. Metrofane dein a. 7225 (1715) pentru nunte, si—
 Actulu sinodale in caus'a metrop. Theodosin asupr'a lui Barlaam dein a. 1679.

Nota. Totu de acolo p. 229 seq. Intielesulu acestoru grecesci e totu alu acelorū urmatorie romānesci. Post'a Ioasafu grecu?

III. Alegerea si santirea A. Epului. Saba.

Де време че архiereѣла, каде ера маинаинте време ла митрополиа Ардѣлаѣди анѣме Иоасаф, и с'аѣ сфзршит' вѣаца, шѣ митрополиа аѣ рѣмас вѣдѣвз шѣ фзр' де стѣпнѣ шѣ ал' еи архiereѣ, сме ренѣа коастрѣ авѣнѣа де рнѣнѣт' грѣжа аѣеи митрополиѣ а ашеѣа архiereѣ рнѣт'рѣ кѣбернѣсѣреа шѣ спѣсенѣа аѣеаѣ крѣщѣнѣи де аколо ам дат' вое архiereѣлоѣ челоѣ че се афлѣ аѣи, се се стѣрнѣт' ꙗ бекѣрѣка сфинѣилоѣ шѣ де А. хѣѣ рнѣнѣнѣаѣи шѣ аѣт'рѣ аѣостолоѣ, Костандѣн шѣ Елена, ка се алѣгѣ пре чеа че ар'фи вѣрѣнѣнѣ аѣт'рѣ кѣбернѣкала митрополиѣи аѣсѣа. Аѣт'рѣиѣ алѣг' еѣ чѣл маѣ денѣинте Гофианѣла пре Сабѣа, еѣ Дересторѣнѣла пре Григорѣе, еѣ Нѣисѣ пре Аверкѣе, шѣ ам алѣс дѣн аѣеѣи т'рѣи пре Сабѣа. Влѣдѣка Феодосѣе. *ὁ πρῶην Σοφίας Αυξέντιος. ὁ Νύσσης Γερμανός.*

Сабѣа кѣ мѣла лѣи А. хѣѣ рнѣнѣѣт' ла сѣт'а митрополиѣ а Ардѣлаѣди кѣ гѣра мѣа фѣгѣдѣск. Крѣхѣ ш. ч. — Сабѣа кѣ мѣла лѣи А. хѣѣ рнѣнѣѣт' ла с. мѣт'р. а Ардѣ. кѣ мѣна мѣа сѣпт' аѣаст'а ам ѣкѣлѣт'.

Nota. Totu acolo p. 230 seq. Anula si diua alegerei nu sunt puse in acesta copia, ꝑrecum nuce suscriptiunea Niseanului, ꝑote cā neci in originale nu erau puse.

IV. Alegerea si santirea A. Epului Barlaam.

Де време че архiereѣла, каде ера маѣденѣинте време ла мѣт'р. Ардѣлаѣди анѣме Сабѣа, и с'аѣ сфзршит'

вѣаца ш. ч. Аѣт'рѣиѣ алѣг' еѣ чѣл маѣ денѣинте Гофианѣла пре Барлаам, еѣ Нѣисѣ пре иѣдѣменѣла Парѣенѣе дѣла Котрѣѣнѣи, еѣ Даниѣл преѣн Ардѣлаѣн пре иѣдѣменѣла Паѣсѣе дѣла с. Трѣиѣцѣ. Шѣ ам алѣс дѣн аѣеѣи т'рѣи пре Барлаам. Влѣдѣка Феодосѣе.

Барлаам кѣ мѣла лѣи А. хѣѣ рнѣнѣѣт' ла с. мѣт'рополиѣ а Ардѣлаѣди, кѣ гѣра мѣа фѣгѣдѣск. Крѣхѣ ш. ч. — Аѣт'рѣиѣ аѣаст'а ш. ч. — Барлаам кѣ мѣла лѣи А. хѣѣ рнѣнѣѣт' ла с. мѣт'р. а Ардѣ., кѣ мѣна мѣа сѣпт' аѣаст'а ам ѣкѣлѣт'.

Nota. Totu de acolo p. 231 seq. fōra anu si di; ei elu custā celu ꝑucinu dela 1 Sept. 1687 ꝑava la 27 Jul. 1690, ꝑrecum se vede dein Diaconstvele dela Belgradū 1687, Euchologiu lu totu ac. 1689 (vedi mai susu p. 20, nota g), unde e smenitu a. 1682), Enciclic'a lui mai diosu sub E, si unele scrisori dein 1690.

V. Alegerea si santirea lui Theofilu, in 18 Sept. 1692.

Де време че архiereѣла, каде ера маѣденѣинте време ла мѣт'рополиа Ардѣлаѣди анѣме Барлаам, и с'аѣ сфзршит' вѣаца ш. ч. Аѣт'рѣиѣ алѣг' еѣ чѣл маѣ денѣинте Гофианѣла пре Теофила ѣромонахѣла ден Ардѣла, шѣ еѣ Генѣаѣе Дѣресторѣнѣла пре Иоанѣсѣе иѣдѣменѣла дѣла Тѣсмѣна, шѣ ам алѣс еѣ дѣнт'рѣ аѣеѣи дѣоѣи пре Теофила. Сѣпт. иѣ. л. хѣѣ. *ὁ μητροπολίτης Σοφίας Αυξέντιος. ὁ πρῶην Δρύσου Γενάδιος.*

Еѣ Теофила кѣ мѣла лѣи А. хѣѣ рнѣнѣѣт' ла с. мѣт'р. а Белградѣлаѣди шѣ а ѣѣрѣилоѣ ѣѣрѣи дѣнѣѣрѣѣи де сѣс кѣ гѣра мѣа фѣгѣдѣск. Крѣхѣ ш. ч. — Аѣт'рѣиѣ ш. ч. — Еѣ Теофила ш. ч.

Nota. Totu dea colo p. 233. Suscriptionea metropolitului Theodosin lipsesce.

VI. Alegerea si santirea A. Epului. Athanasii, in 22 Jan. 1698.

Де време че архiereşă, care era mai denaintă vreme la Episcopiea Ardeală, a năme Θεοφίλ, icăş cφzşit viaţa, şi Episcopiea aş rziac vdzăvz ş. ч. Аtziş алег еş чеа маидеинаинте Клемент Одріанşа пре Я. Анастие іеромонахşа дела Ардѣла, şi еş Авгентіе Софіанşа пре Мітрофан іеромонах, şi еş Неофіт Себастіан пре Діонііе іеромонах, şi ам алес дін ачеші преі пре Я. Анастие іеромонах дін Ардѣла. Ген. кв. л. 35. ὁ Αδριανουπόλεως Κλήμης, ὁ πρῶην Σοφίας Αυξέντιος, ὁ Σεβαστιανὸς Νεόφυτος.

Я. Анастие кş мѣла лѣи Д. Зѣс рзндѣит ла с. Episcopie Ardealăşi кş гѣра меа фзгздѣск. Креşş ш. ч. — Дшпз ш. ч. — Я. Анастие кş мѣла ш. ч.

Nota. Totu deacolo p. 234. Insămă, că aici metropoliea Albei-Juliei se numeşce numai Episcopiea; ci vedi si la episcopii titulari de mai susu, asemenea schimbanduse aceste numiri.

VII. Instrucţiunea data lui Athanasie de Dosithei Patriarchulu Ierusalimulu.

Досітѣіş кş мѣла лѣи Д. Зѣс патріарх сфїтїи магеі четзци Іерусалимşаşi şi а проатз палестина, ампреşнз кş пре сфїтшл мітрополитşа Оунгроблахіі кір Θεодосіе, şi кş чеі че с'аш афлат аичі архіереі, че сфїтшлші мітрополит ал ардѣлаşi кір Я. Анастие, care акѣм те аі хіротонит şi аі пост пріміс ла епарфіе, ачѣстечі порşнчїл. Чеа неасеменатз алѣи дшмнеşеş де ноі іѣіре

де оамени şi кşнзтатз дзрѣтѣне-аш кş адвзрат мѣлате şi аате прїлежşрї şi прїчїні, şi де спасенїи, şi кş мѣлате кїпşрї де фачерї де еїне не кіамз спре а са кѣнз пазчїре, şi ачїкз маї вжтос де кжт проате не ачїтѣкзз şi не ачїкмнз спре драгостеа са кş чїкз леуѣїтз оржндѣале şi канонешї ачївцзтѣрї şi порşнчї, şi прїм мїжлоқşа леуѣїтоареа оржндѣале şi ачївцзтѣрї прїчїпем şi кѣношїм пре ачелашї азтѣторїş двалїе д. Зѣс дшпз сфїнтеле скрїптѣрї, дїнпре каре сфїнте але сале порşнчї şi ачївцзтѣрї ачїдерептшндѣне фзр'де пїлдѣкз şi фзр'де грешкз амѣлзл ачїкалз сфїтївої сале, пзşнз кş амзрѣнѣла, прїм мїжлоқşа сфїтелор сале порşнчї кѣношїнцелз şi мзрѣрїсіпѣрїле чеі кѣрате şi фзр'де прїханз кредїнцїиоастре, şi прїм ачїтѣрї о паче ка ачїста але сфїнтелор порşнчїлор лѣи Д. Зѣс стрзлчїше чеа д. Зѣсакз şi лѣмінсцз ачїфрѣмсецаре şi фачз а класгочестїеї кредїнцїиоастре. кş акзрора сфїнтелор порşнчї д. Зѣшї пѣтїре şi воанїе се ачїкѣкз şi се зїтїкнєкş дела чеі фїкѣкї şi рзї оамени рзпїрїле şi азкомїле, şi чїкз де асшра апропелор şi вєчїнїлор рздікзрї дела чеі сѣлшї, şi чїкз дїнтрѣ оамени вєжїе şi прїчїні се контїнєкş şi се опрєкş, şi се спорєкş ла чеі че пзşєккз порşнчїле лѣи Д. Зѣс фаштеле чїкз еѣне şi пазкѣте лѣи Д. Зѣс. адєкз пачеа şi шїреа şi драгостеа, şi прекѣм прїм пазз сфїтелор порşнчї але лѣи Д. Зѣс се ачїдерептѣкзз şi проате аате еѣне фаште, şi дїнтр'ачїстора повзцзрїи şi ачївцзтѣрї се ачїподєккş şi се

а и ф р ъ м ъ с ѣ ц ѣ х з н з р а в ѣ р і е ш і г а н д ѣ р і е о л м e н і л o p ;
 ш і с e a d a ъ ч e л a ч e і к ъ м і н т e в ѣ н з в o r з ц і a в ѣ н з -
 т з ц і л o p ш і д e p e n t a т e a , a в ж н d в o e a o n z p m ъ ш і
 a ц і н ѣ c т a p e a ч e a п a ч н і к з ш і ъ н і p e a ф з p ъ д e п p і ч e .
 а н т p a ч e c т a ш і к і п e a p z ш і e c т e а п o т p і в z к з л a k a p e a
 ш і д e ф з і m a p e a c ф н т e л o p п o p ъ н ч і a л e л ъ і d : з e ъ ,
 д e a d ъ ч e л a ч e і p z і ш і к z л a k z т o p і т o a т e a n a ч ѣ л e
 а n n o t p і e v z . н e d e p e n t z ц і з і k ш і a z k o m і і , p o a d e l e
 ч ѣ л e p ѣ л e a л e н e c e ц і o a e a o p ш і н e a n ф z a n a т e п o x -
 т e . ш і a n л o k д e п a ч н і k a c т a p e , н a ш e l a ч e і k z l a
 k z т o p і ш і н e в z g z т o p і d e c a m z d e c ф н т e л e п o p ъ н -
 ч і a l e л ъ і d : з e ъ , в p z ж e і л e ш і p z e b o a e l e ч ѣ л e
 d e c і n e : k a p e p z ъ т z ц і a d ъ k l a o a m e n і d e c n z d a ж -
 a ъ і p і d e c п a c e n і e . d e e p ѣ m e d a p ч e a n e z ц z t ъ p a
 ш і o k z p m ъ і p e a , ш і ъ p m a p e a d : з e e ц і l o p л e ц і , a d ъ k
 l a o a m e n і c k z п a p e ш і m ж н t ъ і p e d e a т ж т e a p ѣ л e . e a -
 p z a і п і c і p e a ш і d e n z p т a p e a d : з e e ц і l o p л e ц і a d ъ ч e l a
 o a m e n і т o a т e ч ѣ л e a n n o t p і e v z :

а . К a d e c e a p x і e p і a т a , т o k m ѣ л e l e c ф ц і l o p a -
 п o c т o л і ш і п p o p o ч і l o p , a d e k z c . c k p і n t ъ p z в ѣ k a
 ш і н o a z ш і ч ѣ л e c n z c і t o a p e ш і п z p і n t e ц і o p ж n d ъ a -
 л e , a d e k z т e k a n o a n e l e ш і x o t p z p ж і e c ф н т e l o p c z -
 k o a p z ш і a l e c . п z p і n ц і , c e l e p і m e ш і k ъ в p a ц z
 d e c ф z k ъ t e , ш і c e l e ч і n c т e ц і k a н і ш e т a e l e c k p і c e
 d e d : з e ъ , ш і c e l e п z x e ц і п ъ p ъ p e a н e k a z t і t e ш і
 н e m і ш k a т e , ш і і n d k z a і ч e p k z т o p і ъ ш і ч e p ч e t z т o p і ъ
 п p e d z t z т o p і ъ a ш і d a c k z a ъ a c . c k p і n t ъ p і ш і a
 c ф ц і l o p п z p і n ц і , k a p e l e e c т e m ж n g z e t o p і ъ a d x ъ a
 a d e v z p ъ a ъ і . ш і a n k z a p x і e p і a т a т p e b ъ e a т e c ъ -
 п ъ n e l a п ъ t e p і ш і l a c t z п a ж і p e , a d e k z т e l a a ъ -

k p ъ p і e ч ѣ л e п o л і t і ч e ц і , a n n p e ъ n z ш і k ъ t ъ p m a ц і ,
 l a п o л і t і ч e ц і і п ъ t ѣ p н і і ш і e і p ъ і t o p і , a ъ n z ч e a a -
 в e p z e n ъ c a c . c k p і n t ъ p і .

б . Т p e b ъ e a p x і e p і a т a c e п p o п o в e d ъ e ц і k ъ b ж n -
 т ъ a l ъ і d : з e ъ , l a c z p e і ш і l a p ъ ш і п p e a і m e a
 c л o в e n ѣ k z , e a p z l a p ъ m z n і p p e a і m e a p ъ m z -
 n ѣ c k z , a т ж т a d ъ m і n e ч і l e k z t ш і l a ч ѣ л e a l a a -
 т e c z p e z т o p і , a т ж т a l a e c k p e ч і k a t ш і l a п o g p і -
 k a n і і , ш і m a і p p e c k ъ p t a n т o a t z в p ѣ m e a ш і a n
 т o t л o k ъ a , k ж n d в a т p e b ъ і , a ъ n z k ъ m ц e п ъ t і n -
 ц a , c e п p o п o в e d ъ e ц і k ъ b ж n т ъ a l ъ і d : з e ъ .

г . Т p e b ъ e a p x і e p і a т a c e т e н e в o e ц і ш і c e п p і -
 в e r і , c e a ф л і o a m e n і d e ч і n c т e п p e o ц і , k a p і і v o p a в ѣ
 ч і n c т e a п p e o ц і e . a m n o d o c і n a ъ t e k ъ m ъ a т e ф k a і ъ -
 p і d e e ъ n z t z ц і , c e a n e в ѣ ц e ш і e і p p e l a a z k a ш ъ p і -
 л e l o p k ъ b ж n т ъ a l ъ і d : з e ъ . п e n t p ъ k z п p e o t ъ a ч e
 н ъ в a a n e z ц a , a d e k z т e c e ф a k z k z z a n і e , н e в p ѣ d -
 n і k e c т e ш і a n z a a t d e п p e o ц і e .

д . Т p e b ъ e a p x і e p і a т a , k ж n d ф a ч і k z z a n і a ,
 c a ъ п ъ і p p e a l ц і і d e ф a k , c e c e т ж a k ъ a c k z c . c k p і -
 n t ъ p z , н ъ a n t p ' a a t k і p ч і п p e k ъ m o a ъ т ж a k ъ і t
 ш і o a ъ т ж a m z ч і t c . п z p і n ц і . d e в p ѣ m e ч e d o g m z
 a і n ч e n ъ t ш і d e м o ш і e e c т e e c k p e ч і і n o a t p e , c e
 a n c e a ѣ t z п p a в o c л a в н і ч і і c . c k p і n t ъ p z п p e k ъ m o a ъ
 т ж a m z ч і t c . п z p і n ц і ш і н ъ a n t p ' a a t k і p .

e . Т p e b ъ e a p x і e p і a т a , c a ъ ж e a e c k p e ч і і , a d e -
 k z o x t a і ъ a , m і n ѣ l e ш і a l a a т e k z p і , ч e c e k ж n t z
 d ъ m і n e ч і l e ш і c z p e z т o p і e , ш і c a ъ ж e a d e т o a т e
 з і l e l e , c e т e н e в o e ц і k ъ d e a d і n e ъ a c e c e ч і t ѣ k z
 т o a t z п p e a і m e a c л o b і n ѣ k z c a ъ e l і n ѣ k z , e a p z

нѢ рѢМЪНѢЩЕ САЗ ПТР'АЛТ КІП.

Ѣ. ТРЕБѢ АРХІЕРІА ТА, СВАНГЕЛІЕ СЕ ПѢ СЕ СЕ ЧІ-
ТѢКЪЗ АѢ СЛОВЕНѢЩЕ АѢ рѢМЪНѢЩЕ, ПРѢКЪМ С'АѢ
ПІПЪРІТЪ АН ЗІЛЕЛѢ ВЛАГОУ. ШІ АѢМІНАТЪЛѢ ДОМНѢ
ІѢ. КОСТАНДІН БЕСЕРѢКЪ БОЕВОДЪ А ПОАТЪ ОУНГРОВАХІА.

З. ТРЕБѢ АРХІЕРІА ТА, СЕ ГРІЖЕШІ СЕ СЕ ФАКЪ ЧК-
ЛЕ ШКПТЕ ТАІНЕ АЛЕ СЪКОРНІЧЕШІ БЕСКРЕЧІ, СЕ СЕ САЗ-
ЖКЕШЪ, ШІ СЕ СЕ СВЪЗРШКЕШЪ АѢПЪ ОРЖАДЪЛА С.
БЕСКРЕЧІ, ШІ АѢПЪ АНЪЦЪТЪРА ШІ АНІСІДІРЕА СФН-
ЦІЛОР ПЪРІНЦІ, АДЪКЪТЕ С. БОТЕХЪ ЛА ВРѢМЕ ДЕ НЕ-
ВОЕ СЕ ФАКЪ ШІ АН КАСЪ, ШІ ДЕ НѢ БА АПЪКА ПРѢ-
ОТ, СЕ БОТЪХЪ ШІ МІРѢН, НѢМАІ КЪ АПЪ КЪРАТЪ,
ЗІКЪНДЪ: БОТЪХЪСЕ РОѢВА АѢ ДЪМНЕХЪ А НѢМЕЛЕ ПЪ-
ТЪЛѢ ШІ А ФІЛѢ ШІ А С. АѢХ. ЕАР КЪНДЪ НѢ БА
ФІ НЕВОЕ, СФТЪЛ БОТЕХЪ СЕ СЕ ФАКЪ АН БЕСКРЕШЪ,
ШІ НѢ НѢМАІ КЪ АПЪ, ЧІ СЕ ВАУЕ ШІ ШНТЪ ДЕ АЕ-
МНѢ АН АПЪ.

И. АН ДАТЪ ЧЕ СЕ БА БОТЕХЪ ПРЪНІКЪЛ, СЕ СЕ
ШІ ПОМЕХЪСЪКЪ КЪ С. МІР.

Ѣ. ШІ АНКЪ ТРЕБѢ АРХІЕРІА ПЕ СЕ ГРІЖЕШІ, АН
ДАТЪ ЧЕ СЕ БА ПОВЪХЪДІ ЧЕА БОТЕХЪТЪ КЪ С. МІР, СЕ
СЕ ШІ ПРІЧЕШЪСЪКЪ КЪ С. ТАІНЕ.

І. ТРЕБѢ АРХІЕРІА ТА, КА ПРѢ С. ТАІНА А Д. ЗЕ-
ЩІ ЛІТЪРІІ СЕ НЕВОЕШІ ЛА САЗЖЕА ЕІ СЕ СЕ АДЪКЪ
ПЪНЕ ДЕ ГРАѢ КЪРАТЪ ШІ АѢПІПЪ, ШІ ВІН КЪ АПЪ
АМЕСТЕКАТ, ШІ СЕ СОКОТЕШІ АРХІЕРЕА ТА, ШІ СЕ ДАІ
ШІ АН СОКОТІНЦА ШІ ГЪНДЪЛ ПЪТЪРОР ПРАВОСЛАВНІ-
ЧІЛОР, КЪ СВЪЗРШІРЕА ЕІ, АДЪКЪТЕ ПРѢФАЧЕРЕА, СЕ
ФАЧЕ КЪ КЪВІНТЕЛЕ ЧѢЛЕ ДОМНІЦІ ПРІМ РЪГЪЧЪНЕА
ШІ ВЛАГОСЛОВЕНІА ПРѢОТЪЛѢ ШІ КЪМЪЗЪ ШІ ПЪЦІ

ПРАВОСЛАВНІЦІ, АТЪТА ПРѢОЦІ КЪТЪ ШІ МІРКНІ, ПРІ-
ЧЕШІВІНДЪСЕ КЪ Д. ЗЕЩІЛЕ ТАІНЕ СЕ ПРІЧЕШЪСЪКЪ ДІН-
ТЪРЪ АМЪНДОАХЪ ФЕЛІДРІЛЕ АСЪМЕНЕА КЪМ АР ФІ ДІН
ПЪНЕ ШІ ДІН ВІН, АДЪКЪТЕ ДІН ТЪРЪ ШІ ДІН СЪНЦЕ.

АІ. ТРЕБѢ АРХІЕРІА ТА ЛА ТАІНА ПРѢОЦІІ ЧЕІ
АНІСІНАТЕ, ВРЪНДЪ А ХІРОТОНІ ПРѢОТ, САЗ ДІАКОН
САѢ ІПОДІАКОН, САЗ ЧЕТЕЦ, СЕ ЧЕРЧЕТЕХЪ ШІ СЕ А-
ЛЕЦІ, ШІ СЕ ПѢ АНАІНТЕ ПРѢ ЧЕІ ЧЕ СЪНТЪ ВРѢДНІЧІ
АѢПЪ ПОРЪНІКА С. СКРІПТЪРІ ШІ АѢПЪ СОКОТЪЛА
СФЦІЛОР ПЪРІНЦІ. ШІ АНКЪ ПРѢОЦІІ ШІ ДІАКОНІІ, СЕ
ІАІ АМІНТО СЕ ФІЕ АѢ НІЧЕ ДЕ КЪМ АНЪСЪРАЦІ, САЗ
НѢМАІ КЪ О МЪАРЕ АНЪСЪРАЦІ АДЪКЪ СЕ ФІЕ АѢАТ
САѢ СЕ ФІЕ ЦІНДЪТЪ ФІЕЩЕ КЪРЕ ШЛА ШІ О СІНГЪРЪ
МЪАРЕ, ШІ АУѢА СЕ НѢ ФІ ФОСТЪ ВЪДЪВЪ, САЗ АѢПЪ-
ДАТЪ ДЕЛА ВЪРЪАТЪ, САЗ ВЪСЪРЪ. ШІ ОРІ КЪРЕ ПРѢОТ
САѢ ДІАКОН АѢПЪ ХІРОТОНІЕ БА АѢА ШІ АЛЪТЪ ФЪ-
МЪЕ, СЕ ФІЕ АІПІТЪ ДЕ ПРѢОЦІЕ, КЪ НІЧІ ЛІТЪРІЕ НІ-
ЧІ ДАТЪ ВЕРІ ЧЕ ТАІНЪ СЕ НѢ ПОАТЪ АѢКЪРА.

ВІ. ТРЕБѢ АРХІЕРІА ТА, ЛА ТАІНА НЪНЦІІ СЕ ПЪ-
ЩЕШІ СПІЦЕЛЕ АѢПЪ ОРЖАДЪТЕЛЕ ІКАНОАНЕ, ШІ КЪ ПРѢІ
ЗІЛЕ МАІНАІНТЕ СЕ МЪРТЪРІСЕШІ АМПРЕДНАРЕА ПЕНТЪРЪ
ОКІЧКІДЪ ШІ АЛААТЕ ПРІЧІНІ, ЧЕ АѢ ПЪХІТЪ ЛА ТАІНА
АУѢСТА БЕСЪРЕКА ПРАНСІЛѢВАНІЕІ ПЪНЪ АНЪМ.

ГІ. ТРЕБѢ АРХІЕРІА ТА, ЛА ТАІНА ПОВЪНЦЕІ А-
ДЪКЪ ДА ІСЛОВЕДАНІЕ СЕ АЛЕЦІ ШІ СЕ ПѢ АНАІНТЕ ПРѢ-
ОЦІ, КЪРЕ ВОР ФІ ЛА АШЕХЪРЕ КЪВІОШІ ДЕ ПРѢОЦІЕ, А-
ПЪТА ІЕРОМОНАШІ КЪТЪ ШІ ПОПЪ ДЕ МІР, КА СЕ ПРІІ-
МѢКЪ ГЪНДЪРІЛЕ ПРАВОСЛАВНІЧІЛОР, ШІ СЕ АНДЕРЕПТЪКЪ
ЗЕ ШІ СЕ ПОВЪЦЪСЪКЪ АН ІКАЛЕА ЧЕА АМПЪРЪТЪКЪ,
КЪРЕ МАІКА ЧЕА ДЕ ОБЩЕ С. АѢ ХЪ БЕСКРЕШЪ О ПРѢ-

поведѣаше, ꙗвѣацѣ шѣ порѣшкѣше.

дѣ. Трекѣ архіеріа та, се грижешѣ а се испо-
вѣдѣ православноиіи ла дѣховниіи пѣринци пѣрѣра,
шѣ маі вѣртос ла кѣте дѣ постѣри але анѣаѣи, саѣ
маі пѣцин мѣкар ла пѣрѣсеміле чѣле марі. шѣ а-
скменеа се порѣшешѣ, чѣи ісповѣдѣици се се прѣче-
шѣлакѣ кѣ дѣ. зѣшѣле пѣаіне, дѣ вор вѣрѣ адѣсе, саѣ
лѣкар дѣ дѣ орі анѣрѣн ан, адѣкѣ ла фіѣше ка-
ре пост, саѣ маі пѣцин дѣ невор трѣкѣ а се прѣ-
чешѣи ла маріле шѣ с. пѣшѣ.

еѣ. Трекѣ архіеріа та се порѣшешѣи: с. маслѣ
се се факѣ ла чѣи чѣ се колѣзвекѣ трѣпѣше, шѣ ла
чѣи чѣ се колѣзвекѣ сѣфлетѣше, анѣз се нѣ се фа-
кѣ нѣи одѣтѣ дѣ ѣн прѣот, чѣ дѣ зѣ саѣ чѣл маі
пѣцин дѣ доі.

зѣ. Трекѣ архіеріа та, ла погрѣканііле креді-
ношѣлор се грижешѣ се се факѣ кѣштѣрѣле, саѣже-
ле, казанііле, шѣ алѣте чѣ сѣштѣ покміте шѣ орѣн-
дѣте дѣ сѣворнѣкѣка вѣскрѣкѣ. шѣ аскменеа се
се факѣ помѣнеа, шѣ лѣтѣрѣііле, шѣ мѣлеа пѣн-
трѣ чѣіа чѣ прѣ нѣдѣждѣ дѣ віацѣ вѣчнѣкѣ адѣ рѣ-
посат пѣринци шѣ фѣраціі ношѣрѣ, прѣкѣм апостолѣ-
ска вѣскрѣкѣ лѣѣна дѣла сѣ. апостолі адѣ пѣзѣт
пѣнѣ акѣм.

зѣ. Каде се архіеріа та, се сокопешѣ дѣ сѣ. ва-
сѣ шѣ дѣ сѣ. одоарѣ, адѣкѣте се грижешѣ а фі
сѣіте ла тоате вѣскрѣчѣле, дѣскоасѣ шѣ потѣре,
шѣ сѣ. ікоане. шѣ кѣмкѣ с. ікоане нѣ сѣштѣ прѣ-
ла вѣскрѣчѣ нѣмаі спрѣ подоарѣ чѣ спрѣ чѣнѣте,
прѣкѣм чѣл дѣ а тоатѣ лѣмеа с. ла шѣпѣтелеа

сѣвор зѣче ла. хогѣрѣла лѣи: шѣ ла ачѣкога сѣ-
рѣтаре шѣ анѣнѣчѣне кѣ чѣнѣте се се дѣ, нѣ чѣл
дѣнѣ кредіица ноастрѣ адѣкѣратѣ анѣнѣчѣне, ка-
ре се кѣвѣне нѣмаі ла дѣ. зѣаска фіре, чѣ ан чѣ кѣн
се дѣ чѣнѣте ла анѣнѣрѣа чѣнѣтѣі шѣ дѣ віацѣ фѣ-
кѣтоарѣ крѣчѣ, шѣ сѣтѣлор сѣвангеліі, шѣ ла алѣте
сѣ. подоарѣ; шѣ адѣчѣрѣ дѣ пѣзмѣрѣ шѣ дѣ лѣмі-
нѣ спрѣ чѣнѣтеа ачѣстора се се факѣ, прѣкѣм шѣ
ла чѣи дѣн вѣтрѣнѣ кѣ благодѣтѣііе сѣ адѣ обѣчѣнѣ-
іт. кѣ чѣнѣтеа ікоанѣ се рѣдѣче ла кѣнѣла чѣл а-
дѣкѣрат, шѣ чѣл чѣ се анѣнѣз ікоанѣ, се анѣнѣз
анѣрѣ анѣа ла сѣпѣтареа чѣлѣ чѣ еѣте скрѣіс.

иѣ. Трекѣ архіеріа та, се адѣчѣ амініте ноѣо-
дѣлѣ чѣл дѣ мошѣі шѣ дѣла пѣринци дѣтѣ пѣнтрѣ
сѣнѣці славѣ, адѣкѣте кѣ ѣнѣла еѣте ка ѣн адѣ-
вѣрат мѣлѣчѣіѣ лѣи дѣ. зѣшѣ шѣ оаменіаор домініла
нострѣ ісѣ хсѣ, шѣ ел нѣкѣ мѣштѣіт прѣ ноі, шѣ ел
шѣзѣна дѣ адѣрѣпта лѣи дѣ. зѣшѣ шѣ пѣтѣлѣі еѣте
пѣнтрѣ ноі. дѣачѣ авѣм кѣтрѣ ачѣсташѣ домініла
нострѣ ісѣ хсѣ мѣлѣчѣіі шѣ соліпѣрѣ прѣ с. а-
постолі, прѣрѣчѣі, мѣчѣнѣціі, шѣ прѣ алѣці дѣнѣз ан-
вѣцѣтѣра сѣтѣі сѣрѣптѣрѣі шѣ а сѣцѣлор пѣринци.

оѣ. Трекѣ архіеріа та се даі анѣвѣцѣтѣрѣ, кѣ
пѣмеіла сѣпѣсѣнѣіі ноастрѣ еѣте правосл. кредіицѣ,
шѣ фѣрѣ дѣ правосл. кредіицѣ нѣи ѣн ом нѣ се
поате спѣці. анѣз ла кредіицѣ ѣрѣмѣзѣ віаца чѣл
крѣшѣнѣкѣкѣ; адѣкѣте кѣнеа фѣпѣте, фѣрѣ дѣ карѣ
кредіица еѣте моарѣтѣ, прѣкѣм скрѣіс ла посланіа
са іаков фѣратѣле лѣи дѣ. зѣшѣ. дѣрѣпт ачѣла фіѣше
каре крѣцін православноік трѣкѣ се пѣзѣкѣкѣ некѣлн-

тѣт правосл. кредіицѣ, ꙗкоже се неволекѣ кѣт ва
 пѣтѣк шѣ спре лѣкѣрѣе чѣсхнт кѣ пѣзѣкѣ д. з. а. кѣ.
 кѣ. Де вѣрѣме дѣрѣ чѣ, дѣпѣ фѣрѣнтѣлѣ Петрѣ,
 ꙗкоже пророчѣ аѣ фѣст пророчѣ мѣнѣиошѣ, шѣ ꙗкоже
 апостолѣ аѣ фѣст апостолѣ мѣнѣиошѣ, шѣ де нево
 ѣрѣмѣзѣ кѣнѣ вѣрѣкѣ шѣ кѣнѣ ꙗкоже, кѣнѣ ла
 догмѣ шѣ кѣнѣ ла нѣравѣрѣ, кѣ тот дѣадѣнѣлѣ
 трѣѣ архіеріа ꙗко, дѣпѣ канѣонѣлѣ сѣнѣцѣлѣ
 апостолѣ шѣ аѣ сѣнѣтелѣ а ꙗкоже лѣмѣк сѣ
 коарѣ, сѣ сѣтрѣнѣ ꙗкоже ꙗко дѣ доѣз ѣрѣ сѣко
 дѣ аѣлѣшѣ, шѣ ꙗкоже сѣнѣцѣлѣ, шѣ чѣнѣстѣцѣ прѣоцѣ, сѣ
 мѣкѣр ꙗкоже ꙗко ѣдѣтѣ, ла кѣре сѣко, дѣпѣ ꙗко
 вѣцѣтѣрѣ сѣнѣтѣ сѣрѣптѣрѣ, шѣ дѣпѣ канѣонѣлѣ сѣнѣ
 телѣ сѣкоарѣ, шѣ дѣпѣ трѣкѣрѣ сѣнѣцѣлѣ прѣрѣнѣцѣ, сѣ
 чѣрѣчѣтѣ сѣ ісѣодѣшѣ, кѣ сѣ рѣсѣпѣшѣ мѣхѣнѣрѣлѣ шѣ зѣ
 трѣнѣрѣлѣ, шѣ сѣ ꙗко ꙗкоже, шѣ аѣшѣ сѣ аѣдѣчѣ ꙗ
 чѣа бѣсѣрѣчѣ. сѣрѣ дѣ сѣ ва трѣмѣла вѣрѣнѣ лѣкѣрѣ,
 аѣкѣтѣ вѣрѣ ѣ ꙗкоже кѣ нево, кѣре ва фѣ прѣстѣ
 пѣтѣнѣцѣ архіеріѣ ꙗко шѣ а сѣкоꙗлѣ а ѣ дѣлѣга,
 аѣдѣнѣа дѣ ꙗко дѣ ва фѣ ꙗкоже, сѣдѣ мѣлѣтѣ,
 сѣ лѣ сѣрѣ кѣрѣтѣ шѣ сѣ лѣ дѣ ꙗко чѣрѣ аѣчѣа ла чѣл
 дѣпѣ вѣрѣмѣ прѣк сѣнѣцѣлѣ мѣтрѣполѣч ѣнѣрѣоѣлѣ
 хіѣ, шѣ сѣнѣцѣа сѣ кѣ сѣкоꙗлѣ сѣзѣ шѣ кѣ чѣі чѣ
 сѣ ѣрѣ аѣлѣ аѣчѣ, сѣнѣцѣ архіеріѣ шѣ дѣсѣкалѣ шѣ ꙗко
 чѣлѣнѣцѣ, сѣ аѣвѣ а чѣрѣчѣтѣ шѣ а ісѣодѣ шѣ дѣпѣ
 сѣнѣтелѣ прѣвѣлѣ сѣ аѣвѣ а дѣлѣга ꙗкоже, шѣ а
 трѣмѣтѣ рѣсѣпѣнѣсѣрѣлѣ кѣрѣтѣ ла архіеріа ꙗко. сѣрѣ дѣ
 сѣ вѣрѣ вѣрѣ ꙗкоже мѣ прѣдѣкѣспрѣ шѣ прѣстѣ а
 лѣкѣрѣа прѣрѣнѣлѣ ѣнѣрѣоѣлѣ шѣ а сѣкоꙗлѣ
 сѣзѣ, сѣ аѣі а лѣ трѣмѣтѣ архіеріа ꙗко ла царѣградѣ ла

прѣк сѣ патрѣарѣхѣ, шѣ сѣнѣцѣа сѣ кѣ чѣл мѣрѣ шѣ
 сѣ. сѣкоꙗ а сѣнѣцѣі сѣ мѣ кѣ аѣвѣзѣратѣ шѣ фѣрѣ
 дѣ зѣлѣвѣ ва дѣлѣга ꙗкоже, шѣ ва трѣмѣтѣ рѣ
 сѣпѣнѣсѣрѣлѣ кѣ трѣкѣ ла архіеріа ꙗко прѣн мѣжлѣкѣлѣ
 прѣрѣнѣлѣ ѣнѣрѣоѣлѣ. шѣ прѣлѣжѣлѣ аѣчѣстѣ аѣ ꙗко
 вѣцѣтѣрѣі а дѣлѣга ꙗкоже бѣсѣрѣчѣлѣрѣ дѣнѣтрѣа
 коѣ чѣ сѣтѣ хѣрѣзѣрѣа аѣкѣзѣ а сѣнѣтѣлѣ а ꙗкоже
 лѣмѣа сѣкоꙗ дѣлѣ хѣлѣкѣдоѣа ла канѣонѣлѣ лѣі,
 аѣкѣтѣ ла аѣ нѣоѣлѣа шѣ ла аѣ шѣпѣтѣспрѣзѣчѣлѣа,
 ꙗкоже кѣре канѣонѣ фѣнѣшѣат сѣнѣтѣлѣ сѣкоꙗ трѣ
 аѣчѣ: кѣнѣ сѣ ва ꙗкоже мѣла вѣрѣо ꙗкоже, сѣ сѣ кѣдѣ
 тѣ ла сѣкоꙗлѣ сѣрѣрѣі: сѣрѣ дѣ нѣ сѣ ва фѣчѣ дѣ
 лѣгаꙗ ꙗкоже ла сѣкоꙗлѣ сѣрѣрѣі, сѣ сѣ кѣдѣтѣ
 ла сѣрѣрѣа ѣкѣдѣтѣрѣі. прѣкѣ мѣ сѣтѣ спрѣ
 ѣкѣдѣтѣрѣа сѣрѣрѣі ꙗко сѣрѣрѣ мѣтрѣо
 полѣтѣлѣ ѣнѣрѣоѣлѣ. сѣрѣ дѣ нѣ сѣ ва фѣ
 чѣ дѣлѣгаꙗ нѣчѣ ла сѣрѣрѣа ѣкѣдѣтѣрѣі, сѣ аѣкѣ
 а сѣ дѣлѣга ꙗкоже мѣ прѣ ѣрѣмѣ ла патрѣарѣхѣлѣ
 царѣградѣлѣ.

кѣ. Кѣ сѣ нѣ лѣнѣцѣмѣ вѣрѣа, прѣрѣнѣчѣмѣ архіеріѣ
 ꙗко сѣ прѣчѣшѣ догмѣлѣ, ꙗкочѣлѣ, шѣ нѣравѣрѣлѣ бѣ
 сѣрѣчѣі рѣсѣрѣтѣлѣі нѣкѣлѣнтѣтѣ, кѣре сѣ вѣдѣ кѣ фѣ
 цѣшѣатѣ шѣ кѣрѣтѣ прѣповѣдѣлѣчѣ сѣ сѣрѣптѣрѣ, шѣ
 аѣлѣа ꙗкоже пѣрѣтѣчѣрѣі дѣ дѣзѣ прѣрѣнѣцѣ. сѣрѣ
 дѣкѣ мѣі прѣ сѣрѣтѣ лѣ доѣдѣчѣ аѣчѣстѣа кѣрѣтѣа
 чѣ сѣ кѣіамѣ Правѣоѣлѣнѣкѣа мѣрѣтѣрѣі, кѣре дѣ кѣрѣнѣдѣ
 сѣдѣ сѣкоꙗ прѣ лѣмѣа рѣмѣнѣкѣкѣ шѣ сѣдѣ трѣрѣрѣ
 рѣмѣнѣчѣ шѣ дѣ вѣрѣмѣ чѣ лѣмѣа рѣмѣнѣкѣкѣ
 іасѣтѣ пѣцѣнѣ шѣ ꙗкоже стѣ, дѣ ва фѣ вѣрѣнѣ
 кѣвѣжнтѣ сѣдѣ нѣмѣ кѣ нево. спрѣ ꙗкоже чѣрѣ ла ісѣ

КОДЛА ЧЕЛ РЪМЗНЕСИ, АРХІЕРІА ТА ЧКРЕ ДЕСЛЕГАРЕ ШІ
 ТЖАКЪІРЕА ДЕЛА ТЕМЕІЪ, АДЕКЪТЕ ДЕЛА ЄЛІНЪСКЪ А).
 КЪ. АНСЪ МАІ ПРЕ ДРМЪ ДЪ ПООАТЕ ЗІЧЕМ, КЪ
 СЕ КАДЕ АРХІЕРІА ТА, ДЕ ВРКМЕ ЧЕ ДЕ А. ЗЕЕСКЪ ДАР
 ПЪКІ КЕМАТЪ, ШІ ЖЪГЪЛА ЄВАНГЕЛЕСКЪ ПРЕ ГРЪМАХЪ
 АІ ПРІМІТЪ, ЄВАНГЕЛЪЩЕ ПЪРМА ЧЕ ЦІСЪ ДАТЪ ДЕ ПРЪ
 С. ДЪХЪ СЕ ОІЗРМЪЩІ, АЦІ ПЪНЕ СЪФЛЕГЪЛА ПЕНТРЪ
 ОІ, ПРЕ ЧЕІ ЧЕ МЕРГЪ ЛА АНТЪНЪРІКЪЛА ПЪКАТЕЛОР СІ
 АНДЕРЕПТЕЖІ ЛА АЪМІНЪ, СЕЦІ ПЪЗЕЩІ МЪНІЛЕ КЪРАТЪ
 ДЕ НЕДРЕПЪЦІ, ДЕ АЪКОМІІ КЪ РЪПІРЕ, ШІ ДЕ ЧЕА МА-
 РЕ РЪДТАТЕ СІМОНІЕ, ЧЕ ЄТЕ ПЛАТА ХІРОТОНІЕІ, КА
 СЕ НЪ ІАІ ДЕЛА ХІРОТОНІІЛЕ ПРЕЦІЛОР ШІ ДІАКОНІ-
 ЛОР, ШІ ААТОР КАІРІЧІ, НІЧІ БАНІ НІЧІ МІТЪ НІЧІ МАІ-
 НАІАТЕ ДЕ ХІРОТОНІЕ НІЧІ ДЪПЪ ХІРОТОНІЕ, ПЕНТРЪ
 КЪ НЪ СЕ АНШЪЛЪЗЪ А. ЗЕІРЕА. ПЕНТРЪ ЧЕІ НЪПЪСЪТЪІ-
 ЦІ СЕ СТАІ АНТРЪ АЖЪТОРІЪ, ПРЕ ЧЕІ НЪКЪЖІЦІ СЕІ
 АНДЕРЕПТЕЖІ. ЧЕЛОР АІПІЦІ СЕ АДЪЧІ МЪНГЪАРЕА ЧЕА
 ДЪПЪ ПЪТІНЪЦЪ, СЕ ПЕ ВЪКЪРІ КЪ ЧЕІ ЧЕ СЕ ВЪКЪРЪ,
 ШІ СЕ ПАЖНІ КЪ ЧЕІ ЧЕ ПАЖНГЪ, АН ПОСТЪРІ ШІ АН
 РЪЦІ КЪПЪРЪ А. ЗЕЪ СЕ ПЕ ЗЪВОВЕЩІ, МЪНІ КЪРАТЕ
 СПРЕ ДОМНЪЛА СЕ РЪДІЧІ, ЗІОА ШІ НООПТЕА СЕ ПРІВЕГІ
 ПЕНТРЪ СЪФЛЕТЕЛЕ ЧЕ ЦІСЪ АЪ АНКРЕЗЪТЪ, ШІ СПЪСЕНІА
 ЛОР ДЕ СЪС СЕ О ЧЕРІ, ПРЕКЪМ ЕЩІ ДАТОРІЪ А ДА СА-
 МЪ ПЕНТРЪ ДЪНСЕЛЕ КЪМ АНБАЦЪ ФЕРІЧІТЪЛА ПАВЕЛ.
 ПІЛДЕ ВЪНЕ, ФАПТЕ ШІ ВЪНЕ ОРЪНЪДЪЛАЛЕ, ПРІН ФАПТЕ
 ПЪТЪРЪОР СЕ ПЕ АРЪЦІ, КА АНАІНТЕА ОАМЕНІЛОР АЪ-
 МІНА АРХІЕРІАІ ТАДЕ СЕ АЪМІНЪЗЪЕ, ШІ АША ТЕ БЕІ
 АРЪТА СПРЕ ПОДОАКА ВЕНЪРЕНІІ ШІ СПРЕ СЛАВА ЧЕАЪІ
 ЧЕ СЪНЪЕЛЕ СЪЪ ПЕНТРЪ АЖІСА ШЪАЪ ВЪРСАТЪ, ХЪ ЧЕА
 АДЕКЪРАТЪ АЪМНЕЗЪЕЛА НОСТРЪ, КАРЕ НЪДЕЖЪДІМ ШІ

РЪГЪМ. ШІ ДЪПЪ АНДЕАЪНГАТЕ ВЪТРЪНЪЦЕ КЪ МАРЕ
 НЪДЪЖЪДЕ ЛА ЧА ГЪТІТЪ СФІЦІЛОР ФЕРІЧІРЕ СЕ АЖЪН-
 ЧІ, ЗНАЕ А ПЪТЪРЪОР НЪДЪЖЪДІТА ОДІХЪНЪ ВА СЕ ФІЕ,
 АН ХЪ ІЪ ДОМНЪЛА НОСТРЪ, КЪ ЕА ЄТЕ АЪТЪТОРІЪ ШІ
 ПЛАТНІКЪ ВЪНЪТЪЦІЛОР, ШІ АЪІ СЕ КЪКІНЕ СЛАВА, ЧІН-
 СТЕА ШІ АНКІНЪЧЪНЕА АЪВЪЧІІ ВЪЧІЛОР. АМІН. СЪАЪ
 ДАТЪ АН БЪКЪРЪЩІ А. АХУІ АН АЪНА АЪІ ГЕНЪАРІЕ.
 Δοσίθεος ἐλέω θεοῦ Πατριάρχης πάσης Παλαι-
 σίνης b). ЄМЕРЕНІЕ АЪАНАСІЕ ЄПІСКОПЪЛА ЦЪРЪІ АРЪК-
 АЪАЪІ.

Note. S'a descrisu de in acelu'asi ms. totu acolo p.
 235—242.

a) Am a mana editiunea de in a. 7200 (1692) la Buzeu.

b) Acestu patriarciu mai indelungatu a petrecutu in prin-
 cipate, si a scrisu si o precuventare la Bibli'a de Bucure-
 sci de in a. 1688. In urma a venitu si in Trnia. despre-
 care asia scrie Sin ca i in Cron. la a. 1701.

„Деспре ромънїї дїн Ардѣла ачѣстеа ле ачѣкмнъ:
 ДЪПЪ ЧЕ СЪАЪ ІСПРЪВІТЪ АЧЪЛЕА КАРЕ ЛЕ АМ СКРІС ДЕ-
 СПРЕ АЖНШІІ ЛА АНЪЛА МАІ ДЕ КЪРЪНЪ ТРЕКЪТЪ, АЪШМА-
 НІІ ЛОР, АКАЪОЛІЧІІ ДІН АРДѣЛА, ШІ ГРЕЧІІ НЪМЪЛА ЧЕА
 ПРІМЕЖДІОС РОМЪНІЛОР, ПРЕКЪМ АІ НЪМЪЩЕ Delchia-
 го, ЕАРЪ МАІ АЛЕС ДОСІТЕІЪ ПАТРИАРХЪЛА ІЕРЪСАЛІМЪ-
 АЪІ ШІ ЕА ГРЕКЪ ФІІНДЪ, КАРЕЛЕ ВЕНІСЕ АН АРДѣЛА ЛА БРА-
 ШОВ, КЪТЪ СЕ ЧЪРЪ МІЛЪ ДЕЛА КРЕЩІНІІ КЪТЪ СЕШІ ВЪН-
 ДЪ АНДЪАЩЕНЦІІЛЕ СЪАЪ ЕРТЪРІАЛЕ ДЕ ПЪКАТЕ, ДЕ КАРЕ
 ШІ ТАТЪ-МІЕЪ ІОАН ШІНКАІ АШІ КЪМПЪРАСЕ ЗНА
 КЪ 40 ДЕ АЕІ, КА СЕ ІСЕ ПЪНЪ ПРЕ ПІЕПЪТЪ КЪНДЪ
 СЕ ВА АСТРЪКА, ДАРЪ ЕЪ НЪАМ АЪСАТЪ СЕ ІСЕ ПЪНЪ,
 КІНЕ ЦІІНДЪ КЪ ДАРЪЛА АЪІ АЪМНЕЗЪЕЪ НЪ СЕ ПОАТЕ
 КІНДЕ ПРЕ БАНІ. АКАТОЛІЧІІ ЗІКЪ, ГРЕЧІІ ШІ МАІ ВЪР-
 ТОЕ НЪМІТЪЛА ДОСІТЕІЪ АЪТЪТА АЪ ДЕМЪНТАТЪ ПРЕ
 РОМЪНІІ ЧЕІ ДІН ЦЪКРА БЪРСЕІ ШІ ДЕЛА ХАЦЕГЪ, ДЕ

С'АВ ЛЪСАТ ДЕ ДНІРЕ, ДАРЪ ЧЕІ ДЕЛА ХАЦЕГ ЕАРЪШІ
 САВ АНТОРС ЛА ДЪНСА ПРИМ ДОЖЕНІРЕА МІТРОПОЛІ-
 ТЪЛАДІ АСОАНАСІЕ, ЧІ ЧЕІ ДІН ЦЪРА БЪРСЕІ АС РЪМАС
 ПРИ...ЦІ ШІ МЪАТЪ ГЪАЧЕВЪ АС ФЪКЪТ.—РЪХЪНАДЪ-
 ЛЕ МІТРОПОЛІТЪЛА АСОАНАСІЕ АС СКРІС АБІ ДОСІ-ФЕІС, СЕ
 АНЧЕТЕ ДЕЛА АМВРЪШКІРЕА РОМЪНІЛОР, САВ СЕ ЕАСЪ
 ДІН ЦЪРЪ; ДАРЪ ЕА НЕКЪМ СЕ ФІЕ АНЧЕТАТ, ЧІ АН-
 КЪ АС ЕАРФІТ АНАІНТЕА НОРОДЪЛАДІ, КЪ АСОАНАСІЕ
 ПРИМ ДНІРЕ АС ПІЕРАДЪТ ДАРЪЛА АРХІЕРІЕІ; ПЕНТРЪ КА-
 РЕ ЕАРФЕЛЪ АСОАНАСІЕ АС СКРІС ШІ ЛА АМПЪРЪЦІЕ ШІ
 ЛА ПАТІАРХЪЛА ДІН ЦАРИГРАДЪ, КАРЕЛЕ АС РЪСЪНЪС;
 КЪ ДОСІ-ФЕІС НЪМАІ АН ПАЛЕСТИНА АРЕ ПЪТЪРЕ ДЕ
 ПАТІАРХЪ, ЕАРЪ НЪ ШІ ПРЕТЕ ДЪНЪРЕ. АПОІ ДЕЛА
 АМПЪРЪЦІЕ АС ВЕНІТ ПОРЪНЪКЪ, КА ДОСІ-ФЕІС СЕ СЕ СКОА-
 ЦЪ ДІН АРАБЪ, КАРЕ ПОРЪНЪКЪ АНЦЕЛЕГЪНАДО ДОСІ-
 ФЕІС, О АС АВАТ ПЕ ПІЧОР ШІ АС ТРЕКЪТ АН ЦЪРА
 МЪНІГЕНЪСКЪ ДЕ ДНАЕ ШІ ВЕНІСЕ, КЪМ АМ АСЪІТ ДІН
 ТАТЪ-МІЕД ЧЕА МАІ СЪС ПОМЕНІТЪ.

Cuvenetele lui Del chi ago sunt: „Nazione sempre
 fatale alla Valachia“. Vedi Istoria delle moderne rivolu-
 zioni della Valachia, Venezia, 1718, pag. 123.

In urma: Msulu, dein carele s'au luat cele pana ai-
 ci dela p. 226 incepundu, se află la metropolia dein Bu-
 curesci, dein care fostulu D. Bas. Popu a descriu cele
 aici liparite si atinse la a. 1821 in Dec. impartasindui-se
 de Metropolitulu Dionisiu, care pre atunci se află la Bra-
 siou. Ms. stă dein 68 de foi, inse cu lipsuri dein ainte si
 de in apoi; er' titlulu era:

ΚΟΝΔΙΚΑ Α ΠΡΟΚ ΣΦΗΝΤΕΙ ΜΙΤΡΟΠΟΛΙΕΙ Α ΟΥΝΓΡΟΒΛΑ-
 ΧΙΕΙ, ЧЕ С'АВ ФЪКЪТ АН ВРЪМЕА МІТРОПОЛІТЪЛАДІ КІР
 СТЕФАН, КА СЕ СЕ СКРІЕ АСЪЧЕРІЛЕ АМІНТЕ ПЕНТРЪ АР-
 ХІЕРІЕІ КАРІІ СЕ ФАК НОІ. Март. вълат 3905 (1668).

С.

Unele dalterii dela A. Eppii. Albei-Julie.

I. Dela Genadiu, din 4 Dec. 1628.

Міаостію кожію прѣ ѡсцѣна архієпископѣ кір
 ГЕНАДІЕ ѡТ СТѢЛА БЕАГРАДСКІИ, И ВАДСКІИ, И ВА-
 РАДСКІИ, И СѢТМАРСКІИ И ВЪСЕМЪ ЗЕМЛИ АРАБСКІИ И ПР.

Паче ші клагословеніе. Скриемъ тѣтѣроръ домини-
 лоръ ші испанілоръ, ші вице-испанілоръ, ші кіраілоръ, ші
 сѣлагакіраілоръ, ші тѣтѣрора дерезторілоръ, каріі сѣн-
 теці фѣкѣторі де дерезтате ші пѣртѣторі де чин-
 сте дін варметіе хінедоріі. Се фіе домніе воастрѣ
 сѣнѣтоші. алта дѣмъ шіре доминиілоръ воастре, ші
 алторъ тѣтѣроръ преоцілоръ ші кіраілоръ де прен тоа-
 те сателе апрѣднѣ тѣтѣроръ рѣмѣнілоръ, каріі се цін
 де лѣѣе грѣчакѣ ші сѣрѣкѣкѣ. кѣмъ вѣхѣна ноі про-
 топ. Іанѣш дін хінедора. ла мѣна лѣі кѣрѣіле
 ші алторъ вѣдѣчі маі денанте вѣкме. антрачелаш
 кір дѣтамъ вѣдѣчіа мѣ картѣ воастрѣ. кѣмъ се фіе
 тѣре ші пѣтѣрнік а сокоті антрѣ тоате лѣкрѣри-
 ле лѣѣі. алѣхѣна сѣнтеле вѣскрѣчі де акѣперіш, де
 цінтерімѣрї, ші де сїрїа дін азѣнтрѣ, кѣмъ іспрѣ-
 вѣскѣ проціі, ші кѣмъ лѣаѣѣ стѣ іѣвангѣліа. ші
 тоці оаменїі кѣмъ постѣскѣ ші кѣмъ аскѣатѣ. ші де
 тоате пѣдѣкѣрїле се сокотѣкѣкѣ пѣнъ ла ал чінчеле
 вѣр, ші де кѣкрїі, де каріі се мѣстѣкѣ кѣ шіре ші
 фѣрѣ шіре, ші де ѡменї карііш ласѣ мѣерїле, ашїж-
 дерѣ ші мѣерїле кареш ласѣ еѣрѣаціі. дерепт аѣае
 ші воі преоцілоръ ші кѣ тотъ кѣірїкѣ вѣскрѣчілоръ, се
 лѣѣѣі аскѣата де тоате де че ва дѣ прѣтопѣдѣ
 лѣѣѣѣтѣрѣ. пѣнтрѣ кѣ іамъ дѣт пѣтѣре, кѣмъ дн-
 де ка фї лѣѣе апрѣднѣ кѣ шѣрѣціі се поатѣ дѣс-
 пѣрѣ ші кірѣхѣладі, кѣ дерептате. іар чїне (пѣ) ва

аскѣлата де кѣвѣнтѣла кѣрциі нодѣтре, се фіе кѣршаг
вѣ флоринци. іар се се ва цинкѣ антѣлат кѣп чѣнека,
ачела се фіе опрѣг де бескрекѣ. де ачаѣта скрѣам кѣ
и еѣ. вѣс. лит аѣчи. пис. мѣца дѣик. а ѣи вѣлѣт
аѣки.

ГЕНАДИЕ АРХІЕПІСКОП.

Ан кѣрѣла мѣѣ се порѣнчакѣз а тог локѣла.

(L. S.) СТЕФАН АРХІЕПІСКОП І МІТРОПОЛІТ.

Nota. Dein archivula beserecei dein Hinedor'a; ve-
di Part. II p. 72 in nota.

II. Dela Theofilu, dein 9 Apr. 1697.

Дѣн мѣла лѣи ДМНЕЗЕѢ ФЕОФІЛ АРХІЕПІСКО-
ПѢЛ МІТРОПОЛІЕІ БЕЛГРАДѢЛѢ ШІ А ТОАТѢ ЦѢКРА ДѢ-
ДЕАЛѢЛѢ ЕЩЕЖЕ ИПРОЧИ.

Кѣтрѣ ачаѣта дѣла ноі трѣмѣтем молѣтѣз ші
благословеніе молѣтѣлор водѣтре преоцілор ші боерѣ-
лор дѣн епарфѣе дѣла Хѣнедоара ші орѣшѣнѣлор де
чѣнѣтре. прѣчина дѣшѣ кѣрциі нѣ есте аѣтѣ, фѣрѣ нѣ-
маі пофѣнда ДМНЕЗЕѢ прѣ чѣнѣтѣтѣла протопопѣла
Нѣкѣлае дѣнѣтре ноі, ДМНЕЗЕѢ сеа спѣсакѣз, дѣчѣ
фѣнда аѣтѣте невоі прѣ царѣ ші прѣ сѣкорѣла нодѣтрѣ
нѣ пѣтем лѣса, ачѣа парфѣе настѣрѣмѣз (ан аѣт ѣр-
мѣз) фѣр де пѣсторѣѣ. чѣ іатѣ кам орѣндѣѣт, се
фѣе ісправнѣк, прѣ чѣнѣтѣтѣла попа Іон дѣн Хѣне-
доара, се фѣе пѣртѣторѣѣ де грѣжѣ а локѣла спѣсѣ-
тѣлѣ прѣтопоп Нѣкѣлае пѣнѣ ла сѣкорѣла марѣ,
дѣдѣла аѣкрѣтѣск, дѣждѣле вѣлѣдѣчѣшѣ, ші аѣте венѣ-
тѣрѣ че ізнѣт се ле сѣрѣнѣгѣ ші се ле дѣѣкѣ ла сѣ-
вор, аѣте лѣкрѣѣрѣ че се вор тѣмѣла некрѣѣѣоѣсе аѣтре
крѣшѣні аѣпрѣѣнѣз кѣ молѣтѣбеле водѣтре се ле аѣ-
рѣптѣѣзе. дѣла сѣкорѣла марѣ се ва ашеѣа прѣтопо-
пѣе, кѣм ва фѣ маі кѣне. іар пѣнѣз аѣѣнѣ дѣ по-
па Іон се аскѣлѣтѣцѣ, ка ші дѣ прѣтопопѣла. кѣ ва-
рѣ чѣне се вѣре аѣла не аѣдѣѣтѣорѣѣ порѣнѣчѣі нодѣ-

ѣтре оѣре прѣѣот, оѣре мѣрѣан, кѣ пѣдѣнѣа сѣкорѣ-
лѣі марѣ се ва кѣнѣтѣтѣѣ. кѣ аѣтѣта сѣвѣрѣшѣм, се
вѣ спѣсѣцѣі дѣла Хѣ.

Сѣрѣѣ а БЕЛГРАД Аѣѣѣ, апр. ѣ. Вѣлѣдѣка ФЕОФІЛ (L.S.).

Nota. Totu de acolo.—Inscriptiunea pre sigilu e:
Ачаѣта іаѣте — ПОЛІЕ БЕЛГРАДѢЛА . . . (cu negru).

Er'in dosu: „Az ur Istenek aldasa legyen min-
nyaian kegyelmeteken szivem szerint kivanom.

„Mint hogy Popa Nicola uramat Isten e vi-
lagbul ki szollította es a szomorú halál által ki-
hitta, a ki kgtekh' el hiszen Hunyad varmegye-
ben levő Papokk' igen nehezen, ily io expertus
Esperestyektől való megis valasa, e nekünk is
nem kicsin szomorosagunkra eset. Hogy annak-
okaert az ő kegyelme halálával nagyobb kár né
következnek, Popa Janos Ūramat az ő kegye-
test ver atyafiat, a mostani Hunyadi Papot, a
kit a Hunyadiak megis illendőnek Popa Nicola
uram helyeben: miis illendőnek ismerven, arra
az Esperesti tisztos hivatalra, a következő
Generalisig fel vettük, hogy addigis igazgassa
kgteket kivaltkeppen a buzának portioiában, hogy
valamint kara ne következzenek a Partialisnak,
kgteket azon kerem 's egyszersmind parantsolom
hogy engedelmeskedgyek a megis emlitet Popa
Juvonnak mindenekbe, mert valaki nem engedel-
meskedik, a censurat el nem mulattya. Akkor
osztan fel júven meg is esketyük a Generalis e-
lőtt. Mikk' utanna Istennek kglme nyugodgyek
kglmeteken mind fejenkent.

Kglmetek kezű io akaro atyafiu a Christusban.
(L. S.). Vespremi Istvan, Erdelyi Reformatus
magyar es olah Püspök m. pr.

III. Dela Athanasii I, de in 1700.

Нос Аѳанасіѳс ден ет апостолице седіс грація
Архіепіскопѳс Валакхорѳм ін Трансілванія Парціѳмкве
нобіс аннегарѳм Метрополіе Алензис, греці рн-
тѳс, викаріѳс апостоликѳс ецет: ецет: Оакре цезареє
регїекке Маїєстатїс Конзіліарїѳс.

Павел мареле Апостол ал Домнѳлаѳі скріє ла
Тім. кап г, верс. 3. Се се аѳ преоцілор посланїї
токміте дела чеа чеї хїротонек, де токміреа прео-
ціеї лор. Денї ѳнїї порѳнчї ка ачеїа плекендѳсе шї а-
чест смерїт анѳме. . . . Пентрѳ ачѳста токмім кар-
те: ка дела ної, кѳ дарѳла аѳѳлаѳі сфнїт, а фѳкз-
торїѳлаѳі деплїн амнїезѳ, а ам хїротонїт пре аѳѳе
шї пре правїлѳ четец, уподіакон, діакон шї преот.
Шї порѳнчїм тѳѳѳрор челор че кѳтрѳ ної ва венї
ачест слокод преот, Архіереїлор зїк, шї преоцілор,
егѳменїлор, колрілор шї мїранїлор, кѳм сѳѳ апо-
добїт кѳ вреднїчїа преоціеї де смеренїа ноасторѳ,
мзртѳрїсїт де еѳрекаїї вѳрднїчї крїдїнчїшї, кѳм
есте вѳрднїк де рїндѳвалз ка ачкѳтѳ. Дерепт ачѳка
шї антѳрїреа лѳї, аѳ-се ачкѳтѳ карте, аѳпѳ кѳ-
мѳї озїчїѳла дела ної антѳрїт. Дерепт ачѳка фїѳѳле шї
ціе цїсе каде, еѳ фїї трѳѳѳ, некеціп, не сѳаднїк, не-
їѳкїторїѳ де арїїнт, че еажнд, смерїт, кѳ антѳ-
цѳтѳрѳ еѳнѳ, ка се те спїсїшї шї пре тїне шї пре
чеї че те вор аскѳтата. — Аїнї Дом. аѳ. . апаѳна лѳї.
. . . зїе.

Nota. S'a decopiatu dupre unu Originale tiparitu eo
afłai pre tabl'a unui N. T. de Belgradu de in a. 1648, ce
P'am. — De in care se cunosce, c'a Athanasii neci dupa
unire n'a incetatu a se scrie Archiepiscopu. Vedi mai su-
su p. 89. lin. 1.

D.

Fragmentu istorico-juridicu de derepturile
beserecesci, dein cartea subtu titlu:

ЗАКОНІК.

Че се зїче карта лецілор, каре леці се ѳѳдект
аѳ скаѳнѳла сфнїт ал бесѳречїї а мїтрополїа бел-
градѳлаѳі а сѳѳорѳла ваздїчїек кѳ тоці протопопїї
цѳрцї. шї алте леці каре се фак фѳѳде сѳѳорѳла
маре, ваздїка кѳ тїторїї шї кѳ ѳѳрації. Ачепѳтам
а скріє, кѳнд аѳ фост аїї домнѳлаѳі аѳп юнїє.
кѳнд сѳѳорѳла маре а тоці протопопїї: кѳ коѳа шї
порѳнча преѳ лѳмїнаѳлаѳі шї мїлостївѳлаѳі домнѳ-
лаѳі ностѳ; а країѳлаѳі япїфї мїхїї ден мїла лѳї
аѳмнезѳ країѳла арѳѳлаѳі, домнѳла пѳрцїї цѳ-
рцї ѳнѳѳрѳшї, шпанѳлаѳі сѳѳѳїлор нпр. пре пѳрїн-
теле іогїѳ бѳдїї пре ваздїчїа арѳѳлаѳі Метро-
полїт белградѳлаѳі л'ѳѳ алек. фїїнд нотарѳш сѳѳо-
рѳлаѳі маре протопоп Іѳн ден кїнцї. шї тїтор
мѳнѳцїтїреї белградѳлаѳі а преѳнѳ кѳ протопоп Геор-
гїє ден Даїа. шї протопоп Вѳсію ден бел-
град: шї протопоп ѳѳ преѳ ден армѳнї. Ха-
вашалї сѳѳю Пал ден белград: тїторїї бесѳречїї шї
ѳѳраці скаѳнѳлаѳі шї мїтрополїеї белградѳлаѳі.

Аѳѳт'ѳѳ ачѳстѳ метрополїе тоѳ де ѳна грї-
жїторї шї тїторї кѳ аѳѳторїѳ. іар тїторїї аѳѳѳ-
раці шї ѳѳраці с'ѳѳ рѳндѳїт а ваздїчїа мїтропо-
лїтѳлаѳі ѳѳѳѳ Бранковїч. кѳнд ам скріє дела на-
ѳѳрѳа лѳї Хѳ аѳ — лѳна —

Тіторії карії с'ад рѣндѣит агѣнчѣ ꙗꙗꙗ, ачѣ
ѣѣ сѣнт: Протопоп Іоан де вінци: Протопоп То-
ма ден белград: Дѣмитрѣ логофѣтѣл: Гроꙗ а) Ми-
казѣш ден белград. ꙗꙗꙗчѣ с'ад рѣндѣит ꙗ сѣ-
ворѣла марѣ кѣ воѣа ші кѣ сѣлѣла а тоци прѣпо-
попії, дѣпѣ ачѣ ꙗꙗꙗꙗꙗ ші кѣ картѣа прѣлѣми-
натѣла ші мѣл. Домнѣла ші нѣстрѣ а країѣла ші, ꙗ
каре карте а мѣрїї салѣ се вѣдѣ чѣї дѣрегѣторїа
тїторїлор ші прѣ чѣ сѣнт рѣндѣїци. ꙗꙗꙗ сѣкрїѣ ꙗ
кѣпѣгѣлѣнїа белградѣла ш).
Іар пѣтрѣ се нѣ се дїте дѣрегѣтѣа бѣскрѣчїї
ноастрѣ ші обїчѣїла чѣл бѣн, кѣ карѣлѣ аѣ трѣїт
пѣн'акѣм, ші дѣрегѣтѣїлѣ країлор сѣлїци, кѣ ка-
ре нѣкѣ мѣлѣїт. ш'а мѣрїї салѣ прѣлѣм. Домнѣла ші
нострѣ країѣла дѣкѣм чѣ мѣлѣ аѣ арѣтѣт кѣтрѣ
ачѣст сѣвор ші бѣскрѣкѣ сѣракѣ а ноастрѣ ꙗ нѣмѣ-
рїлѣ крѣїїнѣтѣїциї се се поменѣкѣкѣ. сѣкрїсам ꙗꙗꙗꙗ-
чѣст помѣнїк ал мїтрополїї ноастрѣ а белградѣла шї:

а. ꙗꙗꙗ канонѣла аѣ обїчѣїла, кѣнѣ алѣѣм
аѣ пѣнем вѣлѣїкѣ; лїст а.

б. Вѣлѣїка кѣ чѣрѣндѣлѣлѣ трѣбѣ се трѣлѣкѣ. лїст.

г. Чѣї дѣрегѣторїа тїторїлор:

д. Чѣ аѣ бѣскрѣка бѣн аѣ абѣре.

е. Чѣ еѣте венїтѣла бѣскрѣчїї.

ѕ. Канонѣла прѣпопопїлор.

з. Канонѣла попїлор.

и. Де попїї карїї вїн дѣнтрѣлѣ цѣрї.

о. Де сѣворѣла марѣ, обїчѣїла: слѣвоꙗї: тѣрїѣ.

ї. Де сѣворѣлѣ мїчї алѣ сѣлѣрїїлор.

аї. Дѣспрѣ алѣѣрѣа дїаѣлор прѣ попїѣ.

ꙗꙗꙗ парѣ (лїст) а.

Дѣспрѣ алѣѣрѣа вѣлѣїчїї.

Алѣѣрѣа вѣлѣїкѣ нѣстрѣ рѣмѣнѣкѣ аїча ꙗ
арѣѣла еѣте ден мѣла шї ден коѣа країѣла шї, карѣ
лѣкрѣ не еѣте ноаѣ ꙗꙗꙗꙗꙗ дѣла країї чѣї маї
дѣ дѣмѣлѣ рѣпопѣї. кѣнѣ вѣ фї лїпѣ, се се сѣтрѣн-
гѣ тоци прѣпопопїї шї ꙗꙗꙗ шї дѣнтрѣ чѣлѣлѣї
нрѣдѣї шї ден коѣа а тоѣ сѣворѣла, дѣнѣдѣсе тоци
ла. дн кѣвѣнѣт ашѣ сѣл алѣгѣ. карѣ дѣ се вѣ пѣрѣ
шї країѣла шї еѣте чѣрїїкѣ, ашѣла вѣ ꙗꙗꙗ ꙗ вѣлѣ-
їчїѣ прѣкѣм се вѣдѣ ꙗ прѣка ꙗа конѣїтѣїци-
онѣш. тїтѣла ал опѣла. і арѣїкѣш ꙗꙗꙗ.

Адоа парѣ.

Вѣлѣїка кѣ чѣ рѣндѣлѣлѣ трѣбѣ се трѣлѣкѣ с).

Апатра парѣ.

Дѣспрѣ абѣїцїа бѣскрѣчїї. се шїѣ арѣїнѣтѣла, одѣж-
дїїлѣ, кѣрїїлѣ.

Мѣрїа сѣ прѣлѣм. шї мѣл. Домнѣла нѣстрѣ
країѣла Мїхѣї Апафї ден мѣла лѣї дѣмнѣхѣш нрѣ-
чї. порѣнѣїтѣнѣлѣ ноаѣ тїторїлор, кѣм се лѣом
самѣ дѣла нрѣїнѣтѣлѣ мїтрополїтѣла ѣ аѣа бран-
ковїч дѣ тоѣ бѣнѣла бѣскрѣчїї шї венїтѣла шѣколѣї
ш'а тїпогѣрѣїѣ. прѣ порѣнѣїка мѣрїї салѣ сѣтрѣн-
гѣндѣсе тоци прѣпопопїї ꙗн белград ла мѣнѣстї-
рѣ рѣжд. коѣ. аѣѣ. лѣна юл. ѕ. шї нрѣїнѣтѣлѣ мїтр.
ѣаѣа бранковїч аѣѣлѣа нѣлѣ дѣт ла мѣнѣ ꙗ сѣ-
ма бѣскрѣчїї:

а, доаѣ потїрѣ дѣ арѣїнѣт алѣѣ, дѣнѣла маї ма-
рѣ алѣла маї мїкѣ ш).

Ѣ, о лінгѣрѣ де армінт. г, о скафѣ кѣ вѣ
апостоли сиріи. д, о евангеліе фервѣтѣ кѣ ар-
мінт. е, о крѣмѣ полатѣ де армінт. з, о крѣмѣ
ніцѣ де армінт абрѣтѣ. ж, о крѣмѣніцѣ де ар-
мінт кѣ ланцѣрѣ де армінт фѣрѣ ф... (д).

и, ѡн фалон де сарасір. ѡ, ѡн стіхаріѣ де
діка. г, ѡн патрафір де камѣкѣ алѣз. аг, ѡн
сакос де сарасір. вѣ, ѡн патрафір де сарасір. гѣ,
ѡн ѡраріѣ де сарасір абпла. аг, ѡн стіхаріѣ влз-
дическ наранза. еѣ, ѡн стіхаріѣ де атлаз пестріц.
сѣ, ѡн стіхаріѣ де пакіт алѣастрѣ кѣ флорі (д).
зѣ, ѡн фалон де атлаз рошѣ. иѣ, ѡн фалон де
атлаз вѣрѣде вѣргат. ѡг, ѡн фалон де камѣкѣ
галѣзнѣ. к, о мантиѣ влздічѣскѣ де атлаз мо-
хорѣт. ка, фалон де тафтѣ рошіе. кѣ, омофор
векіѣ, карѣ аб пост ал влздікѣ Стефан. кѣ,
стіхаріѣ мік де діакон.

Крѣціле вѣскрѣчѣі сѣнт ачкѣта. а, о
ѡалтіре сѣрѣскѣ кѣ санікасѣ тіпарнік. б, ѡн
меніѣ де абні че се зѣче абновнік. маі ші юн. з-
сте сѣвѣка. г, ѡн пролог де абна абі ѡепт. ші
абі ноєм. д, ѡн меніѣ де абна абі юл. е, —
Маю. з, — юл. ж — маі. н — ген. ѡ, — фѣвр. ші мар-
тіе. г, ѡн тріѡ де пост. аг, ѡн еванг. вѣ, а-
постол сѣрѣскѣ. гѣ, ѡн пінтѣкостаіѣ. аг, ѡн пѣлк.
еѣ віаца абі Яднаніе алѣандріе. сѣ, чінчі крѣці
абі Моісеі рѣмзніѣше е). зѣ, картѣа абі грігоріѣ
когѡлов. иѣ, октоіх де вінеціе. ѡг, ѡалтіре кѣ
санікасѣ. к, ѡалтіре рѣмзніѣскѣ. ка, ѡалтіре кѣ
пріѣкѣ. кѣ, тѣстамент рѣмзніѣскѣ, карѣ аб кѣм-

пѣрат сѣч пал. кѣ, поѡченіе де молдова. ка, ѡн
тінік сѣрѣскѣ сиріе кѣ мѣна. кѣ, о правіаѣ марѣ
пінкріѣтѣ рѣмзніѣскѣ. кѣ, ѡн меніѣ де абна абі
ѡепт. кѣ, — агѣст. кѣ, ѡн пролог тіпѣрѣт ѣ мол-
дова рѣмзніѣскѣ, карѣ аб дат патер Іанѡш. ко,
о евангеліе рѣмзніѣскѣ, ші апостол рѣмзніѣскѣ, ка-
рѣле аб дат Шѣрѣан вѡдѣ, кѣнд аб мерс пѣ-
рінтеле влздіка ѡаба вѣшеманѣла ла влздічѣе,
аб абѣ. л, сиріѣла де абр. ла, ѡн пінтѣкоста-
рѣ де чѣле дін царѣ мѣнтѣнѣскѣ, карѣле аб дат
ѡѣнѣла патѣр Іанѡш, сѣ фіе ал мѣнѣстірѣі кѣл-
градѣабі.

Ала апѣратѣла Москѣабі міла ші да-
рѣла: а, ѡн стіхаріѣ де атлаз галѣзнѣ, ла поа-
де атлаз рошѣ. б, ѡн патрахір де ѡршінік вѣрѣде
кѣ флорі кѣпѣтѣшѣт кѣ тафтѣ галѣзнѣ, ноао на-
стѣрѣі де армінт алѣі. г, нарѣкавіѣіе іар ашѣ, зѣ-
че настѣрѣі де армінт алѣі. д, поаѣ де мѣтѣсѣ пѣ-
стріцѣ кѣ чѣкѣрѣі. е, ѡн фалон де камѣкѣ алѣз
ла поале атлаз галѣзнѣ, ла спате сарасір рошѣ кѣ
флорі.

Одѣждѣіі влздічѣшѣі: а, ѡн стіхаріѣ
алѣ кѣ флорі де абр, ла мѣнѣні атлаз рошѣ кѣ
флорі, ші ла спате ші ла поале кѣпѣтѣшѣла атлаз
рошѣ. б, патрахіл рошѣ де атлаз кѣ фір де ар-
мінт, ші пріме алѣе де армінт, кѣпѣтѣшѣла де а-
тлаз алѣ, зѣче настѣрѣі абрѣці. г, рѣкавіѣе де са-
расір вѣрѣде кѣ пріме алѣе де армінт, кѣ зѣче на-
стѣрѣі абрѣці. д, сакос рошѣ кѣ флорі де абр, прі-
ме алѣе де армінт апрѣцѣр, доіспрѣзѣче настѣрѣі

ГАЛБЕНІ АДРІЦІ, КЪПТЪШІТ КЪ АТЛАЪ РОШЪ ШІ ГАЛ-
БЕН. Ё, ПОДЪ ВЪРДЕ КЪ ФЛОРИ РОШІ, ЧКЪРІ ДЕ ФІР.
Ѕ, ПРЕДЕРНІЦЪ ДЕ САРАСІР КЪ ФЛОРИ, ЪН НАСТЪР ДЕ
АРЦІНТЪ, КЪПТЪШАЛЪ ДЕ АТЛАЪ РОШЪ. З, ОМОФОР
АЛЪ КЪ ПАТРЪ КРЪЧИ МАРИ ДЕ САРАСІР, ЧІНЧИ НАСТЪРИ
ДЕ АРЦІНТЪ АДРІЦІ АПРЕЦЪР ПРІМЕ. ДЕ ФІР ГАЛБЕНЕ, ЧЪ-
КЪРІ ДЕ ФІР. И, ХРІСТОВЪЛ (SIC) АПЪРАТЪЛАВІ МО-
СКЪЛАВІ. Ѡ, О КІЕЛІЕ СЛОВЕНЪКЪ ТРЕТАЪ. Г, ЪН МІ-
НЕІЪ ДЕ ОВЪЕ МІК ТЕТРАЪ. АГ, ТЪАКЪЛА АВІ ІУАН Е-
ВАНГЕЛІСТЪ. БІ, О КАРТЕ АЛВІ ГЕРГІЕ КЪ КЪТІВА ПРО-
ЛОЦЕ. ГІ, ТЪАКЪЛА АВІ МА. Ѡ. ЕВАНГЕЛІСТЪ.

ШІ АЛТЪ РЪНДЪ ДЕ ОДЪЖДІЙ, КЪ КЪРЦІ: А, ПРИ-
КЕДЕРНІЦЪ ВЪРДЕ КЪ ФЛОРИ ДЕ АТЛАЪ. Б, РЪКАВІЦЕ
ДЕ АТЛАЪ РОШЪ. Г, ОМОФОР ДЕ ДЪШІНІКЪ МОХОРЪТЪ КЪ
ПАТРЪ НАСТЪРИ. Д, ХРІСТОВЪЛ АВІ АНТОНІЕ ВОДЪ.
Е, ЪН КАВЪІЪ. Ѕ, ПОДЪЧЕНІЕ СЛОВЕНЪКЪ. З, О ЛІ-
ТЪРГІЕ РЪСЪКЪКЪ ДЕЛА ИЛНВОБ. И, ЪН ТРІФОЛОІЪ МА-
РЕ АПЪРЦІТЪ. Ѡ, О ЕВАНГЕЛІЕ ФЕДЕКАТЪ АБЪРКАТЪ КЪ
ДЪШІНІКЪ ВЪНЪТЪ. Г, ЪН ПЪХАРЪ ДЕ АРЦІНТЪ КЪ СКАВІ
А МІЖЛОКЪ КІПЪ ДЕ АЦЕРЪ КЪ ТРІМЕЦЪ, СЪПТЪ ПІУОА-
РЕ МОАРТЕА.

АЛТЪ РЪНДЪ ДЕ ОДЪЖДІЙ, КЪРЦІ, СКЪЛЕ КЕСЕРЕ-
ЧЕЦІ. КАРЕ СКЪЛЕ МЪРІА СА АЪМІН. ШІ МІА. ДОМНЪЛ
НОСТЪРЪ КРАІВЪЛ ДЕН ПЛЕКАТЪ МІАЪ А МЪРІЕІ САЛЕ, ВЪ-
ЗЪНДЪ МЪРІА СА СЪРЪЧІА ШІ СКЪДЪКРЕА КЕСЕРЕЧЕІ НОА-
СТРЕ АРЪТАТЪШЪ АЪ МІА МЪРІЕІ САЛЕ КЪТЪРЪ АЧАСТЪ
КАСЪ АЪМНЕХЪАКЪКЪ ДЪРЪІНДЪ АЧЪКЪТЪ СКЪЛЕ КЕСЕРЕЧЕЦІ
МЕТРОПОЛІЕІ БЕЛГРАДЪЛАВІ, КАРЕ КЪ . . . ЦІА МЪРІЕІ
САЛЕ КЕСЕРЕЧЕІ ЛЕ АЪ ДАТЪ ШІ АЪЪ ЛЕГАТЪ f).

ШІ СЪТЪ АЛТЪ РЪНДЪ ДЕ СКЪЛЕ, КАРЕ АЪЪ ФЪ-

КЪТЪ ГРЕЦІЙ, АНЪМЕ САЗА, САЪЛА, ГЕОРГІЕ, КІРІЕ; ШІ
АЪЪ ДЪРЪІТЪ МЕТРОПОЛІЕІ БЕЛГРАДЪЛАВІ, КЪНДЪ АМЪ КІРІЕ
АНІЙ ДОМНЪЛАВІ АХПІЙ, КАРЕ ПЕ КЪМЕ СЪНТЪ АЧЪКЪТЪ:
А, ОУН ПОТІРІЪ ДЕ АРЦІНТЪ ПОЛЕІТЪ КЪ АЪР. Б, ДІ-
КРОСЪ ДЕ АРЦІНТЪ ПОЛЕІТЪ КЪ АЪР. Г, ЛІНГЪРЪ ДЕ АР-
ЦІНТЪ ПОЛЕІТЪ КЪ АЪР. Д, ЗВЪЗДАЪ ДЕ АРЦІНТЪ ПО-
ЛЕІТЪ КЪ АЪР. Е, АЕРЪЛА ДЕ ДЪШІНІКЪ РОШЪ ПЕ МАР-
ЦІНІ КЪ ФЛОРИ, ПЕ МАРЦІНІ ШІ КРЪЧІАЕ ДЕ ФІРЪ ДЕ
АЪРЪ, ШІ ЪН НАСТЪРЪ ДЕ АРЦІНТЪ; ШІ ПОКРОВАЕ ІАРЪ
АПЪРЪАЧЕТЪ КІПЪ. g).

Note.

S'a descriu deintr'unu ms. vechiu, ce erá pro-
tocolu de mana alu A. Eppului Athanasiu I; dein care s'a
decopiatu si cele urmatorie sub E nr. 3. Ci ms. nu e ne-
ce originale nece copia deplena, ci numai unu fragmentu,
dein care cea mai mare parte si interesante a ramasu nescrisa.

a) Groza a Isacu nobile locnitoriu in Belgradu se afla
scrisu intru un Certificatu dein 30 Nov. 1701 intre actele
familiei A. Epului Theofilu; vedi mai diosu sub E nr. 2 nota.

b) In archivulu Capitulului dein A-Julia pote cá se voru
fi affandu si alte acte interesatorie pentru istori'a beserecei
romanesci, si ale metropoliei.

c) Cele alalte dein part. II. si intrega part. III, li-
psescu in ms. lasanduse locu albu.

d) Puntulu 1, 7 si 16 sunt sterse ou una linea trasa
preste ele.

e) Acestea potu fi dein editiunea dein a. 1531 la Ora-
stia, in care inse numai Facerea si Esirea s'au tiparitu.
Unu esemplariu se afla si in bibliotec'a rom. cath. de in
Belgradu; si pre cumu se spune inca si unele vestimente
beserecesi de ritulu grecu; au nu cumu-va se tragu de-
intre ale mitropoliei?

f) Cuventele care cu . . . tia sunt scrise in Origina-
le cu spatiu albu intre cu si ti a, care arata cá scrieto-
riulu n'a potutu legé cuventulu originalelu seu.

g) Cele alalte parti lipsescu cu totul.

прекѣмъ сѣриѣ маі сѣсѣ, амъ датъ ачестъ делігератѣмъ
попѣиъ вѣсѣю, ка сеші стѣпѣнѣскѣхъ мошѣе кѣ паче,
іаръ фѣтеле попѣиъ Некѣла де асѣхѣиъ апаинѣте се нѣ
аіеѣ нѣче о трѣкѣхъ кѣ ачѣле мошѣи нѣче але нѣче нѣ-
ме дѣнъ нѣкѣмъ аоръ. Іаръ попа вѣсѣсѣ се аѣоарѣкѣ ел
кеатѣала фѣтелеоръ (аѣи) попѣиъ Никѣла кѣ де флорѣн-
ці кѣре іаѣ ші аѣторѣ апаинѣтеа ноастрѣхъ, пенѣтрѣ кѣ
аѣ цѣнѣстъ але кѣрѣцѣле чѣле де мошѣе, ші аѣкѣ кѣ аѣ
фѣкѣстъ ші пѣщѣнеа кеатѣалахъ пенѣтрѣ але. ачѣста амъ
жѣдекатъ а скаѣнѣла мѣтрополѣеі Белградѣлаѣи прекѣмъ
амъ гѣсѣтъ а вѣлазѣташѣсѣри. Сѣрѣсѣ а белградѣ, аніі ші зѣа
кѣмѣсѣи маі сѣсѣ.

(L. S.) Венѣеа Франѣ аѣ сѣнѣтѣлаѣи сѣкѣоръ маѣре аѣ-
гофѣтъ м. рѣ.

Nota. S'a descrisă de în însuși Originalele, care
împreună cu alte acte se află la nobilii de în Tiusiu deîn viti'a
A. Epului Theofilu, si mis'au impartasitu de D. Georgiu Do-
bo par. gr. cath de acolo. — Deîntru acele se eunosce, că
A. Ep. Theofilu a fostu de nascere deîn Tiusiu deîn
famili'a nobile cu numele Szeremi, si s'a numitu inain-
te de calugaria Thoma; er' popa Simion, de care se
atinge mai susu a fostu fatalu A. Epului. Theofilu. Dela
acelu popa Simion se află si una scrisoria romănesca de
în a. 1648 Oct 15, între actele citate, ci carele nē fiendu
de interesu istoricu, le am trecutu.

III. Unele anotate ale A. Epului. Athanasiu I.

Ноі вѣзѣіка аѣанасѣе аѣѣ, аѣна аѣи маѣрѣе сѣ.
сѣ се шіе, кѣ амъ кѣмѣпѣратъ деаѣ іаіе таѣакѣла дѣнъ
маѣрѣи белградѣлаѣи аѣоао рѣхѣоарѣ де вѣе пре сама
мѣтрополѣеі белградѣлаѣи, аѣрепѣтъ зѣоці шѣкѣпѣзѣчѣи ші
аѣоі, аѣроаѣе де сѣпѣтъ вѣіле мѣхѣренѣіаоръ вѣчѣнъ де о.
парѣе. . . .

Аѣтръ ачѣста вѣреме іаръ амъ кѣмѣпѣратъ аѣоао рѣ-
хѣоарѣ де вѣе аѣ сама мѣтрополѣеі деаѣа аѣеіе мѣіаѣ-

шѣ дѣнъ белградѣ аѣрепѣтъ зѣоці шѣкѣзѣчѣи.

а, ші амъ датъ аѣ сама мѣтрополѣеі 5 мѣнеѣ кѣреѣ
пе аѣоаосѣрѣхѣе аѣні.

в, ші о еѣванѣелѣе рѣмѣнѣскѣхъ ші грѣчѣскѣхъ амъ датъ.

г, о ѣаѣтѣре рѣсѣкѣкѣхъ. д, ші шѣ мѣоаітѣвенѣкѣ кѣ
аіѣсѣрѣеіе рѣмѣнѣскѣхъ. е, ші о пѣхѣченѣе де ачѣсте де
але ноастрѣ а).

Note. S'a descrisă deîn protocolulu originalu, în
care se află si Zăconiculă (vedi mai susu sub D nota).
Totu acolo pre altu foliu se află scrise de man'a lui în a.
1701 aceste sententie:

Анѣпѣтѣла нѣсѣ лаѣаѣхъ нѣче о датѣхъ, чі сѣхѣрѣ-
шѣтѣла чѣл еѣн.

Нѣсѣи аѣоаѣтѣхъ вѣремеа аѣрѣхъ пофѣта оѣмѣлаѣи.

Ші нѣме нѣсѣи аѣвѣцѣатъ деѣлаіи, нѣсѣ моаѣре аѣвѣцѣатъ.

Ші нѣсѣи нѣчѣи шѣн оѣмъ ашѣкѣ де рѣхѣ, ка се нѣсѣ фѣкѣхъ
кѣнѣаѣа ші еіне.

Ші нѣсѣи нѣчѣи шѣн оѣмъ ашѣкѣ де еѣн, ка се нѣсѣ фѣкѣхъ
кѣнѣаѣа рѣхѣ.

Кѣсѣ оѣмѣла чѣ нѣсѣ еѣкѣ вѣн, аѣдекѣ нѣсѣи плаѣе, кѣсѣ
аѣеа се нѣсѣ шѣхѣи.

Кѣсѣ оѣмѣла чѣ нѣсѣ аѣре нѣсѣме, пре кѣле кѣсѣ ел се нѣсѣ мѣрѣи.

Totu în acel'asi protocolu se află si Testamentele A.
Epiloru Theofilu si Athanasiu, împreună cu unele scriso-
ri ale lui Barlaam, pentru munastirea metropoliei de Al-
b'a-Julia, ci care împreună cu Copiele loru au peritu în 1849.

Despre Athanasiu scrie Bethlen Miklos la Sin-
cai (tom. III p. 184 ed. Jasi), cum ca a fostu fetiorulu
preotulu rom. deîn Babuln'a, si, pre candu mori Theo-
filu, invetiă gramatec'a în scol'a cea calvinesca în Belgra-
du. Cele alalte vedile totu acolo.

a) Ve se dica Cazani'a tiparita sub Athanasiu I. în
Belgradu la a. 1699 în fol.

F.

Protestulu Brasioveniloru sub Athanasio I,
dein a. 1701, Jun. 7.

Nos Leopoldus Dei gratia electus Rom. Imperator etc. Damus pro memoria per praesentes, quod honorabiles ac strenui popa Wasilii, popa Kerszte et popa Flora pastores, Sztoika Posztovár et Georgius Wataph aediles graecanicae confessionis Wallachorum, in suburbio civitatis Coronensis vulgò Bulgárszég vocato residentes et commorantes; Sztan popa oppidi Fogaras, Petrus popa et popa Dulye Zernest, et popa Joon in Tolhany, ac popa Sztojko in Rosnyo, pastores sic dictorum, oppidi in districtu Fogarasiensi, et possessione in distr. Barcensi existentes habitati; item Stephanus Safrányos, Szava Pelicsani, Lucas Zolthan Turnai, graeci negotiatores in Compania graecorum Coronensium, et Ladislaus Fogarasi in dicto oppido Fogaras residentes, in suis ipsorum propriis ac caeterorum etiam universorum graecanicae professionis incolarum, hominum ac pastorum ad praedicta suburbium, oppida, possessionem et companiam pertinentium nominibus et in personis, coram nobis personaliter constituti, performam solennis protestationis, nobis significarunt eo modo: Qualiter ipsi cum universo populo visi et cognitá ex sancto diplomate nostro regio gratia, qua clementer pollicemur, nolle majestatem nostram quenquam subditorum nostrorum Transilvanicorum in negotio religionis turbare et impedire, quin imo unicuique sua frui libertate spiritali permittere, id maxima cum devotione et aggratulatione exosculasse: contributionem vero ordinariam pro facultatibus suis proportionaliter solvendas et expendendas praestari, ac omnia servitia publica aquis humeris prout hactenus ita in posterum quoque bajulari et supportari velle. At punctis ab Episcopo eorundem moderno, Athanasio nuncupato, oblatis adhaerere nullo modo possent; neque cum catholicis transilvanicis ad exemplum ejusdem episcopi unitos nunquam profiteri; sed iisdem punctis eorundemque clausulis ac Walachicarum graecanicae professionis ecclesiarum cum catholicis unioni, contradicentes; antiquae professioni graecanicae ab ecclesiis ori-

entalibus observari solitae non tantum firmiter adhaerentibus, sed in eadem constanter majores ipsorum et praedecessores, in futuri a) perdurabunt. Ministros vero et pastores, qui puncta a praefato episcopo Athanasio proposita observaturos se devoverunt, catholicaeque religioni se se unitos profiterentur, pro suis animarum doctoribus et pastoribus neque agnoscent, neque eorundem institutionem acceptabunt. Insuper pro legitimis ecclesiae graecanicae confessionis curatoribus nobiles Stephanum Ratz et Michaëlem Payi de eadem minime ab ipsis habebuntur et observabuntur (sic), siquidem insitiis et non consentientibus ipsis onus curandae ecclesiae graecanicae in se receperunt: Literas superinde donationales a majestate nostra sibi concessas attulerunt. Super praemissis itaque omnibus punctis solenniter protestantes, episcopatuque dicti episcopi, graecanicaeque professionis ministrorum ac pastorum catholicae religioni unitorum functioni ac institutioni; ac Stephani Ratz et Mich. Payi curatorum obtenti a nobis curatoratus officio etiam atque etiam contradixerunt inhibendo, et inhibuerunt contradicendo. Harum nostrarum judicialis et authentici sigili nostri munimine roboratarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum in civitate nostra regia Alba-Julia, die 27 mensis Junii, anno D. 1701.

Lecta, correcta et extracta per magistrum Joannem Sárosi Sacrae suae majestatis per Triam. protonotarium b).

Note. S'a descriu dein Copia facuta dupa alta copia de fostulu D. Bas. Popu in analecte t. I. pag. 127 seqq. unde nu scim, deca smintelele latinesci sunt dein originale au dein copia. Copia de antaniu se afla in Brasio, si era pre charita simpla, er' in dosulu ei era scrisu:

Παρία κζρϋϋ ζχι γε ς'αδ φζκδτ κζηδ ς'αδ ζ-
νιτ καζδικα Αθανασιε ωι νοι αμ ρζμας νηδνιϋι.

a) Se pare a fi smintela in locu de invitari.

b) J. Sárosi pentru că a datu acestu protestu sub numele imperatului, si Nagyszegi Gabor, care mainainte fusese secretariu A. Eppului, pentru că a scrisu acestu protestu, kura pedepsiti; vedi Sincai l. c. pag. 200 seqq.

G.

Dein M. Cserei despre A. Ep. Sava.

A fellyeb említett oláh Püspök alkalmaságával jutta eszembe, amit Apafi idejében cselekedének egy Száva nevi oláh Püspökkel. Ez tanult és expertus ember lévén és gyakran küldetvén a Fejedelemtől mind Muszka és Lengyel, mind a két oláh országokba, irigységbe esék az urak előtt, és noha Székely Lászlónak közel való atyafiája, mégis meg győzé a pénznek kivánsága, és hogy külvőmben a Püspök pénzéhez nem férhete, Naláczai Istvánnal conspiralván ellene, mellyben Telekinnek nem volt interesentiája, hogy más képpen a Fejedelem előtt disgustusba nem hozhatták, egy Alvinczi oláh papot bérletlenek meg ajándékkal, hogy vádollya el az Püspököt a Fejedelemtől azzal, hogy egy aszszonyt tart curvájának az maga házában. El hitetik a jámbor lágy Fejedelmet, mert neki Naláczai István és Székely László hittet bizonyíttyák vala, meg fogják a püspököt, és mindenit el praedályák, azzal meg nem elégedvén, három ezer talért ki kérenek föllé, bé küldi a püspök az maga öttset, hogy Havasalföldiben koldullya meg a pénzt, és hozza ki. De az öttse ki nem jöve, a nyavalyás ártatlan Püspököt egy ingben lábravalóban kihozzák, s addig korbátsoltyák, míg leszakadoz inge lábravalója, az husis a faráról, melly miatt sem vizelletit sem ganillattyát nem tarthatván, meg kelle halni belé, és a javaival Székely László és Naláczai István fel osztozának. Hallatlan iszonyu pogányi kegyetlenség. Nemis hadjá vala az akkori Havasalföldi Vajda Serbán boszuüzés nélkül a dolgot, sőt meg izente vala a Fejedelemtől, hogy ha öt száz ezer talléra meg bánnya is, bizony kilobbantattya a Török Császárral a fejedelemségből. De az alatt csak hamar meg hala.

Nota. S'a decopiatu cu ortografi'a originalei deintru unu MS. vechiu ce nil'a impartasitu Exc. sa D. A. Episcopu, la p. 264.

H.

Estractu de unii articli dietali despre preotii romanesti.

I. Diet'a dein 1548, Dumenc'a S. Treime, in Turd'a, articlulu XIV.

Valachorum quoque presbyteri a solutione quinquagesimae liberi sunt, ita tamen ut connumeraturi unam palman loriorum, unam manticam videlicet iszak, et unum heveder dare debeant.

II. Diet'a dein 1568, 6 Jan. in Turd'a art. XIII.

Felségednek alázatosan jelentyük; sokan vagnak ez Felséged országában, kik az oláh püspöknek, kit Felséged kegyelmességéből az püspökségnek tisztire választott, nem engednek, hanem a régi papoknak, és azok tévelygéseinek engedvén ellene állanak, ötet az ő tisztiben elő nem bortsáttják; könyörgünk Felségednek, hogy Felséged országával tett előbbi végzése szerint az Evangeliumnak kegyelmesen engedjen előmenetelt, és az ellen valo vakmerő bátorokodat büntesse meg a).

III. Diet'a dein 1569, 24 Jan. in Turd'a, art. XVI.

Az oláhok a kik Istennek ígét vették a practicatoroknak, kik az Istennek ígét igazán hirdetik közöttök, egy kalangya buzát adjon minden házas ember b).

IV. Diet'a dein 1601, 21 Jan. in Clusiu, intre altéle.

Az oláh papok azon képpen kétkét foriatot (a szolgáló népnek tartására) fizessenek, kit az Exactorok rajtok megy vegyenek, és a hagyot napokra be szolgáltatassák, eximalván mindenütt a Combustusokat belölle.

Note. S'au alesu dein unele Escerpte ms. despre lucrurile romanilor de fostulu D. Bas. Popu in anale-ctele mai susu citate p. 237 seqq. Intre care in sese afla unu art. si mai vechiu dein 1538 dein Clusiu miercuri inainte de S. Matheiu apost., in care se scrie: Item ut omne genus, hominum, libertini scilicet, ac servitores, iudices, gerebii, villici, kenezii, valachici presbyteri, molendinarios et allodiatos solvant ut supra (adeca unu florentu), et in hoc neminr servetur libertas. Dein care se cunosce, ca pre atunci si preotii rom. au fostu scutiti de contributiunea ordinaria.

a) Se pare de aici, ca si romaniloru lista datu episcopu acatholicu, numai catu nu se scie de a fostu calvinescu au pote unitariu fiendu si principele-rege Joan. Sigismundu unitariu. Sam. Clain insenua intru unu Dict. rom. acestea: „Paulus Thordasi Episcopus Valachorum, huic datur calugeri Eppo. domus in Lanckerem, qui calugerus quod noluerit amplecti sectam Lutheranorum dimisso Episcopatu abiit in Valachiam“.

b) Si aici se intielegu preotii acatholici.

Adausu, si Indereptare.

Pag. 20, lin. 8: Euchologium ed. 1689.

77, — 23, 30 Eminentissimi ordinarii in locu de Cardinalis.

13, sub lin. vedi p. 207, lin. ult.—p. 208, lin. 4-6 si p. 216, lin. 19—20.

ELEGIA

Georgii Sinkai de eadem, AA. Phil. et Theol. Doctoris Romani, data ad auctorem Oradiatis, M. Varadino ipso festo S. Michaelis archangeli, a. 1803.

Nomine non solo (ut quidam), sed magne poësi
vir latia et patria, vir deamate mihi!
Quis sim, qui exemplo multorum facta bonorum
canto elegiaco carmine, forte rogas.
Inque his te quoque quod jubeam salvere poëtam
percelebrem ignotus, res tibi nonne nova?
Ille ego sum, ejus generavit Sinka parentes,
exornat quorum cera vetusta lares.
Nutriit in studiis primum me musa Szabedi,
Samsondina dein patria cara mihi.
Nutriit Agropolis gemina me postea messe,
Claudiaci unde peto docta lycea fori.
Hic ego deliciis Phoebi consuescere primum
coepi, et Parnassi scandere laeta juga.
Bistricium hinc migrans Ciceronis in arte diserta
ingenium placuit percoluisse mihi.
Inde Balasfalvam docturus tendo juventam
annum, quo lapsa Roma videnda fuit.
Transegi Romae lustrum, quo tempore dignus
lauro quum fuerim, laurea bina data est.
In studiis (fateor gratus) me Roma juvabat,
omnis enim patuit bibliotheca mihi.
Dum patuit, multis e libris multa notavi:
ejus erat Stephanus Borgia causa rei.
Cum doctis solitus consummere tempora semper,
quos adstare mihi is jussit et esse duces.
Urbe redux annum jubeor remanere Viennae,
natalis socio regna petente soli.
Hic methodum didici, canones et jura per annum,
et sum scrutatus plurima scripta manu.
Hic mandata typis legi noctuque diuque,
historiam ut Dacicam condere rite queam.
Cornides exacuit stimulis, Benkő atque Garampi,
fautoreque egit quisque patrocinio.

Adstitit his cunctis mihi plus Darabanthius unus,
 Romam mittendi maxima cura mei;
 In patriam reduci pariter non defuit unquam,
 nunc etiam egressum protegit atque fovet;
 Cui deus idcirco, precor, addat Nestoris annos,
 maxima et in coelis praemia sero ferat.
 Ad patriam rediens, referam nunc, quae bene feci
 pro cultu gentis proque decore meae.
 Principia edideram, vulgaram Grammata, quin et
 Alphabeta duo, qualia Norma tenet.
 Doctrinam Christi deduxi fusius, unquam
 quam fuerit Valachis traditus iste liber.
 Deerat ars patriis numerandi recta palaestris,
 hanc etiam studii progenerare novam.
 Ter peragranda fuit mihi Transilvania tota
 Iosephi jussu regis apostolici.
 Ter peragratus eam pro linguae et gentis honore,
 in valachis statui commoda multa scholis;
 Quas modo non augere, ast una reddere firmas
 per bis sex hiemes maxima cura fuit.
 His exantlatis consecratisque saluti
 communi, cogor pessima quaeque pati.
 Quid? quod et a studiis cogor secedere nostris,
 et colere ingenio rura aliena meo.
 Namque, dolor! terris erepto rege Iosepho,
 qui pol perpetuo vivere dignus erat,
 Primum theutonicae mandant primordia linguae,
 ne doceam, audacter dura minando mihi.
 Tum fictas causas, et qui me perdere possent,
 quaerunt, propitii sed vetuere poli.
 His aliisque malis vexatus, munere gesto
 insons exutus, praesidioque carens,
 Historiam quondam coeptam exarare resumo,
 quam nequii ob fatum continquare prius.
 Hungariaeque mihi cum spes magna esset in oris
 volvendi libros, scriptaque prisca manu,
 Musarum studiis florentem commigro Vardam,
 fautores plures quae fovet alma mihi.
 Hic ego dum veteres pro more saluto patronos,
 praesulis Ignati devenerorque lares,

Devenerorque hospes Canonis de nomine dicti
 concilii graeci limina amica mihi:
 Accedo plures demum, quos contigit olim
 novisse in populo ac nobilitate mihi.
 Hic etenim crebri florent, non stemmate solum,
 ast etiam illustres Pallade utraque viri.
 Praecipuos inter primus mihi aditur amicos
 Tertina regalis gloria rara scholae;
 Quem mihi falsa tulit moerenti fama supremum
 ante duos annos oppetiisse diem:
 Ecce hunc incolumeni complector, maxima laeto
 gaudia propterea corde movente meo.
 Scilicet ille tuo dignus quoque Tertina plectro
 nuper Apollineo, magne poeta, coli;
 Est cui dicta salus a nostrae plurima terrae
 luminibus doctis, ore relata meo.
 Et cujus merito trans silvas patria fusa
 in magno aestimio nobile nomen habet.
 Scire cupis nostri metam sermonis et orsum?
 Plurima de rebus dicta fuere novis.
 Sermo fuit studiis de bellis atque magistris,
 quantum haec atque illos exera regna colant.
 Quam bavarus doctis et russus pingue minerval
 attribuat sortis cum meliore statu;
 Et quam magna borussus agat cum Consule primo
 Gallorum, vigeat cultus ut Aonidum.
 Nostra simul dubii nova fata expendimus, aevo
 hoc queis tam recte culta juvena fuit.
 Sed mox ad vatam versus et scripta reversis,
 Tu fueras nobis maxima materies.
 Ille mihi, ut vidit, modulamina vestra probari,
 edita plura dein carmina vestra dedit.
 Legi elegos hilaris, queis Vályi, Prayque canuntur:
 et quibus ornatur Csana diense pedum.
 Legi etiam lessum, quo fiesti funera magni
 Guadányi herois, vatis et egregii.
 Nec potui nostrae moderari, crede, Camoenae,
 quin recolat nomen religiosa tuum:
 Seque tibi notam reddat pietate calenti,
 ingenium gestit qua celebrare tuum.

Quamque peregrinus caream charta calamoque,
 haec mihi mox offert Tertina, noster amor.
 Cujus amicitia docta uti, ut gloria magna
 est mihi, sic vobis est specialis honos.
 Quotidie urbanos illius viso penates,
 excipior dulci semper et alloquio.
 Doctior et redeo semper satiatas opima
 doctrina, ex hujus quae fuit ore viri.
 Quaeque mihi tanto potior, quod pectora prodat
 lacte et Rhyphaea candidiora nive.
 Atque ubi detexi me gentis texere nostrae
 a multis annis laetus historiam,
 Suppetiasque simul petii, pretiosa supellex
 librorum illius quas mihi ferre potest:
 Continuo facilis promptusque volumina rara
 nondum visa mihi plurima nota facit,
 Iconibus, nummis, libris scriptisque locuples
 quae decorata nitet bibliotheca sua.
 Obstupui fugientia tot monumenta vetustis
 de patriae rebus conglomerasse virum;
 Omnia quae pretii sunt cari, ingentis et usus
 (cognita si fiant) pluribus illa forent.
 Usibus illa meis doctus possessor, et ipse
 altera viva vovet bibliotheca lubens.
 Quin crebro propria dignatur me quoque mensa,
 consiliisque bonis me relevare studet.
 Est haec immerito cultori gratia facta,
 gratibus immensis deveneranda mihi.
 Non minus illa etiam pergrata mente colenda,
 reddiderit notum quod tibi me, mihi Te.
 Atque ideo lux haec illius nominis alma,
 Phoebea fulgens splendidiore coma,
 Laetitiis amplis cunctorum culta bonorum,
 est etiam nostra concelebranda chely.
 O felix fatum, tantum quod munere divum
 detinuit nobis Hungariaeque decus.
 Lembergae fuerat si digna Zamoscia voto,
 perpoliat pulchris Tertina quam studiis:
 Digna quoque est nutrix dulcissima, Vardia magna,
 Pierii coetus, talis honore viri.

Quae tibi quod mater sit, multum gratulor illi,
 magnae matris honor, magne poeta, tuae.
 Pannonios Jannos non omnis abstulit aetas
 una, imo plures nostra remota dedit,
 Tertina quos inter cum Nagyide vertice summo
 Castalii errabit tempus in omne jugi.
 Atque utinam plures concordia duceret illuc,
 pectoris expulsa sedibus invidia;
 Nec tantum fastus, contentus et atra simultas
 multorum premeret bilem animumque truce.
 Quid valet exultum studiis dici, indole vero
 vulpibus esse parem, tigrilibusque feris?
 In cultu doctis docti sint: mox quoque civis
 pluris eos faciet, nobilitasque potens.
 Sed' mage, quid voveam, petis? En mea maxima vota
 audi: illi coram jam recitata viro:
 De cultu hungaricae, meritissime Tertina, pubis,
 Archi-que Vardensis curio gymnasii.
 Olim qui pepulit de summis daemonastris,
 Protegat hic semper teque tuamque domum.
 Sim tuus, esto meus: servet cum Nagyide nostro
 te deus, et tribuat cuncta cupita tibi.
 Vivat Alexander gnatus cum matre, parenti
 par animo, ac ideo dignus ut alta petat.
 Tu quoque nominis alma dies, per tempora longa
 incolumi redeas semper amoena viro.
 Vivant, Hungariamque diu ornent Tertina Nagyque
 carminibus, meritis, gloria, honore suo.

N o t a.

S'a descriu dein mai desu atins'a cartē: Orodias
 p. 189 seqq., inse fora notele de acolo care se potu ve-
 dé la l. c. pag. 197—221. Inse si elegi'a o adaugemu mai
 multu că o curiositate istorica, de catu pentru valorea
 interna a ei, dupa ce editorii Croniceii lui atinsera de den-
 s'a si publiculu romanu pote că se intereseza a o cunosce.—
 Mai de insemnatu in acele note este că unu frate alui mai
 mare, Ioane Sinkai, capitani in legiunea II. rom. de
 margine, cadit la Lörch lunga Rhenu in a. 1795. Intru
 insele se afla inca si diplom'a lui (adeca a lui Georgiu) de
 doctoratu dein Roma 28 Jan. 1779.

Cospectulu cartei.

Preliminare	VII—XVI.
I. Religiunea Romaniloru	IX.
II. Ierarchia romanesca	XI.
III. Archi-Episcopii Albei-Julie	XIII.
Partea I.	1—78.
A. De ortu, progressu, conversione Valachorum, Eppis. item A. Eppis. et Metropolitae eorum	1—20.
B. Notitia autobiographica Exmi. quon- dam I. Babb Ep. gr. cath. Fagara- siensis	21—31.
C. Testamentum fundationale ejus- dem...de 28 Oct. 1828	32—38.
D. Testamentum fund. Exmi quon- dam G. Gregorii Major Ep. gr. cath. Fagar. de 29 Dec. 1784	39—55.
E. Testamentum fund. Illmi. quondam P. Pauli Aaron Ep. de 6 Nov. 1758.	56—59.
F. Decretum Apaffianum depositionis A. Eppi. Sabbae Brancovics, cum punctis instructionis pro neo-electo A. Eppo. Iosepho de 28 Dec. 1680.	60—71.
G. Collationes protopapales Georgii Marchionis Brandeb. de a. 1526.	72.
H. Encyclica Colloniciiana ad vala- chos pro unione, de 2 Jun. 1698.	73—74.
I. Manifestum Cleri pro unione, de 7 Oct. 1698	77—78.

Partea II. . . . . 79—224.

A. Dein istoria parentelui Clai n. 79—129.	
ΛΗΠΕΣΤΑ ΣΗΡΕΙ	79—83.
ΔΩΔΑΝΑΙΕ Ι, ΑΝΓΕΛ ΔΕ ΨΤΕΔΑΙΣ	83—90.
ΙΟΑΝ ΠΑΤΑΚΙ L. ΒΥΓΟ	90—92.
I. ΙΝΟΧΕΝΤΙΕ ΚΛΑΙΝ L. Β. de Szad	92—103.
Π. ΠΑΒΛ ΑΑΡΟΝ ΔΕ ΒΙΕΤΡΑ	104—113.
ΔΩΔΑΝΑΙΕ ΙΙ, ΡΕΔΗΚ	113—125.
Γ. ΓΡΙΓΟΡΙΕ ΜΑΙΟΡ ΔΕ Τ. ΓΑΡΒΑΔ	125—129.
— — — dupa P. Major	129—131.
(ΙΟΑΝ ΒΟΚ, dupa acel'asi	132—137.
Note	137—144.
B. Dein istoria par. P. Maior. 145—188.	
ΚΑΠ 8. ΔΕ ΓΑΒΑ, ΚΣ ΚΑΝΟΑΝΕΛΕ	
ΔΙΗ 1675	145—150.
ΔΕ ΔΟΣΙΔΕΙΣ, ΚΣ ΚΑΝΟΑΝΕΛΕ	
ΔΙΗ 1627	150—156.
ΚΑΠ 9. ΕΠΑΡΧΙΑ ΝΕΣΝΙΤΙΛΟΡ Α ΑΡΔΑ.	156—163.
ΚΑΠ 10. ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΙΤΙΛΟΡ ΔΕΛΑ ΟΡΑ- ΔΕΑ ΜΑΡΕ	163—176.
ΛΗΠΕΣΤΑ ΣΗΡΕΙ ΑΝ ΕΠΑΡ. ΑΥΚΕΤΖ.	167.
ΕΠΙΣΚΟΠΣΑ ΜΕΛΕΤΙΕ ΚΟΒΑΧ	168.
ΕΠΙΣΚΟΠΣΑ ΜΟΙΣΙ ΔΡΑΓΟΨΙ	169.
ΕΠΙΣΚΟΠΣΑ ΙΓΝΑΤΙΕ ΔΑΡΑΚΟΝΤ	173.
ΕΠΙΣΚΟΠΣΑ ΓΑΜΣΙΑ ΒΣΚΑΝ	175.
ΚΑΠ 11. ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΣΗΚΑΥΣΑΔΙ	176—188.
Note	188—191.
C. Dein Cronica lui G. Sincai	192—217.
Diplome de ale Principiloru Trans. 192, 194, 198, 205, 206, 208.	
D. Acte pentru deschiderea scoleloru in Blasiu la a. 1754.	217—221.

- Partea III. . . . . 225—272.
- A. Archi-Ep. si Eppii. tieriei roman. 225—233.
- B. Metropolitii A. Julei, dupa Con-
dic'a metropoliei dein Bucuresci : 234—252.
- Alegrea lui Josefu Budai . 234.
- Ioasafu . . . . . 237.
- Saba . . . . . 238.
- Barlaam . . . . . —
- Theofilu . . . . . 239.
- Athanasiu . . . . . 240.
- Instructiunea lui Dositeiu patr.
Jerusal. catra Athanasiu I . 240—251.
- C. Dalterii dela A. Epii. A. Jul. . 253—256.
- Dela Genadiu dein 4 Dec. 1628 . 253.
- Theofilu dein 9. apr. 1697 . 254.
- (Vesprémi István, unguresce 255.
- Athanasiu I, dein 1700 . . . 256.
- D. Zaconicu . . . . . 257—263.
- E. Acte de ale A. Epiloru. A. Jul. 264—267.
- Enciclic'a lui Barlaam dein 27 Jun. 1688. 264.
- Deliberatul Sinodului dein 15 Jun. 1714.
    pentru ereditatea lui Theofilu . . . 265.
- Autotate de ale lui Athan. I. . . . 266.
- F. Protestulu Barsioveniloru, dein 27
    Jun. 1701 . . . . . 268.
- G. Dein M. Cseréi despre Saba ungr. 270.
- H. Artici dietali despre preotii rom. . 271.
- Elegi'a lui G. Sincai latinesce . . . 273.

B 10285
C U V E N T U

LA INAUGURAREA

ASOCIATIUNEI

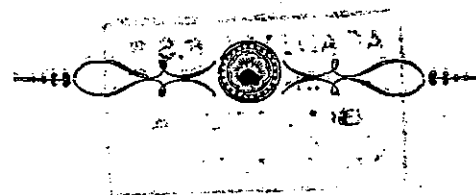
ROM. TRASILV.

IN IV NOV. MDCCCLXI

APARATU IN CUNTRA UNEI CRITICE

DE

T. CIPARIU.

BLASIU MDCCCLXII

Cu tipariuulu Seminariului A. diocesanu.